

provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan

definitieve vaststelling Provincieraad
25 juni 2009

KOLONIE MERKSPLAS:
ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang
stedenbouwkundige voorschriften

Ruimtelijke planner: Stijn Sneyers	Gezien en definitief vastgesteld door de Provincieraad van Antwerpen van 25 juni 2009	
	De Provinciegriffier, D. Toelen	De Voorzitter, L. Neefs

colofon

opdrachtgever: Provincie Antwerpen

project: PRUP Kolonie Merksplas
definitieve vaststelling Provincieraad

opdrachthouder: Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK)
Antwerpseweg 1, 2440 Geel tel: 014/58 09 91 – fax: 014/58 97 22

projectteam: IOK plangroep

datum: 25 juni 2009

Inhoudstafel

ALGEMENE VOORSCHRIFTEN

1

1	TERMINOLOGIE	1
2	ALGEMEEN GELDENDE VOORSCHRIFTEN	1
2.1	Ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang	1
2.2	Niet-toegelaten activiteiten	1
2.3	Terreinaanleg	1
2.4	Verharding	1
2.5	Ontsluiting.....	1
2.6	Duurzaamheids- en milieumaatregelen.....	1
2.7	Groenelementen.....	1
2.8	Ontbossen en vellen van bomen	1
2.9	Afwatering van hemelwater en afvalwater.....	2
2.10	Waterlopen/grachten	2
2.11	Uitrustingen en voorzieningen	2
2.12	Afsluitingen	2
2.13	Buitenverlichting	2
2.14	Parkeervoorzieningen.....	2
2.15	Archeologie.....	2
2.16	Beheer	2
2.17	Toegankelijkheid en veiligheid.....	2
2.18	Overgangsbepalingen	3

SPECIFIEKE VOORSCHRIFTEN

3

artikel 1	groengebied	4
artikel 2	strook voor dreven.....	4
artikel 3	overdruk kleine landschapselementen.....	4
artikel 4	strook voor grondgebonden landbouw.....	4
artikel 5	strook voor landbouwbedrijfsgebouw	4
artikel 6	strook voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.....	4
artikel 6.1	4
artikel 6.2	4
artikel 7	strook voor recreatie met openbaar karakter	4
artikel 8	strook voor wonen in cultuurhistorisch kader	4
artikel 9	strook voor stortplaats met nabestemming groengebied.	4
artikel 10	strook voor weg	4
artikel 11	overdruk waterwingebied.....	4

BIJLAGE: INHEEMSE BOOM- EN STRUIKSOORTEN

4

ALGEMENE VOORSCHRIFTEN

1 Terminologie

- arboretum: is een bomen- en plantenverzameling in een (grote) tuin of een park. Zo'n levende verzameling van veel verschillende soorten bomen, struiken en planten kan zijn aangelegd met het doel om kennis en materiaal te vergaren voor de bosbouw of boomkwekerijen, en/of met het doel om een zuiver wetenschappelijke collectie te vormen, en/of met een educatief doel en/of een culturele functie vervullen.
- gebouwengroep: groep van gebouwen of gebouwencomplexen, al dan niet aan dezelfde kant van de straat gelegen, die samen niet noodzakelijk een functioneel, maar wel een ruimtelijk aaneengesloten geheel vormen.
- herbouwen: een ingreep uitvoeren, waarbij meer dan 40% van de oorspronkelijke muren en de dakvorm aangepast worden.
- herbouwen op dezelfde plaats: het heropbouwen van een nieuw gebouw dat minstens drie kwart van de oppervlakte van de bestaande gebouwen inneemt. Daarmee wordt de bestaande oppervlakte bedoeld, met inbegrip van de bijgebouwen die er fysisch één geheel mee vormen.
- huiskavel: een perceel of kadastraal bekend aaneengesloten stuk grond waarop een woonhuis gelegen is.
- kleine landschapselementen: lijn- of puntvormige elementen met inbegrip van de bijhorende vegetaties waarvan het uitzicht, de structuur of de aard al dan niet resultaat zijn van menselijk handelen, en die deel uitmaken van de natuur, zoals: bermen, bomen, bronnen, dijken, graften, houtkanten, hagen, holle wegen, hoogstamboomgaarden, perceelsrandbegroeiingen, sloten, struwelen, poelen, veedrinkputten en waterlopen.
- overmacht: niet-toerekenbare onmogelijkheid om een verplichting na te komen, vb: brand buiten de wil van de eigenaar, natuurrampen,...
- publieke ruimte: de openbare en niet-openbare gebouwen die voor het publiek toegankelijk zijn, met inbegrip van de praktijken voor vrije beroepen, de openbare en niet-openbare wegen die voor het publiek toegankelijk zijn, alsook elke ander domein, infrastructuur, gebouw of plaats die voor het publiek toegankelijk is.
- recreatief medegebruik: wandelen, fietsen, paardrijden, vissen, zwemmen, speelbos, ...
- tuinuitrusting: onder tuinuitrusting wordt verstaan: tuinhuisjes, siervijvers, rotstuintjes, pergola's, tuinmuurtjes, zwembaden, barbecues, speeltoestellen, tuinornamenten,...
- verbouwen: een ingreep uitvoeren, waarbij minstens 60% van de oorspronkelijke muren en de dakvorm en de oorspronkelijke bouwhoogte bewaard blijft.
- vloeroppervlakte: de gezamenlijke oppervlakte van de vloeren van het gebouw, exclusief de niet-bewoonbare kelderruimte en niet-ingerichte of niet-bewoonbare zolderruimten. Inclusief terras op verdieping, exclusief balkon.

2 Algemeen geldende voorschriften

Deze algemene bepalingen zijn van toepassing op de zones begrepen op het volledige plangebied, en zodus op alle artikels, tenzij dit in de specifieke voorschriften expliciet anders vermeld wordt.

2.1 Ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang

- Het volledige plangebied is ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang. Dit gebied wordt verfijnd in de specifieke voorschriften.
- Door de differentiatie van de Kolonie met dreven, groengebieden, open ruimtes voor landbouw, kleine landschapselementen, ... wordt de ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang gecreëerd.
- Het hoofdbeeld van het plangebied dient groen te worden gehouden.

2.2 Niet-toegelaten activiteiten

- geluidsproducerende en of gemotoriseerde activiteiten/sporten
- de inplanting van inrichtingen als bedoeld in artikel 3 §1 1e lid van het 'Samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn'
- voor de omgeving hinderlijke activiteiten die lawaai, onaangename geuren en stof veroorzaken, water-, bodem- of luchtvervuiling, ... (vervuilende en milieubelastende activiteiten)

- sterk verkeersgenererende activiteiten, zoals discotheken, bowlinghallen, theaterzalen... Hoog dynamische recreatie, sportinfrastructuren, campingfaciliteiten

2.3 Terreinaanleg

Volgende elementen zijn van belang bij de inrichting van het plangebied:

- behoud en herstel van drevenlandschap
- behoud van afwisseling tussen open en gesloten delen van het Kolonielandschap (compartimentenlandschap)
- de eventueel noodzakelijke infrastructuur voor opvang van hemelwater en afvalwater mag binnen het plangebied als ondergeschikte functie ingeplant worden, in zoverre de landschappelijke eenheid van het gebied hiermee niet verloren gaat.
- het gebied dient als één structureel geheel bewaard en beheerd worden
- er dient een bestemming en een gepast beheer van alle gebouwen en de inrichting van alle gronden te worden bekomen, zonder de structurele eenheid van het gebied op te geven.

2.4 Verharding

- Verharding van wegen kan enkel gebeuren in functie van de toegankelijkheid van een zone uit de Kolonie die toegankelijk moet zijn voor gemotoriseerd vervoer.
- De verhardingsmaterialen van wegen dienen een natuurlijk karakter te hebben.
- De waterdoorlaatbaarheid van de verhardingsmaterialen moet worden gewaarborgd. Indien dit niet mogelijk is, dient een gepaste compensatie voor de berging van hemelwater te worden voorzien.
- Plaatsen met verharding dienen op dergelijke wijze te worden ingericht dat wortelstelsels van waardevolle bomen niet structureel worden aangetast.

2.5 Ontsluiting

De ontsluiting van de activiteiten van de Kolonie dient te gebeuren via de Steenweg op Rijkvorsel. De Kolonie zelf mag in noord-zuidrichting niet worden gebruikt voor doorgaand (gemotoriseerd) verkeer.

2.6 Duurzaamheids- en milieumaatregelen

In functie van duurzaamheid en het milieu, dienen minstens volgende zaken mogelijk zijn, mits ze inpasbaar zijn in het landschap:

- Gebruik van duurzame energiebronnen zoals zonnepanelen, zonneboilers, warmtekrachtkoppeling, energiesystemen met warmte-koudeopslag en/of dubbele ventilatiestroom,...
- Gebruik van duurzame en milieuverantwoorde bouwmaterialen
- Groendaken op platte of lichthellende daken
- Voldoende voorzien van alternatieve mobiliteitsopties om het autoverkeer door en naar de Kolonie te ontmoedigen en te beperken.
- Biologische waterzuivering

2.7 Groenelementen

Het integreren van bestaande natuurlijke elementen en kleine landschapselementen binnen de terreinaanleg moet maximaal nagestreefd worden.

Alle groenvoorzieningen die verder voorzien worden in de verschillende zones van het plangebied moeten bestaan uit inheemse en streekeigen planten, struiken en bomen, welke zijn aangepast op basis van de standplaatsgeschiktheid. Er zijn geen exoten of streekvreemde soorten toegelaten. In bijlage werd een niet-limitatieve lijst met inheems plantgoed gevoegd.

2.8 Ontbossen en vellen van bomen

Het ontbossen en vellen van bomen moet in overeenstemming zijn met de geldende wetgeving, zoals opgenomen in het gemeentelijk kapreglement en het bosdecreet. Op de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag moeten alle te kappen bomen duidelijk aangeduid worden.

Het beheer van de dreven dient te gebeuren conform het drevenbeheerplan

2.9 Afwatering van hemelwater en afvalwater

De afwatering van hemel- en afvalwater moet verplicht uitgevoerd worden in een gescheiden stelsel.

Afwatering van hemelwater

Hemelwater dient te worden opgevangen en maximaal hergebruikt in functie van de behoeften. Overtollig hemelwater wordt ter plaatse geïnfiltreerd of (gebufferd) afgevoerd naar oppervlaktewater. Binnen het plangebied mag de nodige infrastructuur voor de afwatering van het hemelwater worden ingeplant, met uitzondering van de stroken in artikel 1, artikel 2 en artikel 4. Deze infrastructuur mag het uitoefenen van activiteiten in het plangebied niet verhinderen.

Waar om technische redenen de verharding onvoldoende waterdoorlatend is, moet het hemelwater waar mogelijk naar open grachten worden afgeleid. Bij het behoud en onderhoud van het natuurlijk watersysteem, dient men een evenwicht te vinden tussen waterconservering en drainage.

Afwatering van afvalwater

Voor de afvoer van alle afvalwater wordt naar de geldende sectorale milieuwetgeving verwezen. Indien afvoer naar de openbare riolering aangesloten op waterzuivering niet mogelijk is, dan moet een oplossing gezocht worden voor de verwerking of behandeling van afvalwater door middel van lokale zuiveringsvoorzieningen.

Binnen het plangebied mag de nodige infrastructuur voor de afwatering en behandeling van het afvalwater worden ingeplant, met uitzondering van de stroken in artikel 1, artikel 2 en artikel 4.. Deze infrastructuur mag het uitoefenen van activiteiten in het plangebied niet verhinderen.

Waterkwaliteit

De beoogde functie mag de waterkwaliteit niet doen achteruitgaan of een belemmering vormen voor het bereiken van de kwaliteitsdoelstellingen.

2.10 Waterlopen/grachten

- De bestaande waterlopen en grachten dienen optimaal te worden behouden voor waterberging en afvoer van hemelwater. Deze waterpartijen dienen voldoende ruimte te krijgen binnen het plangebied.
- Voor de Laak/Bolkse Beek dient een natuurlijke ingerichte waterloop te worden nagestreefd. Deze waterloop mag op geen bijkomende punten overweld worden. De openheid van de loop moet worden behouden.

2.11 Uitrustingen en voorzieningen

- Infrastructuur voor nutsvoorzieningen en uitrusting van het gebied zoals vuilnisbakken, zitbanken, erfscheidingen, openbare (sfeer)verlichting, fietsenstallingen en ander straatmeubilair mogen op een oordeelkundig gekozen plaats in het plangebied ingeplant worden (tenzij anders aangegeven in de bijzondere bepalingen) op voorwaarde dat:
 - ze niet louter als decoratief element voorzien worden, maar een functie kunnen vervullen in het plangebied
 - ze niet hinderlijk zijn bij het uitoefenen van de activiteiten in het plangebied.
 - ze de eenheid en de eigenheid van het landschap niet verstoren
 - technische installaties in verband met nutsvoorzieningen, pomphuisjes en elektriciteitscabines aansluiten bij de gebouwen, tenzij dit vanuit technisch-functioneel oogpunt onmogelijk is.
- Installaties voor energievoorzieningen binnen de Kolonie op een oordeelkundig gekozen plaats in het plangebied ingeplant worden (tenzij anders aangegeven in de bijzondere bepalingen) op voorwaarde dat:
 - ze niet hinderlijk zijn bij het uitoefenen van de activiteiten in het plangebied.
 - ze de eenheid en de eigenheid van het landschap niet verstoren
 - technische installaties aansluiten bij de gebouwen, tenzij dit vanuit technisch-functioneel oogpunt onmogelijk is.
- Nutsvoorzieningen kunnen op een oordeelkundige plaats worden aangebracht binnen de Kolonie. Indien deze nutsvoorzieningen ondergronds worden voorzien, dient een volledig herstel van de bovengrondse delen te worden bekomen. In ieder geval mogen nutsvoorzieningen geen beperkingen opleggen naar de bomen in de dreven van de Kolonie.

2.12 Afsluitingen

- In de Kolonie moeten afsluitingen zoveel mogelijk worden vermeden om de openheid van het landschap te waarborgen.
- Indien afsluitingen worden voorzien dienen deze de landschappelijke openheid binnen de Kolonie maximaal te waarborgen.
- Afsluitingen zijn toegelaten als veiligheidsmaatregel.
- Verbod voor dichte, zichtafnemende afsluitingen naar de bestaande (waardevolle) gebouwen.

- Afsluitingen ten opzichte van landbouwgebied kunnen worden voorzien door middel van palen met draadschrikdraad.

2.13 Buitenverlichting

- Verlichting op de Kolonie mag de rust en de draagkracht van het landschap niet overschrijden.
- Bij de keuze van verlichting moet steeds worden gekozen voor gerichte verlichting (lichtvervuiling naar de omgeving is minimaal)
- Verstrooiing van licht naar de omliggende openruimte is niet gewenst en moet tot een minimum beperkt worden. Eventueel moeten aangepaste verlichtingsarmaturen worden aangebracht die de lichtverspreiding beperken.
- Met uitzondering van de bepalingen in de specifieke voorschriften, moet buitenverlichting worden beperkt tot de bebouwde zones inclusief de parkeergelegenheden. De overige bestaande verlichting kan behouden blijven.

2.14 Parkeervoorzieningen

- Bij het voorzien van bepaalde functies binnen bepaalde gebouwen/terreinen binnen het plangebied, dient steeds voldoende parkeerplaats te worden ingericht voor de normale activiteiten. Dit om het wild parkeren binnen het waardevolle landschap te vermijden en om de dynamiek van het gebied niet te groot te laten worden. Het voorzien van 'voldoende parkeerplaatsen' mag in geen geval ongewenste verkeersgenererende resultaten opleveren en dient voldoende te worden gemotiveerd.
- De parkeervoorzieningen dienen binnen het plangebied zoveel mogelijk te worden gebundeld.
- Parkeervoorzieningen dienen steeds goed landschappelijk te worden ingepast.
- Op plaatsen waar volgens de specifieke voorschriften parkeerplaatsen kunnen worden voorzien, dienen steeds zowel voor gemotoriseerd vervoer als voor fietsers parkeerplaatsen te worden voorzien. Het aantal parkeerplaatsen voor fietsers dient daarbij minstens even groot te zijn als het aantal parkeerplaatsen voor gemotoriseerd vervoer.

2.15 Archeologie

- De regio rond Merksplas is gekend voor zijn divers en rijk archeologisch patrimonium. Er dient bijgevolg blijvende aandacht worden geschonken aan het archeologisch patrimonium.
- Archeologische monumenten die zich binnen het plangebied bevinden moeten bewaard en beschermd worden en dienen voor beschadiging en vernieling te worden behoud.
- Bij geplande werkzaamheden dient de bevoegde instantie te worden geïnformeerd om indien nodig over te gaan tot een archeologisch vooronderzoek. Na dit onderzoek moet geweten zijn of er relevante archeologische sporen aanwezig zijn, en – in de mate van het mogelijke – wat hun aard en locatie is. Dit laat de gevoegde administraties toe te beslissen of er al dan niet een vervolgotraject moet voorzien worden.

2.16 Beheer

Het gebied dient als één structureel geheel bewaard en beheerd worden

2.17 Toegankelijkheid en veiligheid

- Alle gebouwen of delen van gebouwen, domeinen en infrastructuren die toegankelijk zijn voor het publiek, of waar personeel tewerkgesteld wordt, moeten maximaal voldoen aan de toegankelijkheidsnormen voor personen met een verminderde mobiliteit.
- Indien de gebouwen of delen van gebouwen waar personeel tewerkgesteld wordt niet in aanmerking komen om personeel met een beperking te activeren, kunnen zij voor die gedeelten een afwijking van de toegankelijkheidsnormen vragen, zo deze niet bij wet of besluit verplicht zijn.
- In het algemeen mag slechts van de toegankelijkheidsvoorschriften worden afgeweken voor zover de te nemen maatregelen niet bij wet of besluit verplicht zijn voor zover uitdrukkelijk wordt gemotiveerd dat de te volgen maatregelen redelijkerwijs niet haalbaar zijn.
- Gebouwen of delen van gebouwen kunnen aangepast worden in functie van de veiligheid. Beperkte infrastructuurwerken kunnen in functie van veiligheidsmaatregelen toegestaan worden in alle zones.

2.18 Overgangsbepalingen

- Indien in het plangebied bestaande vergunde of vergund geachte constructies/gebouwen aanwezig zijn die in strijd met de voorschriften en aanduidingen van onderhavig grafisch plan zijn, gelden volgende bepalingen voor niet-beschermden gebouwen:
 - aan deze gebouwen/constructies kunnen instandhoudingswerken worden uitgevoerd die geen betrekking hebben op de stabiliteit
 - deze gebouwen/constructies kunnen niet verbouwd worden
 - wanneer de constructie/ het gebouw om een of andere reden onbruikbaar wordt (bv. door brand) kan ze niet heropgebouwd worden
- Indien in het plangebied bestaande vergunde of vergund geachte constructies/gebouwen aanwezig zijn die in strijd met de voorschriften en aanduidingen van onderhavig grafisch plan zijn, gelden volgende bepalingen voor beschermde gebouwen:
 - aan deze gebouwen/constructies kunnen instandhoudingswerken worden uitgevoerd die al dan niet betrekking hebben op de stabiliteit
 - deze gebouwen/constructies kunnen verbouwd worden
 - wanneer de constructie/ het gebouw om een of andere reden onbruikbaar wordt (bv. door brand) kan ze opnieuw heropgebouwd worden in de oorspronkelijke staat.

SPECIFIEKE VOORSCHRIFTEN

Zie kolommen op volgende bladzijden

artikel 1 groengebied

Bestemming

Recreatief medegebruik binnen dit gebied kan slechts toegelaten worden indien de regelgeving voor gezondheid, veiligheid en milieu worden nageleefd.

Inrichting

Binnen de inrichting van het groengebied speelt de ringgracht een grote rol. De ringgracht zorgt ervoor dat de identiteit van de Kolonie als "gesloten Kolonie" behouden blijft (in tegenstelling tot de Kolonie van Wortel).

De bestaande visvijvers (zie aanduiding op grafisch plan nr 1 en nr 2) dienen op termijn een meer natuurlijke inrichting te krijgen waarbij verharding van de oevers wordt vermeden. De functie van visvijver kan wel behouden worden, maar met een meer natuurlijke inrichting.

Voor de strook met nr. 17 dient een evenwicht te worden gezocht tussen het doorzicht naar het landschap en de ecologische functie van het gebied

Onder kleinschalige infrastructuur voor educatief of recreatief medegebruik kan worden verstaan: vogelkijkhut, zitbanken, fietsstallingen, infopanelen, vogelkijkwand,...

Beheer**Bestemming**

De dreven vormen het geraamte van de Kolonie en dienen te worden behouden en verder ontwikkeld.

De dreven worden als afzonderlijke bestemming in het PRUP weergegeven en niet als overdruk van de omliggende functies. Er is sprake van ruimtelijke verweving van de dreven tussen de andere

Dit gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het bos, vennen en vijvers, waterpartijen en het natuurlijk milieu. Recreatief medegebruik is een ondergeschikte functie.

Gemotoriseerde sporten vallen in geen geval onder de noemer recreatief medegebruik.

Alle handelingen binnen deze strook dienen de algemene bepalingen na te leven, tenzij de specifieke bepalingen ermee in strijd zijn.

Terreinaanleg

- Alle werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten.
- De relictwaarde van gebieden met een hoge natuurwaarde dient te worden verbeterd en hersteld.
- Voor de ringgracht geldt het volgende:
 - De ringgracht (overdruk) dient te worden behouden en hersteld als cultuurhistorisch relict en als groene gordel rond de Kolonie.
 - Behoud van het profiel van de ringgracht
 - Behoud van de rol van de ringgracht als waterberging en irrigatie.
 - Op de dijken van de ringgracht kan recreatief medegebruik toegelaten worden.
 - In de ringgracht kan vissen toegelaten worden.
- Alle ontwikkelingen in deze strook mogen de wettelijke nazorg van de voormalige stortgebieden in deze strook niet hinderen.
- Voor de vijvers binnen het gebied geldt het volgende:
 - Recreatief medegebruik van vijvers i.f.v. een visvijver kan enkel in de vijvers met aanduiding 1 en 2 op het grafisch plan.
 - Alle vijvers binnen deze zone dienen een natuurlijke inrichting te krijgen. Er zijn geen verhardingsmaterialen toegelaten.
- Binnen deze strook is maximale aandacht vereist voor het behoud en functioneren van kleine landschapselementen: zowel deze zoals aangeduid op het grafisch plan (artikel 3) als de andere aanwezige kleine landschapselementen.
- De strook, weergegeven op het grafisch plan met het nummer 17, dient te worden aangelegd op een manier dat het doorzicht naar de Kolonie vanaf de Steenweg op Rijkvorsel maximaal behouden blijft.
- Voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het gebied niet overschreven wordt, zijn de volgende werken, handelingen en wijzigingen eveneens toegelaten:
 - Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur voor het al dan niet toegankelijk maken van het gebied voor educatief of recreatief medegebruik, waaronder het aanleggen, inrichten, of uitrusten van paden voor niet-gemotoriseerd vervoer. Onder kleinschalige infrastructuur voor het al dan niet toegankelijk maken van het gebied voor educatief of recreatief medegebruik kan worden verstaan: het verharderen van paden met waterdoorlatende verharding, een aanlegsteiger aan een visvijver voorzien, ... Infrastructuur voor gemotoriseerd vervoer is daarbij niet toegelaten.
 - Het herstellen, heraanleggen of verplaatsen van bestaande openbare wegen en nutsleidingen. Bestaande openbare wegen en nutsleidingen kunnen verplaatst worden voor zover dat noodzakelijk is voor de kwaliteit van het leefmilieu, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu, de openbare veiligheid of de volksgezondheid.

Niet-toegelaten elementen

- Gebouwen (inclusief schuilhokken)
- Verhardingen, met uitzondering van het aanleggen van paden in waterdoorlatende verharding voor recreatief medegebruik.
- De beboste gebieden behouden en verder diversifiëren door de geleidelijke overgang naar loofhout
- Het beheer van de strook dient op een ecologische manier te worden uitgevoerd met respect voor de bestaande bos- en natuurwaarden.

- Deze strook is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de dreven.

- De dreven verzorgen een belangrijke mobiliteitsfunctie binnen de Kolonie van zowel functioneel als recreatief verkeer.

- Volgend functioneel gemotoriseerd verkeer kan enkel toegelaten: in functie van de bereikbaarheid van de gebouwen binnen de Kolonie, in functie van landbouwverkeer en lokaal verkeer

- Deze dreven vormen de geleiders voor het recreatief medegebruik binnen de Kolonie. Gemotoriseerde sporten vallen in geen geval onder de noemer recreatief medegebruik.

functies van Merksplas-Kolonie.

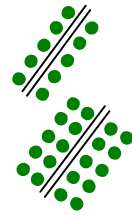
Recreatief medegebruik binnen dit gebied kan slechts toegelaten worden indien de regelgeving voor gezondheid, veiligheid en milieu worden nageleefd.

De op het grafisch plan weergegeven dreven zijn afgeleid uit het inrichtings- en drevenbeheerplan van de VLM. Bij een herperceleling voor een effectieve overdracht van de dreven aan een beheerende instantie, zijn beperkte correcties mogelijk ten opzichte van de aanpalende bestemmingen omwille van de schaal van het grafisch plan. De bestemmingen moeten dan worden geïnterpreteerd naar de perceelsstructuur.

Inrichting

De dreven hebben behalve een landschappelijke functie ook een belangrijke functie voor de afwikkeling van recreatief en functioneel verkeer. Sluipverkeer in noord-zuidrichting is voor gemotoriseerd vervoer niet toegelaten. Hiervoor dienen gepaste (infrastructurele) maatregelen te worden genomen.

Met een enkele dreef wordt bedoeld:

Met een dubbele dreef wordt bedoeld:

Dreven in het open landbouwgebied (dreven tussen gebieden met bestemming artikel 4) moeten transparant zijn. Zij versterken immers de openheid van het landschap. De bermen moeten vrij blijven van hoge ondergroei, zodat de doorkijk naar het landschap niet belemmerd wordt. Spontane begroeiing moet mogelijk blijven. De bermen onder de dreven worden minstens verbreed tot op het punt van de kroonprojectie. Zo krijgen de bomen meer ruimte. In landbouwgebied vormen de kavelsloten de grens tussen de berm en het eigenlijke landbouwgebied.

Op de berm van de dreven blijft het bermbesluit van toepassing.

Dreven in bosgebied (dreven tussen gebieden met bestemming artikel 1) dienen duidelijk als 'dreef' herkenbaar te blijven. Er wordt een boszoom voorzien tussen dreef en bos, zodat de dreefbomen vrij komen te staan in het bos.

Het drevenbeheerplan behoort als bijlage bij dit PRUP.

- Alle handelingen binnen deze strook dienen de algemene bepalingen na te leven, tenzij de specifieke bepalingen ermee in strijd zijn.
- De dreven worden enerzijds opgesplitst naar een dreef met een enkele of dubbele rij bomen aan beide zijden (enkele of dubbele dreef). De dreven met enkele bomenrijen en de dreven met dubbele bomenrijen dienen als dusdanig te worden behouden, onderhouden of hersteld. Dit kenmerk wordt per dreef weergegeven in het drevenbeheerplan.
- De dreven worden anderzijds opgesplitst naar de omliggende bestemming: landbouwgebied, natuurgebied of een andere functie. Elke dreef moet worden aangelegd conform het drevenbeheerplan.
- Bovendien worden de dreven onderscheiden door het al dan niet toelaten van het aanbrengen van verhardingen.

Terreinaanleg

- Alle werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de dreven zijn toegelaten.
- Het drevenpatroon en de dreven dienen te worden in stand gehouden in elk opzicht: omliggende functies mogen de drevenstructuur niet hinderen.

Dreven tussen landbouwgebieden

- Dreven in het open landbouwgebied moeten transparant zijn om de openheid van het landschap te versterken. Dit dient op de volgende manier te gebeuren:
 - De berm moet vrij blijven van ondergroei, zodat de doorkijk naar het landschap niet belemmerd wordt.
 - De berm onder de dreven wordt minstens verbreed tot op het punt van de kroonprojectie aan de zijde van het landbouwgebied. Zo krijgen de bomen meer ruimte.
 - De kavelsloten vormen de grens tussen de berm en de strook voor grondgebonden landbouw. Indien de kavelsloten dichter dan de kroonprojectie voorkomen, dienen ze te worden verlegd om een voldoende berm te creëren (minimaal tot het punt van de kroonprojectie).

Dreven tussen groengebieden

- Dreven in groengebied dienen duidelijk als 'dreef' herkenbaar te blijven. Dit dient op de volgende manier te gebeuren:
 - Er wordt een bos- of natuurzoom voorzien tussen dreef en het groengebied, zodat de dreefbomen vrij komen te staan in het groengebied.

Dreven tussen gebieden met andere of verschillende functies

- De inrichting van de dreven is geregeld in het drevenbeheerplan.
- Bij dreven die aan beide zijden aan verschillende functies grenzen, dient de zijde van de dreef afhankelijk van de naastliggende functie in te richten. Een dreef kan op die manier asymmetrisch worden ingericht.
- Dreven die grenzen aan andere functies, dienen te worden ontwikkeld met de opgegeven breedte en conform het drevenbeheerplan.

Breedte van de dreven

- De breedte van de dreven is afhankelijk van het type van dreef. Elk type van dreef krijgt een breedte, conform de breedte aangeduid in het drevenbeheerplan.

Toelichting bij de verordenende voorschriften		Verordenende voorschriften
		<p><i>Verharding</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – De dreven die kunnen verhard worden, werden op het grafisch plan aangeduid met een overdruk voor verharding – De dreven kunnen enkel verhard worden om de strikt noodzakelijke toegankelijkheid van het gebied voor gemotoriseerd vervoer te waarborgen. – Minimale verhardingen in functie van traag verkeer kunnen toegelaten worden in de dreven waar geen overdruk voor verharding is voorzien. – De verhardingsmaterialen dienen een natuurlijk karakter te hebben. – De waterdoorlaatbaarheid van de verhardingsmaterialen moet worden gewaarborgd. Indien dit niet mogelijk is, dient een gepaste compensatie voor de berging van hemelwater te worden voorzien. – Overgangsmaatregel indien in het plangebied verhardingen voorkomen tussen de dreven buiten de overdruk “zone voor verharding”, kunnen deze worden behouden en onderhouden. Een volledige vernieuwing van het wegdek is mogelijk indien deze verharding absoluut noodzakelijk is. Dit dient in de stedenbouwkundige aanvraag worden gemotiveerd. – Het beheer per dreef wordt gedetailleerd weergegeven in het drevenbeheerplan. – Het beheer van de dreven dient planmatig te worden aanpakt zodat het landschapsbeeld van de Kolonie met de dreven steeds intact blijft. Dit dient verder te worden gedetailleerd in het drevenbeheerplan. – Het bermbeheer en boombeheer dient te worden uitgevoerd, zoals opgenomen in het drevenbeheerplan.
	<p>Beheer</p> <p>Het drevenbeheerplan behoort als bijlage bij dit PRUP.</p>	
<p>artikel 3 overdruk kleine land- schapselementen</p>	<p>Inrichting</p> <p>De aanduiding van de kleine landschapselementen op het grafisch plan verandert de onderliggende bestemming niet.</p> <p>De kleine landschapselementen (vnl. vennen) zijn zeer typisch voor het landschap van de Kolonie en dienen te worden behouden.</p> <p>Het grondgebruik van de onderliggende bestemming mag niet leiden tot een rechtstreekse of onrechtstreekse wijziging van het klein landschapselement.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Het verwijderen van de kleine landschapselementen zoals aangeduid op het grafisch plan is verboden. – Alle werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de kleine landschapselementen zijn toegelaten. – Recreatief medegebruik van de kleine landschapselementen is niet toegelaten.
<p>artikel 4 strook voor grondgebonden landbouw</p>	<p>Bestemming</p> <p>De percelen zijn bedoeld als akkers voor teelten en/of weide voor weidedieren. In sommige gebieden is meer toegelaten.</p> <p>Grondgebonden tuinbouw is mogelijk. Niet-grondgebonden teelten vb. “containerteelten” zijn niet toegelaten.</p> <p>Onder arboretum wordt verstaan: een bomen- en plantenverzameling in een (grote) tuin of een park. Zo'n levende verzameling van veel verschillende soorten bomen, struiken en planten kan zijn aangelegd met het doel om kennis en materiaal te vergaren voor de bosbouw of boomkwekerijen, en/of met het doel om een zuiver wetenschappelijke collectie te vormen, en/of met een educatief, recreatief of cultureel doel.</p>	<p>De strook is bestemd voor grondgebonden beroepslandbouw. Alle werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten. Alle handelingen moeten steeds in overeenstemming zijn met het historisch, landschappelijk en natuurlijk karakter van de omgeving</p> <p><i>Toegelaten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Deelstrook 4.1: <ul style="list-style-type: none"> – Grondgebonden agrarische activiteiten. i.c. landbouwproductiedoelinden -exclusief glastuinbouw. – Schuilhok – Deelstrook 4.2: <ul style="list-style-type: none"> – Grondgebonden agrarische activiteiten. i.c. landbouwproductiedoelinden -exclusief glastuinbouw. – Grondgebonden tuinbouw van niet-beschermde teelten – Deelstrook 4.3: <ul style="list-style-type: none"> – Grondgebonden agrarische activiteiten. i.c. landbouwproductiedoelinden -exclusief glastuinbouw. – Tuinbouw van niet-beschermde teelten – Arboretum – Educatieve activiteiten <p><i>Niet toegelaten – in de drie deelstroken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – gebouwen: woning, stallen, ander (bedrijfs)gebouwen of schuilhok (met uitzondering van deelstrook 4.1) – verwerking van landbouwproducten – glastuinbouw. – verharding

	Toelichting bij de verordenende voorschriften	Verordenende voorschriften
	<p>Inrichting</p> <p>Er dient te worden gestreefd naar een maximaal behoud van bestaande natuur- en bosfragmenten in de strook, los van de dreven die de gebieden omzomen.</p> <p>Het moet steeds mogelijk zijn om grote landbouwpercelen te voorzien. Als een blok landbouwgrond tussen de dreven nu nog is opgesplitst in verschillende percelen met perceelsrandbegroeiing, dan dient het mogelijk te zien om deze te verwijderen om er één groot perceel van te maken.</p> <p>Schuilhokken kunnen enkel toegelaten worden als de ruimtelijke randvoorwaarden worden nageleefd. Belangrijk is dat deze schuilhokken slechts toegelaten kunnen worden als ze inpasbaar zijn in het landschap en het open landschap niet doorbreken.</p> <p>Het plaatsen van afsluitingen tussen percelen dient ervoor te zorgen dat de openheid van het landschap bewaard blijft. In dit opzicht is het plaatsen van een gaasafsluiting of een andere (half) ondoorzichtige afsluiting niet toegelaten.</p>	<p>Alle handelingen binnen deze strook dienen de algemene bepalingen na te leven, tenzij de specifieke bepalingen ermee in strijd zijn.</p> <p><i>Terreinaanleg</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – De strook dient voor landbouwgebruik te worden aangelegd. – De dreven (artikel 2) vormen de grens voor schaalvergroting of uniformisering van het agrarische landschap. <p><i>Constructies</i></p> <p>In deelstrook 4.1 is het toegelaten om een schuilhok te plaatsen, mits volgende randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> – materiaalgebruik is hout – moet passend zijn in het landschap en geen aantasting betekenen van het zicht op de open ruimte – het moet steeds gaan om een eenvoudige constructie <p><i>Afsluitingen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Andere dan schrikdraad of gladdraadafsluitingen met een maximale hoogte van 1,20 meter zijn niet toegelaten. – De afsluitingen moeten de landschappelijke openheid binnen de Kolonie maximaal waarborgen. <hr/> <p>Het beheer van deze strook dient op een ecologische manier te worden uitgevoerd met respect voor de dreven en groengebieden die eraan grenzen.</p>
<p>artikel 5 strook voor landbouwbedrijfsgebouw</p>	<p>Bestemming</p> <p>De Kleine Boerderij (zie nr 3 op het grafisch plan), kan gebruikt worden als ontvangst- of congresruimte bij het achterliggende arboretum. Enkel activiteiten in functie van landbouwactiviteiten en van het arboretum kunnen hier plaatsvinden. Het kan geenszins de bedoeling zijn om in dit gebouw een horecafunctie of handelsactiviteiten uit te oefenen die los staan van het arboretum. Het gaat hierbij om beperkte handels- of horeca-activiteiten. Het uitbouwen van vb. een tuincentrum kan hier geenszins toegelaten worden.</p>	<p>Deze strook is bestemd als strook voor landbouwbedrijfsgebouw. Binnen het bestaande gebouw zijn activiteiten mogelijk in functie van de landbouwbedrijfsvoering.</p> <p><i>Andere toegelaten activiteiten</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Beperkte ontvangst- en ontmoetingsruimte in functie van het arboretum zijn toegelaten als nevenfunctie – Beperkte congresactiviteit in functie van thema's die de arboretumactiviteiten aanbelangen als nevenfunctie – Educatief centrum – Beperkte oppervlakte serre – Conciërgewoning – Beperkte handels- en horeca-activiteiten in functie van het arboretum zijn toegelaten als nevenfunctie <p><i>Niet-toegelaten activiteiten</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – horeca – of handelsactiviteiten die geen band vertonen met het achterliggende arboretum
	<p>Inrichting</p> <p>Een voorbeeld van wat moet worden aangetoond bij de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning voor een gedeelte van de strook is dat het aandeel parkeerplaatsen wordt gerespecteerd en het gebied conform de voorschriften werd ingericht. Een werkwijze van hoe dat kan worden gedaan is het maken van een inrichtingsstudie.</p> <p>De functie van de woning ten noorden van de Kleine Boerderij (cf. nr 16 op het grafisch plan) dient verbonden te blijven met de Kleine Boerderij. Deze woning is opgenomen onder artikel 8. Een voorbeeld van wat moet worden aangetoond bij de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning voor een gedeelte van de strook is dat het aandeel parkeerplaatsen wordt gerespecteerd en het gebied conform de voorschriften werd ingericht. Een werkwijze van hoe dat</p>	<p>Alle handelingen binnen deze strook dienen de algemene bepalingen na te leven, tenzij de specifieke bepalingen ermee in strijd zijn.</p> <p><i>Terreinaanleg</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Elke stedenbouwkundige aanvraag in deze strook, zal beoordeeld worden in functie van volgende elementen: <ul style="list-style-type: none"> – De inpassing van de handelingen/activiteiten in het beschermd landschap. – De uitstraling de activiteiten naar de onmiddellijke omgeving moet passend zijn. – Voldoende parkeerplaatsen worden voorzien voor de geplande activiteiten. – Indien voor een gedeelte van de strook een vergunning wordt aangevraagd, dan moet worden aangetoond dat de ontwikkeling van de volledige strook niet in gedrang komt en dat de voorschriften voor het hele gebied nageleefd kunnen worden. <p><i>Gebouwen en constructies</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – De historische en karakteristieke kenmerken die de gebouwen erfgoedwaarde geven, mogen niet aangetast worden. – De architecturale eenheid en de eenheid in karakter binnen de bouwgroep op het erf moet aangehouden worden. – Verbouwen kan binnen het bestaande volume. De binneninrichting van het gebouw mag wijzigen. Een conciërgewoning kan binnen het gebouw worden toegelaten.

Toelichting bij de verordenende voorschriften

kan worden gedaan is het maken van een inrichtingsstudie.

Er dienen voldoende parkeerplaatsen te worden voorzien, zodat wild parkeren in de dreven wordt vermeden. Een minimaal aantal parkeerplaatsen dient hiertoe binnen de strook te worden voorzien. Een maximale oppervlakte van de zone voor parkeerplaatsen wordt opgelegd om de toegelaten (publiekstreckende) activiteiten te beperken en zo de dynamiek van en naar deze zone binnen de Kolonie te beperken.

Onder afsluitingen in natuurlijke materialen wordt verstaan: afsluitingen in kastanjehout, houtkant, heggen,...

Verordenende voorschriften

- Herbouwen kan enkel in geval van overmacht.
- De vormgeving en het materiaalgebruik bij verbouwen en herbouwen dienen zoveel mogelijk gelijk te zijn aan deze van de gebouwen in de oorspronkelijke toestand.
- Uitbreidingen buiten het bestaande volume zijn niet toegestaan, met uitzondering van een beperkte uitbreiding uitgebouwd als serre. Deze uitbreiding dient zich te bevinden achter de achtergevel van het gebouw en mag landschappelijk geen impact hebben op het Kolonielandschap. De oppervlakte van deze serre dient te worden beperkt tot een vloeroppervlakte van 200 m². De hoogte van de serre mag in ieder geval deze van de Kleine Boerderij niet overschrijden.

Parkeerplaatsen

- Er dienen minimaal 30 parkeerplaatsen te worden voorzien binnen de strook.
- Maximaal 10% van de strook kan worden ingericht als parking.
- De aanleg van de parkeerplaatsen dient landschappelijk ingepast te worden, zonder het kenmerkende drevenpatroon te verstoren.
- De verhardingsmaterialen dienen een natuurlijk karakter te hebben.
- De waterdoorlaatbaarheid van de verhardingsmaterialen moet worden gewaarborgd. Indien dit niet mogelijk is, dient een gepaste compensatie voor de berging van hemelwater te worden voorzien.

Ontsluiting

De gebouwen en terreinen uit deze strook dienen steeds te ontsluiten via de Steenweg op Rijkvorsel

Afsluitingen

Toegelaten vormen van afsluitingen:

- schrikdraad of gladdraadafsluitingen met een maximale hoogte van 1,20 meter.
- afsluitingen in natuurlijke materialen met een maximale hoogte van 1,20 meter.

artikel 6 strook voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut

artikel 6.1

Bestemming

Deze zone is bestemd voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut, specifiek voor een gevangenis en opvangcentrum en de daaraan verwante activiteiten. Deze functies moeten bestendig blijven en kansen krijgen binnen deze strook. Een leefbare gevangenis moet zich op deze plaats kunnen ontwikkelen met respect voor de historische gebouwen.

Inrichting

Het behoud van een groen karakter van de gevangenis staat centraal. Een gevangenis in een groen kader zorgt voor meer rust.

Onder groene ruimte wordt verstaan het aanleggen van een ruimte met groenelementen. Dit kan zowel bestaan uit gewassen, bomen, struiken, gras, ... Het groen karakter overheerst in deze ruimte.

Een voorbeeld van wat moet worden aangetoond bij de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning voor een gedeelte van de strook is dat het aandeel parkeerplaatsen wordt gerespecteerd en het gebied conform de voorschriften werd ingericht. Een werkwijze van hoe dat kan worden gedaan is het maken van een inrichtingsstudie.

De strook is bestemd voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen, meer bepaald voor het behoud en de verdere ontwikkeling van de bestaande gevangenis en opvangcentrum, met de bijbehorende voorzieningen zoals parkeergelegenheid, huisvesting van administratie, huisvesting en overnachtingsmogelijkheden voor opleidingscentrum, werkplaatsen en dergelijke.

Alle werken, handelingen, en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor het aanbieden van gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen zijn toegelaten.

Alle handelingen binnen deze strook dienen de algemene bepalingen na te leven, tenzij de specifieke bepalingen ermee in strijd zijn.

Terreinaanleg

- De ruimte die niet in gebruik wordt genomen voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut, dient te worden aangelegd als groene ruimte en moet als dusdanig worden gehandhaafd.
- Elke stedenbouwkundige aanvraag in deze strook, zal beoordeeld worden in functie van volgende elementen:
 - De inpassing van de handelingen/activiteiten in het beschermd landschap.
 - De uitstraling de activiteiten naar de onmiddellijke omgeving moet passend zijn.
 - Voldoende parkeerplaatsen worden voorzien voor de geplande activiteiten.
 - Indien voor een gedeelte van de strook een vergunning wordt aangevraagd, dan moet worden aangetoond dat de ontwikkeling van de volledige strook niet in gedrang komt en dat de voorschriften voor het hele gebied nageleefd kunnen worden

Toelichting bij de verordenende voorschriften	Verordenende voorschriften
<p>Gebouwen binnen deze zone + verwijzing naar nr. op grafisch plan</p> <ul style="list-style-type: none"> – gevangenis (nr. 5) – centrum voor illegalen (nr. 4) – werkplaatsen gevangenis (nr. 8) – woningen zoete inval (nr. 9) <p>Het centrale gebouwenblok kan blijvend worden ingericht als gevangenis of opvangcentrum en alle daarbij horende activiteiten. Dit heeft binnen de Kolonie een belangrijke cultuurhistorische waarde. Alle ingrepen zijn mogelijk om deze zone op een leefbare manier uit te bouwen en wisselende behoeften op te vangen. Dit alles dient echter te gebeuren met respect voor het historisch karakter van de gebouwen en het beschermd landschap.</p> <p>De meer solitaire gebouwen kunnen behouden blijven, maar uitbreiding is hier niet gepast.</p>	<p><i>Gebouwen en infrastructuur</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – De historische en karakteristieke kenmerken die de gebouwen erfgoedwaarde geven, mogen niet aangetast worden. – Verbouwen kan binnen het bestaande volume. – Voor de gebouwen die beschermd zijn als monument is verbouwen en herbouw mogelijk. Herbouwen dient daarbij te worden gezien als een herstel van in de oorspronkelijke staat. – In de niet-beschermd en a-typische gebouwen of constructies is verbouwen mogelijk. Herbouwen kan mits het nieuw gebouw/constructie een betere landschappelijk inpassing kent. – De vormgeving en het materiaalgebruik bij verbouwen en herbouwen dienen zoveel mogelijk gelijk te zijn aan deze van de gebouwen in de oorspronkelijke toestand. Dit geldt niet indien het gaat om niet-waardevolle gebouwen/constructies. – Uitbreidingen en infrastructuurwerken in functie van veiligheid zijn mogelijk binnen de strook. – Voor uitbreidingen van de infrastructuur wordt de voorkeur gegeven aan losse volumes om zo het authentieke karakter van de gebouwen beschermd als monument zoveel mogelijk te bewaren. Nieuwe volumes mogen niet concurreren met de authentieke gebouwen die beschermd zijn als monument, maar dienen kwaliteitsvol en duurzaam te worden uitgebouwd. De architecturale eenheid en de eenheid in karakter binnen de gebouwengroep moet aangehouden worden. – Voor het VIPK (zie nr 6 op het grafisch plan) is verbouwen of herbouwen binnen het bestaande volume toegelaten. Uitbreidingen zijn niet toegelaten. Het uitzicht van het gebouw moet steeds getuigen van een landschappelijke inpassing. Binnen dit gebouw en het omliggende gebied (tussen de dreven) zijn geen voorzieningen voor gedetineerden mogelijk. – De magazijnen (zie nr 7 op het grafisch plan) dienen te worden in stand gehouden. Verbouwen binnen het bestaande volume is toegelaten. Uitbreidingen zijn niet toegelaten. Binnen dit gebouw en het omliggende gebied (tussen de dreven) zijn geen voorzieningen voor gedetineerden mogelijk. <p><i>Overdruk zone voor bedrijvigheid</i></p>
<p>In de zone voor bedrijvigheid in overdruk kan ruimte worden vrijgehouden voor bedrijvigheid verwant aan de gevangenis of aan een gemeenschapsvoorziening of voorziening van openbaar nut. Deze zone dient zich voornamelijk op een "sociaal karakter" te richten. Het realiseren van een lokaal bedrijventerrein is hier niet mogelijk. De activiteiten binnen deze zone dienen ofwel een link te vertonen met de gevangenis of het opvangcentrum ofwel zich richten op het algemene openbare nut.</p> <p>De zone voor bedrijvigheid is ingebufferd door in de omliggende zones groengebied zo groot mogelijk te maken.</p> <p>De woningen aan de Zoete inval (zie grafisch plan nr. 9) behoren niet tot de overdruk zone voor bedrijvigheid, maar behoren wel tot artikel 6.1.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – De zone aangeduid met overdruk "zone voor bedrijvigheid", zoals aangegeven op het grafisch plan is bestemd voor bedrijvigheid met een maatschappelijk karakter. Deze strook kan niet worden gezien als een lokaal bedrijventerrein. Dit houdt in dat het in deze deelzone mogelijk is bedrijvigheid te voorzien verwant aan de strafinrichting of een andere vorm van gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. – Deze gebouwen dienen steeds landschappelijk te worden ingepast. De materiaalkeuze en kleur van materialen dient passend te zijn met de natuurlijke omgeving. – Rondom deze overdruk is een brede buffer voorzien met groengebied (cf. artikel 1). Deze inbuffering is voldoende, zodat een bijkomende buffering op het bedrijventerrein niet noodzakelijk is.
<p>Een gevangenis en aanverwante activiteiten bakenen een veiligheidszone af, waar bepaalde verbodsregels gelden. De verbodsmaatregelen in de veiligheidszone dienen steeds te worden nageleefd. De perimeter van de veiligheidszone is niet mee opgenomen in het RUP omdat deze variabel is. In ieder geval mag de veiligheidszone geen aanleiding geven om schade toe te brengen aan het landschappelijk geheel en meer bepaald de dreven.</p> <p>De veiligheidsafsluiting kan rond verschillende gebouwen tegelijk worden gezet, waardoor (delen) van straten voor het doorgaand verkeer worden afgesloten.</p>	<p><i>Afsluitingen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – De afsluitingen binnen deze zone mogen vrij worden gekozen, maar dienen het zicht op de authentieke gebouwen die beschermd zijn als monument te vrijwaren. – Een veiligheidsafsluiting kan binnen de zone worden voorzien op een willekeurige plaats. Deze mag echter geen schade berokkenen van het landschappelijk geheel en voornamelijk de drevestructuur. – De veiligheidsafsluiting kan de hele of een gedeelte van de zone omvatten. Het afsluiten van een weg is hiervoor toegelaten. – De veiligheidsafsluiting mag niet bereikbaar zijn voor gemotoriseerd vervoer. <p><i>Verlichting</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Buitenverlichting en verlichting in functie van de veiligheid van de instelling is toegelaten, maar de impact op de omgeving dient tot een minimum beperkt te worden.

Parkeerplaatsen

- De behoefte aan parkeerplaatsen voor personeel en bezoekers binnen deze strook dient binnen deze strook worden voorzien.
- Er dienen voldoende parkeerplaatsen te worden voorzien, zodat wild parkeren in de dreven wordt vermeden.
- De parkeergelegenheden binnen deze strook kunnen occasioneel worden gebruikt voor activiteiten binnen het plangebied die slechts occasioneel worden georganiseerd.
- De aanleg van de parkeerplaatsen dient landschappelijk ingepast te worden, zonder het kenmerkende drevenpatroon te verstoren.
- De verhardingsmaterialen dienen een natuurlijk karakter te hebben.
- De waterdoorlaatbaarheid van de verhardingsmaterialen moet worden gewaarborgd. Indien dit niet mogelijk is, dient een gepaste compensatie voor de berging van hemelwater te worden voorzien.

Ontsluiting

De gebouwen uit deze strook dienen steeds te ontsluiten via de Steenweg op Rijkevorsel.

artikel 6.2***Bestemming en inrichting***

- Het gebied is bestemd voor gemeenschapsvoorzieningen en voorzieningen van openbaar nut, meer bepaald voor een historisch kerkhof.
- Het voormalige bedelaarskerkhof dient te worden behouden en in stand gehouden als cultuurhistorisch relict.

artikel 7 strook voor recreatie met openbaar karakter***Bestemming***

De bestemming van dit gebied moet het mogelijk maken om de bestaande waardevolle gebouwen van de Grote Boerderij en de Kapel te herwaarderen en van verval te redden.

Onder verblijfsrecreatie wordt verstaan: plattelandslogies, hotel, vakantieverblijven, jeugdlogies,...

Bij het zoeken naar nieuwe invullingen voor de Kolonie kan een afstemming worden gezocht tussen de kolonies van Merksplas en Wortel waarbij de invulling complementair aan elkaar is. De uitbouw van een museum over de Kolonie, of over een aspect van de Kolonie valt onder de culturele activiteiten en vormt een attractor voor het gebied.

Gebouwen binnen deze zone + verwijzing naar nr. op grafisch plan

- Grote Boerderij (nr. 10)
- Kapel (nr. 11)
- Quarantainestal (nr. 12)
- Het OAC-gebouw (nr. 13)

Inrichting

Een voorbeeld van wat moet worden aangetoond bij de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning voor een gedeelte van de strook is dat het aandeel parkeerplaatsen wordt gerespecteerd en

Toegelaten activiteiten

– Deze strook is bestemd voor recreatie met een openbaar karakter. Onder recreatie met een openbaar karakter wordt verstaan een gebied dat overwegend toegankelijk is voor iedereen en wordt gerealiseerd door een overheid of in opdracht van een overheid.

– Recreatieve en culturele activiteiten , met inbegrip van verblijfsrecreatie

– Landbouw, of aan landbouw-gerelateerde activiteiten

– Wonen binnen de gebouwen die beschermd zijn als monument. Het vervangen van niet-beschermd gebouwen binnen de Grote Boerderij voor woon-gelegen kan enkel mits het behoud van de schaal , een landschappelijke inpassing en in harmonie met de gebouwen beschermd als monument.

– In de quarantainestal zijn enkel volgende activiteiten toegelaten:

- recreatie in functie van de omliggende natuurwaarden.
- landbouw of aan landbouw gerelateerde activiteiten

– In het OAC-gebouw zijn enkel volgende activiteiten toegelaten:

- recreatieve activiteiten

Toegelaten nevenactiviteiten voor de Grote Boerderij en de Kapel

- Horeca
- Kleinschalige kantoren
- Vergaderaccommodatie
- Wellness

Niet-toegelaten activiteiten

- Geluidsproducerende activiteiten
- Individuele weekendverblijven

Alle handelingen binnen deze strook dienen de algemene bepalingen na te leven, tenzij de specifieke bepalingen ermee in strijd zijn.

Terreinaanleg

- De activiteiten binnen deze strook mogen de rust op het domein niet schaden.
- De bomendreef die rond de Kapel is gelegen, dient te worden behouden en worden ingericht conform het drevenbeheerplan.
- Elke stedenbouwkundige aanvraag in deze strook, zal beoordeeld worden in functie van volgende elementen:
 - De inpassing van de handelingen/activiteiten in het beschermd landschap.

Toelichting bij de verordenende voorschriften

het gebied conform de voorschriften werd ingericht. Een werkwijze van hoe dat kan worden gedaan is het maken van een inrichtingsstudie.

De gebouwen beschermd als monument binnen deze zone dienen te worden behouden en gevaloriseerd. Een nieuwe functie voor deze gebouwen wordt in de verordenende voorschriften ruim opgevat om verschillende ontwikkelingsmogelijkheden een kans te geven binnen bepaalde grenzen.

Bij de herbestemming zijn volgende uitgangspunten belangrijk:

- Afleesbaarheid van de oorspronkelijke functie: de oorspronkelijke functie en de vestigingslogica van de gebouwen moet duidelijk afleesbaar blijven.
- Identiteit: De karakteristieke eigenheid van de gebouwen beschermd als monument moet maximaal bewaard blijven.
- Harmonie: streven naar harmonie. Storende elementen maximaal verwijderen
- Alle gebouwen moeten zich inpassen in de logica van organisatie van Merksplas Kolonie als geheel. Respect voor de dreefstructuur en de compartimenten in het landschap is daarbij cruciaal.
- Architecturale ingrepen aan gebouwen beschermd als monument, zijn niet per definitie uitgesloten (vb. bijkomende raamopeningen, dakopeningen,...). De kwaliteit van de architectuur en de detaillering zullen van groot belang zijn bij de beoordeling.

De speelvelden rond de kapel zijn gelegen in de deelzones aangeduid met nr. 14 op het grafisch plan.

Rondom de Kapel kunnen de percelen worden ingericht als speelvelden. Een beperkt deel daarvan kan worden ingericht als een sportterrein, maar de percelen dienen voornamelijk te worden gebruikt als openluchterreinen behorende bij de Grote Boerderij (voor jeugdbewegingen en jeugdgroepen die in de Grote Boerderij komen logeren). Het is echter niet de bedoeling om bijkomende gebouwen te voorzien in dit gebied. De bestaande gebouwen van de Grote Boerderij en van de Kapel bieden voldoende mogelijkheden.

Onder open ruimte wordt verstaan: een open terrein dat kan worden ingericht als grasveld, ruigte, akker, weiland,... waarin de open ruimte overheerst.

Verordenende voorschriften

- De uitstraling de activiteiten naar de onmiddellijke omgeving moet passend zijn.
- Voldoende parkeerplaatsen worden voorzien voor de geplande activiteiten.
- De hinder naar de omliggende functies wordt zoveel mogelijk beperkt.
- Indien voor een gedeelte van de strook een vergunning wordt aangevraagd, dan moet worden aangetoond dat de ontwikkeling van de volledige strook niet in gedrang komt en dat de voorschriften voor het hele gebied nageleefd kunnen worden.

Gebouwen

- De historische en karakteristieke kenmerken die de gebouwen erfgoedwaarde geven, mogen niet aangetast worden. De functies binnen de gebouwen moeten de erfgoedwaarde respecteren.
- Er dient steeds te worden gestreefd naar harmonie.
- Verbouwen kan binnen het bestaande volume. De binneninrichting van de gebouwen mag wijzigen.
- Voor de gebouwen die beschermd als monument zijn is verbouwen en herbouwen mogelijk. Herbouwen dient daarbij te worden gezien als een herstel van in de oorspronkelijke staat indien het verbouwen van deze gebouwen technisch niet meer mogelijk is. De niet-beschermden en a-typische gebouwen of constructies kunnen verbouwen binnen het bestaande volume. Het herbouwen van deze gebouwen kan enkel mits het behoud van de schaal, een landschappelijke inpassing en in harmonie met de gebouwen beschermd als monument.
- De vormgeving en het materiaalgebruik bij verbouwen en herbouwen dienen zoveel mogelijk deze van de gebouwen in de oorspronkelijke toestand respecteren. Dit geldt niet indien het gaat om niet-waardevolle gebouwen/constructies.
- Voor uitbreidingen van de infrastructuur wordt de voorkeur gegeven aan losse volumes om zo het authentieke karakter van de gebouwen beschermd als monument zoveel mogelijk te bewaren. Het verbinden van gebouwen kan enkel indien dit een meerwaarde kan betekenen naar de bescherming van de Grote Boerderij of de Kapel. Nieuwe volumes mogen niet concurreren met de authentieke gebouwen beschermd als monument, maar dienen kwaliteitsvol en duurzaam te worden uitgebouwd. De architecturale eenheid en de eenheid in karakter binnen de bouwgroep moet aangehouden worden.
- Voor de Grote Boerderij gelden de volgende inrichtingsprincipes:
 - De Grote Boerderij als eenheid bewaren
 - Uniformiteit nastreven bij de inrichting
- Voor de quarantainestal gelden de volgende inrichtingsprincipes:
 - bijkomende infrastructuur is niet toegelaten
 - het gebouw mag niet worden uitgebreid.
- In het sportlokaal/OAC-gebouw gelden de volgende inrichtingsprincipes:
 - bijkomende infrastructuur is niet toegelaten
 - verbouwen en herbouwen binnen het bestaande volume is mogelijk. Het uitzicht van het gebouw moet steeds een landschappelijke inpassing hebben.

Speelvelden

- De terreinen dienen te worden behouden en onderhouden als grasvelden die veilig te betreden zijn. Verharding is niet mogelijk binnen deze terreinen.
- Slechts één van de terreinen aangeduid op het grafisch plan kan worden voorzien als uitgerust sportterrein. Dit sportterrein mag sportinfrastructuur bevatten (inclusief verlichting). Deze infrastructuur dient tot een minimum te worden beperkt om de landschappelijke invloed te minimaliseren. Niet-toegelaten infrastructuur: reclameborden, tribunes, ballenvangers en andere infrastructuur met een landschappelijke impact.
- In functie van de speelvelden mogen geen bijkomende gebouwen worden opgericht.
- Het deel van de strook dat niet wordt ingericht als sportveld of speelveld, dient te worden aangelegd als open ruimte en moet als dusdanig worden gehandhaafd.
- Een gedeelte van de speelvelden kan als parking of occasionele parking worden ingericht.

Parkeerplaatsen

- Voor de gehele strook dient één gemeenschappelijke parking te worden voorzien binnen de strook. Het aantal parkeerplaatsen moet groot genoeg zijn voor de geplande activiteiten binnen deze zone. Maximaal de grootte van één speelveld (één blok met nr. 14 op het grafisch plan) mag als parkeerplaats worden ingericht.
- Indien woongelegenheden worden voorzien binnen deze zone zijn individuele parkeerplaatsen los van de gemeenschappelijke parking wel mogelijk. Deze dienen bij voorkeur inpandig te worden voorzien.
- De aanleg van de parkeerplaatsen dient landschappelijk ingepast te worden, zonder het kenmerkende drevenpatroon te verstoren.
- De verhardingsmaterialen dienen een natuurlijk karakter te hebben.
- De waterdoorlaatbaarheid van de verhardingsmaterialen moet worden gewaarborgd. Indien dit niet mogelijk is, dient een gepaste compensatie voor de berging van hemelwater te worden voorzien.

Afsluitingen

Onder afsluitingen in natuurlijke materialen wordt verstaan: afsluitingen in kastanjehout, houtkant, heggen,...

Toegelaten vormen van afsluitingen:

- schrikdraad of gladdraadafsluitingen met een maximale hoogte van 1,20 meter.
- Afsluitingen in natuurlijke materialen met een maximale hoogte van 1,20 meter.

Ontsluiting

De gebouwen en terreinen uit deze strook dienen steeds te ontsluiten via de Steenweg op Rijkvorsel.

Beheer

- Het beheer van de strook dient erop te worden gericht dat overwegend het openbaar karakter behouden blijft.
- De beherende instantie moet minstens in handen blijven van een openbaar bestuur of van privé-personen die een openbaar bestuur vertegenwoordigen.

artikel 8 strook voor wonen in cultuurhistorisch kader Bestemming

Een niet storende activiteit voor de omgeving betekent dat er o.a. geen geluidsoverlast mag zijn, geen parkeerproblematiek mag zijn, ..

Het is in geen geval de bedoeling om met de toegelaten activiteiten het uitzicht van de woningen te wijzigen. Storende reclame of uitstalramen zijn niet gewenst.

Een activiteit die zich integreert of aansluit bij de bestemming van Merksplas Kolonie is vb. een Bed&Breakfast in het kader van landschapstoerisme.

Zorgwonen valt niet onder het creëren van een bijkomende woongelegenheden.

Deze strook is bestemd voor:

- ééngezinswoningen met tuin
- nevenfuncties complementair aan het wonen op voorwaarde dat:
 - deze worden voorzien binnen het bestaand volume;
 - de eigenaar/uitbater er ook zelf woont en dit de hoofdfunctie blijft;
 - het een niet-storende activiteit voor de omgeving betreft;
 - de activiteit niet zichtbaar aanwezig is in het landschap;
 - de activiteit integreert zich of sluit aan bij de bestemming van Merksplas-Kolonie;
 - commerciële of professionele activiteiten die beslag leggen op de openbare ruimte en een vorm van visibiliteit naar rekrutering van de doelgroep inhouden, moeten ten stelligste worden vermeden.

Niet toegelaten

- Creëren van bijkomende woongelegenheden of woningen

Inrichting

Alle handelingen binnen deze strook dienen de algemene bepalingen na te leven, tenzij de specifieke bepalingen ermee in strijd zijn.

Gebouwen

- De historische en karakteristieke kenmerken die de gebouwen erfgoedwaarde geven, mogen niet aangetast worden.
- Het totaalbeeld en het oorspronkelijk karakter van de woningen binnen de Kolonie dient te worden bewaard: behoud van de eenheid in architectuur en karakter.
- Verbouwen kan binnen het bestaande volume. De binneninrichting van de gebouwen mag wijzigen.
- Herbouw is enkel mogelijk in het geval van overmacht.
- De vormgeving en het materiaalgebruik bij verbouwen en herbouwen dienen zoveel mogelijk gelijk te zijn aan deze van de gebouwen in de oorspronkelijke toestand. Dit geldt niet indien het gaat om niet-waardevolle gebouwen/constructies.

Toelichting bij de verordenende voorschriften	Verordenende voorschriften
<p>Onder een woningbijgebouw wordt verstaan: carport, garage; tuinhuis, hok voor dieren, ...</p> <p>Tuinen dienen steeds een groen karakter te behouden. Omwille van de ligging van de woningen in een beschermd landschap is het onderhoud en de inrichting van een tuin belangrijk. Deze dienen, samen met de woning op een landschappelijke manier te worden ingepast. Over de aanleg van tuinuitrusting met een mogelijke landschappelijke invloed dient steeds geval per geval te worden beslist.</p> <p>De afsluitingen van de woonpercelen is zeer beeldbepalend. Om de eenheid zoveel mogelijk te houden, wordt een afsluiting door middel van een haag (haagbeuk of beuk) opgelegd.</p> <p>Een tweede, bijkomende afsluiting is toelaatbaar aan de binnenzijde van de haag op voorwaarde dat deze niet zichtbaar is vanaf het openbaar domein en deze een 'open structuur' heeft (vb. hoge draad, geen betonplaten) en niet hoger is dan de haagafsluiting.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Beperkte uitbreidingen aansluitend bij de bestaande woning zijn mogelijk ter verbetering van het wooncomfort. Het authentieke karakter van de woningen dient in elk geval te worden bewaard. - Eén bescheiden (losstaand) woningbijgebouw is mogelijk per woning. Het woningbijgebouw moet echter in proportie staan met de bestaande woning. De plaatsing en de grootte van dit woningbijgebouw wordt geval per geval bekeken. Deze woningbijgebouwen kunnen enkel worden opgetrokken in hout. De dakvorm van deze gebouwen is een plat dak. - In het voormalig schoolgebouw (cf. nr. 15 op het grafisch plan) zijn kantoren en een conciërgewoning toegelaten - De functie van de woning ten noorden van de Kleine Boerderij (cf. nr 16 op het grafisch plan) dient verbonden te blijven met de Kleine Boerderij. <p><i>Tuinen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - De onbebouwde delen van de huiskavels mogen worden ingericht als tuin, waarbij het groene karakter bepalend is. Het toelaten van tuinuitrusting dient geval per geval te worden bekeken in een vergunningsaanvraag. - De aanleg van de tuin dient zich te integreren in de omgeving. Beplanting kan enkel bestaan uit streekeigen en standplaatsgeschikte soorten en dient aangepast te zijn aan het omgevende landschap. <p><i>Afsluitingen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Een erf- of perceelsafsluiting is enkel toegelaten onder de vorm van een haag, bestaande uit beuk of uit haagbeuk. - Aan de binnenzijde van de haag is een bijkomende afsluiting toelaatbaar op volgende voorwaarden: <ul style="list-style-type: none"> - deze is niet zichtbaar vanaf het openbaar domein - deze heeft een open structuur - deze is niet hoger dan de haagafsluiting zelf
<p>artikel 9 strook voor stortplaats met nabestemming groengebied.</p> <p>Bestemming</p> <p>Het van kracht worden van de nabestemming is afhankelijk van de vergunning van het stortgebied. Indien de vergunning afloopt en het stort is afgewerkt, wordt de nabestemming groengebied van kracht.</p>	<p>Deze strook is bestemd als stortplaats voor zuiveringsslib.</p> <p>Deze strook heeft als nabestemming groengebied bij stopzetting van de stortactiviteiten en na afwerking van het stort. De nabestemming kan gefaseerd van kracht worden, afhankelijk van afgewerkte delen van het stort.</p> <p>Het groengebied als nabestemming is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het bos en het natuurlijk milieu. Recreatief medegebruik is een ondergeschikte functie. Gemotoriseerde sporten vallen in geen geval onder de noemer recreatief medegebruik.</p>
<p>Inrichting</p> <p>De nabestemming dient steeds rekening te houden met de mogelijk onstabiele ondergrond van de voormalige stortplaats.</p>	<p>Alle handelingen binnen deze strook dienen de algemene bepalingen na te leven, tenzij de specifieke bepalingen ermee in strijd zijn.</p> <p><i>Terreinaanleg</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Deze strook kan als stort voor zuiveringsslib worden gebruikt. - Infrastructuur in functie van de werking van dit stortgebied kan worden opgericht. <p><i>Nabestemming groengebied</i></p> <p>Bij het van kracht worden van de nabestemming van (een deel van) de strook, zijn de volgende bepalingen geldig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De aanwezige infrastructuur in functie van de werking van het stortgebied dient te worden verwijderd, tenzij deze noodzakelijk worden geacht in functie van de wettelijke nazorg van het gebied. - Diep wortelende gewassen zijn niet toegelaten - De ontwikkelingen in de strook mogen de wettelijke nazorg van de strook niet in het gedrang brengen. - De activiteiten in dit gebied mogen de afdeklaag van het stort niet beschadigen. - Alle werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten. - Voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het gebied niet overschreven wordt en de afdeklaag van het stort niet beschadigd worden, zijn de volgende werken, handelingen en wijzigingen eveneens toegelaten: <ul style="list-style-type: none"> - Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur voor het al dan niet toegankelijk maken van het gebied voor educatief of recreatief medegebruik, waaronder het aanleggen, inrichten, of uitrusten van paden voor niet-gemotoriseerd vervoer - Het herstellen, heraanleggen of verplaatsen van bestaande openbare wegen en nutsleidingen. Bestaande openbare wegen en nutsleidingen kunnen verplaatst worden voor zover dat noodzakelijk is voor de kwaliteit van het leefmilieu, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het na-

	Toelichting bij de verordenende voorschriften	Verordenende voorschriften
<p>artikel 10 strook voor weg</p>	<p>Bestemming en inrichting</p> <p>De breedte van deze strook moet toelaten om alle noodzakelijke ingrepen voor verkeersveiligheid door te voeren. Beperkte correcties aan de aangrenzende bestemmingen zijn daarvoor mogelijk omwille van de schaal van het grafisch plan.</p> <p>Aan het begin en eindpunt van deze strook (op de rand van het plangebied), kan langs de weg voorzieningen of infrastructuur worden opgericht ter herkenning en bewustwording van het gebied als beschermd en uniek landschap. Snelheidsverminderende maatregelen kunnen die bewustwording versteken. Een snelheidsverlaging is bovendien positief voor de recreanten die deze barrière moeten dwarsen.</p>	<p>tuurlijk milieu, de openbare veiligheid of de volksgezondheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> – De zone is bestemd als openbare weg – Alle handelingen binnen deze strook dienen de algemene bepalingen na te leven, tenzij de specifieke bepalingen ermee in strijd zijn. – De ontsluiting van alle harde functies binnen het plangebied dient via deze weg te gebeuren. <p><i>Toegelaten activiteiten</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – De aanleg, heraanleg of onderhoud van openbare wegenis of een fietspad – De aanleg, heraanleg en onderhoud van onder- en bovengrondse nutsleidingen – De inrichting van de kruising van het plangebied en deze strook als toegangspoort tot het beschermd landschap.
<p>artikel 11 overdruk waterwingebied</p>	<p>Inrichting</p> <p>Het waterwingebied is bij het van kracht worden van het PRUP niet in werking. In de toekomst kan dit in werking worden gesteld.</p>	<p>In dit gebied kunnen ten aanzien van de uitvoering van handelingen en werken beperkingen worden opgelegd met het doel de waterwinning te beschermen (drinkwater, industriewater, bronwater)</p>

BIJLAGE: INHEEMSE BOOM- EN STRUIKSOORTEN

Deze lijst vormt een richtsnoer voor aanplant van eventuele inheemse bomen, planten en struiken. Deze onderstaande lijst is opgesteld specifiek voor de Noorderkempen waarin Merksplas Kolonie is gelegen. Deze lijst bevat geen zeldzame soorten. Ook het bodemtype en de standplaats zijn van belang (zie Tabel 1). Ook in functie van de groei- en de onderhoudsvorm is de ene soort meer geschikt dan de andere (zie Tabel 2).

Pinus sylvestris	grove den	Frangula alnus	sporkehout of gewone vuilboom	Quercus robur	zomereik
Alnus glutinosa	zwarte els	Ilex aquifolium	hulst	Salix alba	schietwilg
Betula pendula	ruwe berk of witte berk	Populus tremula	ratelpopulier of esp	Salix fragilis	kraakwilg
Betula pubescens	zachte berk	Prunus avium	zoete kers	Salix x rubens	
Carpinus betulus	haagbeuk	Prunus institia	kroos	Sambucus nigra	gewone vlier
Corylus avellana	hazelaar	Prunus padus	vogelkers	Sorbus aucuparia	lijsterbes
Crataegus monogyna	eenstijlige meidoorn	Prunus spinosa	sleedoorn	Tilia cordata	winterlinde / kleinbladige linde
Fagus sylvatica	beuk	Quercus petraea	wintereik	Viburnum opulus	Gelderse roos

Tabel 1 streekeigen soorten in relatie tot de standplaats

Bodem / standplaats		Streekeigen soorten
DROOG	VOEDSELARM	Zomereik (Quercus robur) – Ruwe berk (Betula pendula) - Ratelpopulier (Populus tremula) - Sporkehout (Rhamnus frangula) - Eenstijlige meidoorn (Crataegus monogyna) - Lijsterbes (Sorbus aucuparia)
DROOG	VOEDSELRIJK	Zomereik (Quercus robur) – Ratelpopulier (Populus tremula) - Sporkehout (Rhamnus frangula) - Ruwe berk (Betula pendula) - Winterlinde (Tilia cordata) – Haagbeuk (Carpinus betulus) - Boswilg (Salix caprea) - Eenstijlige meidoorn (Crataegus monogyna) – Gewone vlier (Sambucus nigra) - Hazelaar (Corylus avellana)
NAT	VOEDSELARM	Zomereik (Quercus robur) – Ratelpopulier (Populus tremula) - Zwarte els (Alnus glutinosa) - Zachte berk (Betula pubescens) - Sporkehout (Rhamnus frangula) - Gelderse roos (Viburnum opulus)- Eenstijlige meidoorn (Crataegus monogyna)
NAT	VOEDSELRIJK	Zomereik (Quercus robur) - Ratelpopulier (Populus tremula) - Zwarte els (Alnus glutinosa) - Schietwilg (Salix alba) – Sporkehout (Rhamnus frangula) - Haagbeuk (Carpinus betulus) - Gewone vlier (Sambucus nigra) - Gelderse roos (Viburnum opulus) - Vogelkers (Prunus padus)*- Eenstijlige meidoorn (Crataegus monogyna)

* niet: Amerikaanse vogelkers (=woekerende exoot)

Tabel 2 streekeigen soorten in relatie tot de onderhoudsvorm

Type onderhoud	Mogelijke streekeigen soorten
BREDE HAAG	Gewone vlier (Sambucus nigra) - Hazelaar (Corylus avellana) - Gelderse roos (Viburnum opulus) - Vogelkers (Prunus padus)* - Sporkehout (Rhamnus frangula) - Lijsterbes (Sorbus aucuparia) - Winterlinde (Tilia cordata) – Eenstijlige meidoorn (Crataegus monogyna) <u>droge, arme bodem:</u> 1) Sporkehout (1) - Eenstijlige meidoorn (2) - Hazelaar (3) - Gelderse roos (4) - Lijsterbes (5) - Hondсроos <u>voedselrijke bodem:</u> 1) Sporkehout (1) - Hazelaar (2) - Eenstijlige meidoorn (3) - Winterlinde (4) - Gewone vlier (5) - Hondсроos <u>natte bodem:</u> 1) Hazelaar (1) - Gelderse roos (2) - Gewone vlier (3) - Eenstijlige meidoorn (4) - Vogelkers (5) - Hondсроos
GESCHOREN HAAG	Zomereik (Quercus robur) - Beuk (Fagus sylvatica) - Haagbeuk (Carpinus betulus) - Hazelaar (Corylus avellana) - Sleedoorn (Prunus spinosa) - Eenstijlige meidoorn (Crataegus monogyna)

* niet: Amerikaanse vogelkers (=woekerende exoot)

provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan

definitieve vaststelling Provincieraad
25 juni 2009

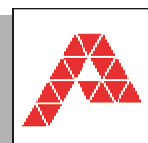
MERKSPLAS KOLONIE:
ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang

toelichtingsnota

Gezien en definitief vastgesteld door de Provincieraad van Antwerpen van 25 juni 2009	
De Provinciegriffier,	De Voorzitter,
D. Toelen	L. Neefs

Ruimtelijke planner:
S. Sneyers

Dienst Ruimtelijke Planning

PROVINCIE
ANTWERPEN

colofon

opdrachtgever: Provincie Antwerpen

project: PRUP Kolonie Merksplas
definitieve vaststelling Provincieraad

opdrachthouder: Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK)
Antwerpseweg 1, 2440 Geel tel: 014/58 09 91 – fax: 014/58 97 22

projectteam: IOK plangroep

datum: 25 juni 2009

Inhoudstafel

I	INLEIDING	5
1	Doelstelling PRUP	5
2	Situering plangebied	6
	2.1 Situering op macroniveau.....	6
	2.2 Situering op meso- en microniveau.....	7
3	Afbakening plangebied	9
II	JURIDISCH KADER EN PLANNINGSCONTEXT.....	11
1	Actuele bestemmingen	11
	1.1 Gewestplan	11
	1.2 BPA Veldenberg I en BPA Veldenberg II	11
	1.3 Gewestelijk RUP Leidingstraat	11
	1.4 PRUP openluchtrecreatieve verblijven - Molenzijdse Heide.....	12
2	Ruimtelijk beleidskader op gewestelijk niveau.....	13
	2.1 Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV; 1997)	13
	2.2 Afbakening natuurlijke en agrarische structuur.....	14
3	Ruimtelijk beleidskader op provinciaal niveau	16
	3.1 Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen (RSPA, 2001)	16
	3.2 Multifunctioneel ontwikkelingsperspectief voor het Kanaal Dessel – Turnhout – Schoten, kaderplan (2005)	18
4	Ruimtelijk beleidskader op gemeentelijk niveau	19
	4.1 GRS Merksplas	19
5	Ruimtelijk beleidskader buurgemeenten.....	21
	5.1 GRS Rijkevorsel, voorontwerp.....	21
	5.2 GRS Beerse	21
	5.3 GRS Hoogstraten (december 2004)	23
6	Relevante sectorale wetgeving	24
	6.1 Landschap en erfgoed	24
	6.2 Ruilverkaveling.....	26
	6.3 Natuur en bos.....	27
	6.4 Water	31
	6.5 Oppervlaktedelfstoffen	33
	6.6 Toerisme en recreatie.....	34
	6.7 Milieuhygiëne en –vergunningen	34
	6.8 Veiligheidsrapportage	35
	6.9 Milieueffectenrapportage (mer).....	36
	6.10 Conclusie	38
7	Beleidsplannen en studies	38
	7.1 Inrichtings- en drevenbeheerplan	38
	7.2 Natuurontwikkelingsplannen.....	41
	7.3 Op locatie in Merksplas-Kolonie, 2004, Monument in Ontwikkeling.....	42
	7.4 Mobiliteit.....	43
	7.5 Toerisme en recreatie	45
	7.6 Conclusie	46
8	Andere mogelijke juridische instrumenten	47

III	KORTE HISTORIEK.....	48
IV	BESTAANDE RUIMTELIJKE STRUCTUUR.....	50
1	Fysisch systeem	50
1.1	Geologie en reliëf	50
1.2	Bodem	50
1.3	Grond- en oppervlaktewater	50
2	Gebruiksfuncties	51
2.1	Landbouwgebruik binnen Merksplas-Kolonie	51
2.2	Natuurwaarden binnen Merksplas-Kolonie.....	52
2.3	Toerisme en recreatie op Merksplas-Kolonie	54
2.4	Gemeenschapsvoorzieningen op Merksplas-Kolonie	55
2.5	Wonen binnen Merksplas-Kolonie	60
2.6	Economische activiteiten.....	61
2.7	Leegstaande gebouwen.....	61
3	Infrastructuur en netwerken	62
3.1	Functionele netwerken	62
3.2	Recreatieve netwerken	63
4	Landschap	64
4.1	Evolutie.....	64
4.2	Beschrijving van het landschap in Merksplas-Kolonie.....	65
4.3	Beschrijving van de verschillende zones in Merksplas-Kolonie	66
5	Juridische aspecten	67
5.1	Vergunningstoestand.....	67
5.2	Feitelijke juridische toestand	73
5.3	Eigendomsstructuur.....	73
6	SWOT.....	74
6.1	Sterkten	74
6.2	Zwakten	75
6.3	Kansen.....	76
6.4	Bedreigingen	77
V	GRENSTELLEND E ELEMENTEN EN AFWEGINGSELEMENTEN VOOR RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN.....	79
1	Ruimtelijk-planologische afweging.....	79
2	Watertoets.....	79
2.1	Fysische kenmerken plangebied	79
2.2	Toetsingselementen	80
2.3	Waterparagraaf	82
3	Veiligheidsrapportage	82
3.1	Beoordeling.....	82
3.2	Conclusie	84
4	Milieueffectrapportage	84
4.1	Beoordeling.....	84
5	Passende beoordeling	84
5.1	Omschrijving habitatrichtlijngebied	85
5.2	Screening op passende beoordeling.....	86

VI	CONCEPTEN	90
VII	VISIE EN ONTWERP VOOR DE KOLONIE IN MERKSPLAS.....	93
1	Uitgangspunten en specifieke randvoorwaarden.....	93
2	Ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang.....	94
3	Natuur en bos (groengebieden).....	94
3.1	Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor de bos- en natuurgebieden.....	94
3.2	Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor de grote ringgracht.....	95
3.3	Voormalige stortplaatsen	96
3.4	Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor kleine landschapelementen	96
4	Dreven	96
4.1	Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor de dreven	96
4.2	Specifieke voorschriften voor de mobiliteitsfunctie van de dreven.....	97
5	Landschap	98
6	Landbouw	98
6.1	Specifieke ontwikkelingsperspectieven landbouw	98
6.2	Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor de kleine boerderij en omgeving	99
7	Recreatie.....	100
7.1	Specifieke ontwikkelingsperspectieven recreatie.....	100
7.2	Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven	100
8	Strafinrichting	104
8.1	Specifieke ontwikkelingsperspectieven op de strafinrichting	104
8.2	Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven.....	104
9	Bedrijvigheid	105
9.1	Ontwikkelingsperspectieven specifieke bedrijvigheid/diensten	105
9.2	Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven.....	105
10	Wonen.....	106
10.1	Thematische visie wonen.....	106
10.2	Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven woningen	107
11	gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.....	107
11.1	Specifieke ontwikkelingsperspectieven waterwinning	107
11.2	Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor het monostort slibverwerking.....	108
12	Lijninfrastructuur	109
12.1	Specifieke ontwikkelingsperspectieven lijninfrastructuur	109
12.2	Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor lijninfrastructuur	110
13	Mobiliteit.....	111
13.1	Specifieke ontwikkelingsperspectieven mobiliteit.....	111
13.2	Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor mobiliteit.....	111
13.3	Parkeren	112
VIII	GRAFISCH PLAN EN STEDENBOUWKUNDIGE VOORSCHRIFTEN	113
1	Opbouw voorschriften.....	113
2	Interpretatie grafisch plan	113
3	Stedenbouwkundige voorschriften.....	113
4	Op te heffen voorschriften.....	113
5	Ruimtebalans	115

IX FLANKERENDE MAATREGELEN..... 116

Lijst met figuren

Figuur 1:	plangebied bekeken op macroniveau	6
Figuur 2:	situering van het plangebied	8
Figuur 3:	de nabijheid van Merksplas-Kolonie en Worte-Kolonie.....	8
Figuur 4:	gewestplanbestemming Kolonie + afbakening beschermd landschap.....	9
Figuur 5:	gewenste ruimtelijke structuur 'Open Kempen' (deelruimte 2) Gebied 2c: centraal oostelijk deel – voorstudienota februari 2007.....	15
Figuur 6:	VEN in de omgeving van het plangebied	28
Figuur 7:	speciale beschermingszones in de buurt van Merksplas-Kolonie.....	29
Figuur 8:	voorbeeld van een natuurtechnisch profiel met plasberm en drasberm	40
Figuur 9:	slibstort.....	57
Figuur 10:	voormalige stortplaatsen.....	58
Figuur 11:	gevoeligheid voor grondwaterstromingen	80
Figuur 12:	infiltratiegevoeligheid projectgebied	80
Figuur 13:	(mogelijk) overstroombare gebieden.....	80
Figuur 14:	Kolonie met Seveso-inrichtingen in de omgeving	83
Figuur 15:	beslissingsschema Ruimtelijke Veiligheidsrapportage.....	83

Lijst met tabellen

Tabel 1:	overzicht van de beschermde monumenten en landschappen in het plangebied	24
Tabel 2:	natuurreservaten in de nabijheid van Merksplas-Kolonie	28
Tabel 3:	relevante elementen voor het PRUP uit de planningscontext	38
Tabel 4:	relevante elementen voor het PRUP uit de planningscontext	46
Tabel 5:	punt- en lijnbakens in Merksplas-Kolonie	65
Tabel 6:	vergunningstoestand woningen	67
Tabel 7:	vergunningstoestand gebouwen.....	68
Tabel 8:	milieuvergunningen bedrijven	69
Tabel 9:	vergunningstoestand infrastructuurwerken.....	72
Tabel 10:	vegetatie en karteringseenheden het Blak	85
Tabel 11:	ruimtebalans huidige bestemmingen	115
Tabel 12:	ruimtebalans nieuwe bestemmingen	115

Lijst met bijlagen

In bijlage 1	zijn de huidige bestemmingen opgenomen.....	11
In bijlage 2	is de positie van de Kolonie in het GRS te zien.	19
In bijlage 3	zijn de relevante elementen uit de sectorale wetgeving weergegeven	24
In bijlage 4	is het inrichtings- en drevenbeheerplan te zien.....	39
In bijlage 5	wordt het fysisch systeem weergegeven.	50
In bijlage 6	is een orthofoto te zien met daarop de gebruiksfuncties van de Kolonie.....	51
In bijlage 7	werden de recreatieve netwerken binnen de Kolonie op kaart weergegeven.....	63
In Bijlage 8	is de eigendomsstructuur van Merksplas-Kolonie te zien.....	73

I INLEIDING

1 Doelstelling PRUP

De opdracht bestaat uit de opmaak van een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan voor de Kolonie in Merksplas, conform artikelen 44 tot en met 47 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, inclusief al het overleg dat hiervoor noodzakelijk wordt geacht.

Direct aanknopingspunt voor dit PRUP is de aanduiding van Merksplas-Kolonie in het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen (RSPA) als gebied met ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang. Ook de vaststelling dat een groot deel van de bestemmingen achterhaald zijn of tenminste onvoldoende kader bieden voor een recent opgemaakt inrichtings- en drevenbeheerplan onderstrepen de nood aan nieuwe ruimtelijke beleidsinitiatieven. Het beschermingsbesluit in het kader van de bescherming van Merksplas-Kolonie als landschap, dat tevens als kader diende bij de totstandkoming van het inrichtingsplan, geldt ook hier als uitgangspunt.

In november 2006 werd een voorstudienota met betrekking tot de Kolonie in Merksplas afgerond. Deze voorstudie bevat een ruimtelijke analyse en een aanzet tot ruimtelijk streefbeeld voor Merksplas-Kolonie met opstap naar mogelijke beleidsinitiatieven voor het provinciale niveau. Eén van deze beleidsinitiatieven is het opmaken van een PRUP.

Het PRUP bouwt verder op de informatie verzameld in de voorstudie en op de visie die daarin beschreven is voor het gebied. In de toelichtingsnota van het PRUP worden elementen uit de voorstudie overgenomen indien ze relevant zijn voor het PRUP, en wordt de informatie verder aangevuld en/of geactualiseerd.

Ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang

Het RSPA duidt de strafinrichting van Merksplas en haar omgeving aan als gebied met ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang. Het is een voorbeeld van planmatig ontgonnen en ontworpen landschappen waarbij de kavelpatronen worden ondersteund door kleine natuurlijke elementen. De selectie wordt in het RSPA bindend vast gelegd.

Het RSPA stelt tevens dat het beleid in deze gebieden gericht is op het behoud en eventueel herstel van een zeer specifiek cultuurhistorisch en gemeentegrensoverschrijdend landschappelijk element (bijvoorbeeld kavelstructuur). Dat landschappelijk element draagt ook een ecologische ontwikkeling. Het optimaal functioneren is enkel gegarandeerd wanneer het gebied als één geheel wordt beheerd. In deze gebieden moeten de ruimtegebruikers rekening houden met de aanwezige ecologische infrastructuur. In de op te stellen provinciale uitvoeringsplannen concretiseert de provincie dit beleid en werkt het verder uit. Hierbij streeft zij naar overleg en samenwerking met de betrokkenen gemeenten, sectoren en eigenaars.

Beschermingsbesluit

Om het landschappelijk en cultuurhistorisch patrimonium te vrijwaren, werden op respectievelijk 28 januari '99 de vijf belangrijkste gebouwen beschermd als monument en werd op 24 juni '99 het volledige domein beschermd als landschap.

Inrichtings- en drevenbeheerplan

In de schoot van de zogenaamde Technische Coördinatiecommissie, die alle belanghebbende partijen vertegenwoordigt en onder voorzitterschap van Vzw Kempens Landschap werd in 2005 een inrichtings- en drevenbeheerplan opgemaakt door de VLM. Omdat het plan gedragen wordt door de leden van de commissie, wordt het in het kader van dit PRUP als een consensusplan. Vanuit de consensus uit dit plan werd vertrokken voor het opstellen van het PRUP.

Deels achterhaalde bestemming

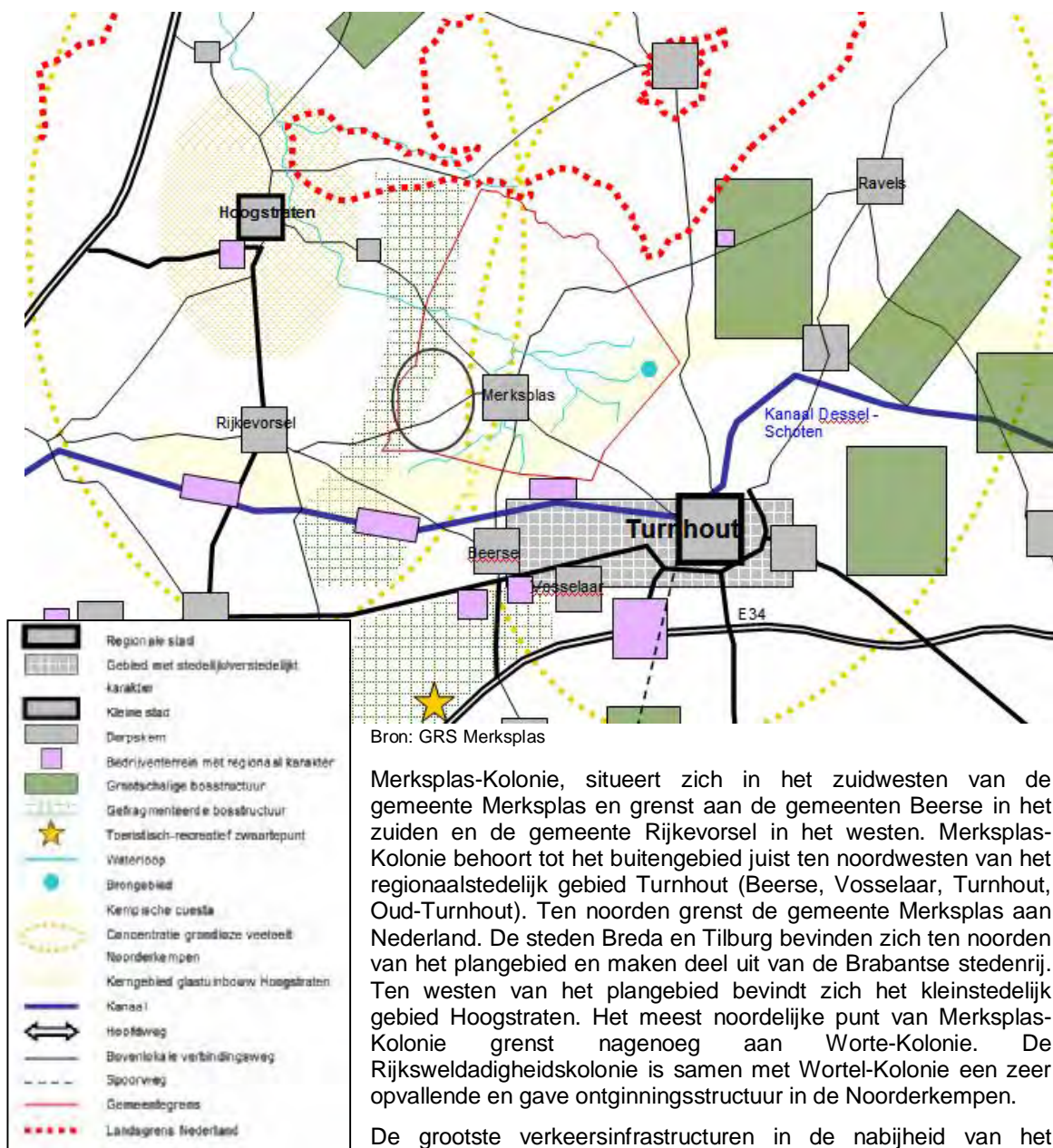
Merksplas-Kolonie werd in de 19de eeuw opgericht om landlopers en bedelaars in onder te brengen en evolueerde na de Tweede Wereldoorlog tot een zuivere strafinrichting. Bij de totstandkoming van de gewestplannen werd het volledige domein dan ook ingekleurd als gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.

Toen in 1993 bedelarij en landloperij niet langer strafbare feiten waren, groeide de vraag naar alternatieve invulling. Een deel van de gebouwen bleef een functie behouden als strafinrichting, maar op de overige gronden binnen het domein ontwikkelden zich diverse nieuwe functies. Op dit moment is voor een groot deel van het domein de bestaande gewestplanbestemming dus achterhaald.

2 Situering plangebied

2.1 Situering op macroniveau

Figuur 1: plangebied bekeken op macroniveau

Merksplas-Kolonie, situeert zich in het zuidwesten van de gemeente Merksplas en grenst aan de gemeenten Beerse in het zuiden en de gemeente Rijkevorsel in het westen. Merksplas-Kolonie behoort tot het buitengebied juist ten noordwesten van het regionaalstedelijk gebied Turnhout (Beerse, Vosselaar, Turnhout, Oud-Turnhout). Ten noorden grenst de gemeente Merksplas aan Nederland. De steden Breda en Tilburg bevinden zich ten noorden van het plangebied en maken deel uit van de Brabantse stedenrij. Ten westen van het plangebied bevindt zich het kleinstedelijk gebied Hoogstraten. Het meest noordelijke punt van Merksplas-Kolonie grenst nagenoeg aan Wortel-Kolonie. De Rijksweldadigheidskolonie is samen met Wortel-Kolonie een zeer opvallende en gave ontginningsstructuur in de Noorderkempen.

De grootste verkeersinfrastructuren in de nabijheid van het plangebied zijn de E34 en het kanaal Dessel-Schoten ten zuiden van het plangebied. De ontsluiting van het plangebied naar de E34 verloopt hoofdzakelijk via de kern van Merksplas, via de ring rond Turnhout. Doorheen het plangebied loopt de verbindingsweg Steenweg op Rijkevorsel tussen de kern van Merksplas en deze van Rijkevorsel.

Fysisch-geografisch behoort Merksplas en ook Merksplas-Kolonie tot de Noorderkempen. Het globale landschapsbeeld wordt er getypeerd door grote compartimenten gevormd door bossen en weilanden en gekarakteriseerd door fijne zandbodems. Ten zuiden van het plangebied zijn de Centrale Kempen gelegen. De grens tussen de Noorderkempen en de Centrale Kempen wordt gevormd door de microcuesta van de Kempen. Deze microcuesta ligt net, ten zuiden van Merksplas-Kolonie. De hoogteverschillen zijn te klein opdat de cuesta visueel in het landschap sterk zou opvallen. Nochtans is dit reliëfelementen sterk structuurbepalend, niet alleen binnen de gemeente, maar ook op regionale schaal. Zij vormt de waterscheiding tussen het bekken van de Maas en dat van de Schelde. Merksplas-Kolonie ligt in het bekken van de Maas.

Belangrijke natuur- en boscomplexen in de regio zijn de uitgestrekte bossen in Ravels, de weidegebieden met grote vennenrijkdom (Hoge heide, Domborgheide, Ravelse Bergen), naaldhoutcomplex (Bolk) ten noorden van Merksplas-Kolonie van Merksplas, de Rijksweldadigheidskolonie van Wortel, het Gebied van Blak – Breebos – Meergoor met grote waterpartijen, het gebied Oosteneinde – het Looi (houtwallenlandschap, kleiputtencomplex, duinengebied bebost met naaldhout) en het vengebied: Zwart Water – Klotteraard. Het westelijk deel van Merksplas-Kolonie maakt deel uit van een strook met deze natuur- en boscomplexen.

In de regio situeren zich enkele agrarische concentratiegebieden die structurerend zijn op Vlaams niveau. Dit geldt in de eerste plaats voor de veredelingssector (vleeskalveren en varkens, beide grondloos) waarvan een concentratiegebied gelegen is in de omgeving van Hoogstraten. Een ander concentratiegebied is de (glas)tuinbouwstreek in de omgeving van Hoogstraten (structurerend op provinciaal niveau). Minder gekenmerkt door een ruimtelijke concentratie, maar economisch zeer belangrijk binnen de agrarische sector is de melkveehouderij. Deze bedrijfsvorm is grondgebonden en neemt het leeuwenaandeel van de cultuurgronden in de Kempen in. De ruwvoederwinning (maïs en in beperkte mate voederbieten) staat hoofdzakelijk in functie van deze bedrijven. Echte akkerbouw komt in de Kempen nagenoeg niet voor.

De toeristisch-recreatieve aantrekkingskracht van de Kempen is groot. De concentratie aan verblijfstoeristische accommodatie, zoals vakantiedorpen (Mol), maakt dat het toeristisch-recreatief belang van de Kempen grensoverschrijdend is. De overige toeristisch-recreatieve accommodatie (dagtoerisme en –recreatie) van de Kempen is vooral van regionale betekenis. Daguitstappen in de Kempen zijn enerzijds geconcentreerd op de steden (Turnhout) en anderzijds op attractieparken zoals Bobbejaanland. Naast deze intensieve toeristisch-recreatieve infrastructuur is ook de extensieve recreatie in de Kempen belangrijk. Het geheel van fiets-, auto-, wandel-, kano- of mountainbikeroutes zijn gericht op de troeven van natuur en landschap. Draggers van deze routes zijn vaak kanalen, rivieren en oude spoorwegen. Bij netwerken horen horecazaken en verhuurdiensten. In dit kader oefent het plangebied een grote aantrekkingskracht uit op recreanten omwille van zijn rust, landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

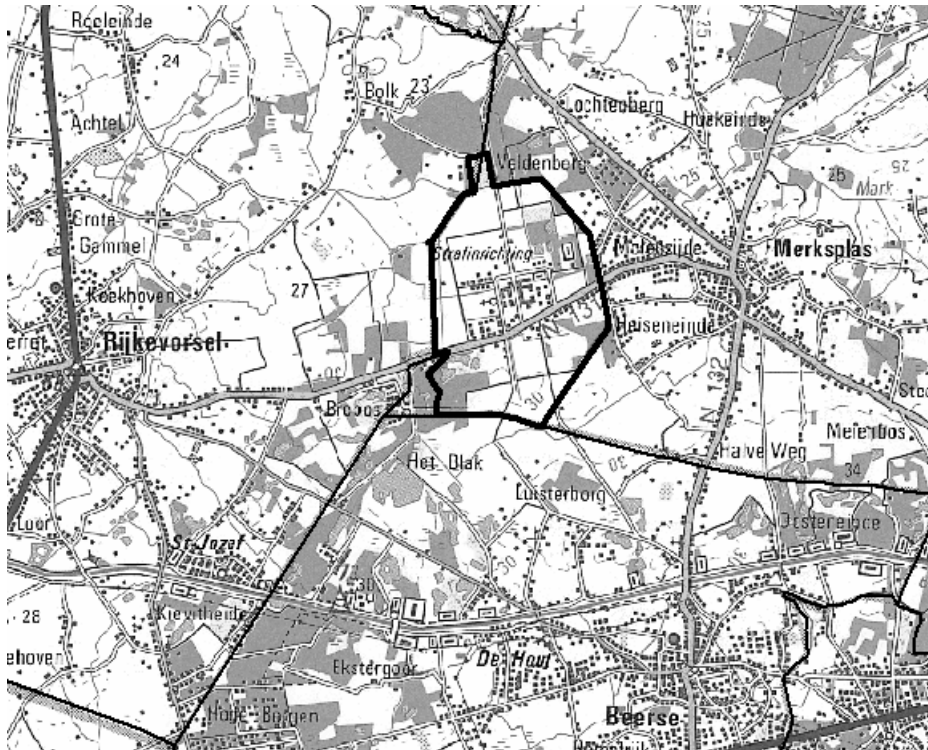
2.2 Situering op meso- en microniveau

Merksplas-Kolonie bevindt zich in het noorden van de provincie Antwerpen, ten westen van de dorskern van Merksplas tegen de grens met Rijkevorsel en Beerse. Het domein is voor een groot deel met een gracht omringd.

De contouren van het plangebied worden grotendeels gevormd door het beschermd landschap van Merksplas-Kolonie, zoals bepaald in het MB 28/01/99 en door de bestemming van gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut op het gewestplan. Daarenboven is een blok landbouwgebied ten noorden van het beschermd landschap en buiten de ringgracht mee opgenomen in het plangebied. Dit omdat het landbouwgebied aansluit bij het landbouwgebied van Merksplas-Kolonie. Het plangebied ligt voor het grootste gedeelte in de gemeente Merksplas. Enkele noordelijk gelegen percelen (buiten de ringgracht van Merksplas-Kolonie) liggen op grondgebied Rijkevorsel.

Het plangebied heeft een grootte van iets meer dan 400 ha.

Merksplas-kolonie ligt in de nabijheid van Worte-Kolonie, die gelegen is in de gemeente Hoogstraten. De ontstaansgeschiedenis van beide kolonies zijn nauw met elkaar verbonden. Beide kolonies grenzen bijna aan elkaar en hebben parallelle drevestructuur.

Figuur 2: situering van het plangebied

Figuur 3: de nabijheid van Merksplas-Kolonie en Wortel-Kolonie

3 Afbakening plangebied

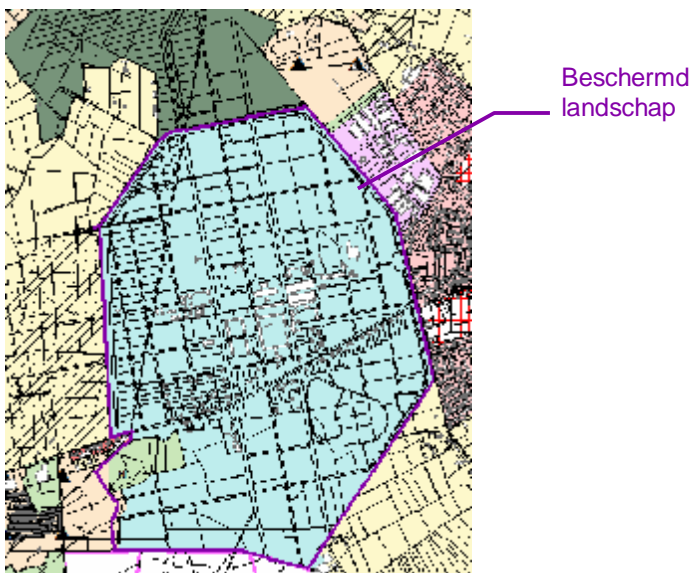
De afbakening van het plangebied is zo gekozen om het gebied “Merksplas Kolonie” als één geheel mee te nemen.

De afbakening van het plangebied is op basis van volgende contouren gekozen:

- De ringgracht (zie IV2): een ruimtelijk aaneengesloten geheel.
- De contour van het beschermd landschap (zie DEEL 1 II6.1.1)
- Het inrichtings- en drevenbeheerplan van de VLM dat als consensusplan gebruikt wordt (zie DEEL 1 III7.1)
- Gewestplanbestemming: zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut (zie II1.1)

Op basis van deze plannen werden volgende afwegingen gemaakt om bepaalde stukken wel of niet in het PRUP worden opgenomen.

Figuur 4: gewestplanbestemming Kolonie + afbakening beschermd landschap

De zuidelijke grens

In het zuiden grenst de Kolonie van Merksplas aan de gemeente Beerse. De zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut, loopt verder op het grondgebied van Beerse. De zone voor gemeenschapsvoorzieningen in Beerse is echter aangeduid als uitbreiding van ontginningsgebied. Aangezien ontginningsgebieden op Vlaams niveau worden behandeld, ligt het niet binnen het bereik van dit PRUP om over deze zone uitspraak te doen. De zuidelijke grens van het plangebied wordt op de grens met de gemeente Beerse gelegd.

In het zuidoosten vertoont de zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut volgens het gewestplan een kleine uitstulping naar het oosten. Er werd gekozen om deze zone niet mee op te nemen binnen het plangebied, maar de grens van het beschermd landschap te volgen op deze plaats. Binnen deze uitstulping is een tuinbouwbedrijf gelegen en deze hoort beter thuis in agrarisch gebied. De eventuele herbestemming van dit gebied kan gebeuren in een RUP voor de afbakening van de agrarische structuur.

De westelijke grens

In het westen van de Kolonie is een natuurgebied gelegen volgens het gewestplan. Dit natuurgebied, wordt mee opgenomen binnen het plangebied omdat het binnen het beschermd landschap is gelegen. Op deze manier kan dit natuurgebied een onderdeel vormen van de ecologische infrastructuur op bovenlokaal belang.

De zones in het oosten met een andere bestemming (cf. gewestplan: woongebied met landelijk karakter en recreatiegebied) worden niet meegenomen in het PRUP.

Ten westen van de ringgracht is in de contour van het beschermd landschap nog een kleine uitstulping. Het gaat om een minimale uitstulping die een klein deel van een dreef vormt buiten de ringgracht. Voor de opmaak van dit PRUP werd gekozen om deze uitstulping buiten het plangebied te laten. Er wordt immers gekozen om een ruimtelijk aaneengesloten geheel, waar voor het grootste gedeelte de ringgracht de grens vormt. Ruimtelijk sluit deze uitstulping niet aan bij de Kolonie en wordt daarom niet meegenomen.

De noordelijke grens

Alhoewel de grens van het beschermd landschap en de ringgracht een strikte grens maken, werd ervoor gekozen om een blok van landbouwgebieden toch mee op te nemen in het PRUP. Deze landbouwgebieden maken deel uit van het inrichtings- en drevenbeheerplan en zijn aansluitend aan de landbouwgronden in de Kolonie gelegen. Rond het blok met landbouwgronden komen bossen voor, waardoor de zone beter fysiek aansluit bij het landschap van de Kolonie.

Deze noordelijke grens te nemen, impliceert dat het plangebied ook deels op grondgebied van de gemeente Rijkevorsel is gelegen en niet enkel op grondgebied van de gemeente Merksplas.

De oostelijke grens

De oostelijke grens volgt de grens van het inrichtings- en drevenbeheerplan, het beschermd landschap en de ringgracht. Een klein gedeelte in het zuidoosten van het beschermd landschap is niet meegenomen omdat dit opgenomen is in het gewestelijk RUP Leidingsstraat Zandhoven-Weelde (artikel 2). De voorschriften van het GRUP zijn in deze zone van toepassing.

II JURIDISCH KADER EN PLANNINGSCONTEXT

Dit deel schetst kort het ruimtelijk beleidskader en de relevante ruimtelijk juridische randvoorwaarden vanuit bestaande beleidsplannen, bestemmingsplannen, wetten en decreten. Ook de relevante bepalingen vanuit sectorale studies en beleidsdocumenten worden onderzocht. Het juridisch kader geeft tevens een overzicht van het beschikbare juridische instrumentarium.

De relevante elementen zijn terug te vinden op de kaart van bestaande en juridische toestand. In bijlage zijn tevens basiskaarten toegevoegd.

1 Actuele bestemmingen

De huidige bestemmingen binnen het plangebied worden volledig bepaald door het gewestplan. Er zijn immers geen Bijzondere Plannen van Aanleg of Ruimtelijke Uitvoeringsplannen van kracht binnen de contouren van het plangebied, wel net daarbuiten.

In bijlage 1 zijn de huidige bestemmingen opgenomen

1.1 Gewestplan

De bestemmingen voor de omgeving van Merksplas-Kolonie zijn vastgelegd in het gewestplan Turnhout (KB 30/09/77).

Merksplas-Kolonie heeft grotendeels als gewestplanbestemming 'zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut'. Het plangebied bevat nog een 'bosgebied' in het noorden. In het zuidelijk deel van het plangebied is er nog een natuurgebied aanwezig.

De gewestplanbestemmingen grenzend aan de zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut zijn:

- In het noorden: bosgebied, gebied voor verblijfsrecreatie (camping Molenzijdse Heide)
- In het oosten: bufferzone, zone voor ambachtelijke bedrijven en KMO's (Veldenberg), woongebied (kern Merksplas), woonuitbreidingsgebied, agrarisch gebied.
- In het zuiden: zone voor 'uitbreidingen van ontginningsgebied' (gemeente Beerse)
- In het westen: zone voor verblijfsrecreatie, woongebied met landelijk karakter, landschappelijk waardevol agrarisch gebied, agrarisch gebied. (voornamelijk gemeente Rijkevorsel)

1.2 BPA Veldenberg I en BPA Veldenberg II

In de omgeving van het plangebied zijn de volgende goedgekeurde BPA's van belang:

- Veldenberg I (MB 04.03.1970): dit BPA voorziet in de eerste fase van de ontwikkeling van de ambachtelijke zone Veldenberg.
- Veldenberg II (MB 29.03.1978): Dit BPA voorziet in de inrichting van het overige gedeelte (11 ha) van de bestaande ambachtelijke zone Veldenberg. Ook het BPA Veldenberg I werd hierin opgenomen.

De contouren van BPA's liggen net buiten het plangebied, gescheiden door de ringgracht.

1.3 Gewestelijk RUP Leidingstraat

Het GRUP Leidingstraat tussen Weelde en Zandhoven loopt gedeeltelijk over Merksplas-Kolonie. Dit RUP voorziet in de aanleg van een aardgasleiding tussen Weelde en Zandhoven. Het traject verloopt parallel aan het reeds bestaande tracé. Het GRUP op 10/02/2006 definitief goedgekeurd.

In het GRUP is een leidingstraat (art.1) getekend in het zuiden van Merksplas-Kolonie en komt een gebied van gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen voor aan de Beersedreef (art.2).

In het MER voor dit RUP is als milderende maatregel genomen om zo weinig mogelijk volwassen bomen te kappen. Deze maatregel is genomen ter bescherming van het beschermde landschap en

geldt ook voor de bomen in de dreven. Verwacht wordt dat er een minimale impact op het landschap zal zijn door de uitvoering van dit RUP.

Volgende voorschriften komen uit het GRUP:

Art. 1. Leidingstraat

De aanleg en exploitatie van ondergrondse transportleidingen en de bijbehorende constructies die noodzakelijk zijn voor de exploitatie ervan, is toegestaan. Nieuwe leidingen worden gerealiseerd in functie van het optimaal ruimtegebruik van de leidingstraat. De aanvragen voor vergunningen voor transportleidingen en bijbehorende constructies worden beoordeeld rekening houdend met de in grondkleur aangegeven bestemming.

Art. 2. Gebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen

Het gebied is bestemd voor gemeenschapsvoorzieningen en voorzieningen van openbaar nut, meer bepaald voor boven- en ondergrondse constructies en installaties voor transport van gas. Voor de bovengrondse constructies en installaties moeten maatregelen genomen worden voor een ruimtelijke en visuele inpassing in de omgeving.

1.4 PRUP openluchtrecreatieve verblijven - Molenzijdse Heide

Het proces voor de opmaak van dit PRUP openluchtrecreatieve verblijven "Molenzijdse Heide" loopt. Tot op heden werd een voorontwerp gemaakt. Het gaat hier nog niet om een goedgekeurd document, maar de visie uit het voorontwerp wordt hier wel weergegeven.

In het voorontwerp staat beschreven dat het openluchtrecreatieve verblijf "Molenzijdse Heide" een uitbreidingsbehoefte heeft maar dat de huidige bestemming volgens het gewestplan onvoldoende mogelijkheden biedt om deze uitbreiding te voorzien binnen de juridische bestemming als recreatiegebied voor verblijfsrecreatie. Door middel van dit PRUP wordt de uitbreidingsproblematiek op een verantwoorde manier opgelost.

De toekomstvisie voor dit gebied is enerzijds een kwaliteitsverbetering van het bestaande terrein en anderzijds een uitbreiding van het terrein. De te onderzoeken uitbreiding is gelegen ten noordwesten van de kern van Merksplas en sluit aan bij het recreatiedomein Molenzijdse Heide aan de Veldenbergstraat, nabij de N124 Steenweg op Hoogstraten.

De bestaande camping is nagenoeg volledig binnen de zone voor verblijfsrecreatie gelegen. Slechts een zeer beperkt deel ligt in buffergebied op het gewestplan. Dit gedeelte bevat geen bebouwde elementen voor de camping. De kwaliteitsverbetering van het terrein moet worden bereikt door het vergroten van de bestaande staanplaatsen, het voorzien van nieuwe voorzieningen (speelpleinen, tennisbaan, ...), de aanleg van riolering en het verbeteren van de verkeersveiligheid op het terrein. Deze initiatieven gaan echter ten koste van het aantal staanplaatsen.

Een uitbreiding moet daarbij de vermindering van het aantal staanplaatsen compenseren, de inkomsten verhogen om de kwaliteitsverbetering te kunnen doorvoeren en bijkomende ruimte voorzien voor ruimtevragende functies. De bedoeling van de eigenaar / exploitant is om een stuk van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied van ongeveer 10ha, gelegen ten noorden van het bestaande kampeerterrein, om te vormen tot een zone voor verblijfsrecreatie. De betrokken zone is eigendom van de eigenaar / exploitant en is al vele jaren uit landbouwexploitatie.

Naar de kolonie toe wordt gekozen om de camping volledig af te sluiten, waarbij een strook bosgebied met recreatief karakter als ruimtebuffer is voorzien. Het betreft een middelgrote bufferstrook met een breedte van ongeveer 40m niet alleen voor buffering zorgt maar ook een meerwaarde betekent voor de recreatieve verblijfssterreinen. Het is een langerekte bosstrook die de eigendomsgrenzen volgt en hierdoor het groene kader vormt voor een groot aantal recreatieve verblijven. De zone is voldoende breed om naast groen en bos te voorzien in ruimte voor kleinschalige recreatieve elementen in de onmiddellijke omgeving van de verblijfsrecreatieve terreinen.

Er komt geen rechtstreekse aansluiting van de camping met het domein van de kolonie. De natuur- en landschapswaarden zijn te kwetsbaar om hierin te voorzien. De verbinding met het domein van Merksplas kolonie gebeurt ten zuiden van het industriegebied via de Vaartstraat waar een toegang tot de kolonie aanwezig is. De vroegere piste (cf. voorstudie) om een voetgangersbrug te voorzien over de ringgracht vanaf de camping naar de Kolonie werd hierdoor definitief geschrapt uit het PRUP.

2 Ruimtelijk beleidskader op gewestelijk niveau

2.1 Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV; 1997)

In het RSV werd onderscheid gemaakt tussen stedelijke gebieden en het buitengebied. Merksplas en Merksplas-Kolonie liggen volledig in het buitengebied. Op het niveau van Vlaanderen bekeken is het buitengebied dat gebied waar de open, onbebouwde ruimte overheeft.

Het RSV bevat geen specifieke elementen m.b.t. Merksplas-Kolonie. Gelet op de aanwezige functies binnen het plangebied hebben volgende visie-elementen relevantie in het kader van dit PRUP:

Natuur

Het is noodzakelijk dat voor de ecologische infrastructuur een basiskwaliteit tot stand wordt gebracht. Deze heeft betrekking op het voorkomen van natuurlijke elementen in het landschap en op de structuurkenmerken ervan. Deze laten het voortbestaan of de migratie van organismen toe in gebieden waar de invloed van de menselijke activiteit overheerst.

Biotische en fysische structuurbepalende elementen en processen bepalen, samen met de dominante invloed van de mens op de natuur, het voorkomen en het functioneren van de natuur. Gebieden waar deze structuurbepalende elementen en processen tot uiting komen, maken dan ook deel uit van de natuurlijke structuur.

Landbouw

De agrarische structuur is het samenhangend geheel van gebieden die het duurzaam functioneren van de landbouw verzekeren.

In de gebieden van de agrarische structuur, zullen aldus ruimtelijke condities worden gecreëerd die de inzet van sectorale beleidsinstrumenten (aanleg van specifieke infrastructuur, gezamenlijke waterzuivering, ruilverkaveling, ...) mogelijk maken. Verder zal het beleid gericht zijn op het weren van nieuwe niet-agrarische functies die het functioneren van de landbouw op termijn zouden kunnen belemmeren. Zo moet hobbyland- en tuinbouw worden ontmoedigd in het agrarisch gebied. Voor hobbyland- en tuinbouw moet ruimte worden voorzien in de stedelijke landbouwgebieden en in de kernen van het buitengebied.

Een gedeelte van de gebieden van de natuurlijke structuur overlapt met de gebieden van de agrarische structuur: natuurverwevingsgebieden en natuurverbindingsgebieden.

De landbouwfunctie komt in de (ruimtelijke) agrarische structuur zeer gedifferentieerd tot uiting. Op gewestelijk niveau kan zeer duidelijk een agrarische macrostructuur worden onderkend. De agrarische macrostructuur moet worden beschouwd als de ruimtelijke vaststelling van een aantal concentratie- en specialisatiegebieden van de landbouw in Vlaanderen. Voor de regio Merksplas is het concentratiegebied voor glastuinbouw rond Hoogstraten van belang.

De afbakening van de agrarische gebieden gebeurt via gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (750 000 ha in Vlaanderen, waarvan maximaal 70 000 verweven met natuur).

Toerisme en recreatie

Het is niet wenselijk om op een grootschalige wijze toeristische en recreatieve voorzieningen uit te breiden of nieuw in te planten in het buitengebied. In de stedelijke gebieden, de stedelijke netwerken en in die gebieden die in het provinciaal ruimtelijk structuurplan als toeristisch-recreatief knooppunt of netwerk van primair belang werden aangeduid, kunnen er nieuwe en grootschalige toeristisch-recreatieve infrastructuur met bijkomend ruimtegebruik worden gelokaliseerd

Gestreefd moet worden naar kwaliteitsvolle vormen van medegebruik door toeristisch-recreatieve activiteiten van infrastructuur die voor een andere functie zijn uitgebouwd of door andere activiteiten benut worden.

Uitgangspunt bij de ontwikkeling van toeristisch-recreatieve activiteiten in het buitengebied is het recreatief medegebruik met respect voor de draagkracht van het gebied. Bij tijdelijke of eenmalige toeristisch-recreatieve activiteiten is het van belang dat de activiteit het ruimtelijk functioneren van de structuurbepalende functies van natuur, bos en landbouw niet aantast.

Om de toeristisch-recreatieve aanbodelementen op elkaar af te stemmen, wordt netwerkvorming vooropgesteld. Paden en routes worden met elkaar verbonden en uitgerust als een samenhangend toeristisch-recreatief product. In functie van de optimalisering van de netwerkvorming kunnen binnen de randvoorwaarden van de structuurbepalende functies sommige recreatievormen in beperkte zones worden toegelaten.

Gemeenschaps- en nutsvoorzieningen

De niet aan het wonen gekoppelde gemeenschaps- en nutsvoorzieningen moeten voldoen aan de volgende ruimtelijke voorwaarden:

- De schaal van de voorziening sluit aan bij de schaal van het landschap
- De omvang van de voorziening tast de structuur en de functie van de structuurbepalende functies van het buitengebied niet aan.

2.2 Afbakening natuurlijke en agrarische structuur

Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur werd in uitvoering van beslissing van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2003 opgestart. De doelstelling van dit proces is om in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen een geïntegreerde en gebiedsgerichte ruimtelijke visie op te stellen die het kader vormt voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur. Vlaanderen werd hiervoor opgedeeld in 13 regio's. Merksplas Kolonie is gelegen in de regio Noorderkempen.

Het planningsproces voor de buitengebiedregio Noorderkempen werd in maart 2006 opgestart. In februari 2007 stelde het Departement RWO de verkenningsnota voor met daarin een eerste aanzet tot ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos in de regio. Gemeenten, provincies en belangengroepen konden dan een schriftelijk advies uitbrengen over deze nota.

Op 27 september 2007 stelde het Departement RWO het programma voor overleg voor. Hierin wordt per deelruimte een opsomming gegeven van de elementen voor overleg uit de adviezen op de verkenningsnota. Het programma bevat verder een voorontwerp van gebieden waarvoor voorgesteld wordt de bestaande gewestplannen te herbevestigen.

Dit programma voor overleg vormt de basis voor een overlegronde met gemeenten, provincies en belangengroepen, die tot eind 2007 zal duren. Op basis van dit overleg maakt het Departement RWO vervolgens een eindrapport gewenste ruimtelijke Structuur met een programma van uitvoering.

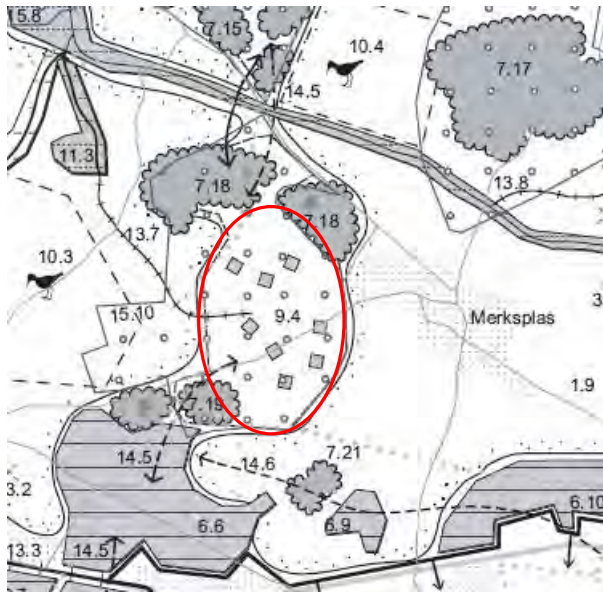
Het Provinciaal niveau blijft verantwoordelijk voor de afbakening van de natuurverbindingen en provinciale initiatieven met betrekking tot glastuinbouw zijn mogelijk in bepaalde agrarische gebieden.

Visie verkenningsnota

De visie uit de verkenningsnota kan nog niet als definitieve visie worden meegegeven. Verder overleg moet nog gepleegd worden. Maar als eerste aanzet tot de visie op het gebied binnen de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur, wordt het toch meegegeven.

De verkenningsnota geeft voor Merksplas-Kolonie en omliggende gebied volgende visie:

Figuur 5: gewenste ruimtelijke structuur 'Open Kempen' (deelruimte 2) Gebied 2c: centraal oostelijk deel – voorstudienota februari 2007

Behoud en versterking van (complexen van) ecologisch en landschappelijke waarden verweven met (grondgebonden) landbouw (9.4)

Hierbinnen dient de mozaïek van grondgebonden landbouw, ecologisch waardevolle graslanden, beboste percelen, houtkanten en andere landschapselementen en de ruimtelijke samenhang met de beekvalleien worden behouden en versterkt. Delen van dit mozaïeklandschap kunnen een hoofdfunctie natuur, bos of landbouw hebben of deze functies kunnen verweven met elkaar voorkomen. Het ruimtelijk beleid moet gericht zijn op het behoud van de grondgebonden landbouwfunctie, maar vrijwaart voldoende ruimte voor het behoud, de ecologische opwaardering en het landschappelijk herstel van de aanwezige bos-, natuur-, en landschapselementen.

De Kolonie, heeft samen met de Kolonie van Wortel een belangrijke landschapsecologische rol als noord-zuidverbinding tussen belangrijke natuur- en boscomplexen in de Noorderkempen.

De Kolonie vormt ook een aandachtsgebied voor versterking van de bosstructuur (bosuitbreiding- en verbinding) door behoud en versterking van hagen, houtkanten en dreven.

Via stimulerende maatregelen wordt in landbouwgebieden met natuurverweving het beheer van deze kleine elementen bevorderd en wordt de landbouw zoveel mogelijk afgestemd op de aanwezige waarden.

Over dit ontwikkelingsperspectief is weinig discussie omdat deze ontwikkelingsperspectieven de visie volgen uit het inrichtings- en drevenbeheerplan (zie verder) dat als consensusplan wordt beschouwd.

Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden (15.10)

In Open Kempen moeten de historische en landschappelijk waardevolle landbouwlandschappen de uitgesproken landschappelijke en cultuurhistorische waarden die samenhangen met de ontginningsgeschiedenis garanderen. De kenmerkende en de waardevolle te vrijwaren elementen zijn: de geometrische ontginningsstructuren, planmatig ontgonnen bossen en heiden, dreven, houtkanten, bomenrijen, vennen, kasteeldomeinen en enkele historische hoeses. Het ruimtelijk beleid ondersteunt het behoud en herstel van deze waarden in hun onderlinge samenhang.

Behoud en versterking van samenhangende boscomplexen (en van parkstructuren) (7.18 en 7.19)

Zowel de grote boscomplexen als de kleinere waardevolle boskernen en parken moeten in samenhang met hun cultuurhistorische en landschappelijke context behouden en waar mogelijk versterkt worden.

De structuurbepalende bossen en boscomplexen worden gedifferentieerd als natuurverwevingsgebieden. Gebiedsgericht en in afweging met andere bosfuncties kunnen accenten worden gelegd op bepaalde functies (natuur, landschap, cultuurhistorie, bosbouw, recreatie, ...).

Bosuitbreidingsdoelstellingen worden gerealiseerd door de bestaande of historische complexen te versterken of te herstellen zonder de samenhang van aaneengesloten en structuurbepalende landbouwgebieden aan te tasten en rekening houdend met de landschapsecologische en cultuurhistorische context.

Kleine bossen in het agrarisch gebied worden behouden als stapsteenbossen tussen belangrijke natuurcomplexen. Ze kunnen ingeschakeld worden in de realisatie van droge natuurverbindingen doorheen de regio

Ontwikkeling van landschappelijk en ecologisch waardevolle lineaire elementen (als natuurverbinding of met recreatief medegebruik). (13.7)

Het ruimtelijk beleid is gericht op het behoud van de hoofdfunctie (landbouw, natuur, scheepvaart, industrie, recreatie, ...) waarin deze elementen gelegen zijn, maar vrijwaart voldoende ruimte voor het realiseren van een hydrologische, landschappelijke en ecologische basiskwaliteit die de verbindende functie mee ondersteunt.

Ontwikkeling van landschappelijke en ecologisch waardevolle lineaire elementen (14.5)

De kolonies van Merksplas en Wortel vormen een aaneenschakeling van waardevolle complexen verweven in het agrarisch gebied. De droge ecologische verbindingen tussen de waardevolle kernen worden doorheen het landbouwgebied gevormd door bomenrijen, houtkanten, bosjes en waardevolle graslanden.

Het ruimtelijk beleid is gericht op het behoud van de hoofdfunctie (landbouw, natuur, transport, recreatie, industrie, ...) waarin deze elementen gelegen zijn, maar vrijwaart voldoende ruimte voor het realiseren van een landschappelijke en ecologische basiskwaliteit die de verbindende functie mee ondersteunt.

Voorontwerp herbevestiging agrarische gebieden

In dit voorontwerp werden in de Kolonie geen te herbevestigen agrarische gebieden aangeduid.

3 Ruimtelijk beleidskader op provinciaal niveau

3.1 Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen (RSPA, 2001)

Het RSPA bouwt enerzijds een gewenste structuur op rond de deelruimten (en hoofdruimten) en anderzijds rond de structuurbepalende functies (nederzettingsstructuur, economische structuur, agrarische structuur, ...).

Merksplas-Kolonie maakt deel uit van de hoofdruimte Noorderkempen, een grootschalige aaneengesloten open ruimte met een rol op bovenlokaal niveau. Het gebied van de Noorderkempen bevat drie deelruimten: het Turnhoutse, de open Kempen en het rustig grensgebied. Deze gebieden worden als structuurbepalende deelruimten geselecteerd waarvoor een specifiek gebiedsgericht beleid wordt gevoerd. Merksplas met de Kolonie ligt in de in de overgangszone tussen de deelruimten Open Kempen in het zuiden en het Rustig Grensgebied in het noorden.

Visie-elementen die rechtstreeks betrekking hebben op Merksplas-Kolonie

Het RSPA duidt de strafinrichting van Merksplas en haar omgeving aan als gebied met ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang. De gebieden zijn voorbeelden van planmatig ontgonnen en ontworpen landschappen waarbij de kavelpatronen (bijvoorbeeld het sterpatroon bij Heeshuis) worden ondersteund door kleine natuurlijke elementen.

Gebieden met een ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang bevatten verzamelingen van kleine landschappelijke en natuurlijke elementen. Vier criteria worden gebruikt voor de beoordeling van het bovenlokaal belang.

- Het type landschappelijk en natuurlijk element is op zich zeldzaam of de mate waarin het op een bepaalde plaats ontwikkeld is, is zeldzaam. Zones waarin dit soort elementen voorkomen, hebben belang voor een groter gebied.

- Het structuurbepalend karakter van het gebied is groter dan enkel voor het gemeentelijk grondgebied (bijvoorbeeld planmatig ontworpen landschappen die door hun aangelegde natuurlijke elementen sterk herkenbaar zijn, ontginningspatronen of dijken en houtwallen).
- Het netwerk van elementen (onafhankelijk van de types elementen) op een bepaalde plaats heeft een zo hoge ecologische kwaliteit dat een grote natuurlijke rijkdom in het gebied kan voorkomen.
- Het netwerk van elementen strekt zich over verschillende gemeenten uit. Een bovenlokale samenwerking en sturing geven meer mogelijkheden voor een samenhangend beleid.

Het beleid voor gebieden met een ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang is gericht op het behoud en eventueel herstel van een zeer specifiek cultuurhistorisch en gemeentegrensoverschrijdend landschappelijk element (bijvoorbeeld kavelstructuur). Dat landschappelijk element draagt ook een ecologische ontwikkeling. Het optimaal functioneren is enkel gegarandeerd wanneer het gebied als één geheel wordt beheerd. In deze gebieden moeten de ruimtegebruikers rekening houden met de aanwezige ecologische infrastructuur. In de op te stellen provinciale uitvoeringsplannen concretiseert de provincie dit beleid en werkt het verder uit. Hierbij streeft zij naar overleg en samenwerking met de betrokkenen gemeenten, sectoren en eigenaars.

Visie – elementen die onrechtstreeks betrekking hebben op Merksplas-Kolonie

Relevante elementen van de gewenste natuurlijke structuur

De ruimtelijk-natuurlijke structuur voor de provincie Antwerpen wordt gedragen door een wijd vertakt en samenhangend netwerk van rivier- en beekvalleien. De meeste structuurbepalende elementen (bijvoorbeeld riviervalleien, reliëfovergangen, bodemgroepen of grote bosgebieden) zijn hiermee verbonden. In de omgeving van Merksplas-Kolonie betreft het natuurlijke gebieden samenhangend met het waternetwerk gekoppeld aan de vallei van de Mark.

In het systeem van de Noorderkempen zijn natuurverbindingen gericht op de ontwikkeling of op het behoud van kleine natuurlijke elementen in een landbouwgebied. Een grotere samenhang tussen verspreide natuurlijke gebieden moet aan het gebied meer belang geven in de ruimtelijk-natuurlijke structuur. De natuurlijke noord-zuidas die Nederlandse gebieden verbindt met de Netes via structuurbepalende beekvalleien en het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten, in zijn geheel aangeduid als natuurverbinding, vervult een belangrijke natuurverbindingfunctie.

De natuurlijke samenhang in de Noorderkempen kan nog eens worden vergroot door de aanduiding van enkele belangrijke gebieden met een ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang, zoals Merksplas-Kolonie. Andere gebieden met een ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang in de omgeving zijn:

- het bos van Heeshuis en zijn omgeving te Hoogstraten en Worte-Kolonie
- het gebied van de vallei van de Mark tussen Hoogstraten en Merksplas

Via het aanduiden en het afbakenen van natuurverbindingengebieden en via de provinciale verantwoordelijkheid voor het beheer van de onbevaarbare waterlopen tweede categorie kan het ruimtelijk beleid de doelstellingen van het integraal waterbeheer ondersteunen. Het spreiden van de oppervlaktewaterwinningen en het aanleggen van beschermingszones van wingebieden zijn hierbij van belang.

Relevante elementen van de gewenste agrarische structuur

Merksplas ligt in de Noorderkempen, in de overgangszone tussen de deelruimten Open Kempen en Rustig Grensgebied. De Noorderkempen is een grootschalig aaneengesloten open ruimte met een rol op bovenlokaal niveau. Het is een structuurbepalend landbouwgebied van Vlaams niveau. De grondgebonden landbouw vormt er de ruimtelijke drager van de agrarische structuur.

Het ruimtelijk beleid voor de Noorderkempen moet land- en tuinbouwvreemde activiteiten in het agrarisch gebied afremmen en deze ruimte strikt voorbehouden voor agrarische activiteiten. Grondgebonden melkvee blijft in de Noorderkempen de ruimtelijke drager van de agrarische structuur. Dat garandeert de openheid van het gebied. Bouwvrije zones worden in uitvoeringsplannen afgebakend.

De bestaande concentratie aan grondloze veehouderijen blijft beperkt tot de Noorderkempen. Een verdere verspreiding naar andere deelruimten is niet gewenst. De ordening van deze sector kan nog worden geoptimaliseerd (verbetering van de ontsluiting, bedrijfsontsluiting, inpassing in de omgeving, uitbreiding van de uitrusting enz.).

Tuinbouwactiviteiten vinden een plaats in het concentratiegebied van provinciaal niveau in de regio Hoogstraten. Een ruime zonering waar bijkomende serres kunnen worden ingeplant, is mogelijk. Stimulerings- en reservegebieden voor glastuinbouw kunnen worden afgebakend in uitvoeringsplannen. Niettegenstaande tuinbouw- en landbouwactiviteiten een verschillende behoefte aan inrichtingen en infrastructuur hebben, worden ze best zo optimaal mogelijk met elkaar verweven.

Relevante elementen van de gewenste toeristisch-recreatieve structuur

Recreatief medegebruik is een uitgangspunt voor het geheel buitengebied maar de intensiteit en aard van de recreatieve activiteiten hangen samen met de ligging in een bepaalde deelruimte en het ontwikkelingsperspectief dat ervoor is geschetst. Ook de draagkracht van een bepaald gebied moet mee in rekening worden genomen. Voor een goede uitwerking van dit principe is gebiedsgericht overleg noodzakelijk.

Recreatief medegebruik betekent dat deze sector wordt ingeschakeld in het beheer van de open ruimte. Sommige vormen van toerisme en recreatie zijn zonder open ruimte niet mogelijk. De sector moet dus zelf voorstellen doen over het behoud ervan en meewerken aan de verbetering van de waterkwaliteit van rivieren en kanalen, aan de verhoging van natuurpotenties, aan de uitwerking van bossen en aan de bescherming van gave landschappen.

Om hoogdynamische ontwikkelingen te sturen duidt het RSPA gebieden aan waar hoogdynamische infrastructuur kan worden ingeplant en gebieden waar dit moet worden vermeden. Op deze wijze richt het beleid zich op het geven van maximale ontwikkelingskansen in functie van de aard van de verschillende gebieden.

Specifieke beleidscategorieën:

- Molenzijdse Heide en Breebos worden aangeduid als specifiek verblijfsknooppunt (openluchtrecreatieve terreinen met meer dan 100 000 overnachtingen).
- Het Kanaal Dessel - Turnhout – Schoten wordt aangeduid als onderdeel van een gebundeld netwerk. Een gebundeld netwerk is een geheel van gebundelde routes voor recreatieve lange afstandsbewegingen. De schaal van de voorzieningen in de geselecteerde transferia overstijgt het gemeentelijk niveau. De plaatselijke fiets-, wandel-, auto- of ruiterroutes zijn optimaal van elkaar te scheiden. Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de kanalen, rivieren en oude spoorwegen.

Relevante elementen voor mobiliteit

De gebiedsgerichte visie op mobiliteit voor de Open Kempen is de bundeling van toegankelijkheid. Een beperkt aantal verzamel- en verdeelpunten worden bepaald om het gebied te ontsluiten. In het rustige grensgebied is de optie om een rust- en stiltegebied te creëren met het accent op netwerken voor langzaam verkeer.

Voor Merksplas-Kolonie, net als voor de rest van de gemeente Merksplas, zijn in het RSPA geen secundaire wegen geselecteerd.

3.2 Multifunctioneel ontwikkelingsperspectief voor het Kanaal Dessel – Turnhout – Schoten, kaderplan (2005)

In uitvoering van het RSPA werd in opdracht van het provinciebestuur en NV de Scheepvaart een studie opgemaakt voor het kanaal Dessel Turnhout Schoten. Dit heeft geleid tot een gebiedsgericht kaderplan, vastgesteld door beide opdrachtgevers in 2005.

Het ruimtelijk wensbeeld van het Kanaal DTS is dat van een multifunctioneel kralensnoer met ruimte voor watergebonden en waterverbonden functies. Het zijn voornamelijk de toeristisch-recreatieve troeven die in afstemming op de open ruimte worden uitgespeeld naast het verzekeren van de economische rendabiliteit van het kanaal. Minimaal streven naar ecologische basiskwaliteit, lokaal ecologie versterken, en optimaliseren van ecologische verbindingen zijn daarbij randvoorwaarden.

Het ruimtelijk wensbeeld van het Kanaal DTS wordt opgehangen tussen twee poorten. Hiertussen bevinden zich ecologische, recreatieve en economische stapstenen in de vorm van openruimtecorridors en natuurverbindingen, transferia en ankers, clusters en overslagpunten...

Er worden 3 grote deelzones onderscheiden. Merksplas behoort tot de centrale deelzone, nl. het centrale economische impulsgebied of kleiputtengebied.

Inzake toerisme en recreatie stelt het kaderplan ondermeer dat moet gestreefd worden naar het leggen van relaties tussen kanaal en het hinterland.

4 Ruimtelijk beleidskader op gemeentelijk niveau

4.1 GRS Merksplas

In bijlage 2 is de positie van de Kolonie in het GRS te zien.

Het GRS Merksplas is op 06/12/2007 goedgekeurd door de Deputatie van de Provincie. Merksplas

Het GRS bevat een sterk ontwikkelde visie t.a.v. Merksplas-Kolonie. Conform de bevoegdheden is de visie voor Merksplas-Kolonie in het GRS opgenomen als suggestie naar de hogere overheid.

Merksplas is opgedeeld in 4 deelruimten. Merksplas-Kolonie is een deelruimte met eigen kwaliteiten en potenties. Volgende ontwikkelingsperspectieven zijn voor Merksplas-Kolonie ingeschreven in het GRS:

Behoud van het rastervormig cultuurlandschap

Algemeen beschouwd is de kolonie van Merksplas een kans en een troef voor de hele gemeente. Het beleid moet erop gericht zijn om te komen tot een bijzonder hoge ruimtelijke kwaliteit, zonder het gebied te bevriezen. Dit houdt in dat een zonering en onderlinge afstemming van de openruimtefuncties die het landschap beheren en vormen noodzakelijk is, dat de bebouwing hergebruikt wordt met respect voor het landschapskarakter. De kolonie betekent immers een meerwaarde voor de toeristische uitstraling van de gemeente in de regio.

Meer bepaald dient het drevenpatroon en de beplantingen behouden te worden, waarbij een doordacht beheer voorop staat, bv. in functie van de verjonging van de begroeiing. Bijkomende wegen of verhardingen in het gebied zijn niet gewenst. Ook ter hoogte van het bouwkundig patrimonium dient het algemene landschapskarakter behouden te blijven. Bij de renovatie van woningen of de invulling van bestaande gebouwencomplexen dient dit steeds een aandachtspunt te zijn.

Indien nodig dient er ook aandacht te gaan naar landschapsherstel, bv. ter hoogte van de dijken.

Kwaliteitsvolle invulling van de bestaande gebouwen, afgestemd op ruimtelijke draagkracht

Op het domein van de kolonie komen verschillende gebouwen voor. Zij maken deel uit van het landschap. Sommige van hen hebben echter hun functie verloren. Een nieuwe invulling is noodzakelijk. Het voormalige bedelaarsgesticht en de slaapzalen behouden hun functie en doen dienst als gevangenis en als centrum voor illegalen. Ook de woningen worden behouden als woning. Zij genieten dezelfde rechten als woningen in een niet kwetsbaar openruimtegebied, met uitzondering van de mogelijkheid tot uitbreiden. De woningen kunnen gerenoveerd worden zoals het in een beschermd landschap hoort, ook wat betreft omheiningen en dergelijke. Schaal- en stijlbreuken met het huidige landschap zijn niet gewenst.

Van de bedrijfsgebouwen in het noordoosten van de centrale zone staan er een aantal leeg. Om de toekomst van het gebied te garanderen kan er een strategisch project opgestart worden om de invulling van het gebied te concretiseren. Hierbij worden de huidige industriële activiteiten en het huidige gemeenschapskarakter van het gebied als uitgangspunt genomen voor de nieuwe invulling. De doelstellingen van het strategisch project houden rekening met de voorwaarden van het beschermingsbesluit. Het geheel vervult een maatschappelijk doel waarbij ex-gevangenen tewerkgesteld worden op deze terreinen.

De kapel en de grote boerderij in het westen van de centrale zone kunnen een nieuwe functie opnemen die gericht is op ontspanning, landschapsbeleving, ... (zie verder). Ook hier zal de dynamiek van de nieuwe functie beheerst moeten worden in functie van de ruimtelijke draagkracht. De binding van de activiteit met zijn omgeving staat voorop, maar ook mobiliteitsbeheersing en landschapskarakter zijn belangrijk. Voor de kleine boerderij ten zuiden van de Steenweg op

Rijkevorsel wordt gezocht naar een nieuwe invulling die verenigbaar is met het beschermingsbesluit en met het algemene karakter van de kolonie.

Tot slot ligt er in de zone met woningen een voormalig schoolgebouw. Dit wordt een bureel van de sociale Bouwmaatschappij De Noorderkempen, een dienstenfunctie die de draagkracht van de omgeving niet zal overschrijden.

Nieuwe bebouwing in de niet bebouwde delen is niet gewenst. Uitbreiding of renovatie van bestaande dient dossiermatig te worden afgetoetst.

Landbouw als terreinbeherende functie

De gemeente Merksplas wil terug meer nadruk leggen op landbouw en deze opnieuw duidelijk erkennen als traditioneel behorende functie in het landschappelijk waardevol landschap van de kolonie. Waar mogelijk dient nog steeds de nadruk te liggen op het duurzaam beheer van de landbouwgronden in afstemming op specifieke gebiedskenmerken zoals waterhuishouding, landschap, natuurwaarden. Dit kan bewerkstelligd worden door het afsluiten van degelijke beheerovereenkomsten die zeer specifiek op één of meerdere aspecten focussen. Wel moet landbouw binnen de kolonie die deel uitmaakt van de ruilverkaveling, steeds volwaardige landbouw kunnen zijn. Binnen het gebied worden grote zones afgebakend waarbinnen niet gebouwd kan worden.

Aandacht voor natuurlijke elementen in het gebied

Binnen het domein van de kolonie komen verschillende natuurlijke elementen voor. Deze dienen behouden en ondersteund te worden, zij dragen immers bij tot het bijzondere karakter van de kolonie. De kleine landschapselementen (voornamelijk de dreven) zijn het meest kenmerkend en komen verspreid voor. Hun behoud en onderhoud dient centraal te staan in elke beleids optie die voor het domein genomen wordt.

Het natuurgebied ten zuiden van de Steenweg op Rijkevorsel met heide, vennen en naaldbos, de boscomplexen ten noorden van de ringgracht, de loofbospercelen in het noorden en oosten van het domein en de ringgracht zelf zijn natuurlijke dragers van het gebied die gebiedsgericht onderhouden en beheerd dienen te worden. Eventuele uitbreiding van de zones met hoofdfunctie natuur in deze zones kan aansluitend op de bestaande natuurlijke zwaartepunten en elementen gebeuren.

Rustig gebied met ruimte voor recreatief medegebruik

Het domein van de kolonie wordt gekenmerkt door zijn rust. Recreatie in het gebied is steeds ondergeschikt aan de rust in het domein. Recreatief medegebruik is daarom aangewezen als hoofdaspect van het recreatief gebruik op de kolonie: wandelen, fietsen en paardrijden op basis van het drevenpatroon met nadruk op de landschaps- en natuurbeleving. Het voorzien van rustpunten en het eventueel geleiden van toeristen langsheen kwetsbare zones kan wenselijk zijn. Op die manier wordt de economische waarde van het waardevol rustig landschap ondersteund en aangegrepen.

De invulling van de bestaande, beschermde gebouwen in het centrum van het gebied, namelijk de grote boerderij en de kapel, kan op een iets ruimere manier gebeuren. Centraal in de zone van de kolonie is de draagkracht immers iets groter, wat niet wegneemt dat ook hier voldoende aandacht besteed wordt aan het behoud van het typische landschap. Er wordt gezocht naar een recreatieve functie om de bestaande gebouwen opnieuw te valoriseren. Uitgangspunt is dat de toeristische aantrekkingskracht van Merksplas ondersteund wordt. Al de functies kunnen in het gebied rond de boerderij en de kapel op een duurzame manier geïntegreerd worden.

Er wordt daarbij gedacht aan verschillende logiesvormen, trekkershutten, paardenlogies, bivakshuren, lokalen voor de jeugdverenigingen. Centraal wordt eveneens een bezoekerscentrum, een toeristisch onthaal- en infokantoor, een fietsverhuur en een aantal horecazaken gevestigd. Daarnaast wordt één gebouw van de boerderij in zijn originele functie behouden door er een actieve landbouwfunctie in onder te brengen. Activiteiten die gedurende één of enkele keren per jaar in de directe omgeving van deze gebouwen georganiseerd worden, kunnen eveneens in afstemming op de draagkracht van de omgeving voorzien worden. Eventuele andere recreatieve voorzieningen kunnen ook een plaats krijgen binnen deze gebouwen, evenals vergaderlokaaltjes. Omliggend worden er voldoende speel- en sportterreinen ontwikkeld.

Geluidsintensieve sporten zijn niet gewenst; zij zouden de natuur- en landschapswaarden en op die manier ook de recreatieve aantrekkingskracht ondermijnen. In het zuidwesten van de kolonie ligt een zone voor verblijfsrecreatie die aansluit op camping Breebos maar die niet ontwikkeld is. Het gebied

komt in aanmerking voor een eventuele recreatieve invulling, maar dient in een brede buffer te voorzien met de kolonie.

Fysische grens met rest Merksplas psychologisch doorbreken

De kolonie wordt sterk afgescheiden van de kern van Merksplas door de ringgracht en dijk. Daarnaast bestaat er eveneens een mentale drempel om het gebied te betreden omwille van de aanwezigheid van de strafinrichting. Nochtans maakt de kolonie wel degelijk deel uit van de gemeente Merksplas en zijn de bewoners aldaar evengoed inwoners van de gemeente Merksplas. Door het gebied meer toegankelijk te maken voor wandelaars en fietsers, door zachte functionele verbindingen aan te leggen tussen de kolonie en het centrum van Merksplas en door duiding van de kolonie in de rest van de gemeente kan deze grens psychologisch doorbroken worden. Op die manier wordt de toekomst van de kolonie als geïntegreerd waardevol landschap beter gegarandeerd.

5 Ruimtelijk beleidskader buurgemeenten

5.1 GRS Rijkevorsel, voorontwerp

Voor de gemeente Rijkevorsel is een voorontwerp van GRS opgemaakt.

De gemeente Rijkevorsel grenst in het noordoosten aan Merksplas-Kolonie. Het grensgebied bestaat voornamelijk uit landbouwgebied en in het zuiden komt ook recreatie en natuur voor. In het noorden komen bossen voor.

Rijkevorsel als open ruimte tussen stedelijke gebieden: Als buitengebiedgemeente moet Rijkevorsel het contrast met het stedelijk gebied scherp stellen. Rijkevorsel moet zich zo profileren door haar open ruimten te bewaren en deze voor de functie natuur, bos en landbouw aan te wenden. Vooral het noordelijk deel van Rijkevorsel is een structuurbepalende open ruimte die grenst aan het kleinstedelijk gebied Hoogstraten. Het oostelijk deel van Rijkevorsel grenst aan het stedelijk gebied van Turnhout.

Rijkevorsel als een recreatief aantrekkelijke gemeente: wegens de landschappelijke kwaliteiten, de centrale ligging en de reeds aanwezige recreatieve kwaliteiten heeft Rijkevorsel goede potenties in de recreatieve sfeer. Tot op heden is er geen uitgebouwde toeristisch-recreatieve visie voor de gemeente aanwezig. Er kan in de toekomst meer (ruimtelijk) voordeel worden gehaald uit de landschappelijke kwaliteiten. Rijkevorsel kan zich op de toeristisch-recreatieve markt nog meer profileren door gebruik te maken van haar landschappelijke en cultuurhistorische patrimonium.

5.2 GRS Beerse

Het GRS Beerse is op 06/12/2007 goedgekeurd door de Deputatie van de Provincie

De gemeente Beerse grenst in het noorden aan Merksplas-Kolonie. In het grensgebied tussen Merksplas-Kolonie en de gemeente Beerse zijn op grondgebied van Beerse de open ruimte, de kleiputten en de natuurwaarden van belang. Volgende visie-elementen werden in het GRS Beerse opgenomen:

Passieve openruimtecorridor

Grensoverschrijdend is een 'passieve' openruimtecorridor aangeduid in het westen van de gemeente Beerse. Deze corridor vormt de rand van het regionaalstedelijk gebied Turnhout. De corridor wordt gevormd door de beekvalleien van de Laak en de Diepteloop en bestaat uit een aantal volwaardige natuurgebieden. De bosgebieden in het zuidwesten van Merksplas-Kolonie maken deel uit van deze corridor.

Een belangrijke doelstelling is een grotere toegankelijkheid van het gebied voor zachte vormen van recreatie, gecombineerd met de ecologische ontwikkeling van de beekvalleien. Grote delen van deze corridor maken reeds deel uit van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). De corridor heeft een hoge ecologische waarde en moet op de kwetsbare plaatsen gevrijwaard worden.

Het open noorden

Het landschap in het noorden van Beerse wordt gevormd door de kleiputten van het Blak, Meergoor, Oosteinde als eenheden en een open landbouwgebied er tussenin. Dit operuimtegeheel heeft een ecologische, recreatieve en een economische waarde.

Het noordelijke landschap is open van structuur en wordt gekenmerkt door grotere kaveloppervlaktes. Het gebied van de Kolonie van Merksplas is daar een mooi voorbeeld van. Rondom de kleiputten van het Blak en Nova is de structuur halfopen tot gesloten. Het bosgebied van Luisterborg is een waardevol bosgebied dat momenteel geïsoleerd ligt in landbouwgebied. Binnen de studie van het afbakeningsgebied van het buitengebied is dit gedeelte van de gemeente opgenomen binnen de studie van 'de Noorderkempen'. Deze is recent opgestart door de provincie Antwerpen maar inhoudelijke elementen zijn nog niet vastgesteld.

De belangrijkste doelstellingen voor dit gebied zijn:

- Behoud van het open tot halfopen karakter in het landbouwgebied
- Bos en natuurontwikkeling aan de kleiputten
- Evenwicht tussen natuur en recreatie aan de kleiputten
- Behoud en versterken van landbouw in de gebieden met minder hoge natuurwaarde
- Het bosgebied Luisterborg integreren binnen de landbouwzone via ecologische structuren
- Aangepast bodemgebruik landbouw langsheen de randen van natuurgebieden
- Realiseren van de gewenste nabestemmingen (kleiputten, gemeentelijke visvijver, ... naar bosgebied)
- een natuurinrichtingsproject voor de omgeving van de kleiputten, Het Blak kan uitgewerkt worden en werd reeds opgestart in samenspraak met AMINAL

Landbouw in het noordelijk openruimtegebied

De landbouw in het noorden van Beerse wordt gekenmerkt door een gemengd bodemgebruik met relatief veel akkerbouw. Deze eenheid sluit aan bij de landbouwgebieden van Merksplas. Landbouw is er belangrijk en de economische productie dient ook in de toekomst behouden te blijven. Aan de rand van natuurgebieden (reservaat Nova en het Blak) dienen landbouw en natuur samen te gaan in een aangepast bodemgebruik (grasland i.p.v. akkerland bv.)

Aandachtspunten zijn:

- Streven naar een meer open karakter door behoud van de grootschalige perceelstructuur
- Integreren van het bosgebied Luisterborg door ecologische verbindingen (houtkanten en bosjes)
- Een evenwicht creëren voor landbouw en natuur nabij het Blak is noodzakelijk
- Het opstarten van een natuurinrichtingsproject in de onmiddellijke omgeving van het Blak waarbij landbouw, natuur en recreatie op elkaar worden afgestemd maar met natuur als hoofdfunctie. Aan gezien het Blak deel is van een VEN-gebied is het aangewezen dat het evolueert naar een nabestemming voor natuur.

Herbestemming kleiputten

Momenteel is er een Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan in opmaak voor de herbestemming van de kleiputten. In Beerse zijn er vier kleiputten in het noordelijk open ruimte gebied waarvoor ontwikkelingsperspectieven worden opgesteld. Ruimte voor natuur en natuurontwikkeling staan centraal.

Bevoegdheid

Vlaamse bevoegdheid: afdeling Land en Bodembescherming, ondergrond en natuurlijke rijkdommen. Omwille van de hoge biologische waarde en de ligging in Habitatrictlijngebied stelt de gemeente voor om voor Het Blak 'nabestemming natuur' te voorzien, ook voor de kleiputten van 'NOVA'.

Opmaak inrichtingsplan

Voor beide gebieden (Het Blak en Oosteneinde NOVA) kan de gemeente een inrichtingsplan opmaken waarbij de verschillende aspecten t.o.v. elkaar worden afgewogen met natuur als uitgangspunt. Voor de omgeving van Het Blak is momenteel reeds een inrichtingsstudie lopende. Hierbij worden de volgende doelstellingen nagestreefd:

- Relatie met het omliggende agrarische gebied van hoger gelegen landbouwgronden
- Relatie met de kleiputten die nog ontgonnen worden.
- Inpassing van zachte, passieve recreatie (wandelpaden, vogelhutten)
- Natuurinrichting en natuurtechnische profielen voor beide gebieden

Voor de omgeving van het Blak worden globaal gezien volgende randvoorwaarden voorgesteld:

1. Natuurtechnische maatregelen m.b.t. de kleiputten in het Habitatrichtlijngebied (a) Het afzwakken van de steile taluds van kleiputten naar landschappelijke oevers (a)
2. Herbesteding landbouwgebied naar natuurgebied. Een deel van de kleiputten met herbesteding landbouwgebied op het gewestplan, ligt binnen het habitatrichtlijngebied. Omwille van de hoge natuurwaarde is een herbesteding naar natuurgebied aangewezen.
3. Meergoor als natuurgebied. Het bestaande agrarische gebied wordt door een concessieovereenkomst tussen de Belgische Staat en KTBI (Koramic Brick Industries) omgezet naar natuurgebied. Het is een compensatiegebied voor de delen van natuurgebieden die tijdens het GRUP regionaal stedelijk gebied Turnhout werden ingenomen voor de uitbreiding van 'Kanaalzone West'
4. Verbinding Luisterborg: binnen de landbouwzone dient een verbinding naar het waardevolle bosgebied Luisterborg geïntegreerd te worden.
5. Recreatieve verbindingen vrijwaren de kern van het natuurgebied.
6. Zone voor gemeenschapsvoorzieningen, Rijksweldadigheidskolonie Merksplas, werd reeds bestemd als natuurgebied. Het betreft ongeveer 32 ha op het grondgebied van Beerse, gekend als Meergoor-Oost en Meergoor-West. Deze terreinen zijn bestemd als zone voor openbaar nut en gemeenschapsvoorzieningen. Een inrichtingsplan is in opmaak voor beide kolonies. In functie hiervan vond door de verschillende openbare besturen reeds grondverwingen plaats.

5.3 GRS Hoogstraten (december 2004)

Het GRS Hoogstraten is op 13/12/2004 goedgekeurd door de Deputatie van de Provincie

Voor de richtinggevende elementen m.b.t. de Rijksweldadigheidskolonie van Wortel zijn in dit kader van belang:

Toeristisch recreatief

- Wortel-Kolonie wordt aangeduid als een recreatieve cluster van bovenlokaal belang. De gemeente doet hier voor volgende suggestie: de bovenlokale cluster zal mogelijk bestaan uit een rijpiste voor paarden en voetbalvelden. Daarnaast bezit de cluster ook een waardevol architectuurpatrimonium dat een kader schept voor laagdynamische activiteiten. Dit wordt ingepast in het recreatief netwerk. Bijkomende hoogdynamische activiteiten kunnen hier niet.
- De gebouwen van de Rijksweldadigheidskolonie staan leeg en de stad Hoogstraten wenst deze te herbruiken. Laagdynamische recreatieve activiteiten (zoals paardrijden en manege, knooppunt binnen fiets- en wandelroutenetwerk,...) dienen één van de mogelijkheden te zijn.
- Wortel-Kolonie vormt een van de recreatieve aantrekkingspolen ter ondersteuning van een nog verder uit te bouwen toeristisch recreatief fiets- en wandelroutenetwerk.

Landschappelijk

- Wortel-Kolonie wordt aangeduid als bakens, als landschapszone en als ankerplaats in de landschappelijke structuur:
 - Het beleid voor bakens dient gericht te zijn op het behoud van het bakens en waar mogelijk de versterking van de beeldwaarde in haar omgeving. De relictbakens dienen herkenbaar te blijven en kwaliteitsvol geïntegreerd te worden in hun omgeving. Waar mogelijk dienen de oorspronkelijke relaties met relictlandschapslijnen hersteld of geaccentueerd te worden.
 - Het beleid bij landschapszones dient gericht te zijn op een aangename beeldkwaliteit. Waar mogelijk dient deze hersteld of geaccentueerd te worden.

- In ankerplaatsen is het beleid gericht op het behoud en versterking van de aanwezige bakens, bakengroepen, landschapslijnen en landschapszones. Bijkomend is het beleid gericht op het versterken van de relatie tussen de samenhangende landschappelijke elementen.

Deelruimte

De Rijksweldadigheidskolonie (suggestie) te Wortel is onderdeel van de deelruimte en zijn van belang bij de toeristische uitbouw van de deelruimte "Groen-geel hoefijzer".

6 Relevante sectorale wetgeving

Het ruimtelijk streefbeeld dient afgestemd of rekening te houden met de van toepassing zijnde sectorale wetgeving. Vooraan staat daarbij de bescherming van Merksplas-Kolonie als landschap en het daarmee samenhangende inrichtings- en drevenbeheerplan.

In bijlage 3 zijn de relevante elementen uit de sectorale wetgeving weergegeven

6.1 Landschap en erfgoed

Door de bescherming van Merksplas-Kolonie als landschap en de reeds genomen initiatieven op dit vlak door de VZW Kempens Landschap vanuit de Technische Coördinatiecommissie, nemen de juridische aspecten m.b.t. landschap een centrale plaats in.

6.1.1 Beschermd monumenten en landschappen

De rangschikking van landschappen en monumenten werd geregeld door de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen. Voor de bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten werd deze opgeheven door het decreet van 3 maart 1976. Het decreet van 16 april 1996 regelt de bescherming van landschappen en de instandhouding het herstel en het beheer van in het Vlaams Gewest gelegen beschermd landschappen. De beschermd monumenten en dorpsgezichten zijn belangrijk omwille van hun sociaal culturele waarde. De dorpsgezichten zijn een groepering van één of meerdere monumenten of onroerende goederen inclusief de omgevende bestanddelen zoals beplantingen, omheiningen, waterlopen, pleinen, etc. De beschermd landschappen zijn belangrijk omwille van hun natuurwetenschappelijke, historische, esthetische of sociaal-culturele waarde.

De bescherming van de landschappen wordt verzekerd door het opleggen van een aantal maatregelen en richtlijnen die tot doel hebben de landschappen in stand te houden en te onderhouden. Hieronder vallen onder andere erfdiensbaarheden van openbaar nut en beperkingen op de uitoefening van de eigendoms- en gebruiksrechten. Naast deze maatregelen en richtlijnen die specifiek zijn voor elk beschermd landschap, kan de Vlaamse regering een aantal algemene beschermingsvoorschriften vaststellen. In Tabel 1 is een overzicht opgenomen van de beschermd monumenten en landschappen in het plangebied.

Tabel 1: overzicht van de beschermd monumenten en landschappen in het plangebied

Naam	Type	Datum besluit
Kerk OLV Hemelvaart + gevels en bedaking hoofdgebouw + schoolgebouw + gevangenisgebouwen tussen hoofdgebouw en kerk + Grote Hoeve.	Monument	MB 28/01/99
Rijksweldadigheidskolonie	Landschap	MB 29/06/99
Quarantainestel, stallingen/werkplaatsen, aardappelkelders, 3 open schuren, magazijngebouwen	Monument	MB 16/02/2007

Bron: Dienst Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid

In Merksplas, grenzend aan het plangebied is de Feestzaal "de Kunstvrienden" gelegen (Molenzijde 143). Dit monument werd beschermd bij het KB van 12/02/02. Het perceel van dit monument grenst aan de Goordijkstraat, die op zijn beurt grenst aan de ringgracht van de Kolonie, ten oosten van de Steenweg op Rijkevorsel.

Beschermd landschap van de Rijksweldadigheidskolonie

De waarde van Merksplas-Kolonie als beschermd landschap wordt als volgt omschreven in het beschermingsbesluit (art.2)

- Historische waarde: Het is voor het Vlaams Gewest een uniek en intact voorbeeld van de opbouw en de inrichting van een gebied als “onvrije” weldadigheidskolonie.
- Sociaal-culturele waarde: de Rijksweldadigheidskolonie is een concreet, nog intact voorbeeld van de uitvoering van een sociale wetgeving die zijn oorsprong vindt in de periode van de Koninklijke Nederlanden en die verder evolueerde van bij het ontstaan van België. De uitvoering van die wetgeving heeft zijn gevolgen naar een specifieke landinrichting gehad die aan de grondslag liggen van het huidige landschapsbeeld. Dat het gebied zelfs een internationale waarde heeft, wordt onderstreept door het feit dat ook in Nederland voor de kolonie Veenhuizen de procedure voor een bescherming als gezicht is aangevat.
- De natuurwetenschappelijke waarde: de aanwezige bossen, heiderelicten en vengebieden zijn biologisch waardevol tot zeer waardevol. Door zijn uitgestrektheid, zijn grote rijkdom aan biotopen en door zijn relatieve rust heeft het gebied een grote faunistische waarde. De aanwezigheid van een immens, intact drevenpatroon geeft het gebied een belangrijke dendrologische waarde.
- De esthetische waarde: dit landschap heeft door de aanwezigheid van een monumentaal drevenpatroon en door zijn uitgestrektheid, zijn gaafheid en zijn grote rijkdom aan biotopen en door zijn relatieve rust een zeer grote landschappelijke waarde. Door zijn gevarieerde inrichting in het kader van een weldadigheidskolonie vormt het een structureel geheel dat nog gaaf bewaard is gebleven.

Bij het beschermingsbesluit voor het landschap van de Rijksweldadigheidskolonie worden doelstellingen voor het toekomstig beheer omschreven. Een samenvatting van deze doelstellingen is:

- Domein moet als één structureel geheel bewaard worden;
- Het is van allergrootste belang dat er een bestemming en een gepast beheer voor alle gebouwen en inrichtingen en voor alle gronden in het gebied gevonden wordt of behouden blijft, zonder de structurele eenheid van het gebied op te geven;
- Oplossing moet gevonden worden voor het onderhoud van het bomen- en natuurpatrimonium;
- VLM koopt zoveel mogelijk gronden aan. Gronden die niet binnen haar opdracht passen, zal de VLM trachten door andere instanties (Agentschap Natuur en Bos van de Vlaamse Overheid) te laten overnemen;
- Gebouwen van de strafinrichting dienen bij voorkeur verder als penitentiaire inrichting gebruikt en uitgebouwd worden;
- Domein zal verschillende beheerders hebben met beheersaccenten die verschillen naargelang de opdracht, doelstellingen en intenties van die instanties;
- Door de oprichting van een beheerscommissie wordt een continu overlegplatform gecreëerd en door het opstellen van een beheerplan heeft men de mogelijkheid om een doorlopend beheer uit te werken dat kadert in een globale visie met aandacht voor de belangrijke intrinsieke waarden van het gebied.

Het beheer moet de intrinsieke waarden van het gebied behouden en verbeteren door onder meer:

- Bewaren van het compartimentenlandschap;
- Behouden van de bossen, verder diversifiëren door geleidelijke overgang naar loofbos;
- Behouden en herstellen van drevenpatroon
- Verder gebruiken van landbouwgronden als veldkavels
- Relictwaarde van gebieden met een hoge natuurwaarde (bossen, vennen,...) verbeteren en herstellen;
- Vinden of behouden van aangepaste bestemmingen voor bestaande gebouwen en hun omgeving;
- Op gepaste manier de industriële terreinen in het geheel inpassen. Uitbreidingen zijn onder voorbehoud

Volgens de specifieke beschermingsbesluiten die zijn opgenomen in het beschermingsbesluit is het behoudens toestemming vanwege de Vlaamse minister of zijn gemachtigde verboden om:

- Elke activiteit of elke handeling die een wijziging van de waterhuishouding of van de waterpeilen voor gevolg kan hebben;
- Het vernietigen van eieren, nesten of broedsels;
- Het vissen uitgezonderd in de kleiputten en de omgrachting.

6.1.2 Erfgoedlandschappendeceet

Het decreet houdende maatregelen tot behoud van erfgoedlandschappen (13/02/2004) is toegevoegd aan het decreet van 16/04/1996 betreffende de landschapszorg als hoofdstuk IV: "behoud van de erfgoedlandschappen".

Het afbakingsinstrument is de aanduiding van ankerplaatsen en erfgoedlandschappen. De aanduiding gebeurt in twee stappen. De Vlaamse Regering duidt eerst de ankerplaatsen aan. Hierbij hoort een beschrijving die aangeeft wat de waarden en de landschapskenmerken zijn. De afbakening van de ankerplaatsen is gebaseerd op de voorstellen die gemaakt werden in de wetenschappelijk onderbouwde landschapsatlas. In de tweede stap worden de ankerplaatsen of delen ervan opgenomen in een RUP als erfgoedlandschap. Het is de bedoeling dat de techniek van de aanduiding van ankerplaatsen gevolgd door de erfgoedlandschappen de belangrijkste manier wordt om landschappen te beschermen.

Landschapsatlas

De landschapsatlas is de inventaris van de relictten van de traditionele landschappen. Het is een gebiedsdekkende, wetenschappelijk onderbouwde inventaris van het landschap aan het begin van de 21ste eeuw. De nadruk ligt op de inventarisatie van de landschapskenmerken van bovenlokaal belang met erfgoedwaarde.

Merksplas-Kolonie maakt deel uit van de volgende zones:

- Relictzone R10051: Merksplas-Kolonie en bos- en vengebied Bolkse en Blak Heide
- Ankerplaats A10012: Merksplas-Kolonie

6.1.3 Decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium

Conform art. 4 § 2 van het Decreet houdende Bescherming van het Archeologisch Patrimonium van 30 juni 1993 (B.S. 15.09.1993), gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999 (B.S. 08.06.1999), 28 februari 2003 (B.S. 24.03.2003) en 10 maart 2006 (B.S. 7.6.2006) zijn de eigenaar en de gebruiker ertoe gehouden de archeologische monumenten die zich op hun gronden bevinden te bewaren en te beschermen en ze voor beschadiging en vernieling te behoeden. Dit is een zorgplicht.

6.2 Ruilverkaveling

Ruilverkaveling blijft in belangrijke mate aandacht besteden aan het verbeteren van de efficiëntie van de landbouw. Het is een middel om een gebied in te richten voor een duurzaam landbouwgebruik. De voorbije 20 jaar evolueerde ruilverkaveling naar een instrument waar ook de aspecten natuurbeheer, landschapszorg, cultuurhistorie en recreatie aan bod komen. De ruilverkaveling wordt geregeld in de ruilverkavelingswet van 11.08.78, de Bijzondere wet van 08.08.80 met B. VL. Ex. 11.12.85.

Het inrichtings- en drevenbeheerplan van Merksplas-Kolonie maken deel uit van twee ruilverkavelingen:

- Ruilverkaveling Merksplas (definitieve goedkeuring 10.01.05): ligt ten oosten van Merksplas-Kolonie. Het zuidelijke deel (zuid steenweg Rijkvorsel – Merksplas) van Merksplas kolonie is in dit plan opgenomen. In januari 2007 is met gestart met de uitvoering van de eerste fase van de werken. In 2008 wordt gepland om een tweede lot van inrichtingswerken te starten.
- Ruilverkaveling Rijkvorsel-Wortel: deze ruilverkaveling grenst in het noorden en in het westen aan Merksplas-Kolonie. Het noordelijk deel van Merksplas-Kolonie is bij dit plan opgenomen.

In het ruilverkavelingsplan van Rijkevorsel-Wortel is een grondruil opgenomen voor landbouwpercelen gelegen in de vallei van de Mark. In Rijkevorsel zijn deze percelen uit landbouwgebruik genomen en zijn ze herbestemd voor "natuurinrichting in de valleien en depressies". Deze landbouwpercelen worden gecompenseerd als veldkavels op het westelijk deel van Merksplas-Kolonie.

Het herstel van het Biesven is een actie die is opgenomen in de ruilverkaveling Merksplas. Er wordt voorzien om de teeltlaag af te graven en een deel van deze grond te gebruiken om de gracht rond het Biesven te dempen. De centrale ontwateringsgracht zal gedempt worden. Al deze acties zullen ervoor zorgen dat het Biesven sterk zal vernatten. Een aanbeveling van de gemeente Merksplas hierbij is om de ringgracht rond het Biesven te behouden.

De ruilverkaveling Merksplas is momenteel in uitvoering. Binnenkort zullen de werken aan het Biesven worden uitgevoerd.

De ruilverkaveling Rijkevorsel-Wortel is nog niet in definitief goedgekeurd. Er kan verwacht worden dat de werken voor de realisatie hiervan op het programma staan in 2015.

6.3 Natuur en bos

Natuur is één van de grootste ruimtegebruikers in Merksplas-Kolonie. Juridische aspecten op dit vlak kunnen rechtstreeks of onrechtstreeks doorwerken op toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

6.3.1 Natuurdecreet

Het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu van 21.10.97 ("Natuurdecreet") wijzigt de wet op het natuurbehoud van 12.07.73 en wijzigt eveneens het bosdecreet van 13.06.90 en het decreet houdende de bescherming van landschappen van 16.04.96. het decreet werd opnieuw gewijzigd bij decreet van 19.07.2002.

Naast het feit dat de Vlaamse Regering maatregelen kan nemen in de gebieden met een groene bestemming is ook voorzien in de bescherming van vegetatie en kleine landschapselementen via verbod, vergunningsplicht of meldingsplicht.

Het Natuurdecreet stelt tevens een gebiedsgericht beleid voorop. Het definieert daartoe een aantal gebiedsgerichte beleidscategorieën, waarvoor specifieke bepalingen van toepassing zijn en waarvoor de Vlaamse Regering verder reglementaire voorschriften kan uitvaardigen:

Het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)

Het VEN bestaat uit Grote Eenheden Natuur (GEN) en Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling (GENO):

- GEN: gebieden die natuurelementen over een oppervlakte van minstens de helft van het gebied bevatten, ofwel gebieden waarin een specifiek natuurelement met hoge natuurkwaliteit aanwezig is.
- GENO: gebieden die één of meer van de volgende kenmerken bevatten: aanwezigheid van natuurelementen waarvan de gezamenlijke oppervlakte kleiner is dan de helft van het gebied; aanwezigheid van belangrijke fauna- en flora-elementen; terreinen, al dan niet door kunstmatige ingrepen tot stand gekomen, met belangrijke mogelijkheden voor natuurontwikkeling.

De afbakening van het VEN dient te gebeuren door de Vlaamse Regering binnen een periode van 5 jaar aan de hand van uitvoeringsplannen van het decreet op de ruimtelijke ordening:

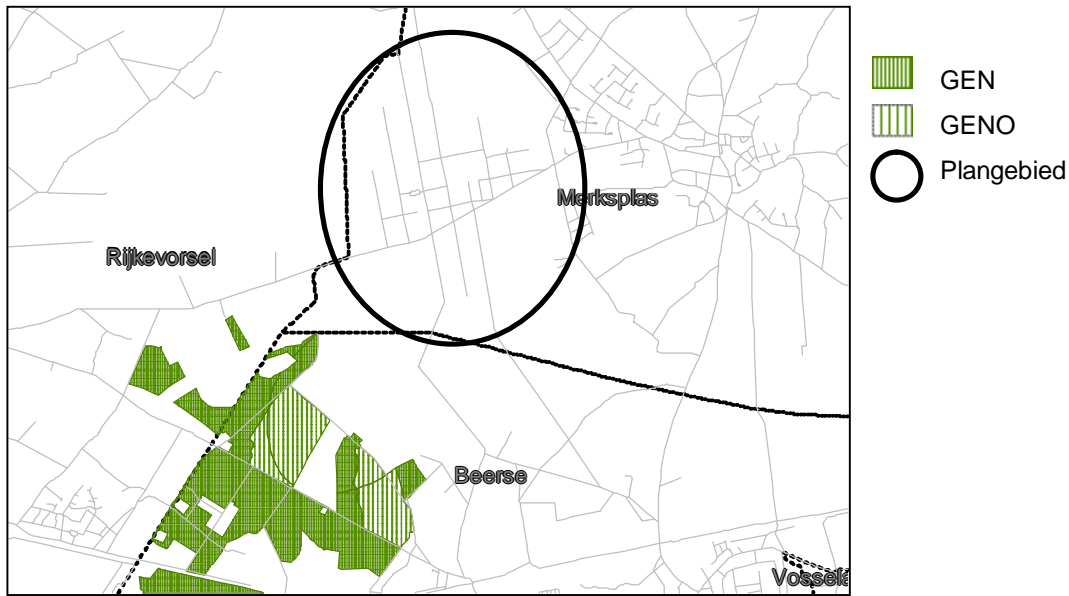
- VEN: 125.000 ha
- IVON: 150.000 ha

In het najaar van 2002 werd de eerste fase van afbakening van het VEN voltooid, met een aantal gebieden binnen de invloedssfeer van Merksplas-Kolonie, nl het GEN en GENO 'Kempense Kleiputten' in Beerse en Rijkevorsel. (zie Figuur 6).

Binnen 10 jaar na de inwerkingtreding moeten de bijhorende natuurrichtplannen gerealiseerd zijn. De erkenning als natuurreservaat op vraag van private personen gebeurt eveneens door de Vlaamse Regering.

De instrumenten waarmee de doelstellingen van het decreet geïmplementeerd worden, zijn: verwerving, vrijwillige beheersovereenkomsten, natuurinrichting, natuurrichtplannen.

Figuur 6: VEN in de omgeving van het plangebied

Bron: VEN eerste fase (18 juli 2003). Ze werden afgebakend volgens de procedure van het Decreet betreffende het Natuurbehoud en het Natuurlijk Milieu van 21 oktober 1997.

Het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON)

Het IVON is het geheel van gebieden waarin de administratieve overheid zorg draagt voor het behoud van de aanwezige natuurwaarden, maatregelen neemt ter bevordering en versterking van die natuurwaarden, alsook stimulerende maatregelen neemt ter bevordering van de biologische diversiteit. Het IVON bestaat uit natuurverwevingsgebieden en een.

Binnen het systeem van de Noorderkempen is de natuurverbinding “het kanaal Dessel - Turnhout - Schoten tussen het Breebos en het gebied Oosteneinde- Nazareth” relevant voor Merksplas-Kolonie. Deze natuurverbinding loopt ten zuiden van Merksplas-Kolonie, in Beerse.

Natuurreservaten

De Vlaamse Regering kan terreinen die van belang zijn voor het behoud en de ontwikkeling van natuur en het natuurlijke milieu aanwijzen of erkennen als natuurreservaat. In deze natuurreservaten wordt, via een aangepast beheer een natuurstreefbeeld behouden of ontwikkeld.

In de nabijheid van Merksplas-Kolonie, in Beerse, ligt het natuurgebied de Pomp.

Tabel 2: natuurreservaten in de nabijheid van Merksplas-Kolonie

Gemeente	Naam reservaat	Beheerder	Totale opp. (ha)	Opp. in eigendom	Opp in huur
Beerse	Pomp	Vlaams natuurreservaat, ANB	16,9395	16,9395	
Rijkevorsel	Merksplas Kolonie	Vlaams natuurreservaat, ANB	13,6004	10,6004	3

Bron: website INBO, toestand 1/01/2005

De speciale beschermingszones (SBZ)

De speciale beschermingszones verwijzen naar de zogenaamde habitatrichtlijngebieden en vogelrichtlijngebieden. Het betreft een decretale verankering van een Europese Richtlijn.

Beschermingszone tot behoud van de Europese vogelstand (Vogelrichtlijn)

De Europese Richtlijn 79/409/EEG van 02.04.79 verplicht de lidstaten voor de leefgebieden van de in bijlage bij de richtlijn vermelde bijzonder te beschermen vogelsoorten, alsook voor de rui-, overwinteringsgebieden en rustplaatsen van de geregeld voorkomende trekvogels, speciale

beschermingsmaatregelen te treffen. Hiervoor zijn de lidstaten gebonden om naar aantal en oppervlakte de meest geschikte gebieden voor de instandhouding van deze vogelsoorten aan te wijzen als speciale beschermingszone, de zogenaamde vogelrichtlijngebieden.

Het B.VL.EX. van 17.10.88 heeft 23 gebieden aangeduid als SBZ, later nog in beperkte mate gewijzigd. In de ruime omgeving van Merksplas-Kolonie ligt het vogelrichtlijngebied "Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout".

Dit vogelrichtlijngebied is van het type 2 (niet integraal). Binnen dit vogelrichtlijngebied zijn een aantal beschermingszones beschreven die overeenkomen met de op het gewestplan aangeduide natuurgebieden, bosgebieden en natuurreservaten. Daarnaast worden de habitats van de te beschermen vogelsoorten beschermd.

Beschermingszones in het kader van de instandhouding van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Habitatrichtlijn)

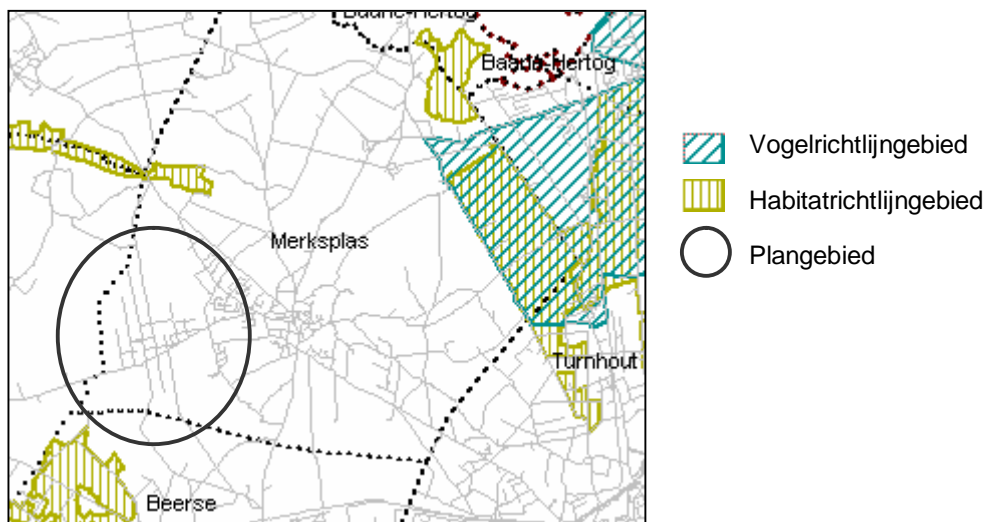
De EU-richtlijn 92/43/EEG van 21.05.92 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna beoogt het waarborgen van de biologische diversiteit, door het instandhouden van de natuurlijke habitats en van de wilde fauna en flora binnen de EU-lidstaten.

De Vlaamse Regering keurde op 4 mei 2001 een nieuwe, licht gewijzigde afbakening van habitatrichtlijngebieden goed. Het totale habitatrichtlijngebied is 4884 ha groot. 2 habitatrichtlijngebieden werden aangeduid in de omgeving van Merksplas-Kolonie:

- Nr. 18: Heesbossen, Vallei van Mark en Merkske en Ringven met valleigronden langs de Heerlese Loop
- Nr. 17: Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabijgelegen Kamsalamanderhabitats

In een habitatrichtlijngebied dienen de lidstaten passende maatregelen te treffen om de bescherming, de instandhouding en het herstel van habitats en soorten waarvoor de gebieden werden aangewezen te verzekeren. Voor de uitvoering van plannen of projecten die negatieve gevolgen (kunnen of zullen) hebben voor het gebied is een aparte procedure voorzien (art. 6). Voor instandhouding en herstel van de beschermingszones kan eventueel op Europese cofinanciering beroep gedaan worden (art. 8).

Figuur 7: speciale beschermingszones in de buurt van Merksplas-Kolonie

Bron: zones afgebakend conform de Europese richtlijnen 79/409/EEG en 92/43/EEG

Decretale verankering

Art.36ter van het Decreet stelt dat ingeval een vergunningsplichtige activiteit of een plan of programma (afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's) een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, een passende beoordeling dient te gebeuren wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone. Daarbij zal het advies van de administratie bevoegd voor het natuurbehoud gevraagd moeten worden. Het uitgangspunt hierbij

is dat steeds de nodige maatregelen dienen genomen te worden om een verslechtering van de natuurkwaliteit en natuurlijk milieu van de habitats of een verstoring van specifieke soorten (cfr. bijlage van het decreet) te vermijden.

Vegetatiewijziging en wijziging van kleine landschapselementen

Het Besluit (B.VI.Ex. 23.07.98), in uitvoering van de wet op het Natuurbehoud en het Natuurlijke milieu, maakt binnen het toepassingsgebied van het besluit het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen hetzij meldingsplichtig, hetzij vergunningsplichtig, hetzij verboden, afhankelijk van de specifieke omstandigheden. Verder geldt steeds de zorgplicht, ook in situaties waarin het wijzigen van vegetatie of kleine landschapselementen in principe mogelijk zou zijn zonder vergunning of melding.

Verbod op het wijzigen van vegetatie of kleine landschapselementen

Dit verbod is van toepassing op 6 types van vegetatie of kleine landschapselementen, aangevuld met historisch permanent grasland en poelen (deze laatste twee voor zover gelegen in groengebied, parkgebied, buffergebied, bosgebied). De 6 types worden nader gedefinieerd aan de hand van een lijst in bijlage (bijlage V van het besluit). Ook voor historisch permanent grasland bestaat een indicatieve lijst gebaseerd op een aantal karteringseenheden van de BWK van België. Verder kan de minister onder voorwaarden afwijkingen toestaan voor zover goed gemotiveerd en voor zover aan de zorgplicht wordt voldaan.

Vergunningsplicht voor het wijzigen van vegetatie

Deze vergunningsplicht is van toepassing binnen:

- bepaalde zones van het gewestplan: groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden, valleigebieden, brongebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang, agrarische gebieden met bijzondere waarde, natuurontwikkelingsgebieden.
- speciale beschermingszones: Vogelrichtlijngebieden, Ramsargebieden, beschermde duingebieden, Habitatrichtlijngebieden.

Wat bedoeld wordt met “wijzigen” van vegetatie wordt nader gedefinieerd (6 definities).

Vergunningsplicht voor het wijzigen van kleine landschapselementen

Voor deze vergunningsplicht geldt hetzelfde toepassingsgebied als voor het wijzigen van vegetatie, aangevuld met de gebieden van het IVON en landschappelijk waardevolle agrarische gebieden. Ook wat bedoeld wordt met “wijzigen” van kleine landschapselementen wordt nader gedefinieerd (3 definities).

Meldingsplicht voor het wijzigen van vegetatie en/of kleine landschapselementen

Het toepassingsgebied voor de meldingsplicht betreft die gebieden waarop de vergunningsplicht voor het wijzigen van vegetatie niet van toepassing is, met uitzondering van de woongebieden, industriegebieden, de landschappelijk waardevolle agrarische gebieden en de gebieden van het IVON. De wijzigingen die worden verboden zonder voorafgaande en schriftelijke melding worden nader gedefinieerd (2 definities).

Omstandigheden waarin het verbod, vergunningsplicht, meldingsplicht niet van toepassing is

Het verbod, de vergunnings- of meldingsplicht is niet van toepassing – voor zover aan de zorgplicht is voldaan - onder volgende omstandigheden:

- Binnen bepaalde voorwaarden op huiskavels
- Indien uitgevoerd op basis van een bouwvergunning
- Indien geregeld in een beheerplan (in toepassing van de wetgeving Natuurbehoud, in toepassing van het Bosdecreet, in toepassing van het decreet op de bescherming van landschappen)
- Indien geregeld in een inrichtingsplan in het kader van de landinrichting
- Indien geregeld in een kavelplan in toepassing van de wet op de ruilverkaveling
- Indien geregeld in een goedgekeurd natuurinrichtingsproject
- voor zover het normale onderhoudswerken betreft

Code voor goede natuurpraktijk

In de omzendbrief in het kader van het B.VI.Ex. van 23.07.98 worden nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21.10.97 en een code voor goede natuurpraktijk i.f.v. wijziging van vegetatie en kleine landschapselementen vastgesteld. De regeling van het besluit bepaalt dat de verboden, de natuurvergunningplicht of de meldingsplicht niet gelden voor normale onderhoudswerken voor zover voldaan is aan de zorgplicht opgelegd door art. 14 van het natuurdecreet. Voor elk klein landschapselement en voor elke vegetatie worden de normale onderhoudswerken aangegeven die voldoen aan de zorgplicht.

6.3.2 Bermbesluit

Het bermbesluit (27/06/1984) werd genomen in uitvoering van de wet op het natuurbehoud (12/07/1973).

Het bermbesluit heeft tot doel een natuurvriendelijk bermbeheer te stimuleren via een aangepast maaibeheer met daartoe geschikt materieel en met het verbod tot gebruik van biociden.

Dit bermbesluit is van toepassing op de bermen gelegen in de landelijke ruimte. Die landelijke ruimte moet gezien worden als alle niet-beboste gebieden en gebieden die niet als stedelijk gebied kunnen worden beschouwd.

In dit opzicht is het bermbesluit geldig voor een groot deel van de bermen, voornamelijk onder de dreven, op Merksplas-Kolonie.

6.3.3 Bosdecreet

Het bosdecreet van 13 juni 1990 reglementeert de bossen, ongeacht de bestemming volgens het gewestplan, andere beschermingen of eigenaar. Het kent aan de bossen verschillende functies toe, het regelt de toegankelijkheid, het stelt het opmaken van een beheerplan voor bossen groter dan 5 ha verplicht en het beschermt de bossen.

Het bosdecreet werd in november 1999 lichtjes aangepast. Terwijl vroeger een bos enkel kon gekapt worden ten openbaar nut, is het nu mogelijk een bos (bv gelegen op een bouwgrond) te kappen als de eigenaar zelf (of via een derde partij) een boscompensatie voorziet. Hij kan deze compensatie voorzien via de aanplanting van nieuw bos op een ander perceel of via een bijdrage aan het boscompensatiefonds.

Naargelang de eigenaar en het beheer onderscheidt men:

- privé-bos;
- openbaar bos: bos in mede-eigendom van gemeente, provincie, OCMW, ...;
- domeinbos: openbaar bos waarvan het volledige bosbeheer werd toevertrouwd aan het Bosbeheer.

Het bosdecreet regelt tevens de toegankelijkheid van bossen. Alle bossen zijn in principe voor het publiek steeds toegankelijk (op de boswegen en op de openbare doorgangswegen), tenzij een specifieke regeling wordt voorzien met ruimere of beperktere toegankelijkheid.

In het bosdecreet staat bovendien ook vermeld dat bosreservaten kunnen erkend worden. In een bosreservaat wordt de groei en de ontwikkeling van het bos vrijgelaten, wordt gestreefd naar het behoud of het tot stand brengen van natuurlijke bosgemeenschappen en bijzondere bostypes. Er worden bijzondere beschermings- en beheersmaatregelen genomen omdat het bos een ecologische en wetenschappelijke functie vervult.

6.4 Water

Een toetsing t.o.v. het watersysteem dient systematisch te gebeuren voor elk plan of ingreep. Bovendien bekleedt het watersysteem een belangrijke plaats in Merksplas-Kolonie, niet alleen door de aanwezigheid van de ringgracht en diverse open waters, maar ook door de lopende grondwaterwinningsactiviteiten binnen het domein en in de onmiddellijke omgeving.

6.4.1 Het decreet betreffende het integraal waterbeleid

Het decreet betreffende het integraal waterbeleid van 9 juli 2003 moet leiden tot een integraal waterbeheer en vormt de basis voor de aanpak van de waterproblematiek in Vlaanderen. Het voorziet dat er in de strijd tegen de wateroverlast ruimte voor water wordt voorbehouden. Daarnaast heeft het ook de bedoeling een betere waterkwaliteit teweeg te brengen en de watervoorraden te vrijwaren.

Het decreet legt de wijze tot geografische indeling van de watersystemen vast. De vier stroomgebieden zijn het stroomgebied van de Schelde, het stroomgebied van de Maas, dat van de IJzer en van de Brugse Polders. Het stroomgebied van de Schelde en de Maas worden verder opgedeeld in bekkens en deelbekkens. De organisatie van het integraal waterbeleid volgt ook deze opdeling. Naast de stroomgebiedsdistricten en de bevoegdheden op Vlaams niveau, wordt per bekken een bekkenbestuur en een bekkenraad opgericht. Per deelbekken of voor meerdere deelbekkens van eenzelfde bekken wordt een waterschap opgericht.

Naast een waterbeleidsnota (vastgesteld op 27 maart 2005) wordt door de Vlaamse Regering voor elk stroomgebiedsdistrict een stroomgebiedbeheerplan opgesteld. Voor elk bekken dient ook voor 22 december 2006 een bekkenbeheerplan te worden vastgesteld dat het integraal waterbeleid bepaalt voor het desbetreffende bekken. Deelbekkenbeheerplannen die door de waterschappen zijn goedgekeurd worden toegevoegd aan de bekkenbeheerplannen en daarin geïntegreerd door het bekkenbestuur. Daarnaast wordt voor elk stroomgebiedsdistrict een maatregelprogramma vastgesteld ter verwezenlijking van de milieudoelstellingen die in het decreet werden vastgelegd voor oppervlaktewater, voor grondwater en voor kunstmatige waterlichamen. De vereiste inhoud van deze plannen worden vastgelegd in bijlage bij het decreet.

Watertoets

Daarnaast worden in het decreet nog een aantal algemene instrumenten van het integraal waterbeleid vastgelegd. Het decreet introduceert de watertoets en stelt dat een overheid die moet beslissen over een plan, vergunning of programma de goedkeuring moet weigeren of gepaste voorwaarden of aanpassingen dient op te leggen wanneer een schadelijk effect veroorzaakt wordt op de kwantitatieve toestand van het grondwater. Voor oeverzones worden in het decreet een aantal bepalingen vastgelegd in verband met bemesting, het aanbrengen van bestrijdingsmiddelen, ruimingsslib, het aanbrengen van constructies en dergelijke. Ook de regels rond het recht van voorkoop, de aankoopplicht en de vergoedingsplicht voor onroerende goederen in oeverzones en overstromingsgebieden werden opgenomen in het decreet.

6.4.2 Kwaliteitsobjectieven voor oppervlaktewater

Bij Besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 1998 werden de viswaterzones, schelpdierenzones, drinkwaterzones en badzones aangeduid waarbinnen specifieke kwaliteitsobjectieven van toepassing zijn. Voor het oppervlaktewater in Merksplas zijn geen specifieke kwaliteitsdoelstellingen geldig. De waterlopen van de gemeente hebben een basiskwaliteitsdoelstelling.

6.4.3 Beschermingszone grondwaterwinning

Bij Besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 1985 wordt de reglementering van de handelingen binnen de waterwingebieden en beschermingszones geregeld. Het besluit werd laatst gewijzigd bij Besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2000, B.S. 26 april 2000, waarbij de daar geldende verbodsbepalingen worden opgesomd.

Voor grondwaterwinningenvoor openbare drinkwatervoorziening, moeten formeel waterwingebieden en beschermingszones van type I, II of III worden aangeduid.

In het plangebied ligt geen beschermingszone voor grondwaterwinning, wel net ten noorden ervan. De beschermingszone voor grondwaterwinning grenst in het noorden aan het plangebied en is concentrisch opgedeeld in type I, II en III. Deze zones vormen de bescherming van de drinkwaterwinning van PIDPA in dit gebied.

Ten zuiden van Merksplas-Kolonie + in het zuiden van Merksplas-Kolonie is op het gewestplan een waterwinningsgebied (Blak-Meergoor)weergegeven (zieIn bijlage 1). Dit waterwinningsgebied is momenteel nog niet in gebruik, maar kan in de toekomst wel in gebruik genomen worden.

6.5 Oppervlakedelfstoffen

Artikel 4 van het Oppervlakedelfstoffendecreet (Het decreet van 4 april 2003¹) bepaalt dat voor elk samenhangend oppervlakedelfstoffengebied een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan opgesteld zal worden.

Een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan heeft als doelstelling om per samenhangend oppervlakedelfstoffengebied, zoals gedefinieerd in het Oppervlakedelfstoffendecreet en op basis van een realistische en onderbouwde behoeftebepaling, te komen tot een afbakeningsproces dat op basis van economische, geologische, ruimtelijke, ecologische en landbouw afwegingen een programmatie vaststelt van winning in concreet vastgestelde ontginningsgebieden.

De bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen zijn beleidsdocumenten van de Vlaamse Regering zonder bindende kracht. De maatregelen en acties die zullen worden genomen, worden bekrachtigd via de geëigende procedures inzake regelgeving. Concreet betekent dit dat locatievoorstellen die in het bijzonder delfstoffenplan als toekomstig ontginningsgebied naar voren worden geschoven eventueel pas via de bindende Gewestelijke Ruimtelijke Uitvoeringsplannen effectief ontginningsgebied kunnen worden. Een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan is op zich geen element noch argument voor schadevergoeding en creëert geen rechten.

Bij oppervlakedelfstoffenplannen gaat de wetgever uit van ontwikkelingsperspectieven voor een termijn van minimaal 25 jaar. De plannen bevatten volgens het decreet acties voor de komende 5 jaar zodat ze een basis vormen voor de sectorale voorstellen inzake ruimtelijke ordening en mee de basis zijn voor de opmaak van andere specifieke beleidsplannen.

Definitief vastgesteld Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan “Klei van de Kempen”

De Vlaamse Regering heeft op 1/12/2006 het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan ‘Klei van de Kempen’ definitief vastgesteld.

In Beerse gebeuren ontginningen net ten zuiden van Merksplas-Kolonie in functie van een steenbakkerij te Beerse. Dit gaat om een bestaand ontginningsgebied dat momenteel geëxploiteerd wordt. De kleivoorraad daar aanwezig is nog voor 22 jaar voldoende om de steenfabriek in Beerse te bevoorraden. Op Vlaams niveau is men verantwoordelijk voor het opstellen van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor dit gebied.

In het oppervlakedelfstoffenplan wordt tevens onderzoek gedaan naar nieuwe voorstellen voor ontginningsgebieden. Eén gebied, Goor West, dat samenvalt met het zuidelijk deel van Merksplas-Kolonie werd niet weerhouden voor verder onderzoek.

Goor Oost, een ander onderzoeksgebied is gelegen ten oosten van Merpslas Kolonie. Dit onderzoeksgebied werd wel behouden in het oppervlakedelfstoffenplan. Voor dit gebied werd echter niet gekozen om dit op korte termijn te ontginnen. Omwille van het verlies aan landbouwgronden, de geluidsverstoring voor de omwonenden en problemen voor ontwatering omwille van de hoge grondwaterstand, is beslist dit gebied te behouden als bouwvrij agrarisch gebied. Een eventuele ontginning kan daar wel in de toekomst gebeuren. Indien dit gebied zal ontgonnen worden, dan zal een gewestelijk RUP moeten gemaakt worden voor het gebied.

¹ B.S. 25 augustus 2003, inwerking getreden op 8 juli 2004; decreet betreffende de oppervlakedelfstoffen

6.6 Toerisme en recreatie

Naast landbouw en natuur is toerisme/recreatie de derde grote ruimtegebruiker en bovendien nog in volle ontwikkeling. Ook het recreatief medegebruik is aanwezig (geen verblijfsrecreatie).

6.6.1 Decreet “Strategische planning en ondersteuning van toeristisch-recreatieve projecten”

Algemeen

Met een nieuw oprichtingsdecreet verandert de V.O.I. Toerisme Vlaanderen vanaf 1-1-2004 naar een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, zoals voorzien in art. 10 in het nieuwe kaderdecreet. Dit agentschap heeft een aantal taken en opdrachten die relevant zijn. Het betreft het verhogen en het bewaken van de kwaliteit binnen het toeristisch en recreatief aanbod in Vlaanderen. Het geven van impulsen aan het toerisme via subsidies, het opzetten van proef- en hefboomprojecten en via participatie in Publiek Privaat Samenwerkingsverband (PPS). Het voeren van een marketingbeleid voor toeristisch Vlaanderen in zowel binnen -als buitenland. De krachtlijnen en de beleidskeuzes worden jaarlijks in beheersovereenkomsten vastgelegd.

Decreet “Strategische planning en ondersteuning van toeristisch-recreatieve projecten”

Op 22 december 2000 werd het bevoegdheidskader van Toerisme Vlaanderen en de mogelijkheid tot de participatie in publiekprivate samenwerkingsvormen (PPS) decretaal vastgelegd.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2004 betreffende de erkenning en de financiële ondersteuning van strategische plannen en toeristisch-recreatieve projecten, biedt het kader om subsidiëring te ontvangen voor de opmaak van een strategisch toeristisch-recreatief plan. Een of meer gemeenten of provincies kunnen samen een strategisch plan opstellen dat tot doel heeft de toeristische marktpositie van de regio waarop het plan betrekking heeft te verbeteren en bevat een uitgesproken visie op de toeristische ontwikkeling in de regio waarop het plan betrekking heeft. Daarnaast kunnen toeristische projecten erkend worden, waarbij subsidiëring kan voorzien worden voor de totstandkoming, uitvoering, evaluatie en/of instandhouding van het toeristisch-recreatieve project.

6.7 Milieuhygiëne en –vergunningen

Milieu aspecten zijn zeker relevant waar vergunningsplichtige inrichtingen gevestigd zijn of zullen worden. Voor Merksplas-Kolonie gaat daarbij onder meer de aandacht naar de actuele en historische stortactiviteiten, waterwinningsgebieden,... De wetgeving met betrekking tot de sanering van bodems is eveneens relevant voor Merksplas-Kolonie, vermits er vervuilde (en potentieel vervuilde) gronden voorkomen.

6.7.1 VLAREM

De VLAREM-wetgeving komt voort uit milieuvergunningendecreet van 28 juni 1985. Het VLAREM (Vlaams Reglement op de Milieuvergunningen) bestaat uit 2 uitvoeringsbesluiten van het milieuvergunningendecreet. Op 6/02/91 werd VLAREM I goedgekeurd. VLAREM I legt vast voor welke inrichtingen een milieuvergunning vereist is, wie ze moet aanvragen en tot welke overheid men zich moet richten. VLAREM II werd goedgekeurd op 1/06/95. Hierin worden de milieukwaliteitsnormen; de overgangsbepalingen voor bestaande bedrijven, de algemene en sectorale milieuvoorwaarden en de milieuvoorwaarden die niet werden opgenomen in VLAREM I.

Deze wetgeving ter bescherming van de mens en het leefmilieu schrijft milieuvoorwaarden uit waardoor sommige activiteiten of inrichtingen in bepaalde gebieden beperkt of verboden zijn.

Sommige activiteiten op Merksplas-Kolonie zijn milieuvergunningplichtig en vallen onder het VLAREM.

Met betrekking tot stortgebieden

In Merksplas-Kolonie is het VLAREM van belang voor de stortten die op het domein zijn gelegen. Voor de afwerking en de nazorg van een stort is subafdeling 5.2.4.5 “de afwerking en nazorg” van belang. Daarin wordt onder meer bepaald:

- De dikte van de afdeklaag
- Materialen van de afdeklaag
- Na de afdekking moet het eindafdek ingezaaid worden met gras
- De begroeiing mag de aangebrachte afdichtlaag niet kunnen beschadigen. Tenzij anders bepaald in de milieuvergunning dient de ontwikkeling van hoogstammige gewassen te worden verhinderd.
- De periode van nazorg bedraagt ten minste 30 jaar

Met betrekking tot waterwinningsgebieden

Het voorheen bestaande afzonderlijk vergunnings- en meldingsstelsel voor het exploiteren van een grondwaterwinning is op 1 mei 1999 vervallen en is een onderdeel geworden van de milieuvergunning. VLAREM I bevat specifieke gegevens over grondwaterwinning. De Vlaamse Milieumaatschappij – afdeling water brengt advies uit over grondwaterwinning.

6.7.2 Bodemsaneringsdecreet

Het decreet betreffende de bodemsanering dateert van 22/02/1995.

Het bodemsaneringsdecreet maakt onderscheid tussen historische bodemverontreiniging en bodemverontreiniging die ontstaan is na de inwerkingtreding van het decreet.

De bodemverontreiniging ontstaan na de inwerkingtreding van het decreet (1/01/1996), wordt gesaneerd, indien de bodemsaneringsnormen overschreden zijn. De vaststelling van de overschrijding van de bodemsaneringsnormen kan gebeuren door een beschrijvend bodemonderzoek. Indien aangetoond wordt dat de bodemsaneringsnormen overschreden zijn, wordt een bodemsaneringsproject opgesteld en worden bodemsaneringswerken uitgevoerd.

Op gronden met historische bodemverontreiniging wordt bodemsanering uitgevoerd indien er ernstige aanwijzingen zijn dat de bodemverontreiniging een ernstige bedreiging vormt. Een bodemverontreiniging die een ernstige bedreiging vormt is waar er contact is of kan zijn tussen de verontreinigde stoffen of organismen en mensen, planten of dieren en waarbij het contact zeker of waarschijnlijk schadelijke gevolgen zal hebben voor de gezondheid van mensen, planten of dieren. Een ernstige bodemverontreiniging is ook een bodemverontreiniging die de waterwinning nadelig kan beïnvloeden.

Vlarebo

Het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering (Vlarebo) geeft uitvoering aan de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet van 22 februari 1995.

Het bodemsaneringsdecreet en het uitvoeringsbesluit Vlarebo hebben tot doel om bodemverontreiniging te voorkomen en een regeling te voorzien voor de sanering van verontreinigde bodems in het Vlaams Gewest.

In het kader van dit RUP is bijlage 8 van het Vlarebo van belang. Deze bijlage beschrijft de normen waaraan uitgegraven bodem moet voldoen voor het gebruik als bodem voor vb. de afdekking van een stort in een bepaald gebied.

6.8 Veiligheidsrapportage

Wat?

Veiligheidsrapportage is algemeen een vorm van rapportage waarbij de risico's voor zware ongevallen verbonden aan de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in zogenaamde Seveso-inrichtingen centraal staan.

Soorten

In Vlaanderen bestaan momenteel drie soorten van veiligheidsrapportage. Twee ervan hebben betrekking op die Seveso-inrichtingen die een hoeveelheid aan gevaarlijke stoffen op hun terrein hebben liggen die een vastgelegde hoge drempelwaarde overschrijdt (dit zijn de zogenaamde hogedrempelinrichtingen). Deze inrichtingen moeten aan de hand van een veiligheidsrapport aantonen dat zij de risico's verbonden aan de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen kennen en beheersen, en dat zij de voldoende geachte veiligheidsmaatregelen nemen of genomen hebben om de ongewenste (accidentele) vrijzetting van die gevaarlijke stoffen te voorkomen of de mogelijke gevolgen van gebeurlijke accidentele vrijzettingen van die gevaarlijke stoffen voor mens én milieu te beperken. De twee bedoelde vormen van veiligheidsrapportage zijn:

- de omgevingsveiligheidsrapportage, d.i. de veiligheidsrapportage over de exploitatie van de hogedrempelinrichting. De inrichting moet in het kader van de milieuvergunningsprocedure een omgevingsveiligheidsrapport (OVR) opstellen.
- de samenwerkingsakkoord-veiligheidsrapportage, d.i. de veiligheidsrapportage in het kader van het Samenwerkingsakkoord. Een hogedrempelinrichting moet in het kader van het Samenwerkingsakkoord een Samenwerkingsakkoord-veiligheidsrapport (SWA-VR) opstellen.
(Op te merken valt dat het Samenwerkingsakkoord ook nog voorziet in een andere vorm van rapportage, te weten de kennisgeving).

De derde soort van veiligheidsrapportage, m.n. de ruimtelijke veiligheidsrapportage, heeft betrekking op ruimtelijke uitvoeringsplannen, en vindt zijn oorsprong in het feit dat in het beleid inzake ruimtelijke ordening rekening moet gehouden worden met de aanwezigheid of de mogelijke aanwezigheid van Seveso-inrichtingen, en de veiligheid van de omgeving die daaraan verbonden is. Dit heeft tot gevolg dat in sommige gevallen de opstellers van een ruimtelijk uitvoeringsplan verplicht worden om een ruimtelijk veiligheidsrapport (RVR) op te laten maken. Het al dan niet opmaken van een RVR moet bij een RUP-procedure bekeken worden.

Regelgeving

Op Europees niveau werd de SEVESO-richtlijn opgesteld. De SEVESO II-richtlijn (86/92/EG) werd van kracht op 3/02/1997. Dit teneinde op een coherente en doeltreffende wijze hoge niveaus van bescherming te waarborgen binnen de gehele Europese Unie. Hiertoe legt de Seveso II-richtlijn zowel aan de industrie (meer bepaald aan de zogenaamde Seveso-inrichtingen) als aan de overheid verplichtingen op.

Het Samenwerkingsakkoord is het resultaat van de omzetting van de Seveso II-richtlijn in België. Bij wet van 22/05/2001, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 16/06/2001, werd instemming betuigd met het Samenwerkingsakkoord. Dit samenwerkingsakkoord werd inmiddels vervangen door het samenwerkingsakkoord van 01/06/2006 omdat als gevolg van de Europese richtlijn 2003/105/EG tot wijziging van de Seveso II-richtlijn moest het Samenwerkingsakkoord 1999 aangepast worden.

In Vlaanderen werden op basis van dit samenwerkingsakkoord aanpassingen en aanvullingen aangebracht aan het decreet algemene bepalingen milieubeleid. Het principe van ruimtelijke veiligheidsrapportage (RVR) werd geïntroduceerd. Het RVR werd gekoppeld aan de procedure van een RUP.

Op 26/01/2007 keurde de Vlaamse regering het besluit houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage definitief goed. Dit besluit is een noodzakelijk uitvoeringsbesluit bij het decreet Algemeen Milieubeleid. Artikel 4 van het besluit legt deze criteria wettelijk vast. De criteria zelf werden opgenomen onder de vorm van een beslissingsdiagram in bijlage bij het besluit.

6.9 Milieueffectenrapportage (mer)

Milieueffectrapportage (de m.e.r.) is een instrument om de doelstellingen en beginselen van het milieubeleid te helpen realiseren, nl. het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen.

Milieueffectrapportage is een juridisch-administratieve procedure waarbij voordat een activiteit of ingreep (projecten, beleidsvoornemens zoals plannen en programma's) plaatsvindt, de milieugevolgen ervan op een wetenschappelijk verantwoorde wijze worden bestudeerd, besproken en geëvalueerd.

De achterliggende grondgedachte suggereert dat het beter is om de voor het milieu schadelijke activiteiten (plannen en projecten) vanaf een vroeg stadium in de besluitvorming te ondervangen en

bij te sturen. Het principe is eigenlijk eenvoudig: eerst denken en dan doen. Zo laat de milieueffectrapportage toe daadwerkelijk een preventief milieubeleid te voeren.

De regelgeving voor milieueffectrapportage werd opgemaakt op Europees niveau en werd later geïmplementeerd door Vlaanderen in de decreten: mer/vr decreet van 18/12/2002, decreet van 22/04/2005 en het decreet van 27/04/2007. Er werden een aantal uitvoeringsbesluiten goedgekeurd die bepalen welke categorieën van plannen en programma's onderhevig zijn aan een MER.

Het maken van een MER wordt gekoppeld aan de procedure van het RUP in het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid.

Uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering van 10/12/2004 houdende vaststelling van categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage

In de bijlagen van dit uitvoeringsbesluit worden categorieën van projecten opgesomd die onderhevig zijn aan milieueffectrapportage.

- Bijlage I van dit besluit bevat projecten waarbij het maken van een project-MER noodzakelijk is.
- Bijlage II van dit besluit bevat projecten waarbij het maken van een project-MER geval per geval moet bekeken worden. De initiatiefnemer kan een verzoek tot ontheffing van de MER-plicht indienen voor de projecten in deze bijlage bij de bevoegde administratie.

Uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 12/10/2007 betreffende de milieueffectrapportage van plannen en programma's.

Wie een plan met aanzienlijke milieueffecten wil opmaken, moet eerst deze milieueffecten en de eventuele alternatieven in kaart brengen. Door in de planfase reeds rekening te houden met mens en milieu, voorkomt men dat men in een vergevorderd stadium pas concludeert dat een specifiek project niet haalbaar is. Het besluit, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 7/11/2007, geeft uitvoering aan het decreet van 27 april 2007, het zogenaamde planMER-decreet, en treedt in werking op 1 december 2007.

Het decreet van 27/04/2007 verplicht dat bepaalde plannen van administratieve overheden van gewestelijk, provinciaal of lokaal niveau worden onderworpen aan een milieueffectenstudie, vooraleer zij definitief worden goedgekeurd. Zo'n studie onderzoekt de impact van het desbetreffende plan op onder meer het water, de lucht, de veiligheid en gezondheid van de mens, de biodiversiteit, het geluid, enzovoort. Ook eventuele alternatieven voor het voorgenomen plan of programma worden onderzocht. Een voorbeeld van een dergelijk plan of programma is een ruimtelijk uitvoeringsplan, waarbij aan een bepaald gebied een bestemming wordt gegeven, zoals voor de ontwikkeling van een industriegebied.

Het goedgekeurde besluit van 12/10/2007 bepaalt de opmaakprocedure en het gebruik van een dergelijk plan-MER. Het planMER gaat samen met het plan in openbaar onderzoek. Op deze manier krijgt de burger een beeld van de mogelijke effecten van het plan op mens en milieu. Een omzendbrief, die december 2007 beschikbaar werd, en de oprichting van een ondersteunde MER-cel zorgen voor voldoende informatie en advies om dit besluit te kunnen uitvoeren.

De omzendbrief is een praktische handleiding voor de lokale en de gewestelijke overheden die een planMER moet opstellen, aan de hand van concrete voorbeelden. Verder zal de initiatiefnemer van een plan of programma met concrete vragen over de planMER-regelgeving ook terecht kunnen bij de in oprichting zijnde ondersteunende MER-cel. Deze cel zal ondermeer advies verlenen aan gewestelijke, provinciale en gemeentelijke overheden inzake het onderzoek tot milieueffectrapportage en mee instaan voor de opvolging van de rapportage.

6.10 Conclusie

Als conclusie wordt een tabel gegeven waarin relevante elementen uit de sectorale wetgeving voor het PRUP worden samengevat.

Tabel 3: relevante elementen voor het PRUP uit de planningscontext

Element uit de planningscontext	Relevante elementen voor het PRUP
Beschermde monumenten en landschappen	- De bescherming van de Kolonie als landschap (beschermingsbesluit) - De bescherming van een groot aantal gebouwen op de Kolonie als monument
Archeologisch patrimonium	- Zorgplicht
Ruilverkaveling	- de ligging van het PRUP in twee ruilverkavelingsgebieden - het inrichtings- en drevenbeheerplan voor de Kolonie dat als consensusplan gebruikt wordt.
VEN	- In de onmiddellijke omgeving van de Kolonie komt een VEN gebied voor (grondgebied Beerse)- - nagaan of er effecten zijn op natuur .
Speciale beschermingszone	- In de onmiddellijke omgeving van de Kolonie komt een habitatrictlijngebied voor (grondgebied Beerse + grondgebied Rijkevorsel-Merksplas) - nagaan of er effecten zijn op deze speciale beschermingszones (passende beoordeling)
Decreet betreffende integraal waterbeheer	- het is noodzakelijk na te gaan welke nadelige effecten er kunnen zijn op het watersysteem door de opmaak van het RUP en deze te vermijden. Een watertoets dient te worden opgesteld.
Oppervlaktedelfstoffendecreet	- in zoverre de ontginningsgebieden in Beerse of het toekomstige ontginningsgebied in Merksplas in een GRUP worden geregeld, dient er bij dit PRUP geen rekening mee worden gehouden.
Veiligheidsrapportage	- Er dient te worden nagegaan of het noodzakelijk is om een RVR op te maken voor het RUP
Milieueffectenrapportage	- Er dient te worden nagegaan of het noodzakelijk is om een MER op te maken voor het RUP.

7 Beleidsplannen en studies

7.1 Inrichtings- en drevenbeheerplan

7.1.1 Vzw Kempens Landschap

Organisatie

De vzw Kempens Landschap is een landschapsvereniging in de zuiverste zin van het woord. Haar doelstelling is het veiligstellen van het zo typische Kempense landschap door gericht gebieden aan te kopen of in beheer te nemen en te beschermen. Het uiteindelijke objectief is om een dusdanige schaalgrootte van het totale areaal beschermd landschap te bereiken, dat een volwaardig landschappelijk kader wordt gecreëerd. Alleen dan kan sprake zijn van een integraal beheer van het Kempens landschappelijk erfgoed, daarmee van optimale kansen voor een duurzame ontwikkeling van natuur- en cultuurwaarden, voor landbouw en voor recreatie.

De VZW Kempens Landschap - met als voorbeeld de British National Trust en de Nederlandse landschapsstichtingen - werd opgericht in november 1997 op initiatief van het provinciebestuur Antwerpen en een veertigtal Kempense gemeentebesturen, mede in uitvoering van een beleidslijn in het provinciaal bestuursakkoord. Een aanleiding tot de oprichting van deze vzw was de afschaffing van de Wet op de landloperij in 1993. De federale overheid wenste de voormalige Rijksweldadigheidskolonies in Wortel en Merksplas af te stoten. Daarop sloegen de provinciale en gemeentelijke instanties in de provincie Antwerpen de handen in elkaar.

De hoofddoelstellingen van de VZW zijn: de verwerving, de bescherming, de valorisatie en het gebeurlijk herstel van leefmilieu, landschap, natuur- en cultuurpatrimonium in de provincie Antwerpen en inzonderheid de instandhouding, het beheer, de ontsluiting en publieksgerichte openstelling van open monumenten in haar bezit.

Ontstaan

Door de afschaffing van de wet op de landloperij in 1993 werden de voormalige Rijksweldadigheidskolonies van Wortel en Merksplas afgestoten. Dit gaf het startsein voor de totstandkoming van de VZW Kempens Landschap.

Met de verkoop van een 1.000 ha waardevol landschap door de federale overheid sloegen de gewestelijke, provinciale en gemeentelijke instanties in de provincie Antwerpen de handen ineen. Hun gezamenlijk streven: het behoud van deze waardevolle gebieden voor de gemeenschap. Samen met de Vlaamse Landmaatschappij nam de VZW hierin het voortouw.

Opdrachtgever inrichtingsstudie

De Vzw vervult de voorzittersrol in de technische coördinatiecommissie van Merksplas-Kolonie (zie 7.1.2). De Vzw Kempens Landschap was vanuit haar voorzittersrol van de technische coördinatiecommissie de opdrachtgever voor het inrichtings- en drevenbeheerplan, uitgevoerd door de VLM.

7.1.2 Inrichtingsplan

De Vlaamse Landmaatschappij heeft in opdracht van de technische coördinatiecommissie een inrichtings- en drevenbeheerplan opgemaakt. De technische coördinatencommissie bestaat uit de verschillende administraties op Vlaams niveau (ANB, Dienst Onroerend Erfgoed), de gemeenten Merksplas en Hoogstraten, de VZW Kempens landschap, de bouwmaatschappij Noorderkempens, de plaatselijke groep 'Red Merksplas kolonie', PIDPA en VLM. De VZW Kempens landschap heeft in deze commissie de voorzittersrol (meer zie 6.1.2). Het inrichtings- en drevenbeheerplan wordt gedragen door de technische coördinatencommissie en wordt in het kader van het PRUP als consensusplan aangenomen en meegenomen in de verdere uitwerking.

Merksplas-Kolonie ligt in het ruilverkavelingsproject Rijkevorsel – Wortel en de ruilverkaveling Merksplas. Het noordelijk deel van Merksplas-Kolonie ten noorden van de Steenweg op Rijkevorsel is toegevoegd aan de ruilverkaveling Rijkevorsel-Wortel en door de minister bevoegd voor ruilverkaveling goedgekeurd op 23/05/2001. Het zuidelijk deel is opgenomen in de ruilverkaveling van Merksplas. Deze ruilverkaveling is goedgekeurd op 10/01/2005.

Inrichtingsplan Merksplas – Kolonie²

In bijlage 4 is het inrichtings- en drevenbeheerplan te zien.

Globaal gezien is de visie van het inrichtingsplan:

- Het ontwikkelen van een oostelijke en een westelijke corridor met bos- en natuurfunctie
- Functie landbouw in de daartoe aangeduide gebieden, rekening houdend met de randvoorwaarden die de bescherming als landschap met zich meebrengt
- Ontwikkelen bufferzone tussen bebouwing en functie bos en natuur
- Opstellen van een drevenbeheerplan

Dreven

Door hun cultuurhistorische en landschappelijke waarde nemen de dreven een centrale plaats in in het inrichtingsplan.

Er is een hiërarchie tussen de verschillende dreven in Merksplas-Kolonie: er zowel dreven voor met een enkele als een dubbele bomenrij langs beide kanten van de dreef.

De inventarisatie van de dreven gebeurde aan de hand van op voorhand opgestelde drevenfiches. Afhankelijk van het aangrenzende grondgebruik, wordt een onderscheid gemaakt in beheersprincipes van de dreven en hun onderliggende berm.

Dreven in het open landbouwgebied moeten transparant zijn. Zij versterken immers de openheid van het landschap. De berm moeten vrij blijven van ondergroei, zodat de doorkijk naar het landschap niet belemmerd wordt. De berm onder de dreven worden minstens verbreed tot op het punt van de kroonprojectie. Zo krijgen de bomen meer ruimte. In landbouwgebied vormen de kavelsloten de grens tussen de berm en het eigenlijke landbouwgebied.

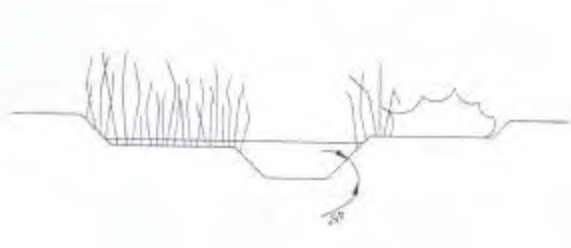
² Bron: Inrichtingsconcept Merksplas kolonie, VLM 1/01/2005

Dreven in bosgebied dienen duidelijk als 'dreef' herkenbaar te blijven. Er wordt een boszoom voorzien tussen dreef en bos, zodat de dreefbomen vrij komen te staan in het bos.

Vennen en vijvers

Voor vijvers en poelen die in het gebied voorkomen wordt voorgesteld deze natuurtechnisch in te richten of te optimaliseren in functie van natuur- en bosontwikkeling. Voor de ringgracht die omheen Merksplas-Kolonie loopt wordt de mogelijkheid opgehouden om bij inrichtingswerken plaatselijk de ringgracht natuurtechnisch in te richten. Dit mag echter niet ten koste gaan van het huidige karakter die de ringgracht en wal hebben. De vennen ter hoogte van Klebbergen (natuurgebied) zouden gericht beheerd dienen te worden. De bestaande vennen die zich nu nog op landbouwpercelen bevinden, kunnen behouden en opgewaardeerd worden door ze aan te sluiten op de ruigtestroken van de dreven.

Figuur 8: voorbeeld van een natuurtechnisch profiel met plasberm en drasberm

Landbouw

In het inrichtingsplan wordt voorgesteld de landbouwactiviteit te concentreren in het westen en het zuiden (centrale deel) van Merksplas-Kolonie. De voorgestelde gronden met functie landbouw worden ook als dusdanig ingericht, rekening houdend met de randvoorwaarden die de bescherming van het landschap met zich meebrengt. Belangrijk is de openheid van het landschap in de landbouwgebieden te behouden.

Bos

Natuurgericht bosbeheer wordt voorzien rond het heide- en vennengebied ter hoogte van Breebos en bosuitbreidingen tussen de Steenweg op Rijkevorsel, de voormalige steenbakkerij en langsheen het westelijke deel van de ringgracht. Op deze wijze wordt er zowel een westelijke als een oostelijke corridor gevormd met functies bos en natuur.

Bos/natuur -overgang

In de zone grenzend aan het heide- en vennengebied ter hoogte van Breebos wordt een natuurgerichte bosfunctie voorgesteld. Hier ligt de nadruk op het maximaliseren van de natuurwaarden met het oog op heideherstel.

Natuur

Natuurfunctie wordt voorgesteld ter hoogte van het voormalige Biesven en omgeving en het noordoostelijk gedeelte van Merksplas-Kolonie. Ook het zeer waardevolle en unieke heide- en vennengebied ter hoogte van Klebbergen zou als natuurgebied beheerd moeten worden. Mogelijke bijkomende inrichtingsmaatregelen kunnen later verder uitgewerkt worden. Er wordt hier in de eerste plaats gedacht aan herstel van het Biesven en herstel en de ontwikkeling van het heide- en vennengebied Meirheide en Klebbergen.

Ontginningsgebied met nabestemming natuur

De gronden van Merksplas-Kolonie, op grondgebied Beerse (Meergoor) werden in 1995 in ontginning genomen. Het betreft hier 32 ha met als huidige bestemming gemeenschapsvoorziening en openbare nutsvoorzieningen en is gelegen in een uitbreidingsperimeter voor ontginning. Landschapsecologisch sluit dit gebied in het zuiden aan bij het kleiputtencomplex van het Blak, dat opgenomen is in de lijst van 'waterrijke gebieden van nationale betekenis voor watervogels'.

In het inrichtingsplan wordt voorgesteld het gebied, bij het beëindigen van de ontginning, af te werken volgens de in het MER voorgestelde maatregelen. Hierbij dient aandacht besteed aan het creëren van een bufferzone tussen de in het inrichtingsplan voorziene landbouwgronden en het te ontwikkelen natuurgebied.

Bebouwde zones

Bebouwde zones zijn hierin opgenomen alsook het voormalige kerkhof van Merksplas-Kolonie. Het is wenselijk een aantal bebouwde sites met historische en socioculturele waarde landschappelijk te herwaarderen d.m.v. een gedetailleerd ontwerpplan. Hierbij wordt onder andere gedacht aan de kerkhoven, de omgeving van de kapel, Een beheerplan moet het ontwerp begeleiden om later als leidraad te fungeren voor de beheerder(s). ook de speeltuin kan beter worden ingericht.

Recreatie

Het domein is uiterst geschikt voor zachte recreatie (o.a. fietsers, mountainbikers, ruiters en andere zachte recreanten) door haar uitgebreid drevenpatroon. De routes van 10km en 6 km lopen beide langsheen de kapel, die als ontmoetingsplaats kan beschouwd worden. De route van 10 km loopt doorheen gebieden met verschillende functies: natuur, landbouw, bos en bebouwing. Dit traject loopt deels over verharde en deels over onverharde paden. Langsheen het traject van 6 km liggen enkele belangrijke bezienswaardigheden zoals de kapel, de grote boerderij, de kerkhoven, de garnizoensgebouwen, de central celgevangenis, het centrum voor illegalen en de oude steenbakkerij. Dit traject is volledig berijdbaar voor rolstoelgebruikers.

De ringgracht is plaatselijk ontsloten door een wandelpad dat aansluit op de dreven. Het is niet de bedoeling de volledige ringgracht te ontsluiten voor wandelaars.

Op een aantal plaatsen kan men vissen: een deel van de ringgracht en twee vijvers ten noorden van de steenbakkerij blijven hun recreatieve functie behouden, mits een vernatuurlijking van de oevers en de omgevende beplanting.

Een deel van de bossen wordt opengesteld in functie van het latere speelbos t.h.v. de nieuw te creëren bossen ten oosten van de strafinrichting. Deze zijn gemakkelijk bereikbaar en liggen dicht bij enkele andere recreatieve voorzieningen zoals de visvijvers en het zwembad.

7.1.3 Drevenbeheerplan

Het drevenbeheerplan is een document dat werd opgemaakt door de VLM in opdracht van de technische coördinatiecommissie. Het is een werkdocument dat kan gebruikt worden door de verschillende partners om het beheer van de dreven te sturen. Omtrent de uitvoering wordt momenteel gewacht op de eigendomsoverdracht van de dreven.

7.2 Natuurontwikkelingsplannen

7.2.1 Provinciaal natuurontwikkelingsplan (PNOP)

Het Provinciaal natuurontwikkelingsplan omvat een uitgebreide inventarisatie van de natuurwaarde in de provincie Antwerpen. Het PNOP (PIH) werd in 2004 door de Bestendige Deputatie van de provincie Antwerpen goedgekeurd.

Het PNOP moet enerzijds de nodige wetenschappelijke onderbouwing geven aan het provinciale natuurbeleid en anderzijds concrete acties bevatten. Het is bedoeld als basis en als leidraad voor het natuurbehoud voor 20 à 30 jaar.

Merksplas-Kolonie is gelegen in de deelruimte "Land van Turnhout-Poppel", beschreven in het PNOP. Het PNOP neemt de visie over die beschreven is in het RSPA. De provincie bakent de strafinrichting van Merksplas, samen met Wortel-Kolonie af als gebieden met ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang. Verder wordt er nog omschreven dat de Kolonies van Wortel en Merksplas en de kleiputten op ruimtelijk meso-schaalniveau deel uitmaken van een noord-zuidverbinding tussen Mark- en Kleine Netevallei.

7.2.2 Gemeentelijke natuurontwikkelingsplannen (GNOP)

De opmaak van een Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan was één van de gemeentelijke taken in het kader van het 'milieuconvenant, 1991'. Dit was een overeenkomst op vrijwillige basis tussen de gemeente en het Vlaams Gewest. Het GNOP bestaat uit:

- Een basisinventarisatie met een algemene beschrijving en een beschrijving per landschappelijke eenheid waarin zowel aandacht is voor de kwaliteiten als de knelpunten met betrekking tot het ecologisch functioneren van de gemeente
- Een gemeentelijke beleidsvisie met daaraan gekoppeld een actieprogramma

Het studiewerk voor het GNOP Merksplas is volledig verricht, maar het document is nooit goedgekeurd. Het GNOP is opgenomen in de planningscontext omwille van de inventarisatie die is uitgevoerd. De Strafinrichting is een jonge ontginning op voormalig heidegebied. In het GNOP staat de strafinrichting als volgt beschreven:

- Grote landschappelijke diversiteit: grootschalig bomenrijk akker- en weilandencomplex met aansluitend bossen
- Bossen zijn gemeentegrensoverschrijdend (Meergoor, het Blak in het zuiden en Bolk in het noorden van de Strafinrichting)
- Het landbouwgebied in de strafinrichting bestaat uit grotere, vierkantige en rechthoekige kavels

7.3 Op locatie in Merksplas-Kolonie, 2004, Monument in Ontwikkeling

De gemeente Merksplas heeft deze studie laten uitvoeren om tot een actuele bestemming te komen voor de grote boerderij en de kapel in Merksplas-Kolonie. Deze bestemming moet op een geïntegreerde wijze ingebed zijn in de aanwezige toeristische infrastructuur van de Antwerpse Kempen door in te spelen op een specifiek hiaat in het toeristische aanbod of specifieke vraag vanuit het toeristisch bedrijf.

Deze studie heeft geen enkel juridisch statuut en geeft enkel een visie weer op de Grote Boerderij. Het is waardevol voor het PRUP omwille van het voorbereidend onderzoek naar mogelijke toeristische functies in het gebied.

De totale studie bestaat uit drie delen:

- Studie naar de draagkracht en bouwfysische toestand van de O.L.V.-Hemelvaartkapel en de Grote Boerderij. Uit deze studie bleek dat een herbestemming en invulling in het kader van cultuurtoerisme en actieve vrijetijdsbesteding haalbaar is.
- Studie naar het regionaal toeristisch aanbod in relatie met de toeristische potenties van de voormalige Rijksweldadigheidskolonie in Merksplas. Deze studie concludeerde dat indien Merksplas zich tot doel stelt te participeren in de toeristische economie, Merksplas-Kolonie als een uniek kruispunt van natuur-, landschaps- en cultuurwaarden, daartoe de katalysator kan vormen mits een passende (gediversifieerde) bestemming.
- Voorstel van een maatschappelijk geïntegreerde toeristisch-recreatieve herbestemming van de O.L.V.-Hemelvaartkapel en de Grote Boerderij van de Rijksweldadigheidskolonie in Merksplas. In deze studie wordt de kwalitatieve toekomst van Merksplas-Kolonie gegarandeerd: het bestemmingsconcept werd getoetst aan de draagkracht van de monumenten en werd positief onthaald bij de dienst Onroerend. Een toestemming voor ontwikkeling is er echter nog niet.

De Grote Boerderij wordt gezien als een regionaal toeristisch-recreatief ankerpunt waarin volgende elementen ondergebracht worden:

1. streekbezoekerscentrum
2. fietsserviceknooppunt
3. plattelandslogies voor allen
4. sanitaire voorzieningen
5. kinderspeelschuur
6. fokkerij
7. open bivakschuren
8. jeugdlokalen

9. themacafé De Landloper
10. vergader- en seminarie infrastructuur
11. ondersteuningscentrum Merksplas-Kolonie met een beheerderswoning, kantoren, documentatiecentrum, fotokopieerruimte, vestiaire, keuken, sanitaire ruimte en depotruimte
12. depot 'Penitentiair Erfgoed'
13. landschapsbeheergebouw

Voor de O.L.V.-Hemelvaartkapel wordt een nieuwe bestemming als Museum-van-de-Vrijheidsberoving vooropgesteld (in de kelderverdieping). In het gebouw (en deels ook in de Grote Boerderij) wordt er ruimte voorzien voor een permanente opstelling en collectie, voor tijdelijke tentoonstellingen, voor publiekgerichte activiteiten, voor een documentatie- of bibliotheekruimte, voor voorzieningen voor onthaal en bewegwijzering, voor een depot, voor voorzieningen voor het uitoefenen van de behoudsfunctie en voor een werkruimte voor het personeel

Op dit moment voert de Participatiemaatschappij Vlaanderen een onderzoek naar de financiële en markttechnische haalbaarheid van deze studie. De resultaten zullen in de loop van 2008 bekend worden.

7.4 Mobiliteit

Mobiliteitsaspecten zijn steeds relevant waar ruimtelijke ontwikkelingen worden gepland. De Steenweg op Rijkeworsel, dwars door Merksplas-Kolonie, is een gewestweg.

7.4.1 Mobiliteitsplan Vlaanderen

De basisdoelstellingen van het mobiliteitsplan Vlaanderen zijn de volgende:

- Het vrijwaren van de bereikbaarheid: op een selectieve wijze de bereikbaarheid van de economische knooppunten en poorten waarborgen;
- Het garanderen van de toegankelijkheid: op een selectieve manier iedereen in Vlaanderen de mogelijkheid bieden zich te verplaatsen;
- Het verbeteren van de verkeersveiligheid: de verkeersonveiligheid in Vlaanderen terugdringen met het oog op een wezenlijke vermindering van het aantal verkeersslachtoffers;
- Het verbeteren van de verkeersleefbaarheid: ondanks de toenemende mobiliteit de verkeersleefbaarheid verbeteren;
- Het terugdringen van de schade aan natuur en milieu.

7.4.2 Mobiliteitsplan Merksplas

Het mobiliteitplan van Merksplas is opgemaakt door Groep Planning (oktober 2001). Volgende elementen zijn voor het plangebied van belang:

- Op het grondgebied van Merksplas zijn er geen hoofd- en primaire wegen geselecteerd.
- De gewestwegen zijn trajecten die Merksplas verbinden met haar buurgemeenten en een aansluiting mogelijk maken op het regionale en hoofdwegennet. De N131 verbindt Merksplas met Rijkeworsel. Deze weg is geselecteerd als lokale weg type I. In het eerste deel van de weg, tegen het centrum van Merksplas (buiten de bebouwde kom), geldt een snelheidsregime van 70 km/u. De tweede helft van de weg binnen Merksplas-Kolonie heeft een snelheidsregime van 90 km/u
- De KMO-zone Veldenbergstraat wordt ontsloten via de Vaartstraat-Pannenhuisstraat. In het mobiliteitsplan staat opgenomen dat de ontsluiting voor de KMO-zone Veldenberg over de ringvaart en door Merksplas-Kolonie moest worden onderzocht in het GRS. In het ontwerp GRS is opgenomen dat dit inmiddels geen optie meer is.
- Al de andere gemeentewegen voorzien in lokale erfontsluiting
- De bestaande busvervoerttrajecten zijn van bovengemeentelijk belang en worden gevormd door drie stamlijnen, waarbij de lijn 432 (Turnhout-Rijkeworsel) nabij Merksplas-Kolonie een halte heeft. Lijn 432 heeft altijd een uurfrequentie
- Belbus bedient de gemeente Merksplas, Baarle en Ravels
- Als de capaciteit van Merksplas-Kolonie uitgebreid wordt, zal dit meer verkeer met zich meebrengen. Als er eveneens een uitbreiding van de personeelsleden komt, dienen deze

aangemoedigd te worden om met de fiets of het openbaar vervoer te komen werken i.p.v. met de wagen.

Herinrichting Steenweg op Rijkevorsel

De gemeente heeft de Steenweg op Rijkevorsel recent volledig heringericht. Langs beide zijden van de rijweg is een gescheiden fietspad aangelegd ter bevordering van veilig fietsverkeer. Ook de oversteekplaatsen voor fietsers/voetgangers worden met de herinrichting aangepakt.

De herinrichting gebeurde via module 13 van het mobiliteitsconvenant. Met module 13 verbinden de partijen (het gewest, de lokale overheid en de VVM) zich ertoe nieuwe fietspaden aan te leggen langs gewestwegen, om het aandeel van het fietsverkeer in de bestaande verkeersstromen te verhogen. De verhoging van de veiligheid, het comfort en de bereikbaarheid met de fiets staan hierbij voorop. Via het toekennen van een investeringssubsidie (80 of 100%) wordt de lokale overheid ertoe aangezet het fietsbeleid van het gewest op haar grondgebied te ondersteunen. Onverminderd de bepalingen van deze module blijft het gewest wegbeheerder van het wegvak.

7.4.3 Mobiliteitsplan Rijkevorsel

De grensoverschrijdende mobiliteit tussen Rijkevorsel en Merksplas-Kolonie bestaat uit de doorgaande weg tussen de kernen van Rijkevorsel en Merksplas (N131). Op het grondgebied van Merksplas gaat het hier over de Steenweg op Rijkevorsel, op grondgebied van Rijkevorsel verandert dit in de Merkplasse Steenweg. In het mobiliteitsplan van Rijkevorsel (Langzaam verkeer, conform verklaard 22/11/01), is deze weg geselecteerd als lokale weg type I. De selectie komt daarmee overeen met de selectie die gemaakt is in het mobiliteitsplan van Merksplas. Het snelheidsregime op deze weg op grondgebied Rijkevorsel bedraagt 70 km/u

7.4.4 Mobiliteitsplan Beerse

Tussen Merksplas-Kolonie en de gemeente Beerse lopen geen verbindende wegen van belang. Enkele dreven van Merksplas-Kolonie lopen door over de gemeentegrens heen.

In het mobiliteitsplan van Beerse (Groep Planning, 2000) staan geen belangrijke elementen met betrekking tot het grensgebied of elementen die betrekking hebben op Merksplas-Kolonie.

7.4.5 Ruilverkaveling

In het inrichtings- en drevenbeheerplan (ruilverkavelingsplan) worden ten zuiden van de Steenweg op Rijkevorsel de dreef langs de Kleine boerderij (Ossenweg) en het hierop aansluitende fietspad alsook de Beersedreef in het openbaar domein opgenomen (nieuwe ruilverkavelingswegen).

In de ruilverkaveling Rijkevorsel-Wortel worden in het gebied ten westen van Merksplas Kolonie een aantal nieuwe openbare wegen met een dreefaanplanting voorzien die aansluiten op wegen en dreven van Merksplas kolonie. Op die manier wordt de drevenstructuur tot buiten de Kolonie voortgezet.

7.4.6 Toegankelijkheidsnota

De VLM is in opdracht van de technische coördinatiecommissie een toegankelijkheidsnota voor de Kolonies van Merksplas en Wortel aan het opstellen. In deze nota wordt de bestaande situatie i.v.m.; de toegankelijkheid bestudeerd met ondermeer een analyse van de bestaande buurtwegen in de Atlas van de wegen, de verhardingstypes van de wegen, de bereikbaarheid met het openbaar vervoer en de in het verleden uitgewerkte toegankelijkheidsstudies of – voorstellen.

De bedoeling van de nota is ene actieplan uit te werken om het inrichtingsplan vorm te geven. Deze nota is nog in opmaak. Over deze nota is in de technische coördinatiecommissie nog geen consensus bereikt. In functie van het PRUP kunnen reeds enkele resultaten met ruimtelijke impact worden weergegeven:

- Bij heraanleg van wegen rond de kernen vooral voor verhardingsmaterialen kiezen met een natuurlijker karakter, zoals (klei)klinkers en natuursteen (o.a. kasseien, mozaïekkeien...). Deze materialen passen landschappelijk beter in de kolonies dan beton en asfalt.
- Bushokjes voorzien bij bushaltes in Merksplas Kolonie

- Brugje over de ringgracht leggen zodat de bewoners van Molenzijde de andere wandelpaden in Merksplas kolonie gemakkelijker kunnen bereiken.
- Op punten waar wandelroutes fietsroutes en mountainbikeroutes elkaar kruisen kunnen snelheidsbeperkende maatregelen voorzien worden (fietssluis, voetgangersdoorsteek...). Een fietsluis of een voetgangersdoorsteek moet ook mogelijk zijn bij de aansluiting met wegen die toegankelijk zijn voor gemotoriseerd verkeer. Op die manier kan overlast voor vb. motorcross vermeden worden.
- Waar tracés van recreatieve netwerken samen lopen, moet het mogelijk zijn te verleggen of om te keren.
- Afzonderlijke parkeermogelijkheden voorzien rondom de Kapel
- Veilige oversteekplaatsen inrichten voor fietsers en wandelaars op de Steekweg op Rijkevorsel en de Steenweg op Wortel.

Uit het ruilverkavelingsplan en uit de toegankelijkheidsnota is een eerste voorstel opgemaakt om de wegen met een openbaar karakter in het openbaar domein op te nemen, zodat het beheer in functie van de toegankelijkheid gewaarborgd is.

7.5 Toerisme en recreatie

Begin 2006 werd het project 'Merksplas-Kolonie' door Toerisme Vlaanderen erkend als hefboomproject. Het omvat de uitbouw van Merksplas-Kolonie als toeristisch ankerpunt voor de regio. Mogelijkheden zijn onder meer een streekbezoekerscentrum, een fietsservicepunt, trekkershutten, gastenkamers, vakantiewoningen, groepslogies, paard- en ruiterslogies, vergaderinfrastructuur, een kinderspeelschuur, een kinderschapefokkerij en bivakshuren. Een haalbaarheidsstudie moet uitwijzen welke van die bestemmingen effectief gerealiseerd kunnen worden.

7.6 Conclusie

Als conclusie wordt een tabel gegeven waarin relevante elementen uit de beleidsplannen en studies voor het PRUP worden samengevat.

Tabel 4: relevante elementen voor het PRUP uit de planningscontext

Element uit de planningscontext	Relevante elementen voor het PRUP
Inrichtings-drevenbeheerplan	en - dit plan is opgesteld door de VLM en is een consensusplan over de ontwikkelingen in de Kolonie met een groot aantal actoren.
GNOP	- grote landschappelijke diversiteit - gemeentegrensoverschrijdende bossen - grote rechthoekige landbouwkavels
Op locatie in Merksplas - Kolonie	- dit is een studie in opdracht van de gemeente Merksplas over de ontwikkeling van de Grote Boerderij en de Kapel.
Mobiliteitsplan Merksplas	- selectie van Steenweg op Rijkeworsel als lokale weg type I (verbindingsfunctie) - de optie op lokaal bedrijventerrein Veldenberg via de Kolonie te ontsluiten werd verlaten in het GRS. - Als de capaciteit van Merksplas-Kolonie uitgebreid wordt, zal dit meer verkeer met zich meebrengen. Als er eveneens een uitbreiding van de personeelsleden komt, dienen deze aangemoedigd te worden om met de fiets of het openbaar vervoer te komen werken i.p.v. met de wagen.
Toegankelijkheidsnota	- Bij heraanleg van wegen rond de kernen vooral voor verhardingsmaterialen kiezen met een natuurlijker karakter - Bushokjes voorzien bij bushaltes in Merksplas Kolonie - Brugje over de ringgracht leggen zodat de bewoners van Molenzijde de andere wandelpaden in Merksplas kolonie gemakkelijker kunnen bereiken. - Op punten waar wandelroutes fietsroutes en mountainbikeroutes elkaar kruisen kunnen snelheidsbeperkende maatregelen voorzien worden (fietssluis, voetgangersdoorsteek...). Een fietsluis of een voetgangersdoorsteek moet ook mogelijk zijn bij de aansluiting met wegen die toegankelijk zijn voor gemotoriseerd verkeer. Op die manier kan overlast voor vb. motorcross vermeden worden. - Waar tracés van recreatieve netwerken samen lopen, moet het mogelijk zijn te verleggen of om te keren. - Afzonderlijke parkeermogelijkheden voorzien rondom de Kapel - Veilige oversteekplaatsen inrichten voor fietsers en wandelaars op de Steekweg op Rijkeworsel en de Steenweg op Wortel.

8 Andere mogelijke juridische instrumenten

Enkele reeds gebruikte of beschikbare juridische instrumenten voor uitvoering van bepaalde beleidsvisies, worden hieronder in beeld gebracht.

Beheersovereenkomsten binnen de Kolonie

Het Vlaamse beleid m.b.t. beheersovereenkomsten gebeurt uitvoering van de Europese verordening (EG) nr 1698/2005 van de Raad van 20 september 2006 inzake steun voor plattelandsontwikkeling . Beheersovereenkomsten worden geregeld in een Besluit van de Vlaamse Regering en een Ministerieel Besluit.

Een beheersovereenkomst is een contract waarbij de landbouwer met de Vlaamse overheid vrijwillig afspraken maakt over het natuur- en milieubeheer op zijn landbouwbedrijf. Beheersovereenkomsten zijn erop gericht om de kwaliteit van het milieu, de natuur of het landschap te behouden of te verbeteren. Als men een beheersovereenkomst sluit, is men verplicht maatregelen uit te voeren zoals ze in de beheersovereenkomst zijn beschreven.

Volgende beheersdoelstellingen, met telkens een reeks beheerspakketten, worden vastgesteld:

- de soortenbescherming (7 pakketten)
- het perceelsrandenbeheer (2 pakketten)
- het herstel, de ontwikkeling en het onderhoud van kleine landschapselementen (4 pakketten)
- het botanisch beheer (6 pakketten)
- de erosiebestrijding op potentieel en actueel erosiegevoelige gronden (5 pakketten)
- beheersovereenkomst water (1pakket)
- vergoeding natuur (1 pakket)

Voor elk van de beheerspakketten zijn verschillende beheersdoelstellingen uitgewerkt:

- Een beheersovereenkomst kan enkel afgesloten door bezitters van een landbouwnummer uitgezonderd provincies, gemeenten en natuurverenigingen.
- De pakketten perceelsrandbeheer, ... kleine landschapselementen en erosiebestrijding kunnen overal in Vlaanderen afgesloten worden.
- Soortenbescherming en botanisch beheer gebeurt in afgebakende gebieden.
- De beheersovereenkomst water kan in de aangeduide kwetsbare gebieden.
- De vergoeding natuur gebeurt in de aangeduide kwetsbare zones natuur.

Erfpacht binnen de Kolonie

Het principe van erfpacht is geregeld in het burgerlijk wetboek, boek V, titel 7. Erfpacht is een tijdelijk zakelijk recht waarbij een persoon gedurende een periode van minstens 27 jaar en maximum 99 jaar het volle genotsrecht krijgt over een onroerend goed dat aan een ander toebehoort onder de verplichting aan de erfpachter een jaarlijkse vergoeding te betalen in geld of in natura. De erfpachter is verplicht om het onroerend goed te onderhouden en de gewone herstellingswerken uit te voeren.

De huizen in Merksplas-Kolonie, buiten de veiligheidszone zijn eigendom van de Bouwmaatschappij van de Noorderkempen. Deze hebben de woningen in erfpacht gegeven voor 99 jaar, met een jaarlijkse canon. Bovendien is aan de erfpacht een opgelegd renovatiepakket verbonden dat moet uitgevoerd worden binnen de 10 jaar. Niet alle woningen in de Kolonie vallen onder deze erfpacht, maar wel een groot aandeel ervan.

De landbouwgronden ten zuiden van de Steenweg op Rijkevorsel en de Kleine Boerderij zijn in erfpacht van 99 jaar gegeven aan een boomkwekerij voor zijn activiteiten. In de erfpachtovereenkomst staat dat er enkel activiteiten mogen plaatsvinden, zoals vastgelegd in de doelomschrijving van de vennootschap. Bij de activiteiten is begrepen: arboretum; educatief centrum voor planten, bomen, groenvoorzieningen en bosbouw; trainingscentrum voor bedrijven en verenigingen; aan de doelstellingen verbonden cafetaria en catering; verzamelen en onderhouden moederplanten; bestuderen van plantenrassen in de breedste zin; promoten en stimuleren van gebruik van planten naar producenten en consumenten en bij de beschrijvingen horende private bewoning.

III KORTE HISTORIEK³

De voormalige Rijksweldadigheidskolonie in Merksplas is als één van de grootste Vlaamse strafinrichtingen bekend.

In 1822 werden de eerste heidegronden opgekocht voor de oprichting van de "Maatschappij van Weldadigheid voor de Zuidelijke Nederlanden".

In 1823 besliste de regering om in Merksplas een Kolonie te bouwen voor de opvang van bedelaars die geschikt waren om arbeid te verrichten. De bedoeling was de arme en onvruchtbare gronden te bewerken waardoor niet alleen deze gronden in waarde zouden stijgen, maar waardoor ook deze landlopers en bedelaars een zeker arbeidsregime zouden ontwikkelen.

Het gebied had een vlak reliëf en de bodem bevatte enkele noodzakelijke grondstoffen zoals turf, dat gebruikt werd als brandstof, en klei voor de vervaardiging van baksteen. Daarnaast was ook de nabijheid van het bedelaarsgesticht in Hoogstraten een doorslaggevende factor, omdat men zo gemakkelijk kon beschikken over goedkope werkrachten

In augustus 1825 werden de gebouwen rond de binnenplaats (huidige gevangenis) voltooid. De functie bleef behouden tot 1842, toen de Maatschappij van Weldadigheid ophield met bestaan. De volgende jaren bleven de gebouwen zonder functie, maar werden wel onderhouden. In 1870 kocht het ministerie van Justitie het domein in Merksplas aan. Nieuwe gebouwen werden gebouwd en het huidige uitzicht van het domein werd nog voor 1900 volledig vastgelegd. De plannen voor alle nieuwe gebouwen werden opgemaakt door de architect Victor Besme. Om de gebouwen op te richten werd in die periode een steenbakkerij gebouwd en werd klei ontgonnen uit de ondergrond. Enkele van deze putten zijn later als stort in gebruik genomen en ander blijven nu nog als waterplassen over.

Tot vlak voor de Eerste Wereldoorlog kende Merksplas-Kolonie een gestage groei, tot ca. 5400 landlopers. Na de oorlogsperiode liep Merksplas-Kolonie zo goed als leeg, het aantal landlopers daalde. De nationale economie kende een bloeiperiode door de wederopbouw van het land. De gebouwen van de instelling kregen geleidelijk een andere bestemming.

Tijdens het interbellum begon men met een classificatie van de delinquenten en een differentiatie van de inrichtingen op te stellen. Merksplas-Kolonie werd meer en meer een halfopen gevangenis, een veiligheidshuisvesting gedurende de nacht, maar met tewerkstelling in open lucht of in werkplaatsen overdag. Er werden verschillende afdelingen opgericht, onder andere een afdeling voor geesteszieken en een sanatorium. Daarnaast opende de instelling een landbouwschool voor gedetineerden.

Vanaf 1946 werden aanvankelijk alle bedelaars en landlopers ondergebracht in Wortel-Kolonie, zodat het gesticht in Merksplas een zuivere strafinrichting werd. Om veiligheidsredenen werden op bouwkundig vlak enkele aanpassingen doorgevoerd en werd de strafinrichting gemoderniseerd door de toevoeging van nieuwe faciliteiten.

In 1993 werd besloten dat bedelarij en landloperij niet langer strafbare feiten waren, waardoor de Rijksweldadigheidskolonie ophield te bestaan. Wegens een gebrek aan alternatieven voor de leeggekomen gebouwen, bleven ze leegstaan. Intussen groeide in de gemeente Merksplas het besef dat Merksplas-Kolonie zowel bouwkundig als landschappelijk zeer waardevol is. In 1996 groepeerden een aantal verenigingen zich in het Platform 'Red Merksplas kolonie'. Zij formuleerden volgende streefdoelen: bescherming van het landschap, klassering en restauratie van alle gebouwen, herstel en opwaardering van het element natuur en het geven van een nieuwe dynamiek aan het hele gebied.

Toen in 1993 de Wet op de landloperij werd afgeschaft, wenste de federale overheid de voormalige Rijksweldadigheidskolonie in Wortel en Merksplas af te stoten. Daarop sloegen de provinciale en gemeentelijke instanties in de provincie Antwerpen de handen in elkaar. Hun verenigd streven: het behoud van deze waardevolle gebieden voor de gemeenschap, voor nu en voor later. In november 1997 richtten zij de vzw Kempens Landschap op. De vzw Kempens Landschap heeft bovendien het voorzittersschap van de zogenaamde Technische Coördinatiecommissie die alle belanghebbende partijen in het kader van Merksplas-Kolonie vertegenwoordigt.

³ Info uit:

- GNOP Merksplas, IOK, 1997

- tussen utopie en werkelijkheid, eindverhandeling van Liesbeth Pelkmans, Hogeschool Antwerpen, 2002

- website <http://www.kempenslandschap.be/>

Op 28 januari 1999 werden de vijf belangrijkste gebouwen van Merksplas-Kolonie definitief beschermd, zijnde het hoofdgebouw van de strafinrichting, het complex van slaapzalen, de grote boerderij, de kapel en het schooltje. Op 24 juni van datzelfde jaar werd bovendien het volledige domein binnen de ringgracht geklasseerd als beschermd landschap. In februari 2007 werden bijkomende gebouwen beschermd op het domein: de quarantainestal, de stallen/werkplaatsen, aardappelkelders, 3 open schuren en magazijngebouwen. Een groot deel van het patrimonium heeft hierbij een status van beschermd monument.

IV BESTAANDE RUIMTELIJKE STRUCTUUR

In bijlage 9 is een beperkte fotoreportage van het plangebied opgenomen.

1 Fysisch systeem

In bijlage 5 wordt het fysisch systeem weergegeven.

1.1 Geologie en reliëf

Merksplas-Kolonie behoort tot de Noorderkempen. De Noorderkempen wordt gekenmerkt door een afwisseling van klei en zandlagen in de ondergrond. De microcuesta van de Kempen ligt in het zuidoosten van Merksplas, deze vormt de grens tussen de Noorderkempen en de Centrale Kempen. Deze cuesta, tot 34m hoog, is sterk structuurbepalend, niet alleen binnen Merksplas, maar ook op regionale schaal. Zij vormt de waterscheiding tussen het bekken van de Maas en dat van de Schelde. Aan de oppervlakte komen dekzandlagen voor die gekenmerkt worden door een zandige textuur.

In de gemeente Merksplas neemt de dikte van de dekzanden af van het noorden naar het zuiden. In het zuiden komen geen zanden meer voor en dagzomen kleien. De ondergrond van Merksplas-Kolonie is gevormd uit Kempense klei uit het Onder-Pleistoceen. In het Jong-Pleistoceen werd de Kempense klei bedekt met een laag leemhoudend zand van wisselende dikte, die in een recentere periode plaatselijk overdekt werd met zandig materiaal van lokale herkomst. De verspreiding van de recente zandige afzettingen hangt nauw samen met het bestaan van oude of huidige valleien.

In Merksplas-Kolonie komen verspreid in het landschap (vnl. ten zuiden van de Steenweg op Rijkvorsel) verschillende depressies en vennen voor. Deze ontstaan door de afwisseling van harde (klei-) lagen en zachte (zand-) lagen in de ondergrond, die een andere erosiesnelheid hebben.

1.2 Bodem

De bodem in Merksplas-Kolonie vertoont de typische kenmerken van een bodem in de Noorderkempen. Bijna de volledige oppervlakte is ingevuld met podzolgronden, wat samenhangt met het voorkomen van heidevegetaties gedurende eeuwen in dit gebied. Inzake natuurlijke drainageklasse⁴ is het eerder grillige patroon van drogere en natte gronden opvallend. Dit is het gevolg van de grillige afwisseling van slecht doorlatende kleilagen en goed drainerende zandlagen in de ondergrond enerzijds en het vlakke reliëf (slechte afwatering) anderzijds. Met zandleemgronden en lemig zand is de textuur duidelijk fijner dan de grove zandgronden in de Centrale Kempen.

Binnen dit podzolcomplex komen enkele pakketten met colluvium (verspoelde zanden) en alluvium (zogenaamde valleigronden) voor. Ook hiervoor vormen de sterk wisselende grondwaterstanden als gevolg van de klei in de ondergrond en de lokale slechte afwatering wellicht een verklaring. De alluviale gronden zijn ondertussen verdwenen omdat in de loop van de vorige decennia klei gewonnen werd in functie de steenbakkerijen en de ontstane putten later opgevuld werden met stortmateriaal (stort gasfabriek en slibstort PIDPA).

1.3 Grond- en oppervlaktewater

De gemeente Merksplas behoort grotendeels tot het stroomgebied van de Maas, enkel het zuidoosten van de gemeente behoort tot het bekken van de Schelde. Het verval van de beken is klein en meanders werden her en der gevormd. De waterlopen worden meestal gevoed door een ondiepe grondwatertafel.

Moerassen en vennen komen nu nog slechts sporadisch voor. Op het einde van de vorige eeuw waren zij echter nog talrijk aanwezig. Deze vennen en moerassen zijn echter een belangrijke factor

⁴ Door ingrepen in de waterhuishouding (graven en uitdiepen van grachten, rechttrekken van waterlopen, is sinds de bodemkartering de natuurlijke drainageklasse op verschillende plaatsen mogelijk kunstmatig opgetrokken met 1 of 2 trappen. Deze kunstmatige drainageklasse is niet stabiel want in belangrijke mate afhankelijk van het onderhoud van de beken en grachten.

in de waterafvoer daar zij een groot waterbergend vermogen hebben en zo zorgen voor een meer vertraagde en constante waterafvoer.

Ondanks het feit dat de mens een grote invloed heeft op de waterhuishouding in dit gebied, zijn de Noorderkempen in een meer regionale context nog altijd een belangrijk infiltratiegebied. Hoewel de algemene grondwaterstroming in een infiltratiegebied verticaal is, is dit niet altijd het geval in de Noorderkempen door de aanwezigheid van kleilagen op geringe diepte. Aangezien deze ondoordringbaar zijn, wordt het water dan lateraal afgevoerd en kunnen natte depressies en vennen gevormd worden. Dit fenomeen wordt niet alleen op regionale schaal waargenomen, maar kan ook op lokale schaal optreden. De grondwatertafel bevindt zich doorgaans op een diepte van 3m onder de oppervlakte.

Waterlopen hebben een belangrijke waterafvoerende en ecologische functie. Merksplas-Kolonie is het brongebied van de Laak. Deze waterloop ontspringt in het centrale deel van Merksplas-Kolonie en loopt in noordwestelijke richting. Hier is de Laak gecategoriseerd tot waterloop van derde categorie. Ter hoogte van de grens met Rijkevorsel wordt de Laak een waterloop van tweede categorie. Volgens het DULO-waterplan is het water in de Laak/Bolke Beek sterk vervuild. De oorsprong van deze vervuiling is nog niet achterhaald. Mogelijke vervuilingbronnen zijn de strafinrichting en de huizen van Merksplas-Kolonie. De rivier heeft de slechtste biologische waterkwaliteit in het deelbekken van de Mark.

De Goorloop ontspringt ten zuiden van Merksplas-Kolonie, in Beerse. Op het grondgebied van Beerse is het een waterloop van derde categorie. Op de gemeentegrens met Merksplas wordt de Goorloop een waterloop van tweede categorie. De Goorloop stroomt in noordoostelijke richting, naar het centrum van Merksplas toe. Hij behoort tot het bekken van de Maas.

De kolonieloop ontspringt ten noordoosten van de ringgracht. Deze waterloop loopt doorheen de KMO-zone van Veldenberg. Hier is hij van de zesde categorie. Bij het verlaten van Veldenberg wordt het een waterloop van 3e categorie, een gemeentelijke bevoegdheid. De kolonieloop mondt uit in de Mark.

Ten zuiden van de Steenweg op Rijkevorsel ligt het voormalig Biesven. Dit voormalig ven is drooggelegd en wordt door de landbouw gebruikt. Getuige van de ligging van het voormalige ven is de omringende gracht. Andere waterpartijen die in Merksplas-Kolonie liggen zijn de ringgracht en enkele (ontginnings-) vijvers. Deze laatste zijn cultureel landschapselementen.

2 Gebruiksfuncties

In bijlage 6 is een orthofoto te zien met daarop de gebruiksfuncties van de Kolonie.

Merksplas-Kolonie wordt gestructureerd door de orthogonale drevenstructuur en de omringende gracht. Daarbij onderscheidt het zich van de omgeving. Merksplas-Kolonie wordt door verschillende gebruiksfuncties ingenomen die elk hun eigen plaats hebben binnen dit geheel. Landbouw is een eerste gebruiker van het gebied. Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen de landbouwgebruikspercelen ten noorden en ten zuiden van de Steenweg op Rijkevorsel. Een andere gebruiker van het gebied is natuur. De natuur wordt onder andere gevormd door de bossen, de dreven en de wateroppervlakken waaronder de ringgracht, de vennen en de kleiputten. De gebouwen die op Merksplas-Kolonie voorkomen kenmerken eveneens het gebied. Vele gebouwen hebben een cultuurhistorische waarde. De meeste gebouwen hangen samen met de strafinrichting centraal in Merksplas-Kolonie en zijn rondom de strafinrichting gelegen. Het centrale gebouwencomplex heeft een openbaar nut. De zone met gebouwen valt grotendeels binnen de veiligheidszone van de strafinrichting. Buiten de veiligheidszone komen woningen voor die hun functie hadden binnen de vroegere landbouwkolonie. In Merksplas-Kolonie is bovendien nog plaats voor recreatie. Op enkele plaatsen komen sportvoorzieningen voor en doorheen Merksplas-Kolonie lopen wandel- fiets- en ruiterswegen.

2.1 Landbouwgebruik binnen Merksplas-Kolonie

Het domein van Merksplas-Kolonie is van oudsher in landbouwgebruik. Op Merksplas-Kolonie is geen landbouwzetel meer gelegen. De gronden worden via seizoenspacht ter beschikking gesteld aan geïnteresseerde landbouwers.

De landbouwers die de percelen beheren (via jaarcontracten), hebben hun landbouwzetel in een beperkte straal rond Merksplas-Kolonie, in Merksplas en Rijkevorsel. Het zijn voornamelijk

grondgebonden bedrijven die produceren in functie van de veeteelt. Op Merksplas-Kolonie worden voornamelijk gewassen verbouwd voor veevoeder (maïs), in combinatie met grasland. Ten zuiden van de Steenweg op Rijkevorsel wordt het grootste deel van de gronden verpacht aan een tuinbouwbedrijf voor het kweken van bomen.

De Vlaamse Landmaatschappij is actief op het domein van Merksplas-Kolonie (zie II7.1.2). Er zijn plannen opgemaakt voor een grondruil van landbouwpercelen, met name 'Ruilverkaveling Rijkevorsel – Wortel'. In de vallei van de Mark, in Rijkevorsel, zijn percelen uit landbouwgebruik genomen. Deze zijn herbestemd voor "Natuurinrichting in de valleien en depressies". Deze landbouwpercelen werden gecompenseerd als veldkavels op het westelijk deel van Merksplas-Kolonie.

De landbouwgronden ten zuiden van de Steenweg op Rijkevorsel zitten in een systeem van erfpacht.

2.2 Natuurwaarden binnen Merksplas-Kolonie

Algemeen

De plaats waar Merksplas-Kolonie gelegen is, was twee eeuwen geleden nog een open heidegebied. Door menselijk ingrijpen is het huidige uitzicht en de natuurwaarden van het gebied tot stand gekomen. Op de biologische waarderingskaart staat een groot deel van Merksplas-Kolonie weergegeven als biologisch waardevol of biologisch zeer waardevol.

De oorspronkelijke heide is ontgonnen volgens een specifiek patroon van blokkavels en dreven die tot op de dag van vandaag bewaard is gebleven. De natuurwaarden van het gebied ontstaan door de diversiteit aan bossen, graaslanden, bomenrijen, waterpartijen en aanplanten. Merksplas-Kolonie heeft een compartimentenlandschap en wordt omringd door een ringgracht. Intensieve akkers en graslanden wisselen af met minder intensieve graslanden. In het agrarische landschap komen eveneens heel wat kleine landschapselementen voor.

De rust in het gebied is een meerwaarde voor de natuur.

Oostelijk bosgebied

In het oostelijk deel van Merksplas-Kolonie komen veel bospercelen voor. De bossen vormen een mengeling van zuur, zeer arm eikenbos, mesofiel bos, naaldhoutaanplanten en populierenaanplanten. In de naaldbossen wordt meestal een ondervegetatie aangetroffen wat gunstig is voor de ontwikkeling naar een loofbos.

Zuidwestelijk heidegebied

In het zuidwesten komt een heidegebied voor, gelegen tussen Merksplas-Kolonie en Breebos. Dit heidegebied maakt deel uit van de groene corridor die van Beerse tot in Hoogstraten loopt. Dit heidegebied is het enige bewaarde heidegebied in Merksplas-Kolonie.

De dreven

Het rasterpatroon van de dreven is altijd een dominante factor geweest in het landschap. De aanzet van de dreven werd gegeven in het begin van de 19de eeuw met de aanplant van de eerste bomenrijen. De bomenrijen zijn opgebouwd uit zomereik, winterik, Amerikaanse eik, beuk en geknotte linde. Het uitzicht van de dreven is nu vaak een monumentale zuilengalerij.

Heel wat van de dreven zijn verboden voor gemotoriseerd verkeer en daardoor zijn ze heel aantrekkelijk voor wandelaars en fietsers. Slechts twee dreven staan in voor de ontsluiting van het gebied: de Steenweg op Wortel in noordelijke richting (rechtstreekse verbinding met Wortel-Kolonie) en de Beersedreef in zuidelijke richting. Slechts een deel van de dreven is verhard, het gaat dan voornamelijk om de dreven in de buurt van het centrale gebouwencomplex. De onverharde dreven zijn zandwegen.

De dreven zijn niet allemaal identiek opgevat en kunnen van elkaar onderscheiden worden op basis van hun opbouw, de gebruikte boomsoort en de wegbedekking. De VLM heeft de dreven in Merksplas-Kolonie geïnventariseerd in het kader van een drevenbeheerplan (zie II7.1.2) en heeft per dreef een fiche opgemaakt. Er komen dreven voor met een dubbele bomenrij aan beide kanten. De meest opmerkelijke exemplaren zijn te vinden in de oorspronkelijke hoofdwegen van Merksplas-

Kolonie. De meeste dreven hebben echter maar een enkele bomenrij langs beide zijden van de dreef.

De ringgracht

De ringgracht werd op het einde van de 19de eeuw gegraven met enerzijds als bedoeling als bewaking van de landbouwkolonie en anderzijds de bedoeling om een bevaarbaar kanaal te graven als verbinding met het zuidelijk gelegen kanaal naar Turnhout. De verbinding is echter nooit gemaakt, maar de 'kom' een plaatselijke verbreding van de ringgracht ter hoogte van het centrum van Merksplas is daar nog een overblijfsel van.

De ringgracht is ondiep, maar wel breed en moest normaal gezien het gehele terrein omgeven. De ringgracht werd slechts voor twee derde gerealiseerd, zodat de zuidwestelijke grens van Merksplas-Kolonie onuitgesproken is gebleven. De ringgracht heeft een bufferrol vervuld ten opzichte van de invloeden van de omgeving. Het gebied heeft door deze ringgracht slechts minimale invloed ondervonden van haar onmiddellijke omgeving en heeft bijgedragen tot de instandhouding en het behoud van de authenticiteit van het landschap.

Rond de ringgracht ligt een dijk, opgebouwd uit ruimingmateriaal en begroeid met bomen en er komt een wandelpad voor. Op de biologische waarderingskaart is de ringgracht omschreven als biologisch zeer waardevol. De ringgracht is in de loop der jaren op bepaalde plaatsen gedempt, waardoor het oorspronkelijke karakter verloren is gegaan.

De ringgracht rond Merksplas-Kolonie is in het totaal 6,5 km lang met een breedte van 8 tot 12 meter wat neerkomt op een wateroppervlak van liefst 7 ha, voornamelijk stilstaand en ondiep water, zonder zelfreinigend vermogen. Vanwege zijn hogere zuurtegraad is er weinig leven in te bespeuren. Aan de oostzijde van het domein ligt de zogenaamde "kom", een verbreding van de ringgracht.

De ringgracht is momenteel niet zo goed onderhouden en verkeert niet meer in de staat van in z'n glorie. Op veel plaatsen is het water vervuild en herbergt weinig leven. Het slib in de ringgracht is vervuild met zware metalen. In droge periodes staan grote stukken van de ringgracht droog en de meeste oevers worden geteisterd door wildgroei. In het oosten, aan de kant met het centrum van Merksplas, is de ringgracht het best bewaard gebleven.

Twee noordelijke panden zijn door PIDPA in zijn staat hersteld en worden geïrrigeerd door PIDPA vanuit het nabije drinkwaterproductiecentrum (zie ook 2.4.2 Waterwinningsactiviteiten)

Ecologische infrastructuur

Merksplas-Kolonie wordt gekenmerkt door een belangrijk aandeel aan ecologische infrastructuur. Deze wordt gevormd door de dreven die overal aanwezig zijn, bosperceeltjes en hagen. De ecologische infrastructuur van Merksplas-Kolonie heeft een belangrijke verbindingfunctie tussen verschillende natuurgebieden buiten Merksplas-Kolonie (Blak – Ekstergoor in het zuiden, vallei van de Mark in het noorden). De aanwezigheid van deze ecologische infrastructuur heeft ervoor gezorgd dat het gebied in het Ruimtelijk Structuurplan van de Provincie Antwerpen geselecteerd is als ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang.

Open water

Behalve de ringgracht, komen er nog andere waterpartijen voor in Merksplas-Kolonie. Het betreft hier enerzijds vennen en anderzijds waterplassen als het gevolg van kleiontginningen in Merksplas-Kolonie.

Om de stenen te leveren voor de bouw van de gebouwen op Merksplas-Kolonie tussen 1870 en 1900 werd op het domein aan kleiwinning gedaan en werd er een baksteenfabriek gebouwd. Hierdoor zijn verschillende kleiputten ontstaan, die thans nog te zien zijn in het landschap als grote waterpartijen in het noordoosten van Merksplas-Kolonie. De waterplassen hebben allemaal een verschillende functie gekregen. Een put wordt als visvijver gebruikt. Een andere put werd in de jaren '70 volgestort met huishoudelijk afval. PIDPA exploiteert een andere put, die gebruikt wordt als monostort, voor het storten van slib afkomstig van drinkwaterwinning uit de regio.

De overgebleven putten bevinden zich nog in hun oorspronkelijke staat. Op een spontane manier zijn ze ontwikkeld tot vijvers.

Historisch gezien was het terrein van Merksplas-Kolonie rijk aan vennen. Een aantal daarvan zijn nog niet volledig verdwenen. Langs de Steenweg op Wortel is nog een natuurlijk ven terug te vinden dat als drinkpoel behouden bleef. In het bosgebied ten noorden van Merksplas-Kolonie komt

eveneens nog een ven voor. Door verlaging van het grondwaterpeil is de fauna die er van nature aanwezig was volledig verdwenen.

In het zuidoosten van Merksplas-Kolonie is nog de ligging te zien van het voormalige 'Biesven'. Dit ven is ontwaterd via een gracht die dwars door het Biesven loopt in westelijke richting. In het drooggelegde ven komen nu landbouwactiviteiten voor. Rond het voormalige Biesven is een brede gracht gelegen. Deze gracht ligt globaal gezien hoger dan het Biesven en heeft bijgevolg slechts in beperkte mate een ontwaterende functie. Deze gracht stond in verbinding met de Ringgracht rond Merksplas-Kolonie. De functie van de gracht rond het Biesven is onduidelijk.

Merksplas-Kolonie is het brongebied voor de Laak. De Laak is een rivier van derde categorie die centraal in Merksplas-Kolonie ontspringt. De hele Kolonie behoort tot het bovenlopenstelsel van de Mark.

2.3 Toerisme en recreatie op Merksplas-Kolonie

Merksplas-Kolonie vormt een aantrekkelijk gebied voor recreanten. Verschillende voorzieningen zijn aanwezig, los van de strafinrichting. De voorzieningen zijn geconcentreerd rond de kapel.

De kapel

De kapel wordt beschouwd als één van de merkwaardigste gebouwen op het domein van Merksplas-Kolonie en is om die reden ook beschermd. Het gebouw functioneert tegenwoordig wel niet meer als kapel, maar aan de oorspronkelijke opzet is sinds 1899 niets veranderd. Enkel in het interieur zijn wijzigingen aangebracht. De dwarsbeuk of het koor van de kerk fungeert sinds een aantal jaren als oefenruimte voor de plaatselijke tafeltennisclub. De drie rondbogige doorgangen die dit koor met de zaal van de kapel in verbinding stelden zijn dichtgemetseld en het altaar is vervangen door een toog. Deze ingrepen hebben het binnenuitzicht wel vertekend, maar de alternatieve activiteit heeft bijgedragen tot de goede instandhouding van de kapel⁵. Enkel de lichtstraat bovenaan de nok van het dak heeft de tand des tijds minder goed doorstaan en is nu aan de binnenzijde afgedekt ter bescherming tegen vallende glasscherven. Naast tafeltennis vinden er regelmatig andere activiteiten plaats in de kapel. Jaarlijks fungeert de grote zaal als ontvangstruimte ter gelegenheid van de Open Monumentendag. Daarnaast wordt er in en rond het gebouw elk jaar een rommelmarkt georganiseerd. Bovendien doet de kapel geregeld dienst als concertzaal / feestzaal, waarvoor de grote zaalruimte uiterst geschikt blijkt. De kelders van de kapel worden momenteel gebruikt als bergruimte en als gevangenismuseum. Verder zijn ook een schietstand en douchelokalen voor de nabijgelegen sportvelden in de kapel ondergebracht. Deze vertrekken beschikken over de eigenschappen bij alle weersomstandigheden droog te blijven en een heel constante temperatuur te hebben.

De kapel is eigendom van de gemeente Merksplas.

Sportvoorzieningen

Met sportvoorzieningen wordt de specifieke infrastructuur bedoeld die voornamelijk door de sportverenigingen, maar ook door particulieren gebruikt wordt ter beoefening van uiteenlopende sporten. Op Merksplas-Kolonie treffen we zo twee infrastructuren aan:

- Kapel Merksplas-Kolonie: sportlokaal voor tafeltennis
- Voetbal Merksplas-Kolonie: voetbalvelden

Voorzieningen voor kinderen

Ten zuiden van de strafinrichting is ter hoogte van het openluchtwembad een speeltuin gelegen. Deze zone wordt in de toekomst als parking heringericht.

Socio-culturele voorzieningen

De kapel is een polyvalente ruimte. Er vinden jaarlijks terugkerende evenementen plaats, en de zaal kan gehuurd worden.

⁵ Deze stelling wordt niet door iedereen gedragen. TPA stelt dat de ingrepen het binnenuitzicht sterk hebben vertekend en sterk afbreuk doen aan de ruimtebeleving. Monument in Ontwikkeling stelt voor om de muur die het koor afschermt, opnieuw af te breken.

Toeristisch-recreatieve trekpleister

Merksplas-Kolonie is met zijn unieke landschap en gebouwencomplex een trekpleister voor de gemeente Merksplas. Doorheen het gebied lopen ook een aantal fiets- en wandelwegen (zie 3)

2.4 Gemeenschapsvoorzieningen op Merksplas-Kolonie

Op het gewestplan heeft Merksplas-Kolonie de bestemming “zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut”. Vele van de gebruiksfuncties zijn staan nog steeds in het teken van het openbaar nut. De meeste voorzieningen zijn centraal in Merksplas-Kolonie rond de strafinrichting gelegen en vertonen, althans historisch een band met Merksplas-Kolonie. De eigenaar van de gronden en de gebouwen is de Regie der Gebouwen. Rond de strafinrichting is een veiligheidszone afgebakend.

2.4.1 Strafinrichting en aanhorige gebouwen

Gevangenis

De eigenlijke gevangenis omvat momenteel volgende gebouwen: het oude bedelaarsgesticht, de celgevangenis, het hospitaal en de ateliers van Besme. Dit complex van losstaande elementen is om veiligheidsredenen grotendeels ommuurd. Binnen die muren heeft zich een bedrijf gevestigd voor de tewerkstelling van gevangenen. Het oude magazijn, dat zich erbuiten bevindt, fungeert nog steeds als opslagruimte van de strafinrichting. Dit werd op 16/02/2007 als monument beschermd.

Het gevangeniscomplex is het enige element op het domein dat voortdurend blijft evolueren. Om te voldoen aan de veranderende eisen hebben er in de loop van de 20ste eeuw talloze verbouwingen en uitbreidingen plaatsgevonden. Van de creaties van Besme blijft enkel nog de grondvorm over. Ze zijn alle verworpen tot puur functionele blokken, grotendeels ontdaan van hun 19de-eeuwse cachet. Van zowat alle gebouwen zijn, weliswaar om veiligheidsredenen, de daken verwijderd, en het ambachtelijke metselwerk is op vele plaatsen overschilderd. Het enige onderdeel van het gevangeniscomplex dat nog enigszins een oorspronkelijk karakter heeft weten te behouden is het inkomgebouw in de voorgevel van het oude bedelaarsgesticht. Hier heeft zich altijd de administratie van de gevangenis bevonden, zodat er minder rekening moest gehouden worden met strenge voorzorgsmaatregelen. Bovendien wordt de inkom ook verondersteld een representatieve functie te vervullen. Momenteel verwijst dit gebouw als enige op het domein naar de allervroegste periode van Merksplas-Kolonie, ten tijde van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. Naast de inkompoort is immers nog de Eerste Steen terug te vinden, met als opschrift ‘B. Van Den Bosch, den 4 juli 1824’. Het gebouw heeft van Victor Besme weliswaar een facelift gekregen, en het metselwerk bevindt zich momenteel onder een verflaag, maar het is ondertussen beschermd als monument.

In de instelling verblijven een 670-tal personen gedetineerden, een 420-tal personen zijn er tewerkgesteld (bewakers, begeleiders,...).

Bij de gevangenis horen ook enkele bedrijfsgebouwen. In deze bedrijfsgebouwen werken gedetineerden voor externe aannemers. Ongeveer 1/3 van de gedetineerden komen in aanmerking voor het uitoefenen van een job. Door het uitoefenen van een job kunnen gedetineerden zich voorbereiden op de maatschappij, verdienen ze wat geld en wordt het gevangenisleed wat verzacht.

Een 10-tal externe aannemers hebben activiteiten verbonden met de gevangenis. De gevangenis biedt op contractuele basis werkrachten aan (gedetineerden) en de bedrijven krijgen dan in principe ruimte bij de gevangenis beschikbaar voor de activiteiten. De uitgeoefende jobs hebben voornamelijk betrekking op de productie en in mindere mate ook op verpakkingsactiviteiten. Het zijn vaal arbeidsintensieve jobs. Binnen de verschillende betrokken bedrijfsactiviteiten wordt 80% tot 100% van de arbeidsplaatsen ingevuld door de gedetineerden.

Op korte termijn is er een uitbreiding nodig van de cellenblokken. Deze uitbreiding is gepland en zal plaats vinden in een nieuw gebouw ter hoogte van het hospitaal. Op langere termijn is er een grotere uitbreiding noodzakelijk. De oude (historische) gebouwen voldoen niet voor cellenblokken. Veranderingswerken zouden het uitzicht van het beschermde gebouw schaden. Ruimte moet worden voorzien voor nieuwe cellenblokken. Op die manier kunnen de beschermde gebouwen in hun glorie worden hersteld. De binnenplaats van de gevangenis kan daarbij worden vrijgemaakt.

Voormalige slaapzalen – centrum voor illegalen

Deze vier imposante gebouwen behoren niet meer rechtstreeks tot de strafinrichting. Na het vertrek van de landlopers hebben ze een tijdje leeggestaan, maar nog in hetzelfde jaar 1993 werden ze overgedragen aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Sindsdien doen de voormalige slaapzalen dienst als opvangcentrum voor uitgewezen illegalen. In 1997 werd begonnen met aanpassings- en restauratiewerken, zodat op dit moment de slaapzalen in zeer goede staat zijn. Toch is hier ook veel van het authentieke karakter verloren gegaan. In de loop van de 20ste eeuw werden, zoals bij de strafinrichting, de zadeldaken verwijderd. Daarnaast voegde men een aantal bijgebouwen toe die door hun inplanting en uitzicht de individuele waarde van de oorspronkelijk losstaande, volledig symmetrisch opgerichte slaapzalen verstoren. Bovendien werd tijdens de restauratiewerken het merendeel van de gevels uit polychroom metselwerk bedekt met een laag verf. Tenslotte werd in 1998 midden tussen het hoofdgebouw van het oude bedelaarsgesticht en de kapel een modern inkompaviljoen geplant. Dit gebouwtje is qua vormgeving wel vrij goed geïntegreerd in de historische context, maar de oude visuele symmetrieas werd op deze manier onderbroken. In 1999 werden de slaapzalen ondanks hun uiterlijke transformatie beschermd. Ze werden immers in 1878 als eerste toegevoegd aan het oorspronkelijke bedelaarshuis en zijn dan ook de belangrijkste getuigen van de tweede jeugd van Merksplas-Kolonie.

Er wordt gepland om in de toekomst het centrum voor illegalen en de gevangenis van één omheining te voorzien om zo een aaneengesloten en beter controleerbaar geheel te maken. Op deze manier wordt het doorgaand verkeer op de Steenweg op Wortel geweerd.

2.4.2 Waterwinningsactiviteiten

Waterwinning Rijkervorsel-Merksplas

PIDPA, de Provinciale en Intercommunale Drinkwatermaatschappij van de Provincie Antwerpen, startte op de Wereldwaterdag (21 maart 1997) met een waterproductiestation ten noorden van het domein, vlak bij de gemeentegrens van Merksplas en Hoogstraten-Wortel. De waterwinning gebeurt er in een bosgebied van 90 ha ten noorden van de ringgracht op grondgebied Rijkervorsel. Om hun waterwinning voor de toekomst veilig te stellen, kocht PIDPA (op 16/09/1999) ook de ringgracht en de aanpalende terreinen. De ringgracht en de aanpalende bossen en terreinen zullen aan het Vlaams Gewest verkocht worden.

Deze waterwinning is gelegen net ten noorden van het plangebied. De beschermingszones overlappen niet met het plangebied. Er bestaat wel een functionele relatie met Merksplas-Kolonie:

- Waterstromen uit het plangebied worden behandeld in de installatie van het drinkwaterproductiecentrum (WPC) Merksplas en omgekeerd wordt behandeld water geïrrigeerd binnen het plangebied
- Er zal een ondergrondse ruwwaterleiding vanuit de satellietwinning Beerse doorheen het plangebied lopen

Eventuele particuliere grondwaterwinningen binnen Merksplas-Kolonie kunnen effect hebben op de waterwinning om twee redenen:

- Oppompen uit hetzelfde “reservoir”
- Elke doorboring van ondoordringbare lagen kan worden beschouwd als een potentiële risicospot voor contaminatie.

Slibstort

PIDPA beheert een monostort voor drinkwaterslib binnen het domein van Merksplas-Kolonie. Het slibstort bestaat uit een noordelijk en uit een zuidelijk deel. In het noordelijke deel werden de stortactiviteiten gestopt in het najaar van 2005 waarna met de afwerking werd gestart. Voor het zuidelijke deel werd een vergunning aangevraagd; enkel voor een deel ervan (meest zuidelijke deel) werd vergunning verkregen (monostort klasse II, periode 20 jaar). De tussen beide gelegen laagte fungeert als drainagevijver.

Figuur 9: slibstort

Het noordelijk perceel (1a op de figuur) heeft betrekking op het afgewerkte stort (stortactiviteiten: 1993 – 2005).

De afwerking gebeurt nog volgens de oude Vlarem – voorschriften (70 cm bewortelingslaag en 30 cm drainerende laag). Inzake samenstelling is de bewortelingslaag afgestemd op type II bestemming of hoger (niet I) cf bijlage 8 Vlarebo

De nazorgperiode duurt 30 jaar (afgestemd op de afwerking van het 2de stort)

Ten zuiden van het afgewerkte stort ligt een drainagevijver (2a op de figuur). De bodem van de vijver ligt op ca. 10 m onder maaiveld. Deze vijver vangt diverse soorten water op:

- Percolaat van slibstortgedeelte I (1a) en II (2c – wanneer dit in exploitatie gaat) - (ter achtergrondinfo: uit uitloogproeven blijkt dat dit percolaat niet verontreinigd is; mogelijke contaminatie is arseen, dat echter in gebonden vorm voorkomt in Fe vlokken; enkel uitloogbaar in zeer zuur milieu; bovendien bevat een slibstort ook kalk als pH buffer.) Het drinkwaterslib voldoet aan de criteria voor inerte afvalstoffen
- Hemelwater stortgedeelte (2a+2b+2c+2d)
- Kwelwater

Het noordelijk perceel 1b wordt ingericht als een stockageplaats voor dekmateriaal (stortgedeelte II).

Ten zuiden van de drainagevijver bevindt zich het nieuwe stort, met bodem op ongeveer 7 tot 8 m onder maaiveld. Dit stort is recent vergund voor deel 2c en slibaanvoer op 2d. De ondergrond is een onderbroken kleibodem met K waardes tussen $1 \cdot 10^{-7}$ tot $1 \cdot 10^{-9}$. De westelijke strook (2d op de figuur) is een droogvak, ca. 1 m onder maaiveld

Watersysteem

Wanneer het waterniveau in de drainagevijver boven een bepaald peil stijgt, wordt het drainagewater opgepompt en getransporteerd naar de waterbehandelingsinstallatie in het WPC Merksplas. Daar wordt het bijgemengd met “spoelwater”. Na klaring via een bezinkingsbekken, wordt dit water, dat

enkel bacteriologisch niet aan de drinkwaternorm voldoet, deels geïrrigeerd in een afgesloten noordelijk deel van de ringgracht waar het traag neerzigt in de bodem, met overloop naar de baangracht ten oosten van het irrigatiepand.

Waterwinning Blak-Meergoor

Deze waterwinning (bestemming cfr gewestplan) is gelegen ten zuiden van Merksplas-Kolonie . Deze waterwinning is momenteel niet operationeel, maar de locatie wordt wel weerhouden voor winning op (middel)lange termijn: er wordt hier met het idee gespeeld van waterwinning via oeverinfiltratie: hoogwaardig kanaalwater wordt in de bestaande waterplas gepompt. Het water zal deels in de bodem infiltreren en op die manier door een natuurlijke zandfilter passeren. Dit biedt mogelijkheden voor het winnen van drinkwater via pompen in de periferie van de waterplas. Het aldus gewonnen water zou dan via een ondergrondse leiding naar de behandelingsinstallatie van Merksplas kunnen gestuurd worden. Vooraleer dit project realiteit kan worden, moeten echter nog diverse onderzoeken, overleg en procedures (MER....) doorlopen worden.

2.4.3 Voormalige stortplaatsen

Binnen het plangebied bevinden – buiten het slibstort van PIDPA- nog 2 andere (oude) stortplaatsen, nl een stort huishoudelijk afvalstoffen en een stortplaats van de voormalige gasfabriek. Beide zijn afgewerkte stortplaatsen

Figuur 10: voormalige stortplaatsen

Cyanide-vervuiling

Ten oosten van de strafinrichting is de bodem van enkele percelen verontreinigd met onder andere cyanide. De oorsprong van deze vervuiling is twijfelachtig, maar waarschijnlijk is de vervuiling ontstaan als restproduct van een gasfabriek waar lichtgas of stadsgas werd geproduceerd. Cyanide is daar een typisch restproduct van.

Na de nodige bodemonderzoeken werd in 2001 zo'n 250 ton sterk verontreinigde grond afgegraven over een oppervlakte van 250 m². Tijdens deze werken stelde men vast dat er buiten de kern waar dit cyanideafval aan de oppervlakte kwam, ook sleuven werden opgevuld. ER werden bijkomende onderzoeken uitgevoerd en peilputten bijgeplaatst. In 2004 werden opnieuw werkzaamheden uitgevoerd op het terrein om de verspreiding en de hoeveelheid restverontreiniging te kunnen inschatten. Voor de laatste fase van de sanering van deze historische verontreiniging werd een

afweging gemaakt van de verschillende bodemsaneringstechnieken waarbij gekozen werd voor een verdere afgraving van de resterende vuilvracht (225 ton licht verontreinigde grond) en het opvolgen van de grondwaterkwaliteit gedurende 6 jaar.

Indien blijkt dat de vooropgestelde grondwaterkwaliteit niet gehaald wordt, is een nieuw bodemsaneringsproject vereist. Deze saneringswerken zijn gestart in 2006 met de afvoer van de verontreinigde gronden en zullen eindigen in 2012 na monitoring van het grondwater. Tijdens de werken in 2006 werd de laatste cyanide aan de oppervlakte verwijderd en werden de aders waar nog cyanide zou kunnen voorkomen (vermengd met puin) op plan vastgelegd. In het voorjaar van 2008 wordt de restverontreiniging rond de aders verwijderd. Deze werken werden begroot door de Regie der Gebouwen.

Huishoudelijk stort

Dit stort voor huishoudelijk afval en inerte materialen kende een exploitatie tussen 1950 en 1986. Na de exploitatie is dit stort toegedekt. De huidige bodembezetting van dit stort zijn enerzijds groenelementen en anderzijds enkele open waterplassen.

Andere vervuiling

De bodem van Merksplas-Kolonie is mogelijk nog op andere plaatsen verontreinigd door het doorleken van voormalige stortplaatsen, ... Plaatsen waar mogelijk nog verontreiniging aanwezig is en die verder onderzocht dienen te worden:

- Ringgracht: vervuild met zware metalen
- Het water in één van de vijvers vertoont een a-typische kleur in vergelijking met de andere vijvers.

2.4.4 Andere gemeenschapsvoorzieningen op Merksplas-Kolonie

Oud bedelaarskerkhof

Dit kerkhof dateert uit de 19de eeuw en was een kerkhof voor geïnterneerden. Het kerkhof is historisch waardevol.

Voor dit kerkhof is in het kader van een programma voor plattelandsontwikkeling (PDPO) een aanvraag tot renovatie van dit kerkhof goedgekeurd. De bedoeling van dit project is om de begraafplaats te restaureren en de ontsluiting als deel van de voormalige landloperskolonie te verbeteren. Op die manier ontstaat een herwaardering voor het socioculturele verhaal van de marginalen in de maatschappij en van het historisch funerair erfgoed.

VIPK

In 1962 werd de instelling uitgebreid met een vervolmakingsinstituut voor penitentiaire kaders, kortweg het VIPK. Dit gebouw hangt niet samen met het historische gebouwencomplex en het VIPK voldoet niet meer wegens een te kleine capaciteit. Het VIPK ligt ten noorden van het centrum voor illegalen.

Sportlokaal voor de bewakers

Ten noorden van de Grote Boerderij is een sportlokaal voor de bewakers gelegen. Het OAC-gebouw is of wordt eigendom van de gemeente en doet momenteel dienst als kinderopvang tijdens de schoolvakanties.

2.5 Wonen binnen Merksplas-Kolonie

In totaal bevinden zich 106 woningen op het domein, waarvan het overgrote deel dateert van het einde van de 19de eeuw. In de loop der jaren zijn deze huizen door middel van aanbouwen en uitbreidingen wel aangepast aan de behoeften van hun bewoners, maar intussen zijn ze zowel functioneel als structureel sterk verouderd.

Er komen verschillende woningtypes voor: vrijstaande herenhuizen, vrijstaande L-vormige herenhuizen, gekoppelde woningen, vrijstaand dubbelhuis,...

Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen de woningen binnen en buiten de veiligheidszone.

Woningen binnen de veiligheidszone

De huidige staat van de woningen trekt weinig nieuwe gezinnen aan. Een deel van de woningen staat momenteel leeg. Zodra een huis verlaten is, treedt het verval zeer snel in. De woningen zijn eigendom van de Regie der Gebouwen. Van de oorspronkelijke woningen binnen de veiligheidszone zijn er reeds een aantal afgebroken. De Regie der Gebouwen gebruikt deze woningen voor het personeel en directie van de gevangenis. Het is aangewezen een bouwhistorische studie te maken met betrekking tot de woningen in de veiligheidszone (Gentse Wijk, Zoete Inval).

Woningen buiten de veiligheidszone

Buiten de veiligheidszone van de strafinrichting zijn 61 woningen gelegen. Dit betreft de personeelswijk met gekoppelde bewakerswoningen en een aantal huizen langs de Steenweg op Rijkevorsel. Deze woningen zijn aangekocht door de Bouwmaatschappij van de Noorderkempen. De functie wonen is nu dus gedeeltelijk losgekoppeld van de strafinrichting. Deze woningen zijn aan renovatie toe om aan de hedendaagse comforteisen te voldoen. De woningen zijn door de bouwmaatschappij in erfpacht gegeven voor 99 jaar aan zowel personeel van de strafinrichting als particulieren. Bij de erfpacht is een renovatiepakket opgelegd, dat moet worden uitgevoerd binnen de tien jaar. Het comfortniveau van de woningen zal hierdoor sterk toenemen.

Statuut woningen

Het huidige bestemmingsplan voor het plangebied is het gewestplan. Merksplas-Kolonie heeft daarbij de bestemming "gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut". Sinds het rijksweldadigheidsinstituut in 1993 ophield te bestaan, hebben heel wat gebouwen hun functie verloren en staan leeg. Nog andere infrastructuren zijn hierdoor zonevreemd geworden omdat hun functie nu niet meer als "gemeenschapsvoorzieningen" kan worden gezien.

De huizen buiten de veiligheidszone waren voor 1993 gebonden aan de functie van Merksplas-Kolonie, maar nu niet meer. Vele van de woningen zijn nu momenteel dus eigenlijk zonevreemd in Merksplas-Kolonie.

Types van woningen

De woningen in de kolonie werden bewoond volgens rang en stand, m.a.w. elk personeelslid woonde in een huis dat overeenstemde met zijn plaats in de hiërarchie in de gevangenis.

- Zoeten inval: hier woonden de beginnende cipers
- De Kapelstraat, de Kweekstraat, de Dammekensstraat en een deel van de Steenweg op Rijkevorsel was bestemd voor de cipers met jaren dienst.
- De tweewoonsten langs de Steenweg op Rijkevorsel, met grote tuin, ruime kelder voor het inwonend dienstpersoneel, apart toegankelijk van buiten, voor het middenkader.
- De eengezinswoningen langs de Steenweg op Rijkevorsel, met grote tuin (en een rode beuk), met een ruimte kelder oor het inwonend dienstpersoneel, apart toegankelijk van buiten, voor de directeurs.
- De ciperswoningen die in 1935 werden gebouwd na een grote reorganisatie in het Belgisch gevangeniswezen, gegroepeerd in de Gentse Wijk.

2.6 Economische activiteiten

Buiten de veiligheidszone van de strafinrichting komen enkele bedrijven voor die zich vestigden op Merksplas-Kolonie.

Voormalige steenbakkerij

Ten noordoosten van de strafinrichting bevindt zich de voormalige steenbakkerij. Om de stenen te leveren voor de gebouwen opgericht tussen 1870 en 1900 werd op Merksplas-Kolonie een steenbakkerij opgericht en klein ontgonnen. De bodem van Merksplas-Kolonie verleent zich daar uitstekend toe wegens het voorkomen van klei-lenzen in de zandgronden. Op de site van de voormalige steenbakkerij, ten zuiden van de kleiputten staat een gebouw van vrij recente datum dat op zich weinig waardevol is.

In de omgeving van de voormalige steenbakkerij komen enkele recentere bedrijfsgebouwen voor, die een rommelige indruk maken in het landschap.

De activiteiten rond de steenbakkerij horen eveneens tot de activiteiten die werk verschaffen aan de gedetineerden. Het is de wens om dit ook in de toekomst zo te houden. Het werk verschaffen aan gedetineerden maakt deel uit van het gevangenisregime en maakt dat gevangenen weer worden voorbereid op een leven in de maatschappij.

Kleine boerderij

De Kleine Boerderij werd eind 19de eeuw gebouwd. In 1920 werd een zogenaamde "Straflandbouwschool" opgericht. De landbouwwerkzaamheden vonden plaats in de "kleine boerderij". Daar legde men zich toe op veehouderij, neerhof, bijen, landbouw, tuinbouw en boomteelt. Dit bedrijf langs de Osseweg omvatte ca. 80 ha.

Op dit moment ligt aan de Kleine Boerderij een boom- en plantkwekerij. Op Merksplas-Kolonie heeft deze firma 90 ha grond in erfpacht ten zuiden van de Steenweg op Rijkvorsel. De Kleine Boerderij zit mee in de erfpacht en wordt gepland om in de toekomst dienst te doen voor de firma.

2.7 Leegstaande gebouwen

Grote Boerderij

Na het vertrek van de landlopers werden de agrarische activiteiten op het domein nog gedeeltelijk voortgezet, maar in 1999 kwam hier definitief een einde aan. Sindsdien is het volledige landbouwbedrijf functioneel. Het betreft niet enkel het symmetrische gebouwencomplex rond de rechthoekige binnenkoer, maar ook de aardappelkelders, een aantal oude open schuren, en de quarantainestal die zich op een afstand bevindt. Daarnaast is het bedrijf in de 20ste eeuw nog uitgebreid met een aantal stallingen. Het meest waardevol is het symmetrische complex, dat al omstreeks 1880 door Besme ontworpen werd en intussen een beschermd monument is geworden. Behalve de woning van de landbouwingenieur, die in 1985 werd afgebroken, zijn alle hoevegebouwen vrij goed bewaard gebleven. Ze vertonen nogal wat bouwsporen, die een gevolg zijn van de modernisering van het bedrijf, maar in tegenstelling tot het gevangeniscomplex is het authentieke karakter hier nog sterk aanwezig. Sinds de leegstand begint aftakeling echter haar intrede te doen. Het voornaamste probleem is dat de daken ontelbare lekken vertonen. Er dringt heel wat vocht binnen, de grote boosdoener die de oorzaak kan zijn van allerlei structurele problemen indien er niet op tijd wordt ingegrepen. Alle gebouwen beschikken over indrukwekkende zolders met prachtige zichtbare houten dakstructuren en deze moeten worden beschermd. De gelijkvloerse interieurs hebben enkel te kampen met een gebrek aan onderhoud en zijn voorlopig nog in goede staat. De overige gebouwen van het vroegere landbouwbedrijf zijn alle van latere datum, maar de aardappelkelders en de quarantainestal hebben wel historische waarde omwille van hun functie. De aardappelkelders, die zich ten zuidwesten van het hoevecomplex bevinden, zijn ongeveer in dezelfde staat als de eerder besproken hoevegebouwen. De quarantainestal, die zich in de nabijheid van de ringgracht situeert, is daarentegen al in een meer gevorderde staat van verval. In deze stal werd vroeger het vee dat in Merksplas-Kolonie toekwam een tijd in quarantaine gehouden om geen ziektes binnen te brengen. Vanaf dit punt is het landschap van Merksplas-Kolonie goed te overzien, zodat deze stal een toegevoegde waarde heeft vanwege zijn ligging. Zowel de aardappelkelders als de quarantainestal werden als monument beschermd op 16/02/2007.

Bij de boerderij horen nog 3 open schuren. Deze werden tevens als monument beschermd op 16/02/2007.

De grote boerderij is eigendom van de gemeente Merksplas en de gemeente heeft de intentie om de quarantainestal aan te kopen.

Schooltje

Het schooltje op Merksplas-Kolonie is gelegen in de personeelswijk. De school is gebouwd in 1900 voor de kinderen van het personeel van de strafinrichting. Het schooltje is enkel bereikbaar via een smalle voetweg tussen de haagbeuken van de moestuinen.

Het schooltje telde in totaal 5 klassen; drie in het schoolgebouw zelf en in het bijgebouw op de speelplaats nog eens twee. Er werd dus les gegeven in zogenaamde graadklassen. Dit zijn klassen met meerdere leerjaren in hetzelfde gebouw. Het onderwijs van jongens en meisjes was streng gescheiden en op de speelplaats was een heuse scheidingsmuur. Vanaf 1 januari 1901 was er zowel een jongens- als een meisjesschool op Merksplas-Kolonie. Zij huisden in hetzelfde gebouw, maar organisatorisch waren het twee scholen.

Op 1 september 1979 stelde men bij de start van het nieuwe schooljaar vast dat er onvoldoende leerlingen waren, waarna men overging tot de vrijwillige opheffing van de lagere school van Merksplas-Kolonie. Het schooltje heeft 87 jaar bestaan.

Het schooltje is een charmante gebouw op het domein van Merksplas-Kolonie, maar bevindt zich tegelijkertijd in zeer slechte staat. Sinds 79 staat het gebouw leeg. Daarom is het gebouw, net als het kleine bijgebouw achteraan na meer dan 20 jaar erg bouwvallig. Wegens continu instortingsgevaar is het betreden een riskante zaak. Omdat de gebouwen al lang niet meer wind- of waterdicht zijn, zijn de interieurs in grote mate aangetast door de gevolgen van vochtindringing. Zo is de verdieping van het hoofdgebouw niet meer bereikbaar omdat de vloer grotendeels ingezakt is. De kelder van dit gebouw staat bovendien continu onder water, wat een gevaar kan betekenen voor de stabiliteit. Ondanks de vergevorderde staat van verval is het schooltje sinds 1999 beschermd als monument. De ligging geeft het gebouw nog een toegevoegde waarde: het is knus ingebed in het midden van de personeelswijk en uitsluitend te voet bereikbaar. Het laat zich dus enkel ontdekken door de nieuwsgierige wandelaar en vormt dan ook een verborgen rustpunt binnen de rechtlijnigheid en openheid van de omgeving.

Het schooltje is nu eigendom van de Bouwmaatschappij van de Noorderkempen. De bedoeling is om dit gebouw te renoveren en een nieuwe functie aan toe te kennen.

3 Infrastructuur en netwerken

Doorheen Merksplas-Kolonie lopen enkele infrastructuren die samen netwerken doorheen Merksplas-Kolonie vormen. Enerzijds is er de infrastructuur voor het verkeer. Verschillende types van gebruikers maken gebruik van deze infrastructuur. Het hoofddoel is hier de bereikbaarheid en de doorstroming. Anderzijds is er ook infrastructuur voor recreatieve doeleinden. Het hoofddoel hier zijn rust en ontspanning. Deze 2 soorten van infrastructuur zijn niet strik gescheiden. Er zijn netwerken voor recreatieve en voor functionele doeleinden aanwezig binnen Merksplas-Kolonie.

3.1 Functionele netwerken

De weginfrastructuur in Merksplas-Kolonie bestaat enerzijds uit de Steenweg op Rijkevorsel (N131) en uit de dreven. Merksplas-Kolonie is tevens toegankelijk via busverbindingen en met de fiets. De Steenweg op Wortel, die een verbinding vormt tussen de Steenweg op Rijkevorsel en de Steenweg op Hoogstraten wordt vaak door sluipverkeer aangedaan.

Steenweg op Rijkevorsel

- Loopt oost-west doorheen Merksplas Kolonie en verbindt de kernen van Merksplas en Rijkevorsel
- In het gemeentelijk mobiliteitsplan is deze weg geselecteerd als lokale weg, type 1.
- Verwerkt heel wat doorgaand verkeer
- De weg is hoger gelegen dat het omliggende landschap
- Er is een aanliggend fietspad aanwezig

Dreven

- Vormen het typische rasterlandschap in Merksplas-Kolonie
- Slechts een gedeelte van de dreven is verhard; voornamelijk in de omgeving van het centrale gebouwencomplex
- De meeste dreven zijn verkeersvrij

Infrastructuur voor zachte weggebruikers

- Zachte weggebruikers kunnen gebruik maken van de grotendeels verkeersvrije dreven.
- Het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk heeft een functionele fietsroute aangeduid langs de Steenweg op Rijkevorsel en een alternatieve functionele fietsroute langs de Kapelstraat en de Ossenweg.

Busverbindingen

- Merksplas-Kolonie wordt ontsloten door het openbaar vervoer.
- Op de Steenweg op Rijkevorsel komen verschillende buslijnen langs met enkele haltes op het domein van Merksplas-Kolonie
- Op de Steenweg op Wortel (noord-zuid) komt de buslijn Turnhout-Hoogstraten langs.

3.2 Recreatieve netwerken

In bijlage 7 werden de recreatieve netwerken binnen de Kolonie op kaart weergegeven.

Wandelroutes

Op en rond Merksplas-Kolonie komen enkele wandelroutes voor. De locatie van de wandelroutes is geassocieerd met de aanwezigheid van natuurlijke elementen, landbouwgebieden en cultuurhistorische elementen. Ze benadrukken het groene karakter van de gemeente. Het start- en eindpunt van de wandelingen is goed bereikbaar.

De twee wandelingen op het domein van Merksplas-Kolonie zijn het Vagebondjespad (6km) en het Ontsnappingspad (10km). Beide hebben als vertrekpunt de kapel van Merksplas-Kolonie.

De wandelpaden van de Kolonie zijn verbonden via verbindingspaden met andere wandelpaden in de Kolonie.

De wandelroute Bolk-Papenvoort loopt in het noorden van de Kolonie, buiten de ringgracht. Deze wandelroute van 6 km maakt praktisch een verbinding tussen de Kolonies van Merksplas en Wortel. Deze wandelroute is praktisch volledig op grondgebied Rijkevorsel gelegen.

Fietsroutes

- De Kleidabbersroute, een fietsroute die Merksplas-Kolonie doorkruist, is geënt op de aanwezigheid van open ruimte. Deze is 43 km lang, eventueel 31 of 33km, en doorkruist de gemeenten Hoogstraten, Wuustwezel, Brecht, Rijkevorsel, Beerse en Merksplas.
- De Polar Bears fietsroute: deze unieke fietsroute van 24 km volgt het spoor van de Polar Bears, de officieren en manschappen van de Britse 49ste Infanteriedivisie die in de nacht van 24 op 25 september 1944 over het kanaal Antwerpen-Turnhout bij Sint-Jozef Rijkevorsel een bruggenhoofd vormden. Van hieruit begonnen ze aan een opmars die uiteindelijk zou leiden tot de bevrijding van de regio.
- De landlopersroute: breidt een groene lus langs de vier gevangenissen van de Noorderkempen. Deze fietsroute is één van de netwerken die de Kolonies van Merksplas en Wortel met elkaar verbindt. Deze fietsroute is 55km in totaal. Er bestaan verkortingen van 16 km, 23km, 24km en 32 km.

Fietsknooppuntennetwerk

De omgeving van Merksplas kolonie werd opgenomen in het fietsknooppuntennetwerk Antwerpse Kempen. Het kanaal Dessel – Turnhout – Schoten vormt een drager voor dit netwerk. Een tweetal knooppunten werden aangeduid in de omgeving van Merksplas-Kolonie.

- Knooppunt 30, ter hoogte van Merksplas-Kolonie, aan de Steenweg op Rijkevorsel.

– Knooppunt 34, ten noorden van Merksplas-Kolonie, aan de Molenzijdse Heide.

De twee trajecten die over het domein van Merksplas-Kolonie lopen, hebben maken gebruik van autovrije dreven.

De totale lengte van het fietsnetwerk in het plangebied is 5,3 km, waarvan 4,5 km autovrij verhard, 0,7 km autovrij half verhard en 0,1 km niet autovrij

Mountainbikeroute “Kolonieroute”

Doorheen de Kolonie loopt een mountainbikepad (initiatief van Bloso, gemeenten Merksplas en Hoogstraten en de provinciale sportdienst van Antwerpen). Dit is een route van 50 kilometer die gedeeltelijk in de Kolonie van Merksplas is gelegen.

Autoroute

De taxandriaroute is een grensoverschrijdende autoroute van 120 km die naast de noordoostelijke hoek van de Antwerpse Kempen ook het rijke natuurschoon van de Baronie van Breda en het Hart van Brabant aandoet. Deze autoroute loopt dwars door de Kolonie van Merksplas.

4 Landschap

Zo goed als het volledige plangebied is beschermd als landschap. Het landschap overkoepelt alle gebruiksfuncties en geeft ook op bepaalde plaatsen uiting van het onderliggende fysisch systeem. Het gave landschap, dat voornamelijk rond 1900 tot stand is gekomen, vormt de grootste kwaliteit van Merksplas-Kolonie.

De indeling in geografische streken (Antrop, 1989) situeert Merksplas-Kolonie in de Noorderkempen, meer bepaald in het Land van Turnhout-Poppel. Het landschap is er overwegend vlak met grote compartimenten. Weidse gezichten zijn mogelijk in de landbouwzones die gekenmerkt worden door grote blokvormige percelen.

4.1 Evolutie

Gedurende eeuwen zijn de traditionele landschappen nagenoeg onveranderd gebleven. Zeker de grote structuren waren constant. Kenmerkend voor het traditionele bodemgebruik was de harmonie die ze vertoonde met het natuurlijke milieu. De beperkte middelen waarover men destijds beschikte maakt dat de traditionele cultuurlandschappen een duidelijke link vertonen met ondermeer de bodemgesteldheid.

Voor na WO II zijn technische middelen niet langer een beperkende factor en vonden ingrijpende veranderingen plaats, zodat momenteel de eeuwenoude landschapsstructuren slechts nog sporadisch met moeite te herkennen zijn.

De Ferrariskaart geeft een beeld van het landschap op het einde van de 18^e eeuw, een landschap van voor de industriële omwentelingen. Merksplas-Kolonie werd ingenomen door heide. Deze heide was nagenoeg onbebost en werd gekenmerkt door de aanwezigheid van onbegaanbare moerassen, vennen en turfputten. De heide gaf visueel een zeer open en grootschalig landschapsbeeld.

Vanaf 1823 begon men met het oprichten van een ‘onvrije kolonie’ voor de opvang van bedelaars. De oprichters van deze Kolonie waren dezelfde als de oprichters van Wortel-Kolonie, ten noorden van Merksplas kolonie gelegen. Na 1870 werd Merksplas-Kolonie een landbouwdepot voor bedelaars. Het ministerie van Justitie kocht het gebied aan en de ontwikkeling van Merksplas-Kolonie kwam in een stroomversnelling terecht. Het wegenpatroon werd verfijnd, de dreven werden aangeplant, de ringgracht werd gegraven, bouw van de slaapzalen, bouw van de personeelswoningen, bouw van de Grote Boerderij, ... Het landschapsbeeld veranderde in halfopen landschap (landbouwkavels en dreven) tot gesloten landschap (bos)

De structuur en de opbouw van Merksplas-Kolonie zijn nu nog gaaf in vergelijking met de kaart van Vandermaelen (1854) en de MGI kaarten (begin 1900). Ook van het oorspronkelijke gebouwenpatrimonium is heel wat overgebleven.

4.2 Beschrijving van het landschap in Merksplas-Kolonie

Algemeen

De perceelsstructuur is regelmatig gerangschikt, vierkante landbouwkavels van elkaar gescheiden door een drevenpatroon. In het noorden en zuiden grenzen gemeenteoverschrijdende bossen en in centraal in Merksplas-Kolonie liggen de gebouwen van de strafinrichting.

Merksplas-Kolonie vormt een gaaf landschap. De structuur en opbouw zijn nog gaaf gebleven in vergelijking met de oorspronkelijke opzet van Merksplas-Kolonie. Het monumentale karakter van het drevenpatroon, samen met de afwisseling van gesloten bossen en open cultuurland, resulteren in een visueel zeer aantrekkelijk compartimentenlandschap. De uitgestrektheid van het domein, de rust die er heerst en het nog karakteristieke gebouwenpatrimonium resulteren in een waardevol geheel. Voor het Vlaams Gewest is dit een uniek en intact gebleven voorbeeld van de opbouw en inrichting van het gebied als 'onvrije' weldadigheidskolonie.

Het unieke karakter en de gaafheid van het landschap van Merksplas-Kolonie waren de aanleiding tot de bescherming van het landschap. In de Vlaamse landschapsatlas is Merksplas-Kolonie weergegeven als onderdeel van een ankerplaats (waardevol landschap) en relictzone (plaatsen met landschappelijke structuur die herkenbaar gebleven is). In het ontwerp GRS Merksplas is Merksplas-Kolonie eveneens als gaaf landschap aangeduid.

Wortel-Kolonie ligt ten noorden van Merksplas-Kolonie en beiden sluiten nagenoeg aan elkaar. Beiden hebben een zeer herkenbaar karakter door het verschil dat ze vertonen met hun omgeving. De historische verwantschap tussen de beide domeinen maakt hun ligging ten opzichte van elkaar heel bijzonder. Hun drevenstructuur is bijna identiek en heeft dezelfde oriëntatie.

Bakens

Binnen Merksplas-Kolonie komen een aantal gebouwen voor die het landschap structureren. Ze functioneren als visuele blikvangers en zijn daardoor belangrijk als oriëntatiepunten. Met hun cultuurhistorische waarde spelen ze dan ook een rol in de beleving van het landschap. In het ontwerp GRS worden puntbakens en lijnbakens aangeduid.

Tabel 5: punt- en lijnbakens in Merksplas-Kolonie

Puntbakens	Kapel O.L. Vrouw-Hemelvaart
	Grote boerderij Kolonie
	Kleine boerderij Kolonie
	Woningen van de cipers en kaderleden
	Schoolgebouw
	Gevangenis
	Centrum voor illegalen
Lijnbakens	Dreven Kolonie

Bron: Ontwerp GRS Merksplas (juni 2005)

De dreven in Merksplas-Kolonie vormen lijnbakens. Op de landschapskenmerkenkaart van het Vlaams Gewest staan deze dreven weergegeven als lijnelementen. In het noordelijke deel van Merksplas-Kolonie is de drevenstructuur veel beter uitgebouwd en zichtbaar dan in het zuidelijke deel van Merksplas-Kolonie.

De meeste dreven lopen dood aan de rand van Merksplas-Kolonie; op de meeste plaatsen valt dit samen met de ringgracht. De dreven geven vaak het uitzicht van een monumentale zuilengalerij. In het totaal zijn er een 25-tal kilometer dreven aanwezig op Merksplas-Kolonie.

Een andere lijnbaken in Merksplas-Kolonie is de Steenweg op Rijkevorsel. Deze weg verdeelt Merksplas-Kolonie in een noordelijk en een zuidelijk deel. De weg vormt de verbindingsweg tussen Merksplas en Rijkevorsel. Door de grote hoeveelheid verkeer over deze weg, wordt de rust op het domein verstoord. Dit baken wordt eerder als een barrière in het landschap ervaren.

Markante terreinovergang

Een markante terreinovergang wordt gevormd tussen het landschap van de strafkolonie en het omliggende gedeelte van de gemeente. De overgang tussen een regelmatig gerangschikt landschap met rechthoekig drevenpatroon en bebouwde ruimte, landbouwgebied of bos. Er zijn merkbare

verschillen in bodemgebruik, contrast in de openheid van het landschap en de percelering. Deze overgang is op dit ogenblik wel minder uitgesproken dan vroeger aangezien de bebouwing in de kern van Merksplas aansluit op dit gebied. Nochtans kan gesteld worden dat de overgang markant blijft, mede door het feit dat het gebied omgeven wordt door een ringgracht met een dijk er rond. De dijk is volledig begroeid met bomen. De ringgracht is in de loop der jaren op bepaalde plaatsen gedempt om de toegankelijkheid van het gebied te verbeteren. Hierdoor is een deel van het oorspronkelijk karakter van de ringgracht verloren gegaan.

De markante terreinovergang is veel beter te zien op luchtfoto's dan op het terrein. Het gebruik van de Steenweg op Rijkevorsel als verbindingsweg, zorgt ervoor dat het doorkruisen van het bijzonder landschap niet op het eerste zicht duidelijk is. Bijzondere aandacht kan gaan naar het herkenbaar maken van het beschermd landschap.

4.3 Beschrijving van de verschillende zones in Merksplas-Kolonie

Noordwestelijke zone

Het noordwestelijk deel van Merksplas-Kolonie heeft het meest open landschapskarakter. Op deze plaats is de openheid van het oorspronkelijke heidelandschap het best bewaard gebleven. Het grondgebruik bestaat in dit gebied voornamelijk uit akkerlanden en weilanden in grote blokpercelen, afgescheiden door dreven. De ringgracht vormt een duidelijke overgang tussen het open rasterlandschap van Merksplas-Kolonie enerzijds en het agrarische landschap in de gemeente Rijkevorsel anderzijds. Het oude bedelaarskerkhof ligt in deze zone, samen met enkele gebouwen die geen historisch verleden kennen. Deze laatste gebouwen verstoren het authentieke karakter van de zone.

Noordoostelijke zone

In het noordoosten van Merksplas-Kolonie ligt een heel gesloten, bosrijk landschap. Tussen de bossen, komen enkele graslanden voor en eveneens waterpartijen. Deze waterpartijen zijn het gevolg van vroegere klei-ontginningen ten behoeve van de steenbakkerij. Deze kleiputten werden enerzijds omgevormd tot aantrekkelijke waterpartijen, één van de putten is gedempt met huishoudelijk afval en een andere put wordt gebruikt als slibstort voor de drinkwatermaatschappij PIDPA. Het gebouw dat staat op de plaats van de voormalige steenbakkerij is van recentere datum en heeft weinig waarde. Er komen in deze zone eveneens enkele recentere bedrijfsgebouwen voor die storend zijn in het landschappelijk geheel.

Zuidoostelijke zone

In deze zone is het landschap veel minder karakteristiek ontwikkeld als in de rest van Merksplas-Kolonie. De zone is grotendeels bebost en er komen percelen van een boomkwekerij voor. Van het oorspronkelijke "Biesven" die er gelegen was, is nu enkel nog de smalle ringgracht bewaard. De aanwezige dreven zijn door de invulling van de zone minder uitdrukkelijk aanwezig.

Zuidwestelijke zone

Deze zone wordt gekenmerkt door de afwezigheid van de ringgracht. De overgang hier tussen Merksplas-Kolonie en het omliggende landschap is veel minder duidelijk. Het landschap bestaat hier uit blokpercelen voornamelijk ingenomen door een boomkwekerij en dreven. In het westen van deze zone is een naaldbos gelegen die aansluit bij het verblijfsrecreatiegebied Breebos. De gronden hebben een minder representatieve waarde als de noordwestelijke zone, maar het is hier ook een grotendeels open landschap. In het bosgebied zijn nog enkele waardevolle vennen en een unieke heidevegetatie aanwezig. De Kleine boerderij is in deze zone gelegen.

De centrale zone

Het gaat hier om de bebouwde zone van Merksplas-Kolonie bestaande uit het historische gebouwencomplex rondom de strafinrichting en de uitlopers langs de Steenweg op Rijkevorsel. De functionele samenhang van het geheel is aan het verzwakken en er staan ook een aantal gebouwen leeg en te vervallen. Over het specifiek karakter van de gebouwen wordt verder in het document ingegaan.

5 Juridische aspecten

5.1 Vergunningstoestand

5.1.1 Woningen

Stedenbouwkundige vergunningen

De woningen op de Kolonie (eind 19de eeuw) dateren van voor de wet op de stedenbouw en kunnen als geacht vergund beschouwd worden.

Sinds het ontstaan van de woningen werden bij bepaalde woningen reeds vergunningsplichtig werken uitgevoerd. Sinds de bescherming van de Kolonie als landschap (29/06/99) is een bindend advies van de betreffende dienst van de Vlaamse overheid voor Onroerend Erfgoed noodzakelijk.

In onderstaande tabel worden de vergunde werken aan woningen opgesomd:

Tabel 6: vergunningstoestand woningen

Nr vergunning	Aanvrager	Werkzaamheden	Adres	Datum goedkeuring	Perceelsgegevens
4264	particulier	Bouwen van een carport	Steenweg op Rijkvorsel 23	07/12/2004	Sectie G, 440 F/2
4339	Particulier	Renovatie woonhuis van een	Steenweg op Rijkvorsel 7	28/06/2005	Sectie G, 441 N
4171	Bouwmaatschappij Noorderkempen	Renovatie van 4 woningen	Steenweg op Rijkvorsel 10, 12, 14 en 16	26/08/2004	Sectie G, 540 c ² /dl, m ² , c ² enz
4194	particulier	Renovatie van een gekoppelde ééngezinswoning	Steenweg op Rijkvorsel 28	22/06/2004	Sectie G, 543/r
4202	Particulier	Het plaatsen van een zwembad + vernieuwen van de oprit	Steenweg op Rijkvorsel 24	29/06/2004	Sectie G, 543/z
4644	Bouwmaatschappij Noorderkempen	Renovatie van 6 woningen	Steenweg op Rijkvorsel 55, 57, 59, 61, 63, 65	In aanvraag	Sectie G, 474 b ² , c ² , d ² enz
4696a	Particulier	Het bouwen van een carport van 30 m ²	Steenweg op Rijkvorsel 25	In aanvraag	Sectie G, 431P
3492	Regie der Gebouwen	Slopen van een woning met aanhorigheden	Gasthuisdreef 2	16/10/1997	Sectie G, 426/m ² , 425/e/deel
4180	Particulier	Het verbouwen van een woning	Dammekensstraat 6	29/06/2004	Sectie G, 547/H
4393	Particulier	Het restaureren van de buitengevels	Dammekensstraat 5	14/09/2005	Sectie G, 547/W
3459	Regie der Gebouwen	Het slopen van een woning met garage	Steenweg op Wortel	08/01/1998	Sectie G, 253/H
4177	Particulier	Het plaatsen van een zwembad 4x8	Kweekstraat 14	27/04/2004	Sectie G, 547 p/deel
4462	Particulier	Renovatie van woning, daken en gevel	Kweekstraat 5	16/05/2006	Sectie G, nummer 546/K

Nr vergunning	Aanvrager	Werkzaamheden	Adres	Datum goedkeuring	Perceelsgegevens
4581	Particulier	Uitbreiden gekoppelde ééngesinswoning met carport, tuinkamer, tuinberging	Kweekstraat 2	19/04/2007	Sectie G, 540/S/2
4467	Particulier	Wijzigen vergunning voor uitbreiden van gekoppelde eengezinswoning	Kweekstraat 2	22/11/2007	Sectie G, 540/S/2
4405	Particulier	Bouwen van een tuinhuis in vurenhout en bijpassend kippenhok	Beukendreef 1	02/05/2006	Sectie G, 536 p

Bron: informatie gemeente Merksplas (december 2007)

5.1.2 Andere gebouwen

Stedenbouwkundige vergunningen

Het grootste gedeelte van de gebouwen in Merksplas Kolonie dateren van voor de wet op de stedenbouw en kunnen als geacht vergund beschouwd worden.

Sinds het ontstaan van de gebouwen werden bij bepaalde gebouwen reeds vergunningsplichtige werken uitgevoerd. Sinds de bescherming van de Kolonie als landschap (29/06/99) is een bindend advies van de betreffende dienst van de Vlaamse overheid voor Onroerend Erfgoed noodzakelijk bij aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning

In onderstaande tabel worden de vergunde werken aan gebouwen opgesomd:

Tabel 7: vergunningstoestand gebouwen

Nr vergunning	Aanvrager	Werkzaamheden	Adres	Datum goedkeuring	Perceelsgegevens
2756	Ministerie van Justitie	Bouwen van een fabrieksloods	Nijverheidsstraat	18/11/1991	Sectie G, 244/c, 245/a enz
2962	Pasec NV	Het bouwen van open loods voor het stapelen van hout	Nijverheidsstraat	14/12/1992	Sectie G, 244/c, 245/a enz
3987	Zelpa NV	Het bouwen van opslagplaats (met brandstofopslag)	Nijverheidsstraat	19/08/2003	Sectie G, 212/L3
3544	Pasec NV	Het uitbreiden van bedrijfsgebouwen	Steenweg op Wortel	09/05/2000	Sectie G, 244/D
4362	Pasec NV	Het bouwen van droogkamergebouw	Steenweg op Wortel	06/09/2005	Sectie G, 244/D
3495	Regie der gebouwen	Het bouwen van een portiersgebouw	Kapelstraat	10/04/1998	Sectie G, 408/B

Bron: informatie gemeente Merksplas (december 2007)

Milieuvergunningen

De bedrijven, werkzaam binnen de Kolonie, beschikken over de volgende milieuvergunningen (zie onderstaande tabel):

Tabel 8: milieuvergunningen bedrijven

Aanvrager	Nummer	geldigheid	Milieuvergunningsplichtige activiteiten
Zelva NV Lange Leemstraat	1/71	11/05/1976 – 11/05/2006	Inrichting voor het verwerken van papier- en kunststofafval met extruders, papierverwerkingsmachines, kunststofverwerkingsmachines en opslag van papier en karton
7A, Antwerpen	2018 1/92	10/06/1999 – 2006	- Opslag en mechanische behandeling van niet gevaarlijke afvalstoffen - batterijladers - vorkliften en vrachtwagens - compressoren - opslag gassen - bovengrondse opslag diesel, mazout en afvalolie - olie in vaten - machines voor verwerking kunststoffen - opslag kunststoffen - mechanische behandeling metalen - behandeling papier en karton - opslag papier en karton
	1/162	25/08/2005 – 25/08/2025	- Opslag en mechanische behandeling van niet gevaarlijke afvalstoffen - transformator - batterijladers - vorkliften en vrachtwagens - compressoren - opslag gassen - bovengrondse opslag diesel, mazout en afvalolie - olie in vaten - verdeelslangen voor mazout - opslag van hout in open lucht - machines voor verwerking kunststoffen - opslag kunststoffen en voorwerpen uit kunststof - metaalbewerkingsplaats - behandeling papier en karton - opslag papier, papierdeeg, papierwaren en karton

Aanvrager	Nummer	geldigheid	Milieuvergunningplichtige activiteiten
PIDPA	1/27	23/04/1993 – 22/04/2008	Monostort drinkwaterslib met: bovengrondse tank voor gasolie en diesel, pomp, compactor en lozen NHA in beek
	1/143a	28/11/2002	Aanpassingsplan monostort drinkwaterslib
	1/143	14/01/2005 – 15/07/2024 (= datum beroep bij minister)	- Toevoeging percelen G 249c, 253h, 256c - Weigering voor: verder exploiteren van vak 102 van stortgedeelte II met een capaciteit van 37 500 m ³ - Stopzetting van: lozen HHA, verwijderen opslag gasolie en diesel
Pasec NV Industrieweg 19, 2390 Malle	1/89	20/10/1983 – 20/10/2013	Vervaardiging laadboxen, kisten, kratten, kabeltrommels en houten verpakkingen: houtbewerkingsmachines, houtopslag, opslag paletten, compressor
	1/122	12/03/1992 – 01/09/2011	- ondergrondse opslag mazout - bergplaatsen hout - vorkliften - compressor - houtbewerkingsmachines afzuiginstallatie
	1/153	17/03/2005- 01/09/2011	- wijziging van machines voor houtbewerking - vermindering houtopslag - uitbreiding met metaalbewerkingsmachines Klasse 3-inrichtingen: - stalplaatsen voor bedrijfsvoertuigen - compressor - bovengrondse tank voor stookolie ter vervanging van een ondergrondse tank - een brandstofverdeelininstallatie met verdeelslang
Philips Lightning NV Steenweg op Gierle 417, 2300 Turnhout	3/195	03/11/1998	- metaalverwerkende machines - opslag gassen
Gemeente- bestuur	3/276	20/05/2003	Overname boerderij Kolonie
Merksplas – Ministerie van justitie	1/182	18/05/2006 – 22/04/2019	Opsplitsing van de vergunning naar percelen. Voor de gemeente Merksplas met volgende kenmerken: - Lozen van HA in de Bolse Beek - varkensstallen - transformator - compressor - opslag insecticide en bestrijdingsmiddelen - opslag van reinigingsmiddel en ontkalker - opslag van oliën - behandeling van hout - mestopslagplaatsen - verwarmingsinstallaties - grondwaterwinning Voor de inrichting van de Federale overheidsdienst Justitie - lozing BWA via afvalwaterzuiveringinstallatie in oppervlaktewater - drukkerij - transformatoren - batterijladers - het stallen van bedrijfsvoertuigen - een werkplaats voor het herstellen van bedrijfsvoertuigen - koelininstallaties - opslag van gassen - opslag van oxiderende, schadelijke, corrosieve en irriterende stoffen - opslag zeer licht en licht ontvlambare vloeistoffen - opslag van licht ontvlambare vloeistoffen - opslag van mazout, diesel, aflatolie en drukinkt - opslag van gevaarlijke stoffen

Aanvrager	Nummer	geldigheid	Milieuvergunningplichtige activiteiten
			<ul style="list-style-type: none"> - inrichting voor het mechanisch behandelen van hout - smederij voor het mechanisch behandelen van metalen - stoomvaten - diverse verwarmingsinstallaties - wasserij
Conatri NV	1/13	27/01/1954	Hogedrukstoomketel
Antwerpese- steenweg 363, 2390 Malle	1/13	03/06/1975 – 17/12/2003	<ul style="list-style-type: none"> - Inrichting houtbewerking - omvormpost - bergplaatsen stookolie, thinner, oliën en vetten, lijm en hout
	lozing	28/11/1978	Lozen sanitair afvalwater in de gracht
	1/117	26/09/1991 – 26/09/1993, 05/08/1993 – 01/09/2011	<ul style="list-style-type: none"> - Omvorming tot: <ul style="list-style-type: none"> - houtvoorraden: panelen, fineer, stammen - hoogspanningscabine - opslag grondstoffen en afgewerkte producten - compressor - bovengrondse opslag producten (keteladditieven, propaan, fuel, diesel, huisbrandolie, UF-lijm, smeermiddelen, oplosmiddelen) - houtbewerkingsinstallatie - droogkamer
	1/99	02/12/1999 – 01/09/2011	<ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiding tot: <ul style="list-style-type: none"> - werkplaatsen voor verzagen, bewerken, drogen, lijmen en afrollen hout voor productie fineer en triplex - persluchtcompressor - opslag gezaagd en gekapt hout en fineerhout en panelen - bovengrondse houders gasolie - opslag oplosmiddelen en smeeroliën - brandstofverdeelslang - houtverbrandingsinstallatie - mechanische behandelen metalen
Van Sprengel August, Vispluk 29, 2290 Vorselaar	3/209	30/06/1999	Opslag gassen

Bron: informatie gemeente Merksplas (december 2007)

5.1.3 Infrastructuur

Stedenbouwkundige vergunningen

In onderstaande tabel zijn de vergunde infrastructuurwerken opgenomen

Tabel 9: vergunningstoestand infrastructuurwerken

Nr vergunning	Aanvrager	Werkzaamheden	Adres	Datum goedkeuring	Perceelsgegevens
1135	RTT	Het oprichten van een kabelverdeelkast	Hoek Steenweg op Rijkvorsel/ Steenweg op Wortel	14/03/1973	
1535	Straf- inrichting Kolonie	Het plaatsen van een bamboe-omheining	Steenweg op Rijkvorsel 8	03/06/1977	Sectie G, 540 x
4403	Gemeente Merksplas	Aanleg van een vrijliggend fietspad	Langs de beide zijden van de Steenweg op Rijkvorsel	21/05/2006	
4473	Oprins Plan nv	Het verbeteren van de waterhuishouding en samenhangende terrein-nivellering	Ossenweg 1 en Steenweg op Rijkvorsel z/n	22/02/2007	Sectie G, nummers 531 /r, p enz
4486	Gemeente Merksplas	Ontbossing (in functie van een vrijliggend fietspad)	Steenweg op Rijkvorsel	23/05/2006	Sectie G, 453/g, f enz
4645	Vlaamse Maatschap pij voor Sociaal wonen	Uitvoeren van wegen-riolerings- en omgevings-werkzaamheden in de wijk Kolonie	Kweekstraat/St eenweg op Rijkvorsel	In aanvraag	Sectie G, 513 f ² , 536 e ² enz
3001	PIDPA	Het opvullen van een verlaten kleiput met drinkwaterslib	Steenweg op Wortel	28/05/1996	Sectie G, 249/B enz
3289	Ministerie van Justitie	Regularisatie van een waterzuivering	Steenweg op Wortel	25/05/1996	Sectie G, 394/A
3685	PIDPA	Het leggen van een irrigatieleiding en bouwen van een pompkamer	Steenweg op Wortel	10/07/2000	Sectie G, 1° & 2° blad
3931	Astrid NV	Het oprichten van een nieuwe vakwerkpyloon met hoogte van 40,50 meter	Steenweg op Wortel	22/08/2002	Sectie G, 524/e
4077	Regie der Gebouwen	Oprichten veiligheidsafsluiting, bouw- werken en infrastructuurwerken	Steenweg op Wortel	21/05/2003	Sectie G, 406/E en F enz
4201	PIDPA	Het inrichten stortgedeelte II monostort voor drinkwaterslib	Steenweg op Wortel	17/08/2004	Sectie G, 249/b-c-e enz
4365	Fluxys NV	De aanleg van ondergrondse aardgasvervoerleidingen DN 600 met toebehoren	Eikendreef	26/07/2005	
4496	PIDPA	De aanleg van ruwwaterleiding doorsnede 400 mm	Kapelstraat-Ossenweg	23/01/2007	Sectie 506/c, d en anderen
4720	Bouw- maatschap pij Noorder- kempen	Het renoveren van een oud schoolgebouw en bijgebouwen	Kweekstraat z/n	In aanvraag	Sectie G, 537/L2

Bron: informatie gemeente Merksplas (december 2007)

5.2 Feitelijke juridische toestand

Zie plan feitelijke en juridische toestand

Weginfrastructuur

- Steenweg op Rijkevorsel:

De Steenweg op Rijkevorsel is gekend als gewestweg N131.

Eertijds was deze weg gekend als buurtweg:

- Buurtweg nr 3 op grondgebied Merksplas
- Buurtweg nr 1 op grondgebied Rijkevorsel

- Vaartstraat

De Vaartstraat, net ten oosten van het plangebied is gekend als buurtweg nr. 10

- Kapelstraat

Het noorden van de Kapelstraat is gekend als buurtweg nr. 6

- Overige wegen en dreven

De wegen en dreven binnen de Kolonie hebben een openbaar karakter, maar kunnen niet worden gecatalogeerd onder openbare wegen. Deze wegen/dreven zijn bovendien gelegen in ruilverkavelingsgebied.

Voor de ruilverkaveling van Merksplas is er een ministerieel besluit van 15/01/2007 voor de goedkeuring van de nieuwe en af te schaffen wegen en afwateringen met de daarbij behorende kunstwerken. Betreffende de wegen en afwateringen met de daarbij behorende kunstwerken, welke zich op het grondgebied van de gemeente Merksplas en de stad Turnhout bevinden, wordt toepassing gemaakt van de bepalingen van artikel 70 van de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet, aangevuld door de wet van 11 augustus 1978 houdende bijzondere bepalingen eigen aan het Vlaamse Gewest, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002. De Beersedreef en de Ossenweg zullen hierdoor in de toekomst als een soort "openbare weg" kunnen fungeren. Hun statuut ligt nog niet vast.

Voor de ruilverkaveling van Rijkevorsel is nog geen soortgelijke actie gebeurd.

Waterlopen

- De waterloop Laak/Bolkse Beek is binnen het plangebied gelegen. Deze waterloop is van derde categorie binnen het plangebied.

5.3 Eigendomsstructuur

In Bijlage 8 is de eigendomsstructuur van Merksplas-Kolonie te zien.

De eigendomsstructuur bepaalt in zekere mate de mogelijkheden en beperkingen van de toekomstige ontwikkelingen.

Over de toekomstige overdracht van de dreven bestaat nog geen eenduidigheid.

6 SWOT

6.1 Sterkten

Natuur, landschap en watersysteem

- Aanwezigheid van bossen, waardevolle vennen en een unieke heidevegetatie;
- Grote biologische waarde van Merksplas-Kolonie;
- Aantrekkelijk rustig gebied;
- Het drevenpatroon is een visueel steunpunt of migratieroute voor migrerende of foeragerende bosbewoners. Prooidieren verspreiden zich langs deze KLE in het landbouwgebied;
- Meer dan 100 jaar na de belangrijke ontwikkelingen in de 19de eeuw is het uitzicht van Merksplas-Kolonie nauwelijks veranderd (authenticiteit Kolonie is bijzonder);
- Orthogonale rasterstructuur (overzichtelijkheid, orde, rechtlijnigheid, rustpunt in de streek);
- Merksplas-Kolonie spreekt tot de verbeelding;
- Ligging tussen twee dorpskernen;
- Merksplas-Kolonie wordt omringd door uiteenlopende functies (dorpskern, woongebieden, bedrijventerrein, gebied voor verblijfsrecreatie, bosgebied, agrarisch gebied, natuurgebied);
- De combinatie van open ruimte, bebouwing en bebossing heeft een veelheid aan sferen gecreëerd op het domein;
- Indrukwekkende dreven (surreële sfeer);
- De scheiding tussen Merksplas-Kolonie en omgeving wordt visueel versterkt door de dijk die zich rond de ringgracht bevindt;
- Aanwezigheid water (o.a. kleiputten en ringgracht);
- De bosgebieden in de omgeving van de strafinrichting sluiten aan bij naaldhoutaanplantingen in Beerse en Rijkevorsel. De grote waarde van het gebied ligt in de diversiteit van het landschap.

Landbouw

- In de noordwestelijke zone is de openheid van het oorspronkelijke landschap het best bewaard gebleven. (De meeste kavels behoorden vroeger tot het werkkerrein van de Grote Boerderij en zijn ingevuld met weilanden of akkers);
- Grootschalig bomenrijk akker- en weilandencomplex.

Recreatie en toerisme

- Overzichtelijkheid van het rasterpatroon blijkt uiterst geschikt te zijn voor zachte recreatie;
- Nabijheid Wortel-Kolonie. De historische verwantschap tussen beide domeinen maakt hun ligging ten opzichte van elkaar heel bijzonder;
- Aanwezigheid water (kleiputten en aantrekkelijke waterpartijen én visvijver);
- Recreatieve routes (fietsen, wandelen, paardrijden);
- Onverharde wegen gunstig voor zachte recreatie (geen doorgaand verkeer): een groot deel van de dreven is onverhard, verharde dreven zijn er voornamelijk in de omgeving van het centrale gebouwencomplex. Deze verharding bestaat hoofdzakelijk uit betonklinkers, maar op sommige plaatsen is nog een traditionele wegbedekking uit kasseien of baksteen terug te vinden. De overige dreven op het domein zijn gewone zandwegen. Het merendeel van de dreven is nog in goede staat, hoewel veel onverharde wegen diepe sporen vertonen ten gevolge van zwaar landbouwverkeer.

Bouwkundig erfgoed

- Het oude bedelaarskerkhof dateert van de vroege 19de eeuw en is een historisch waardevol stukje landschap;
- Aanwezigheid beschermde gebouwen: door beschermingsbesluit is instandhouding en onderhoud verplicht;

- Aanwezigheid van waardevolle woningen en andere gebouwen als getuige van de geschiedenis van Merksplas-Kolonie;
- De woningen genieten dezelfde rechten als woningen in niet kwetsbaar openruimtegebied.

Infrastructuur

- Door Steenweg op Rijkevorsel heeft Merksplas-Kolonie een groot contact met de buitenwereld;
- De meeste wegen op het domein zijn nagenoeg vrij van gemotoriseerd verkeer (aantrekkelijk voor wandelen en fietsen);
- De dreven worden abrupt afgebroken aan de grens van Merksplas-Kolonie, aan de ringgracht. Dankzij de duidelijke afbakening zijn er minimale invloeden van de onmiddellijke omgeving.

6.2 Zwakten

Natuur, landschap en watersysteem

- De Steenweg op Rijkevorsel is een lineaire barrière tussen de bossen ten noorden en ten zuiden ervan;
- Ten zuiden van de Steenweg op Rijkevorsel is het gebied van Merksplas-Kolonie het minst ontwikkeld en is bijgevolg minder representatief;
- In de loop der jaren is de ringgracht op verschillende plaatsen gedempt om bepaalde stukken grond beter bereikbaar te maken, waardoor heel wat van het oorspronkelijk karakter is verloren gegaan;
- Het slib in de ringgracht is vervuild met zware metalen. Een sanering dringt zich op;
- Een kleiut is gedempt met huishoudelijk afval en een andere kleiut wordt als slibstort van PIDPA gebruikt;
- Cyanidevervuiling (bodemvervuiling) aanwezig;
- Eigendomsstructuur: deel zuidwestelijke zone is privé: minder rechtstreekse impact op de inrichting van de zone.

Landbouw

- De ligging van gasleidingen in het zuiden van Merksplas-Kolonie levert beperkingen op voor het bovengrondse bodemgebruik;

Recreatie en toerisme

- Steenweg op Rijkevorsel vormt gevaarlijke barrière;

Bouwkundig erfgoed

- Het VIPK-gebouw en het sportlokaal voor de bewakers zijn twee gebouwen die niet meteen samenhangen met het historische gebouwencomplex. Door hun ligging en uitzicht verstoren zij in zekere zin het authentieke karakter van deze zone. Het gebouw van het VIPK voldoet niet meer wegens een te kleine capaciteit;
- Steenbakkerij (gebouw weinig waardevol + functie opslagruimte);
- Rond steenbakkerij staan bedrijfsgebouwen: industriële site: rommelige indruk op beschermd landschap;
- Bouwvalligheid van bepaalde delen van het gebouwenpatrimonium (woningen binnen de veiligheidszone, schooltje,...);

Infrastructuur

- De Steenweg op Wortel krijgt veel sluipverkeer te verwerken tussen de Steenweg op Rijkevorsel en de Steenweg op Hoogstraten;
- De bereikbaarheid van Merksplas-Kolonie is relatief. Via het openbaar vervoer is de weg naar de strafinrichting omslachtig (waar vooral bezoekers van gedetineerden veel last van ondervinden). Er bevindt zich wel een bushalte op het domein, maar de frequentie van het busverkeer is beperkt;
- De fysieke aanwezigheid van de Steenweg op Rijkevorsel is voortdurend voelbaar. Het wegdek is iets hoger gelegen dan dat van de dreven, waardoor de Steenweg teveel aandacht afdwingt ten

opzichte van de wegen die erop uitkomen. Bovendien is de drukke baan opgebouwd uit een brede strook gladde asfalt, waardoor hoge snelheden alleen maar bevorderd worden. De rust van Merksplas-Kolonie wordt voor een stuk verstoord door deze weg.

6.3 Kansen

Natuur, landschap en watersysteem

- Behoud van de huidige verwevenheid van bestemmingen van Merksplas-Kolonie;
- Behoud van het typische landschap (drevenpatroon);
- Vrijwaren van de rust voor broed- en trekvogels en wintergasten;
- Gebied vrijwaren van weekendhuisjes en campingzones;
- Opstellen en uitvoeren van beheerplan dreven;
- Geleidelijke omvorming van naaldhout naar inheems loofhout;
- Aandacht voor structuurdiversiteit van bossen (kruiden, struiken, bomen van verschillende ouderdom);
- Realisatie van een groene corridor van Beerse tot in Hoogstraten via Merksplas-Kolonie. De bos- en heidegebieden en de beboste ringgracht kunnen onderdelen vormen van deze groene corridor;
- De authenticiteit van Merksplas-Kolonie is bijzonder en moet in stand gehouden worden;
- De kom, een plaatselijke verbreding van de ringgracht is nu vooral populair bij de plaatselijke jeugdbewegingen;
- Inrichtings- en drevenbeheerplan van de VLM;
- Merksplas-Kolonie als gemeentelijk uithangbord (Merksplas-Kolonie bepaalt voor een groot gedeelte het gezicht van de gemeente Merksplas);
- Herkenbaarheid van het typerende landschap vergroten door toegangspoorten te creëren.

Landbouw

- Landbouw als beheerder van het landschap, zorgt voor het open houden van het landschap op bepaalde plaatsen;
- Extensieve, grondgebonden veeteelt: authentieke, historische invulling (noordelijk);
- Genomen opties in het kader van de ruilverkaveling juridisch bestendigen;
- Kleine Boerderij - boomkwekerij: huidige afspraken formaliseren en zonodig juridisch verankeren. Op die manier kan een harmonie gecreëerd worden o.m. door:
 - Afstemming aanplantingen met natuurlijke invulling coulisselandschap van de dreven
 - Afstemmen functie en dynamiek van de boomkwekerij op draagkracht van de omgeving

Recreatie en toerisme

- Nieuwe recreatieve routes in verbinding met Wortel-Kolonie;
- Recreatieve functie van bossen (wandel- en speelbos nabij woonkern);
- Plattelandsontwikkelingsbeleid met mogelijk nieuwe stimulansen (cf proefproject Merode);
- Veilige fietspaden bij heraanleg Steenweg op Rijkevorsel;
- Duidelijk statuut van het mountainbikepad behouden;
- Kwaliteitsvolle geleidingssystemen met aandacht voor beeldkwaliteit.
- Bij het zoeken naar nieuwe invullingen voor de Kolonie kan een afstemming worden gezocht tussen de kolonies van Merksplas en Wortel, zodat ze elkaar aanvullen in plaats van elkaar te beconcurreren.
- De uitbouw van een museum over de kolonie, of over een aspect van de kolonie betekent een attractor voor het gebied.

Bouwkundig erfgoed

- Aanwezigheid gevangenis oefent aantrekkingskracht uit (nieuwsgierigheid);
- Gebouwen kunnen met nieuwe functies opgevuld worden;
- Waterzuivering woningen: ofwel aansluiting op riolering bij heraanleg Steenweg op Rijkervorsel ofwel aansluiten op bestaande waterzuiveringsinstallatie van de gevangenis (deze zou hiervoor voldoende capaciteit hebben);

Infrastructuur

- Verharding(s)(materialen) van de dreven (herstellen);
- De quarantainestal ligt op strategisch overzichtspunt voor Merksplas-Kolonie (restauratie + invulling);
- Ondersteuning van het Merksplasse verenigingsleven;
- Door de herinrichting van de Steenweg op Rijkervorsel zal de situatie er voor de zwakke weggebruikers op verbeteren door de aanleg van gescheiden fietspaden en het aanleggen van veilige oversteekplaatsen.

Activiteiten PIDPA

- Algemeen voor wat betreft de zones van het stort:
 - Zone 1a: nabestemming mogelijk
 - Zone 1c: ten vroegste binnen 20 jaar nabestemming mogelijk
 - De andere stukken zijn nog langer in exploitatie
- Huidige stortactiviteiten met een looptijd van 20 jaar en een daarop volgende nazorgperiode van 30 jaar;
- In functie van de nabestemming voor stortgedeelte dient rekening gehouden met:
 - de beperkte deklaag op het oude stort 1 (70 cm)
 - het bestemmingstype verbonden aan de kwaliteit van de deklaag (type II cfr bijlage Vlarebo)
 - risico op inklinking o.i.v. eigen gewicht (25 tot 30 cm), niet o.i.v. vertering organische stof (TOC slib = 1 – 3 %)
 - beperkte stabiliteit van de onderliggende kleibodem (= plastisch materiaal).
- Ringgracht: waterbergings-/irrigatiefunctie;
- Rekening houden met geplande ondergrondse ruwwaterleiding vanuit de satellietwinning Beerse doorheen het projectgebied;
- Tijdstip nabestemming: huidige stortvergunning loopt 20 jaar maar mogelijk komt er nog een verlenging en/of nieuwe vergunning voor resterende deel. In dit opzicht dient de nabestemming gekoppeld aan “een gebeurtenis” (einde stortactiviteiten), eerder dan aan een datum.

Economische aspecten en beheer

- Kans om een meerwaarde te creëren voor het gebied door uitbouw van toerisme en recreatie
- Door de uitbouw van de bedrijvigheid met een maatschappelijk karakter in de buurt van de voormalige steenbakkerij kan de economische waarde van het gebied verhogen;
- Door Merksplas-Kolonie de gepaste bestemmingen te geven, kan de economische waarde van o.a. de landbouwgebieden en de boerderijen benut worden;
- Verkoop van de gronden aan een instantie, die een gepast beheer kan voorzien voor de gronden. Op die manier wordt een basis gelegd voor de duurzame uitbouw van toerisme en recreatie in Merksplas-Kolonie;
- Om het geheel van Merksplas-Kolonie te vrijwaren, kan een instantie gezocht worden voor het overkoepelende beheer van Merksplas-Kolonie.

6.4 Bedreigingen

De huidige bestemming (gemeenschapsvoorzieningen) is niet in overeenstemming met de huidige functies binnen het plangebied. Dit vormt echter het uitgangspunt van dit PRUP en wordt daarom niet meer bij elk van deze onderstaande paragrafen als bedreiging opgenomen

Natuur, landschap en watersysteem

- Uitloggen bodemverontreiniging en (voormalige) stortplaatsen;
- Ringgracht: de huidige staat van onderhoud laat erg te wensen over. Het water is op veel plaatsen vervuild en herbergt dus weinig leven. In de zomer staan gedeelten van de ringgracht volledig droog en de meeste oevers worden geteisterd door wildgroei;
- De waterontginning heeft een invloed op de diepere grondwaterspiegel en op de diepere grondwaterstroming, maar niet op de ondiepe;
- Draagkracht wordt mogelijk overschreden in de meest kwetsbare delen;
- Verkeersgeneratie en parkeervoorzieningen: het is wenselijk te voorzien in een goede geïntegreerde parking inpasbaar in het landschap i.p.v. 'wild parkeren' in de dreven van Merksplas-Kolonie.

Recreatie

- Verkeersonveilige situaties N-wegen.

Bouwkundig erfgoed

- Aanwezigheid van de strafinrichting is niet meteen bevorderlijk voor het imago van het domein;
- Mogelijke uitbreiding gevangeniscomplex.

Infrastructuur

- De Steenweg op Rijkvorsel (vroeger zandweg) is zich in de loop der jaren steeds meer gaan profileren en belast het domein momenteel met veel doorgaand verkeer;
- De Steenweg op Rijkvorsel veroorzaakt door zijn afwijking van het rasterpatroon een breuk in de ruimtelijke continuïteit. De weg splitst het domein zowaar op in twee afzonderlijke delen. Al sinds de oprichting van Merksplas-Kolonie oefent dit gegeven invloed uit op de evolutie van het landschap;
- De Steenweg op Wortel wordt vaak als sluiptweg gebruikt tussen de Steenweg op Rijkvorsel en de Steenweg op Hoogstraten;
- Functionele samenhang gebouwenpatrimonium is aan het verzwakken.

V **GRENSSTELLENDEN AFWEGINGSELEMENTEN ONTWIKKELINGEN** **ELEMENTEN VOOR** **EN RUIMTELIJKE**

1 **Ruimtelijk-planologische afweging**

Zie elementen uit het juridisch kader en planningscontext (zie DEEL 1II6.10 en DEEL 1II7.6)

2 **Watertoets**

2.1 **Fysische kenmerken plangebied**

De fysische kenmerken van het plangebied werden reeds besproken in DEEL 1IV1 – Fysisch systeem. Bijkomend aan wat beschreven staat onder deze titel werd neergeschreven, wordt specifiek voor de watertoets volgende zaken toegevoegd:

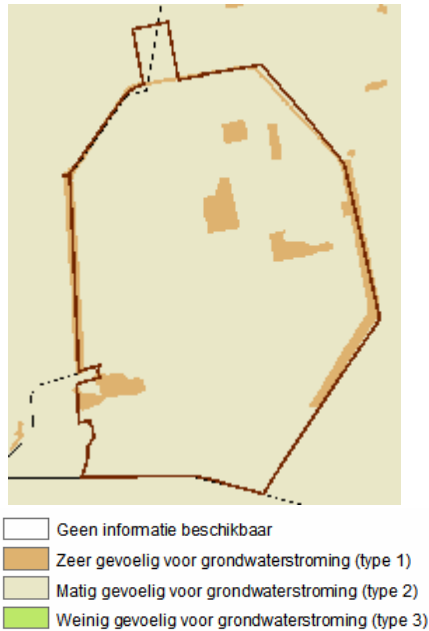
- Op twee plaatsen binnen het plangebied komt een bodem voor die behoort tot het Natuurlijk Overstroombaar Gebied (NOG): ter hoogte van het slibstort van PIDPA en ten oosten van de strafinrichting.
- Het grootste gedeelte van het plangebied is infiltratiegevoelig gebied⁶ gelegen. De zones die niet als infiltratiegevoelig staan gekarteerd, komen overeen met de nattere gebieden: depressies en alluviale bodems.
- In het plangebied is de Laak/Bolkse Beek gelegen. Het brongebied van deze waterloop is centraal in het plangebied en stroomt af in noordwestelijke richting. Binnen het plangebied is de waterloop van derde categorie.
- Het reliëf in deze zone is vlak volgens de hellingenkaart⁷. De mogelijkheden voor afspoeling van hemelwater zijn aldus zeer beperkt.
- De grondwaterstroming⁸ in het gebied is van het type 2 (matig gevoelig voor grondwaterstroming) en op enkele plaatsen van het type 1 (zeer gevoelig voor grondwaterstromingen)

⁶ Bron: watertoetskaart, zoals bepaald in het besluit van 20/06/2006 ivm vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets.

⁷ Bron: watertoetskaart, zoals bepaald in het besluit van 20/06/2006 ivm vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets.

⁸ Bron: watertoetskaart, zoals bepaald in het besluit van 20/06/2006 ivm vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets.

Figuur 11: gevoeligheid voor grondwaterstromingen⁹

Figuur 12: infiltratiegevoeligheid projectgebied¹⁰

2.2 Toetsingselementen

Veiligheid

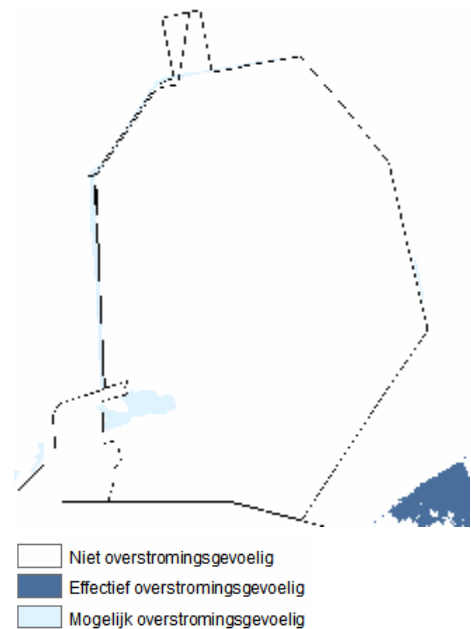
Figuur 13: (mogelijk) overstroombare gebieden¹¹

Slechts kleinere gedeelte van het plangebied zijn binnen NOG¹² (van nature overstroombaar gebied), dat samenvalt met de natte alluviale bodems die ontstaan zijn als gevolg van een lange geschiedenis van winteroverstromingen.

Het plangebied ligt niet binnen ROG (recent overstroomd gebied¹³) of een risicozone voor overstromingen¹⁴. Een klein gedeelte van het plangebied is wel gelegen in een mogelijk overstroombaar gebied¹⁵. Dit stuk komt overeen met het natuurgebied in het zuidwesten van de Kolonie. Ook de Ringgracht ligt voor een gedeelte in mogelijk overstroombaar gebied.

In het mogelijk overstromingsgevoelig gebied liggen geen woningen of andere gebouwen. De functie van deze gebieden is natuur.

De veiligheid tegen overstromingen kan voor de bestaande woningen en gebouwen worden gegarandeerd. Het veiligheidsrisico voor de mens lijkt aldus zeer beperkt. In de zones die mogelijk

⁹ Bron: watertoetskaart, zoals bepaald in het besluit van 20/06/2006 ivm vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets.

¹⁰ Bron: watertoetskaart, zoals bepaald in het besluit van 20/06/2006 ivm vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets.

¹¹ Bron: watertoetskaart, zoals bepaald in het besluit van 20/06/2006 ivm vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets.

¹² bron: bodemkaart van België, digitale versie "bodemkaart van Vlaanderen, uitgave 2001 (IWT; OC-GIS-Vlaanderen)

¹³ ROG 2003, bron: MVG, LIN, AMINAL, afdeling water

¹⁴ bron: MVG, LIN, AMINAL, afdeling Water; MGV, LIN, AWZ, afdeling waterbouwkundig laboratorium en hydrologisch onderzoek,

¹⁵ Bron: watertoetskaart, zoals bepaald in het besluit van 20/06/2006 ivm vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets.

overstromingsgevoelig zijn, die te worden vermeden om enige vorm van bebouwing of verharding te voorzien.

Oppervlaktewaterkwantiteit – infiltratie – hemelwaterberging

Een toename van de verharde oppervlakten dient te worden vermeden op infiltratiegevoelig gebied. Door toename van de verharde oppervlakte, verkleint het waterbergend vermogen van de bodem. Bijna het volledige plangebied is gekarteerd als infiltratiegevoelig gebied.

Indien binnen het plangebied bijkomende verharding of bebouwing wordt voorzien in infiltratiegevoelig gebied, dient dit gepast te worden gecompenseerd.

De meeste gebieden binnen het plangebied zijn matig gevoelig voor grondwaterstromingen. Bij een vergunningsaanvraag binnen het plangebied waarbij ondergrondse constructies worden voorzien, dient steeds een individuele watertoets te gebeuren.

Het plangebied bestaat uit een combinatie van nattere en drogere bodems. Het plangebied heeft een complexe waterhuishouding door de geologische ondergrond die bestaat uit een afwisseling van kleilagen en zandlagen met een verschillende erosiesnelheden en infiltratiemogelijkheden. De aanwezige vegetatie binnen het plangebied regelt in zekere zin de waterhuishouding in het gebied. De beplanting in het plangebied moet zoveel mogelijk behouden blijven.

Er is echter geen groot nadelig effect te verwachten op de hemelwaterberging door de functietoekenning in het RUP. Nadelige effecten op hemelwaterberging dienen geval per geval te worden beoordeeld in het kader van een vergunningsaanvraag.

Oppervlaktewaterkwaliteit

Met betrekking tot de oppervlaktewaterkwaliteit, dienen enkele knelpunten te worden aangehaald:

- Woningen zijn niet aangesloten op rioleringsnetwerk
- Strafinrichting is niet aangesloten op rioleringsnetwerk
- De waterkwaliteit van de Laak/Bolkse Beek is zeer slecht

Er dienen maatregelen te worden genomen om de oppervlaktewaterkwaliteit te verbeteren. Installaties voor waterzuivering moeten toegelaten worden of aansluiting op de riolering dient te worden onderzocht.

Grondwaterkwaliteit

Omwille van de plaatsen met een gekend of mogelijke bodemvervuiling dient de grondwaterkwaliteit op verschillende plaatsen te worden gemonitord. Waar gevaar is voor de grondwaterkwaliteit, dient een sanering te worden uitgevoerd.

De nabijheid van een grondwaterwinningsgebied zorgt ervoor dat moet gewaakt worden over de kwaliteit van het grondwater en van de grondwatervoerende lagen.

Waterafhankelijke natuur

Een gedeelte van het plangebied staat weergegeven als biologisch waardevol of biologisch zeer waardevol volgens de biologische waarderingskaart (versie 1).

Een gedeelte van deze vegetatie heeft een band met waterrijke bodems, denk maar aan de vennen, de ringgracht,... Deze functionele band dient te worden behouden en versterkt.

Erosiemaatregelen

Aangezien het gebied relatief vlak is, is het ook niet erg erosiegevoelig (kaart met erosiegevoeligheid¹⁶). Enkel de randen van de ringgracht en de randen van het slibstort van de PIDPA staan aangegeven als erosiegevoelig. Dit komt door het hoogteverschil. Deze stukken vormen een beperkt aandeel binnen het plangebied en dus kan algemeen worden gesteld dat het plangebied weinig erosiegevoelig is.

¹⁶ Bron: watertoetskaart, zoals bepaald in het besluit van 20/06/2006 ivm vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets.

Speciale beschermingszones

Het plangebied is niet gelegen in een speciale beschermingszone die op Vlaams of Europees niveau werd afgebakend (vogelrichtlijngebied, habitatrichtlijngebied, Ramsargebied, VEN). Bovendien grenzen deze zones niet aan het plangebied.

Het plangebied behoort niet tot een beschermingszone voor grondwaterwinning. Mogelijk zal in het zuiden van het plangebied in de toekomst wel nog een waterwingebied gecreëerd worden.

2.3 Waterparagraaf

Door de opmaak van dit RUP is geen schadelijk effect te verwachten op het milieu door een verandering aan de toestand van het watersysteem.

Er dienen echter enkele maatregelen in acht worden genomen op basis van het watersysteem:

- In de zones die mogelijk overstromingsgevoelig zijn, die te worden vermeden om enige vorm van bebouwing of verharding te voorzien.
- Indien binnen het plangebied bijkomende verharding of bebouwing wordt voorzien in infiltratiegevoelig gebied, dient dit gepast te worden gecompenseerd. In ieder geval dient dit zoveel mogelijk te worden vermeden.
- De beplanting in het plangebied moet zoveel mogelijk behouden blijven.
- Nadelige effecten op hemelwaterberging dienen geval per geval te worden beoordeeld in het kader van een vergunningsaanvraag.
- Er dienen maatregelen te worden genomen om de oppervlaktewaterkwaliteit te verbeteren. Installaties voor waterzuivering moeten toegelaten worden of aansluiting op de riolering dient te worden onderzocht.
- Omwille van de plaatsen met een gekend of mogelijke bodemvervuiling dient de grondwaterkwaliteit op verschillende plaatsen te worden gemonitord. Waar gevaar is voor de grondwaterkwaliteit, dient een sanering te worden uitgevoerd.
- De nabijheid van een grondwaterwinningsgebied zorgt ervoor dat moet gewaakt worden over de kwaliteit van het grondwater en van de grondwatervoerende lagen.
- De functionele band tussen beplanting en waterrijke bodems dient te worden behouden en versterkt.

3 Veiligheidsrapportage

3.1 Beoordeling

Conform het besluit van de Vlaamse Regering van 26/01/2007 houdende de nadere regels inzake ruimtelijke veiligheidsrapportage, is nagegaan of voor het PRUP een ruimtelijk veiligheidsrapport dient opgemaakt te worden. Hierbij wordt het beslissingsschema uit artikel 4 van dit besluit gebruikt.

Aandachtsgebieden

Binnen de contour van het PRUP zijn aandachtsgebieden gepland:

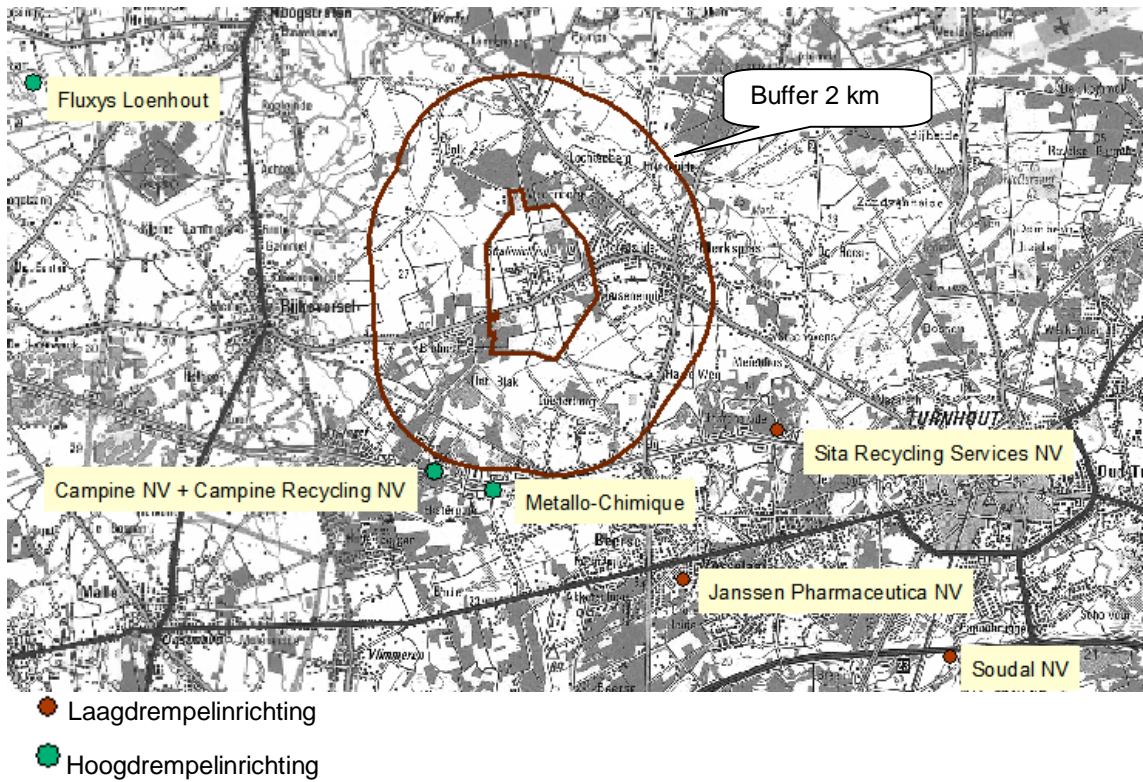
- Gebieden met woonfunctie
- De door het publiek bezochte gebouwen en gebieden, inclusief recreatiegebieden, waarbij de gemiddelde aanwezigheid minstens 200 personen per dag is, of waarbij op piekmomenten minstens 1000 personen aanwezig zijn: gevangenis, opvangcentrum voor illegalen, Kolonie als toeristisch-recreatief domein.
- Externe gevarenbronnen: de pijpleiding van Fluxys die door het PRUP loopt.

Ligging van het PRUP t.o.v. Seveso-bedrijven

In het plangebied komen geen SEVESO-inrichtingen voor en worden er ook geen gepland in de toekomst. Dit gezien de aanwezigheid van de gevangenis, het centrum voor illegalen en het belang van de Kolonie voor toerisme en recreatie.

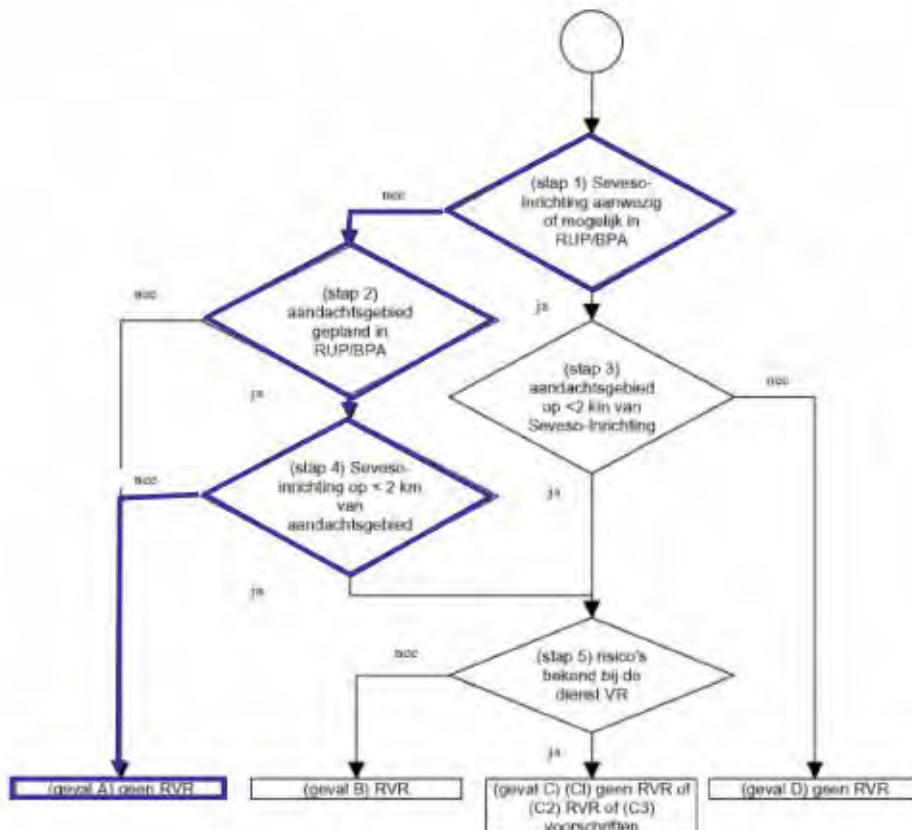
Binnen de 2 kilometer van het plangebied komen geen SEVESO-inrichtingen voor.

Figuur 14: Kolonie met Seveso-inrichtingen in de omgeving

Beslissingsschema

Figuur 15: beslissingsschema Ruimtelijke Veiligheidsrapportage

3.2 Conclusie

Er kan geconcludeerd worden dat de opmaak van een Ruimtelijk veiligheidsrapport voor dit PRUP niet noodzakelijk is. In de voorschriften van het PRUP moet echter wel vermeld worden dat SEVESO-inrichtingen niet mogelijk zijn.

4 Milieueffectrapportage

4.1 Beoordeling

Project-MER

Overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (10/12/2004, BS 17/02/2005), kan besloten worden dat geen van de mogelijk uit te voeren werken in dit PRUP vallen onder de projecten van bijlage I, waarbij het maken van een project-MER noodzakelijk is.

Uit hetzelfde uitvoeringsbesluit kan overeenkomstig artikel 2, §2 voor de categorieën van projecten vervat in bijlage II bij het besluit. De projecten die mogelijk onder deze bijlage vallen, die toepasselijk zijn voor dit PRUP zijn:

- Ruilverkavelingsproject
- Monostortplaats baggerspecie

In het kader van het ruilverkavelingsproject van Merksplas werd reeds een MER opgemaakt.

De monostortplaats voor baggerspecie is in orde met zijn vergunningen en zal aldus niet meer onderhevig zijn aan een project-MER.

In het kader van dit PRUP wordt dit niet verder bekeken omdat het hier gaat om een plan en niet om een project.

PlanMER

Met de Europese richtlijn 2001/42 werd een planMER-plicht ingevoerd. Deze richtlijn stelt dat voor plannen die het kader vormen voor vergunningen voor de in bijlage I en II bij Richtlijn 85/337 genoemde projecten of waarvoor gelet op het mogelijk effect op gebieden, een beoordeling vereist is uit hoofde van de artikelen 6 of 7 van Richtlijn 92/43 (habitatrichtlijngebieden) een milieubeoordeling moet worden opgemaakt.

Voorliggend RUP vormt echter geen kader vormen voor het afleveren van project-MER-plichtige vergunningen. Uit de screening naar een passende beoordeling vereist uit hoofde van de artikelen 6 of 7 van Richtlijn 92/43 blijkt dat door de opmaak van het PRUP geen effecten zijn voor het betreffende habitatrichtlijngebied. Bovendien bepaalt het RUP slechts het gebruik van een klein gebied op lokaal niveau. Bijgevolg dient voor dit RUP geen planMER te worden opgemaakt.

5 Passende beoordeling

In de omgeving van het plangebied van het PRUP komen habitatrichtlijngebieden voor (zie DEEL 1116.3.1 en Figuur 7). Ten noorden van de Kolonie komt het habitatrichtlijngebied 18 (Heesbossen, Vallei van Mark en Merkske en Ringven met valleigronden langs de Heerlese Loop) voor. Ten zuiden van de Kolonie komt het habitatrichtlijngebied 17 (Het Blak, Kievitsheide, Eksterhoor en nabijgelegen Kamsalamenderhabitats) voor.

Het habitatrichtlijngebied 18 ligt op meer dan 1 km van de grens van het PRUP. De bestemmingswijziging in het PRUP wordt verwacht geen impact te hebben op dit habitatrichtlijngebied. De habitatrichtlijn 17 ligt binnen een perimeter van 700 meter van het plangebied (dichtste punt op ongeveer 450m van het habitatrichtlijngebied). Omwille van de mogelijke impact van het opstellen van het PRUP, wordt een screening op de passende beoordeling gemaakt.

5.1 Omschrijving habitatrictlijngebied

5.1.1 Habitatrictlijngebied BE2100019

Het habitatrictlijngebied BE2100019 (1-5) is bekend onder de naam « Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabijgelegen Kamsalamanderhabitats »; en is gelegen in de gemeenten Beerse, Brecht, Malle en Rijkevorsel.

Dit gebied werd aan de Europese Commissie voorgesteld met mededeling van volgende gegevens :

“Complex van grotere open waterpartijen gelegen in de microcuesta van de kleien van de Kempen. Deze waterpartijen bevinden zich in diverse stadia van verlanding met belangrijke overgangen van de historische voedselarme heidegronden naar de antropogene waterpartijen. De toponiemen Het Blak, Kievitsheide, Klokkeven, De Leeuwerik, De Volharding verwijzen enerzijds naar de historische vochtige heide, anderzijds naar de ontginningen. Zeer omvangrijke populaties van Kamsalamander komen voor op tal van plassen. Het gebied heeft een grootte van 697 ha.”

Voorgesteld voor volgende habitats, vissen, amfibieën, invertebraten en planten:

habitat	
2230	Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> -soorten op landduinen
4010	Noordatlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i>
4030	Droge heide (alle subtypen)

amfibieën	
1160	<i>Triturus cristatus</i> (Kamsalamander);

5.1.2 Aanwezige vegetatie

De aanwezige vegetatie op het Blak, het gedeelte van het habitatrictlijngebied het dichtst bij het plangebied van het PRUP gelegen, kan bepaald worden aan de hand van de biologische waarderingskaart (versie 1).

Tabel 10: vegetatie en karteringseenheden het Blak

Karteringseenheid BWK versie 1	Beschrijving vegetatietype
Kc	Groeve - ontginning
Cmb	door Pijpenstrootje gedomineerde heide met struik- of boomopslag
Pmh	naaldhoutaanplant met ondergroei van grassen
Ae	eutrofe plas (diverse plantengemeenschappen)
Hx	zeer soortenarme, ingezaaide graslanden (vaak tijdelijk)
Cm	gedegradeerde heide met dominantie van Pijpenstrootje
Pa	naaldhoutaanplant zonder ondergroei

Bron: BWK versie 1 – IN

Aan de hand van de karteringseenheden van het BWK kan niet onmiddellijk worden afgeleid naar de instandhouding van welk habitat aandacht moet uitgaan.

De vegetatietypes Cm en Cmb vormen wel onderdeel van de habitattypes 4030 en 4010, maar vormen daar geen specifiek habitat, enkel in combinatie met struikheidevegetatie of dopheidevegetatie. Deze komen in de onmiddellijke omgeving niet voor volgens het BWK.

5.1.3 Instandhoudingsdoelstellingen

In de Habitatrictlijn (92/43/EEG) wordt bepaald dat door de lidstaten instandhoudingsdoelstellingen voor de Speciale Beschermingszones moeten worden uitgewerkt. De lidstaten zijn verplicht ervoor te zorgen dat de habitattypen en de soorten waarvoor deze gebieden werden aangewezen in stand gehouden worden. De instandhoudingsdoelstellingen moeten aangeven in welke staat de habitats of

soorten zich moeten bevinden om duurzaam te kunnen overleven. In Vlaanderen worden instandhoudingsdoelstellingen opgemaakt door het Agentschap Natuur en Bos, i.s.m. het Instituut voor natuur- en bosonderzoek (INBO). De instandhoudingsdoelstellingen per gebied worden opgenomen in natuurrichtplannen. Een natuurrichtplan voor Habitatrichtlijngebied nr. 11 is echter nog niet opgemaakt.

Wel werd reeds een rapport ter voorbereiding van de instandhoudingsdoelstellingen gemaakt¹⁷. Hierin worden per habitatype de milieukarakteristieken voor gunstige instandhouding en een beoordelingstabel uitgewerkt. Na bepaling en afweging van de belangrijkheid en de betekenis van de verschillende voorkomende habitatypes voor de instandhouding van de zone kunnen de instandhoudingsdoelstellingen voor specifieke zones opgemaakt worden.

Voor het habitatrichtlijngebied BE 2100019 zullen volgende habitats daarin een nader te bepalen rol spelen bij het vastleggen van de instandhoudingsdoelstellingen:

- 4010 – Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix
- 4030: Droge Europese Heide

Voor deze habitats kunnen wel reeds een aantal bedreigingen geciteerd worden¹⁸:

- veel vochtige heidevegetaties zijn geëvolueerd naar soortenarme graslanden, gedomineerd door Pijpestrootje. De belangrijkste oorzaken zijn eutrofiëring en verzuring door atmosferische deposities en verdroging door een te sterke grondwaterdaling
- bij achterstallig beheer of verlaging van de grondwatertafel treedt een verbossing op naar Eikenberkenbos of struweelvorming met Gagel
- natte heide is zeer kwetsbaar voor betreding
- eutrofiëring en verzuring leiden tot achteruitgang van de structuur en soortenrijkdom.

5.2 Screening op passende beoordeling

5.2.1 Referentiesituatie

Er dient een toetsing te gebeuren van de geplande situatie na de inwerkingtreding van het PRUP en de mogelijk daarmee gepaard gaande effecten, door inrichting en gebruik van het plangebied op basis van de omschreven stedenbouwkundige voorschriften, aan de situatie met de huidige bestemming, het huidige gebruik en de mogelijke autonome evolutie daarvan zonder PRUP.

Bij de evaluatie van de effecten van de verschillende impactelementen geldt dus de huidige situatie van het plangebied en de autonome evolutie daarvan als referentiesituatie. Daarbij moet rekening gehouden worden met de mogelijkheden die voor het plangebied bestaan indien er “niets gedaan wordt” en de bestemming “gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut” behouden blijft. De referentietoestand wordt aldus gedefinieerd als de bestaande bestemming onveranderd blijft, met de activiteiten die hierin op een legale manier plaatsvinden.

Tot de referentietoestand behoren onder meer:

- Gebied met bestemming “gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut” volgens het gewestplan
- Het landschapsbeeld bestaande uit dreven en openruimtegebieden
- De aanwezigheid van de activiteiten van openbaar nut: gevangenis, het opvangcentrum, waterwinningsactiviteiten, slibstort, ...
- De bescherming van het gebied en van een groot deel van de gebouwen.
- Aanwezigheid van recreatie en het recreatief medegebruik van het gebied.
- Bestaande woningen in een cultuurhistorisch karakter
- De zonevreemdheid van tal van infrastructuren doordat de gewestplanbestemming voor een groot gedeelte achterhaald is.
- De aanwezigheid van openruimtefuncties landbouw, natuur en bos

¹⁷ Heutz G. & Paelinckx D., Natura 2000 habitats, doelen en staat van instandhouding versie 1.0 (ontwerp), 2005, Instituut voor Natuurbehoud en AMINAL, Afdeling Natuur.

¹⁸ bron: Sterckx G. & Paelinckx D., beschrijving van de habitatypes van bijlage I van de Europese habitatrichtlijn, 2003, Instituut voor Natuurbehoud

Als nieuw t.o.v. de referentiesituatie dienen bijgevolg beschouwd te worden:

- Het differentiëren van de bestemmingen in de Kolonie
- De mogelijke ontwikkelingen bij het behoud van de bestaande bestemming

5.2.2 Ingrepen-effecten

Ruimtebeslag – biotoopverlies

Ruimtebeslag treedt op bij aanleg van wegen, aanleg van terreinen, optrekken van gebouwen en dergelijke. De teloorgang van natuurwaarden door verkleining of vernietiging van biotopen of rustgebieden m.a.w. biotoopverlies wordt als negatief beoordeeld. Naargelang de aard van de verkleinde of vernietigde biotopen varieert het verlies aan natuurwaarde van groot tot neutraal. Het creëren van nieuwe biotopen of toename van de oppervlakte, m.a.w. biotoopwinst, wordt positief beoordeeld als gepaste nieuwe natuurwaarden ontstaan.

Ingreep

Het plangebied ligt volledig buiten de speciale beschermingszones waardoor er bij aanleg van infrastructuur voor de toegelaten functies geen sprake is van biotoopverlies door ruimtebeslag binnen de SBZ zelf.

Ingrepen binnen het plangebied van het PRUP die verlies of wijziging van biotoop tot gevolg kunnen hebben buiten de SBZ, zijn:

- Wijziging van inrichting van het gebied: teloorgang van natuurwaarden en dreven
- Versterken van de natuurlijke gebieden: overgang van naaldhout naar loofhout
- De Kolonie als stapsteen binnen de natuurlijke structuur

Beoordeling

Binnen het plangebied staat het behoud van de dreven en de natuurwaarden hoog aangeschreven. De teloorgang van de natuurwaarden en de dreven is aldus een scenario dat niet tot de visie op het gebied behoort. Gezien van het groot aantal natuurlijke elementen, de rust en open plaatsen binnen de Kolonie, kan worden aangenomen dat de Kolonie ook voor bepaalde vogels uit het habitatrictlijngebied als foerageergebied of als rustgebied wordt gebruikt. De versterking van de natuurlijke structuur van de Kolonie en het effectief gaan bestemmen van de groengebieden en de dreven, vormt een grote meerwaarde. Indien daarbij gestreefd wordt naar het realiseren van een natuurlijke verbinding tussen het habitatrictlijngebied en de overgang van naaldhout naar loofhout, dan wordt de rol van de Kolonie voor het habitatrictlijngebied van groter belang.

Wat binnen het plangebied t.o.v. het habitatrictlijngebied kan worden verwezenlijkt is het behoud van de rust in het gebied + het behoud en de versterking van het natuurlijk karakter en de drevenstructuur.

Er vallen geen negatieve effecten te verwachten op de te beschermen habitats door de bestemmingswijzigingen binnen het PRUP. Er is een eerder positief effect door het verbeteren van de natuurlijke structuur en het effectief bestemmen ervan. Hierdoor wordt de Kolonie een natuurverbinding voor het habitatrictlijngebied in noordelijke richting.

Verstoring door geluid

Lawaaihinder wordt beoordeeld voor de mate waarin fauna hierdoor wordt beïnvloed. Of geluid als storend wordt ervaren hangt af van de soort, het biotooptype, de afstand en de aard van de geluidsbronnen (geluidsintensiteit). Bij geluidsverstoringgevoelige soorten is vluchtgedrag het meest te verwachten gevolg. Een verhoging van de verstoring wordt dan ook als negatief beoordeeld.

Mogelijke verstoringbronnen

Het effect van verstoring door geluid kan twee invloedsfactoren hebben:

- Toename van verkeer
- Toename van geluid dat met de activiteiten binnen de Kolonie zelf gepaard gaat

Beoordeling

Verwacht mag worden dat door uitvoering van de planinhoud het effect van verstoring door geluid minimaal is. Dit omdat de verhoging van de dynamiek binnen het plangebied voornamelijk voorzien is voor niet-gemotoriseerd (recreatief) verkeer. De wijziging in de verkeersintensiteit op de Steenweg op Rijkeworsel is beperkt ten opzichte van bestaande functie als doorgaande weg.

Via het PRUP worden voornamelijk de huidige activiteiten behouden en bestemd. De uitbreiding van de activiteiten binnen het PRUP situeert zich voornamelijk in de recreatieve sfeer. Gezien de grootte van het plangebied, wordt verwacht dat activiteiten op de Grote Boerderij en de Kapel geen invloed zullen hebben op de toename van het geluidsniveau binnen de speciale beschermingszone wegens de afstand. De rust binnen de Kolonie staat bovendien hoog aangeschreven. De te beschermen en kenmerkende soorten en habitats zullen bijgevolg geen bijkomende hinder ondervinden naar aanleiding van het uitvoeren van de planinhoud.

Visuele verstoring

Licht en luchtbewegingen zijn mogelijke verstoringsbronnen met negatieve impact op broed- en fouragegedrag. Deze mogelijke verstoringsbronnen behoren echter niet tot de planinhoud. Bovendien vormt de zuidelijke rand van de Kolonie een voldoende buffer ten opzichte van het habitatrictlijngebied door aanwezigheid van groengebieden, agrarisch gebied en dreven. De meer dynamische functies van de Kolonie hebben geen visuele impact op het habitatrictlijngebied.

Ecohydrologische relaties

Gelet op de aard van de te beschermen habitats is het in stand houden van ecohydrologische relaties essentieel.

De planinhoud voorziet niet in een ingreep op de waterhuishouding. Specifiek wordt in de voorschriften een bepaling uit het beschermingsbesluit overgenomen: "behoudens toestemming vanwege de Vlaamse minister of zijn gemachtigde verboden: elke activiteit of elke handeling die een wijziging van de waterhuishouding of van de waterpeilen voor gevolg kan hebben."

De planinhoud voorziet niet in een toename van verhardingen. Enkel plaatselijk kan er verharding worden toegestaan, vb. in functie van de toegankelijkheid. Bij de aanleg van bijkomende verhardingen dient ten tweede het hemelwater de mogelijkheid te krijgen maximaal door te dringen in de ondergrond.

Het lozen van afvalwaters zou indien onaangepast doorgevoerd een mogelijk negatief effect kunnen hebben op het habitatrictlijngebied. In de voorschriften wordt echter ingeschreven dat hiervoor specifiek een oplossing moet worden gezocht indien een aansluiting op openbare riolering en waterzuivering niet mogelijk is. De infrastructuur die hiervoor nodig is mag binnen de zones van het plangebied voorzien worden op voorwaarde dat de infrastructuur onopvallend geïntegreerd wordt in de omgeving.

Soortendiversiteit

Het voortbestaan van de huidige leefgebieden van de soorten komt niet in gevaar. Er treedt geen verlies van biotopen op en de ecologische infrastructuur wordt niet aangetast. De Kolonie kan als natuurlijke stapsteen tussen het habitatrictlijngebied en de noordelijk gelegen natuurlijke gebieden worden gezien.

5.2.3 Conclusie screening

Een ingreep heeft significant negatieve gevolgen op een speciale beschermingszone indien deze een verslechtering van de algemene kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van de soorten met zich meebrengt of een soort verstoort waarvoor de zone werd aangewezen. De uiteindelijke significantie moet worden vastgesteld in functie van de bijdrage die de onderzochte zone levert aan het Natura 2000 netwerk. De significantie van de eventuele negatieve effecten op de te beschermen habitats en soorten wordt dus beoordeeld in vergelijking met de totale speciale beschermingszone.

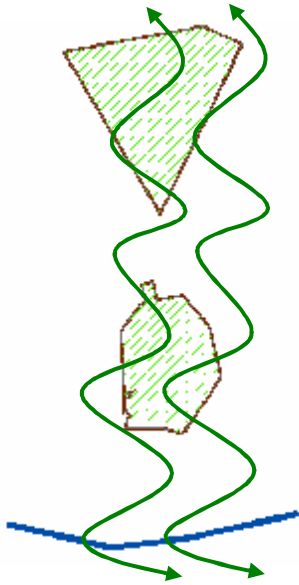
Voor het Habitatrictlijngebied werden een aantal te beschermen habitats opgegeven. Deze worden ten opzichte van de referentiesituatie niet significant aangetast. De herbestemming van de zones in het PRUP bieden bijkomende garanties voor het creëren van een meer natuurlijk gebied dat als stapzone tussen verschillende natuurlijke gebieden kan worden gezien. De autonome evolutie van

dit gebied, kan dit volgens de huidige bestemming (zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut) veel moeilijker garanderen. Door het PRUP zijn er veel striktere regels wat betreft dynamiek en toegelaten activiteiten. Bovendien zijn de meest dynamische gebieden binnen het PRUP gelegen in het centrum van het plangebied, waardoor de impact hiervan op het habitatrichtlijngebied minimaal moet worden geacht omwille van de afstand (minimaal 1,5 km)

Mits het nemen van gepaste maatregelen (afwatering van afvalwaters) kan besloten worden dat geen betekenisvolle aantasting van de te beschermen habitats en soorten te verwachten valt.

VI CONCEPTEN

Volgende concepten zijn van toepassing op de inrichting van de Kolonie van Merksplas:

Kolonie Merksplas als stapsteen in natuurlijke structuur

De Kolonie van Merksplas, heeft samen met de Kolonie van Wortel een belangrijke landschapsecologische rol als noord-zuidverbinding tussen belangrijke natuur- en boscomplexen in de Noorderkempen. Deze rol moet de Kolonie blijven vervullen.

De Kolonies van Merksplas en Wortel vervullen een gelijkaardige functie in de omgeving en kunnen complementair aan elkaar worden uitgebouwd.

De Kolonie steeds als een geheel zien

Ondanks de verschillende functies die in de Kolonie voorkomen, vormt de Kolonie door haar dreven, bossen en ringgracht één duidelijk geheel. Het geheel is tevens beschermd als landschap. Het gebied moet ook in de toekomst als geheel behouden blijven.

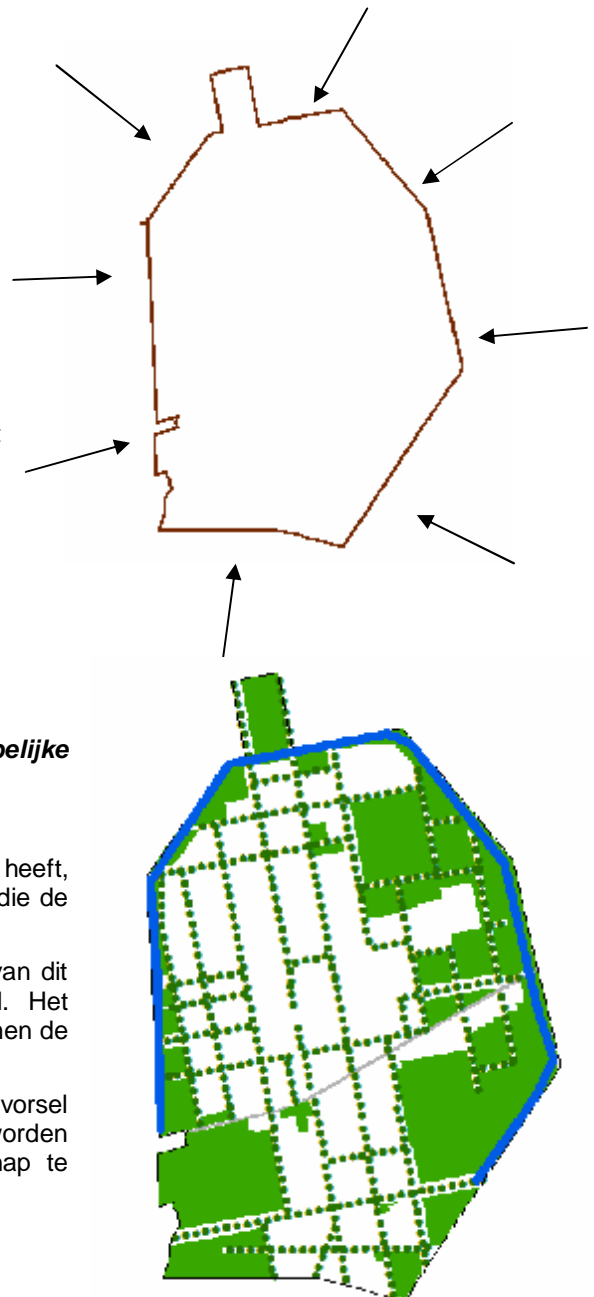
Het overkoepelend beheer van de Kolonie wordt het best in handen genomen door één instantie om het geheel te behouden. Dit kan vb. gebeuren door een overheid. Het behoud van de beeldbepalende functies draagt bij tot het behoud van het gebied als één geheel.

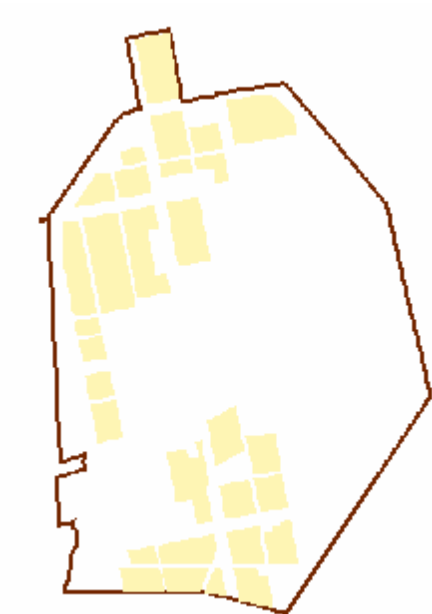
Ruimte voorbehouden voor natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden

Voor elk van de zones waar natuur de hoofdfunctie heeft, dienen specifieke voorschriften te worden opgesteld die de eigenheid van deze gebieden bewaart.

De landschappelijke en cultuurhistorische waarden van dit gebieden dienen als geheel te worden bewaard. Het perceleringspatroon, de ringgracht en de dreven vormen de meest typische kenmerken van het landschap.

Aan het begin en eindpunt van de Steenweg op Rijkevorsel door de Kolonie, kan een toegangspoort gecreëerd worden om de herkenbaarheid van het typerende landschap te vergroten.

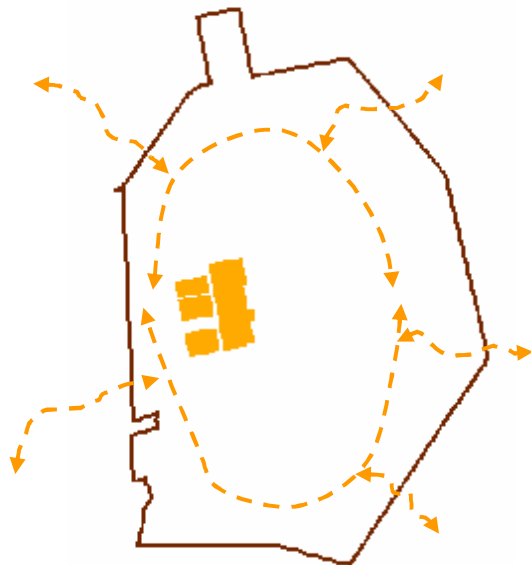

Ruimte voor grondgebonden landbouw

Landbouwgronden dienen conform het consensusplan (inrichtings- en drevenbeheerplan) voor grondgebonden landbouw te worden bestemd. Deze landbouwgronden dienen bouwvrij te worden gehouden. Op die manier wordt een open gebied gecreëerd.

Ten zuiden van de Steenweg op Rijkevorsel kunnen ook tuinbouwactiviteiten plaatsvinden. Het moet steeds gaan om niet-beschermde gewassen.

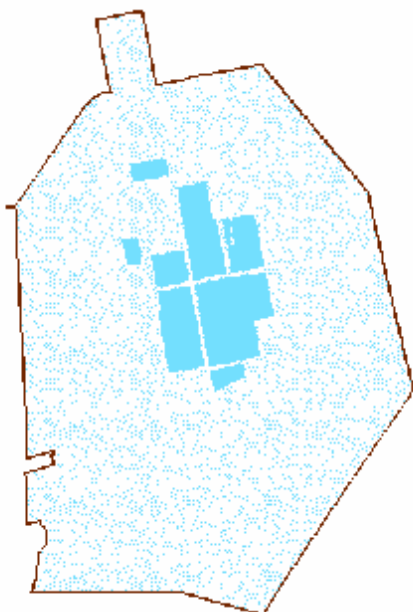
Recreatiemogelijkheden in functie van de draagkracht van het gebied

In en rond de Grote Boerderij en de Kapel, moet de mogelijkheid worden voorbehouden voor recreatie die de draagkracht van het gebied niet overstijgt.

De dynamiek die de recreatieve activiteiten met zich meebrengen, moeten op maat zijn van de Kolonie.

In gebieden waar andere functies het voortouw nemen is toeristisch-recreatief medegebruik mogelijk, maar zonder deze functies te schaden.

Het toeristisch-recreatief gebruik dient zich niet enkel binnen de Kolonie af te spelen, maar kan een centrale rol spelen binnen de toeristisch-recreatieve netwerken uit de omgeving.

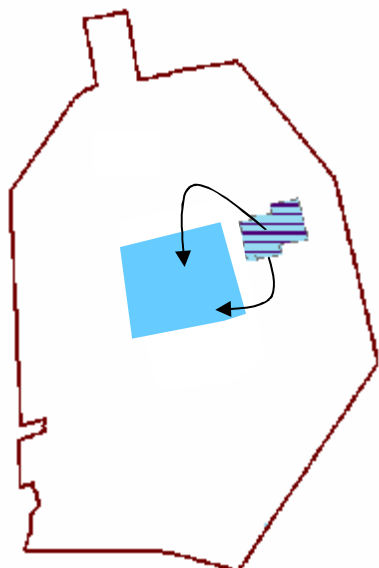
Bovenlokale rol voor gemeenschapsvoorzieningen

In verschillende gebieden binnen de kolonie, waar niet natuur of landbouw de hoofdfunctie hebben, dient het openbaar karakter/gemeenschapsvoorzieningen te worden behouden. De gemeenschapsvoorzieningen kunnen opgedeeld worden naar een meer specifieke functie.

Als specifieke functies kunnen vb. wonen, bedrijvigheid of recreatie toegelaten worden.

De strafinrichting kan behouden blijven, centraal in de Kolonie.

Bedrijvigheid in relatie tot gevangenis en gemeenschapsvoorzieningen

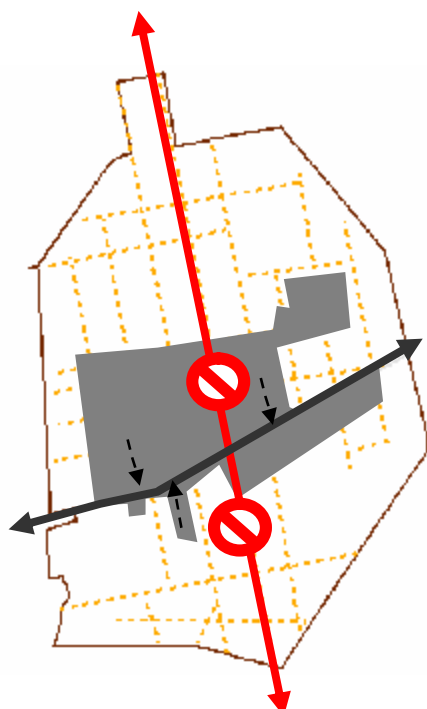
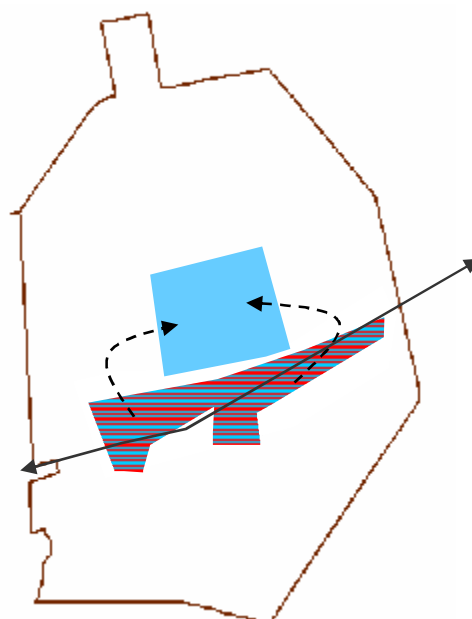

Binnen de Kolonie kan de bestaande zone voor bedrijvigheid bestendig worden, maar enkel indien er een maatschappelijke en sociale invulling aan wordt gegeven. Het bedrijventerrein mag niet evolueren naar een lokaal bedrijventerrein.

Op dit bedrijventerrein dient men zich te richten naar specifieke noden uit de gevangenis of andere gemeenschapsvoorzieningen. Specifieke doelgroepen van gevangenen, ex-gevangenen, sociaal achtergestelde groepen, gehandicapten,... vormen de aan te trekken werknemers.

Wonen in een cultuurhistorisch kader

Op de Kolonie komen bestaande woningen voor die eertijds met de gevangenis verbonden waren. De link met de gevangenis is voor een deel van deze woningen verdwenen. Het uitzicht van deze woningen bepaalt echter mede het uitzicht van de Kolonie. De woonfunctie kan hier behouden blijven, maar met respect voor de authenticiteit en het cultuurhistorisch kader. De architectonische eenheid dient te worden behouden en de woningen moeten landschappelijk worden ingepast.

De draagkracht van het gebied niet overschrijden

De Kolonie van Merksplas is een groot, maar rustig gebied. Het gevaar van vele functies toelaten is dat de rust van het gebied verstoord wordt en de dynamiek in het gebied te groot wordt. Dit moet worden vermeden, vermits de rust intrinsiek deel uitmaakt van de Kolonie. Te dynamische functies dienen te worden voorkomen en een gepaste verkeersafwikkeling voor de activiteiten en verkeersdoorstroming dienen te worden gerealiseerd. De Steenweg op Rijkevorsel vormt de as voor de opvang van het verkeer door de Kolonie en voor de ontsluiting van de Kolonie voor gemotoriseerd vervoer. Doorgaand gemotoriseerd verkeer in N-Z richting dient in ieder geval te worden tegengegaan. Door het beheersen van de mobiliteit kunnen meer garanties worden geboden voor het behoud van de rust van de Kolonie en dat de draagkracht van het gebied niet wordt overschreden.

VII VISIE EN ONTWERP VOOR DE KOLONIE IN MERKSPLAS

1 Uitgangspunten en specifieke randvoorwaarden

Beschermd landschap

Merksplas-Kolonie is als landschap beschermd. De doelstellingen en verbodsbepalingen van het beschermingsbesluit moeten strikt nageleefd worden. De schaal en de dynamiek van alle activiteiten moet steeds in overeenstemming zijn met het gave landschap.

Het landschap moet steeds een eerste toetskader zijn, zowel voor het opstellen van plannen voor het gebied, als voor het toekennen van vergunningen aan functies in het gebied.

Voor alle vergunningsaanvragen binnen het beschermd landschap is een bindend advies noodzakelijk van de administratie RO Vlaanderen – dienst die verantwoordelijk is voor onroerend erfgoed (conform artikel 111 §5, 3°).

Gebouwenpatrimonium

Wegens het unieke karakter van Merksplas-Kolonie en de gebouwen, moet het gebouwenpatrimonium behouden blijven en hersteld worden. Op plaatsen waar dit niet mogelijk is (vb. strafinrichting) moet de link met de originele architectuur zoveel mogelijk bewaard blijven. De erfgoedwaarde van de beschermde gebouwen moet bewaard blijven. Restauratie van verschillende gebouwen dringt zich op.

Consensusplan

Het consensusplan, dat tot stand gekomen is door herhaaldelijk overleg tussen de verschillende betrokken ruimtegebruikers vormt mede een belangrijk uitgangspunt voor de gewenste ruimtelijke structuur. Het plan is niet in alle opzichten even gedetailleerd en laat op die manier hier en daar nog ruimte voor keuzes.

Specifieke randvoorwaarden uit de bestaande ruimtelijke structuur

Uit het gedetailleerd onderzoek in het kader van het PRUP zijn een aantal specifieke aandachtspunten en randvoorwaarden tot uiting gekomen (zie hoger). Deze aandachtspunten en randvoorwaarden dienen tevens meegenomen bij de opbouw van de gewenste ruimtelijke structuur.

Globale benadering

De visie wordt thematisch uitgesplitst en wordt vertaald in gebiedsgerichte specificaties. Nochtans blijft een globale benadering essentieel om de harmonie en eenheid van Merksplas-Kolonie te vrijwaren. Overkoepelende beheerplannen of tenminste onderlinge afstemming van beheer door overleg kunnen dit bewerkstelligen.

De vzw Kempens Landschap kan een coördinerende taak op zich nemen voor het beheer van de ganse Kolonie.

Bestemming vastleggen

De bovenlokale functie van Merksplas-Kolonie als ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang kan worden vastgelegd als overdruk in het RUP. Hier dient een specifiek beleid te worden gevoerd waarbij de kleine landschapselementen centraal staan en waar de overheid sturend werkt. Deze sturende werking moet zorgen dat het geheel als een eenheid blijft behouden. De visie van de gebied moet tevens samenhang inhouden met het omringende landschap.

2 Ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang

Voor de gewenste natuurlijke structuur staat de realisatie van de ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang cfr het RSPA centraal. Deze wordt opgebouwd rond vlak- en lijnvormige kleine landschapselementen (dreven, ringgracht, kleinere bospercelen, waterpartijen) en enkele grotere zwaartepunten in de natuurlijke structuur, zoals aaneengesloten boscomplexen. Daarbij dient steeds een link gelegd met de landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

De Kolonie moet hierbij worden gezien als schakel in een aaneenschakeling van groengebieden van noord naar zuid doorheen het noordelijk gedeelte van de Provincie Antwerpen.

Bijkomend kan een gewestelijk initiatief genomen worden in functie van natuurverweving voor de gebieden aan de rand van het plangebied die niet aan bod zijn gekomen bij het PRUP.

Ontwikkelingsperspectieven:

- de aanduiding van de ecologisch infrastructuur van bovenlokaal belang als algemeen voorschrift voor het hele plangebied.
- door de aanduiding van gebieden met hoofdfunctie natuur, kleine landschapselementen, dreven... kan de functie ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang worden gerealiseerd.
- Van belang is de rust in het gebied. Ontwikkelingen die de rust van het gebied verstoren of de draagkracht overschrijden zijn niet wenselijk in dit gebied.

3 Natuur en bos (groengebieden)

3.1 Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor de bos- en natuurgebieden

De bos- en natuurgebieden van Merksplas-Kolonie bestaan hoofdzakelijk in gebieden in de nabijheid van de ringgracht. Op die manier wordt een brede strook met natuur gecreëerd rondom Merksplas-Kolonie. De natuur- en bosgebieden moeten gevrijwaard, hersteld en versterkt worden. Zij geven een "fond" aan de ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang. De bos- en natuurgebieden uit het inrichtings- en drevenbeheerplan kunnen hieronder worden opgenomen. Ter versterking van de ecologische verbindingfunctie kan er een ruil gebeuren van groengebieden uit het inrichtings- en drevenbeheerplan.

Het voormalige Biesven krijgt een natuurfunctie. In een beheerplan voor de bos- en natuurgebieden kan de inrichting van het voormalige Biesven worden opgenomen.

Hoewel natuur in deze gebieden de hoofdfunctie blijft, kunnen mogelijkheden geboden worden voor recreatief medegebruik. De dreven die tussen natuur- en bosgebied lopen, kunnen het recreatief medegebruik voor een groot deel opvangen. In het bosgebied, aansluitend bij de kern van Merksplas moet de aanwezigheid van een speelbos worden afgewogen.

In het zuidwestelijke deel van het plangebied wordt eveneens natuur als visie naar voor geschoven. Dit zuidwestelijke deel is niet onderzocht bij de opmaak van het consensusplan. Er wordt voor gekozen om de bestemming "natuurgebied" uit het gewestplan hier te bevestigen. Door dit gebied mee te nemen in de afbakening van het PRUP, wordt het gebied als één geheel bekeken

Ontwikkelingsperspectieven

- Gebiedsgericht vastleggen van de hoofdfunctie natuur ter versterking van de ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang.
- Herstel en versterking natuurwaarden
- Inrichting en herstel van het voormalige Biesven.
- Recreatief medegebruik mogelijk
- In de nabijheid van de kern is een speelbos toegelaten
- Bebouwing of verharding in deze gebieden wordt verboden

Flankerende maatregelen

- Opmaken van een bos- en natuurplan waarin inrichtings- en beheersmaatregelen worden beschreven.
- Taak ANB als hoofdeigenaar en –beheerder in functie van de te bereiken natuurlijke structuur

3.2 Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor de grote ringgracht

De grote ringgracht zorgt voor een duidelijke afbakening van het grootste deel van Merksplas-Kolonie, ten opzichte van het omliggende landschap. De ringgracht is met bomen omzoomd en zorgt met de nabij gelegen bos- en natuurgebieden voor een groene gordel rond Merksplas-Kolonie. Het wensbeeld voor de ringgracht is om deze als groene gordel rond Merksplas-Kolonie te behouden. Daartoe dienen de natuurwaarden behouden en versterkt te worden. De ringgracht versterkt de identiteit van de Kolonie als “gesloten Kolonie” in tegenstelling tot Wortel Kolonie. Het behoud van dit cultuurhistorisch relict met zijn oorspronkelijk profiel vormt een belangrijk element.

De ringgracht is in de loop der tijd niet zo goed onderhouden en verkeert niet meer in goede staat. Het slib van de ringgracht is bovendien vervuild met zware metalen, waardoor een sanering zich opdringt. De ringgracht moet weer hersteld worden, zoveel mogelijk in zijn oorspronkelijke vorm.

Natuur is de hoofdfunctie van de ringgracht, maar er moet ook plaats blijven voor recreatief medegebruik. De dijk van de ringgracht is een geschikte plaats voor het recreatief medegebruik. Het is echter niet de bedoeling de volledige ringgracht te ontsluiten voor wandelaars. Fiets- en wandelroutes kunnen de ringgracht ook kruisen. De kom, de verbreding van de ringgracht ter hoogte van Merksplas centrum, kan als zwemvijver worden ingericht. Deze invulling lijkt niet realistisch op dit ogenblik, maar kan bij het aanpaste infrastructuur en bij naleven van de reglementering van zwemgelegenheden wel worden voorzien in de toekomst.

Het aantal oversteekplaatsen van de ringgracht moet echter beperkt blijven tot de bestaande oversteekplaatsen. Nieuwe brugverbindingen en harde infrastructures kunnen niet voorzien worden. Een kleine houten voetgangersbrug kan wel toegelaten worden in functie van een toeristisch-recreatief netwerk, indien daarmee de toegankelijkheid van de Kolonie voor omliggende bewoners vergroot en in de onmiddellijke omgeving geen andere mogelijkheden bestaan om de ringgracht te kruisen. Een bijkomende toegang tot de Kolonie mag echter de druk op het gebied niet verhogen.

Tot slot moet de mogelijke rol van de ringgracht in het watersysteem (waterberging en irrigatie) worden onderzocht. Vanuit ecologisch en esthetisch oogpunt dient er op gelet dat de ringvaart steeds een zeker niveau van waterstand behoudt. De verschillende functies van de ringgracht kunnen in een beheerplan opgenomen worden.

Ontwikkelingsperspectieven

- Behoud en herstellen van de ringgracht en omliggende groengebieden als groene gordel rond de Kolonie en als cultuurhistorisch relict.
- Behoud van het profiel van de ringgracht
- Behoud van de rol van de ringgracht als waterberging en irrigatie
- Het bestaande aantal oversteekplaatsen voor gemotoriseerd verkeer behouden
- Mogelijkheden tot het aanleggen van een houten brug voor voetgangersverkeer om het recreatief netwerk te optimaliseren.
- Recreatief medegebruik is mogelijk

Flankerende maatregelen

- Onderzoek naar de kwaliteit van het water en het slib uit de ringgracht en eventuele sanering ervan.
- Opmaken van een bos- en natuurplan waarin inrichtings- en beheersmaatregelen worden beschreven.

3.3 Voormalige stortplaatsen

Cyanide-stortplaats

Op Merksplas-Kolonie bevinden zich gronden met een zware cyanide-vervuiling. Een sanering van deze stortplaats dringt zich op. Bijzonder aandachtspunt bij sanering is de haalbaarheid van saneringsniveau in functie van de gewenste hoofdfunctie natuur.

Stortplaats huishoudelijk afval

Dit stort is reeds afgewerkt en krijgt hoofdfunctie natuur. De natuurfunctie van dit gebied moet versterkt worden. Ter hoogte van deze voormalige stortplaats liggen nog enkele waterplassen als overblijfselen van de klei-ontginning. Mogelijk lenen deze waterplassen zich tot laagdynamisch recreatief medegebruik zoals zwemmen, vissen, schaatsen. De mogelijkheden van het recreatief medegebruik van deze waterplassen dienen verder onderzocht.¹⁹ Voor de eventuele recreatie mag enkel heel beperkt infrastructuur toegelaten worden zoals vb. een vlonder.

De nazorg van dit stort moet evenwel steeds mogelijk blijven.

Ontwikkelingsperspectieven

- Waterplassen kunnen worden ingericht voor laagdynamisch recreatief medegebruik: zwemmen, vissen, schaatsen,... indien de reglementering voor gezondheid, veiligheid en milieu worden nageleefd.
- Versterken van de natuurfunctie
- Enkel beperkte infrastructuur toelaten in functie van recreatief medegebruik.

Flankerende maatregelen

- Sanering cyanidestort in functie van de hoofdbestemming natuur
- Onderzoek naar gezondheid, veiligheid en milieu bij het inrichten van de vijvers voor recreatief medegebruik.

3.4 Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor kleine landschapselementen

Binnen de Kolonie komen een aantal bijzondere kleine landschapselementen voor in de vorm van vennen en vijvers. Deze dienen te worden behouden en hersteld, onafhankelijk van de onderliggende van de aanwezige functies in de omgeving. Deze kleine landschapselementen hebben een belangrijke natuurwaarde binnen het gebied.

4 Dreven

4.1 Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor de dreven

De dreven moeten in het landschap van Merksplas-Kolonie op een kwaliteitsvolle manier worden behouden. Ze zijn de beelddragende elementen van het landschap van de Kolonie.

De dreven zijn een ideale geleider voor het recreatief medegebruik in Merksplas-Kolonie. De verkeersfunctie van de dreven moet beperkt blijven en de dreven moeten zoveel mogelijk autovrij gehouden worden.

Door de VLM is een drevenbeheerplan opgesteld. Per dreef wordt het onderhoud van de bomen en van de berm voorgescreven. Afhankelijk van het aangrenzend grondgebruik, wordt een onderscheid gemaakt in beheersprincipes van de dreven en hun onderliggende berm. Het beheer van de dreven dient te gebeuren volgens het drevenbeheerplan.

¹⁹ Gezien de diepte van de putten, eventuele gezondheidsrisico's, de reeds bestaande visinfrastructuur,... lijkt het in eerste instantie niet realistisch om recreatief medegebruik toe te laten.

Het drevenbeheerplan wordt als bijlage bij het PRUP gestoken (bijlage 10 + bijlage 11)

Dreven in het open landbouwgebied moeten transparant zijn. Zij versterken immers de openheid van het landschap. De bermen moeten vrij blijven van ondergroei, zodat de doorkijk naar het landschap niet belemmerd wordt. De bermen onder de dreven worden minstens verbreed tot op het punt van de kroonprojectie. Zo krijgen de bomen meer ruimte. In landbouwgebied vormen de kavelsloten de grens tussen de bermen en het eigenlijke landbouwgebied.

Dreven in bosgebied dienen duidelijk als 'dreef' herkenbaar te blijven. Er wordt een boszoom voorzien tussen dreef en bos, zodat de dreefbomen vrij komen te staan in het bos.

De dreven moeten in het RUP als afzonderlijke bestemming worden weergegeven en niet als overdruk van de omliggende functies. Op die manier is er duidelijkheid voor de ruimtegebruikers en is er sprake van ruimtelijke verweving van de dreven tussen de andere gebruiksfuncties van Merksplas-Kolonie in.

De dreven dienen te worden behouden als geraamte van de Kolonie. De enkele en de dubbele dreven moeten worden behouden, hersteld en verder ontwikkeld. De breedte van elke dreef hangt af van het type van dreef.

Het beheer van de dreven kan eventueel in handen komen van de VLM. Daartoe kan een eventuele overdracht van eigendommen nog noodzakelijk zijn.

Ontwikkelingsperspectieven

- Behoud van het drevenpatroon met bomenrijen: dreven een afzonderlijke bestemming geven met en gepaste breedte.
- Voor dreven naast landbouwgebied is transparantie noodzakelijk: een ondergroei is hier niet mogelijk. De dreven zijn minstens even breed als de kroonprojectie van de bomen die erin staan.
- Verkeersfunctie van dreven beperken
- Voor dreven in bosgebied dient de herkenbaarheid te worden bewerkstelligd. Zoom voorzien tussen bos en dreef, zodat de dreefbomen vrij komen te staan in het bos. Ondergroei is toegelaten.
- Dreven als geleiders van het recreatief medegebruik.
- Aandacht voor de mobiliteitsfunctie van de dreven.

Flankerende maatregelen

- Continuïteit drevenbeheerplan
- Vrijwillige beheersovereenkomsten voor onderhoud dreven
- Eigendomsoverdrachten voor het verzekeren van het onderhoud van de dreven.

4.2 Specifieke voorschriften voor de mobiliteitsfunctie van de dreven.

Behalve hun beeldbepalende functie, zijn de dreven eveneens de geleiders van het recreatief en functioneel verkeer door de Kolonie. Een gedeelte van de dreven is nu reeds verhard. Een algemene verharding van de dreven dient te worden voorkomen. Voor functies binnen de Kolonie die moeten bereikbaar blijven voor gemotoriseerd vervoer is het verharderen van een weg in de dreef toegelaten. Op andere plaatsen is enkel een verharding toegelaten in functie van het traag verkeer over een beperkte breedte.

In ieder geval dient het functioneel verkeer in de noord-zuidrichting te worden vermeden. Dit dient voornamelijk via flankerende maatregelen aan het RUP gebeuren.

Om de verharding binnen de dreven een landschappelijke inpassing te geven, dient te worden gewerkt met natuurlijke materialen. Tevens dient de waterdoorlaatbaarheid ervan worden gegarandeerd of een gepaste compensatie voor de opvang van het hemelwater worden voorzien.

Ontwikkelingsperspectieven

- Verharding van de dreven slechts toelaten indien het strikt noodzakelijk is.
- Verharding voor traag verkeer is op de dreven steeds mogelijk.
- Materiaalkeuze van verharding: materiaal met een natuurlijk karakter

- Waterdoorlaatbaarheid van verharding dient te worden gegarandeerd of een gepaste compensatie voor de opvang van hemelwater dient te worden voorzien.

Flankerende maatregelen

- Infrastructurele maatregelen nemen om het sluipverkeer (gemotoriseerd vervoer) in noord-zuidrichting te voorkomen.
- Infrastructurele maatregelen om recreatief verkeer toe te laten binnen de dreven.

5 Landschap

Het landschap in de Kolonie van Merksplas is zeer kenmerkend. Het gebied is dan ook beschermd als landschap. Het beschermingsbesluit van de Kolonie dient te worden nageleefd en voor elke stedenbouwkundige of milieuaanvraag dient een bindend advies te worden gegeven vanuit de administratie RO Vlaanderen – dienst die verantwoordelijk is voor onroerend erfgoed.

Ontwikkelingsperspectieven

- Het gebied dient als één structureel geheel bewaard en beheerd worden
- Er dient een bestemming en een gepast beheer van alle gebouwen en de inrichting van alle gronden te worden bekomen, zonder de structurele eenheid van het gebied op te geven.
- Bewaren van het compartimentenlandschap
- Behoud en herstellen van drevenpatroon
- Behouden van de bossen, verder diversifiëren door geleidelijke overgang naar loofbos.
- Vinden van gepaste bestemmingen voor de bestaande gebouwen en hun omgeving.
- Op gepaste manier de industriële terreinen in het geheel impassen. Uitbreidingen zijn onder voorbehoud.

Flankerende maatregelen

- Onderhoud van het bomen- en natuurpatrimonium.
- Aankoop van zoveel mogelijk gronden door overheden (VLM, ANB,...)
- Behoud van een beheerscommissie als continu overlegplatform
- Opmaak van een beheerplan
- De verbinding tussen de Kolonies van Wortel en van Merksplas mogelijk maken om de verbondenheid te benadrukken

6 Landbouw

6.1 Specifieke ontwikkelingsperspectieven landbouw

Voor de landbouwgebieden wordt vertrokken van het inrichtings- en drevenbeheerplan van de VLM. Over dit plan is reeds een consensus bereikt. De landbouwpercelen, aanwezig in dit gebied, werden aangeduid als compensatie voor percelen die in het “Ruilverkavelingsplan van Rijkevorsel – Wortel” aangeduid worden als natuur (habitatrichtlijngebied).

Een doelstelling voor het agrarisch gebied ten noorden van de Steenweg op Rijkevorsel is de openheid van het landschap in Merksplas-Kolonie zoveel mogelijk te behouden. Daartoe kan gestimuleerd worden om vrijwillige beheersovereenkomsten aan te gaan met de overheid voor het maken en beheren van graslanden (semi-permanent en permanent).

Een bijkomende voorwaarde is dat er geen nieuwe bedrijfsgebouwen mogen worden opgetrokken (= bouwvrije zone). In het beschermingsbesluit van het landschap is opgenomen dat het verdere gebruik van landbouwgronden als veldkavels dient te gebeuren. Het toelaten van bebouwing kan niet worden toegelaten.

Voor de landbouwgronden ten zuiden van de Steenweg op Rijkevorsel kan het systeem van erfpacht behouden blijven. Het aanwezige grondgebruik (boomkwekerij) kan worden behouden, in zoverre het

steeds blijft gaan om niet-beschermde soorten. De aanwezigheid van beschermde soorten zou het uitzicht van de Kolonie danig veranderen dat dit niet aanvaardbaar kan zijn. Het kiezen voor aaneengesloten landbouwgronden en zones voor natuur vormt de aanbeveling.

Ontwikkelingsperspectieven

- Hoofdfunctie landbouw vastleggen
- Landbouwgronden voorbehouden voor grondgebonden landbouw
- Toegelaten landbouwactiviteiten differentiëren
- Het agrarisch gebied dient bouwvrij te worden gehouden.
- Openheid agrarisch gebied behouden.
- Kiezen voor aaneengesloten landbouwgronden.

Mogelijke flankerende maatregelen

- Vrijwillige beheersovereenkomsten
- Uitvoering ruilverkaveling

6.2 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor de kleine boerderij en omgeving

De kleine boerderij krijgt een landbouwfunctie, uitgaande van de huidige tuinbouwactiviteiten. De mogelijkheid voor het voorzien van een conciërgewoning moet open gehouden worden.

Rondom de kleine Boerderij kan ruimte gehouden worden voor een plantentuin/arboretum. Dit dient eerder een educatieve functie dan een commerciële functie te hebben. In de Kleine Boerderij zelf kan een ontvangst- of congresruimte worden voorzien. Enkel activiteiten in functie van landbouwactiviteiten en van het arboretum kunnen hier plaatsvinden. Het kan geenszins de bedoeling zijn om in dit gebouw een horecafunctie of handelsactiviteiten uit te oefenen die los staan van het arboretum. Het gaat hierbij om beperkte handels- of horeca-activiteiten. Het uitbouwen van vb. een tuincentrum kan hier geenszins toegelaten worden.. Aansluitend op het bestaande gebouw van de Kleine Boerderij kan een beperkte uitbreiding zijn voor een serre. Deze oppervlakte dient echter te worden beperkt. De woning ten noorden van de Kleine Boerderij dient, zoals in de erfpacht vastgelegd, verbonden blijven met de functie uitgeoefend bij de Kleine Boerderij.

Voor de gestelde activiteiten is het noodzakelijk om een parking te voorzien. De aanleg van een beperkte parking dient te gebeuren met een landschappelijke inpassing zodat het typische landschapspatroon met de dreven niet verstoord wordt. De gebouwen van de kleine boerderij moeten behouden blijven met respect voor hun oorspronkelijke verschijningsvorm maar met de mogelijkheid om de binnenruimte in te richten naar een ontvangst- of congresruimte. De aanwezige activiteiten op de Kleine Boerderij mogen niet de intentie hebben om concurrentie te vormen met de aanwezige activiteiten van de Grote Boerderij. Door het verschillende doelpubliek van de verschillende gebouwen, vormt dit op het eerste zicht geen probleem.

De functie en de dynamiek van de Kleine Boerderij en de omgeving moeten afgestemd worden op de draagkracht van de omgeving. De aanplantingen van de boomkwekerij moeten afgestemd worden met de natuurlijke invulling van het coulisselandschap van de dreven. Het systeem van erfpacht kan voor de kleine boerderij behouden blijven, net als voor de landbouwgronden ten zuiden van de Steenweg op Rijkvorsel.

Ontwikkelingsperspectieven

- Een arboretum is mogelijk bij de Kleine Boerderij. Dit dient landschappelijk te worden ingepast. Bij een vergunningsaanvraag dient dit steeds te worden aangetoond.
- Parking voorzien bij de Kleine Boerderij
- Behoud en herstel van de Kleine Boerderij als bouwkundig erfgoed binnen het bestaande volume
- Een beperkte uitbreiding voor glastuinbouw is mogelijk aan de achtergevel van de Kleine Boerderij.
- Woning ten noorden van de Kleine Boerderij dient steeds in functie te staan van de Kleine Boerderij.

Flankerende maatregelen

- Toezicht op de dynamiek van de activiteiten rond de Kleine Boerderij

7 Recreatie

7.1 Specifieke ontwikkelingsperspectieven recreatie

Recreatie neemt een belangrijke plaats in de gewenste structuur van Merksplas Kolonie. Algemeen aandachtspunt is vastleggen van een bovengrens voor de dynamiek in afstemming met de draagkracht van de natuurlijke en landschappelijke structuur.

De recreatie op de Kolonie dient steeds in het teken te staan van het openbaar karakter. De waardevolle gebouwen (de Grote Boerderij en de Kapel) dienen te worden herwaardeerd zodat deze gebouwen niet vervallen.

Ontwikkelingsperspectieven

- Behouden hoofdfunctie gemeenschapsvoorzieningen: openbaar karakter behouden
- Recreatie opnemen als verfijning van de hoofdbestemming
- Specificaties inzake beperking dynamiek in functie van de draagkracht opnemen in de voorschriften. Vb: opnemen van het aandeel parkeerplaatsen in de voorschriften
- Voorzien van een gemeenschappelijke parking voor de volledige recreatieve zone. Een landschappelijke inpassing van de parking is gewenst

Flankerende maatregelen

- Toezicht op de dynamiek van de activiteiten

7.2 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven

7.2.1 Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor de Grote Boerderij

Voor de ontwikkeling van de Grote Boerderij (en de omgeving) is er een haalbaarheidsstudie uitgevoerd. De eerste resultaten van deze haalbaarheidsstudie en marktconsultatie geven aan dat voor de herbestemming van de Grote Boerderij meerdere opties mogelijk zijn. De herbestemming in het PRUP moet dus meerdere opties open laten om de valorisatie van de gebouwen zo optimaal mogelijk te maken.

De gemeente Merksplas had eerder reeds een visie ontwikkeld over deze gebouwen. Deze visie is neergeschreven in "Op locatie in Merksplas Kolonie" door Monument in Ontwikkeling. De visie die beschreven wordt, gaat uit van een herbestemming van de boerderij in het kader van cultuurtoerisme en actieve vrijetijdsbesteding. Het bestemmingsconcept werd daarbij getoetst aan de draagkracht van de monumenten en kreeg de instemming van de dienst onroerend erfgoed. Deze ontwikkelde visie kan vorm krijgen binnen de bestemming in het RUP.

De herbestemming van het gebied moet het mogelijk maken om de bestaande waardevolle gebouwen te herwaarderen en van verval te redden. De gebouwen beschermd als monument binnen deze zone dienen te worden behouden en gevaloriseerd. Een nieuwe functie voor deze gebouwen moet in de voorschriften ruim opgevat worden om verschillende ontwikkelingsmogelijkheden een kans te geven binnen bepaalde grenzen.

De Grote Boerderij dient als toeristisch-recreatief centrum van de Kolonie te fungeren. Binnen de gebouwen, kunnen verschillende functies toegelaten worden: horeca, (plattelands) logies, jeugdwerking, landbouw of aan landbouw gerelateerde functie, recreatie, wonen,... Omdat de Grote Boerderij ook "groot" is volgens de letterlijke zin van het woord, moeten nieuwe functies toelaten dat de volledige zone kan hergebruikt worden en dat de site economisch rendabel is. Een niet rendabel project zal nooit geldschieters vinden om dit waardevol patrimonium in ere te herstellen. Voor de gebouwen die beschermd als monument zijn, is verbouwen en herbouw hiervoor mogelijk. Herbouwen dient daarbij te worden gezien als een herstel van in de oorspronkelijke staat indien het

verbouwen van deze gebouwen technisch niet meer mogelijk is. De niet-beschermden en a-typische gebouwen of constructies kunnen verbouwen binnen het bestaande volume. Het herbouwen van deze gebouwen kan enkel mits het behoud van de schaal en de oriëntatie; een landschappelijke inpassing en in harmonie met de gebouwen beschermd als monument.

Door de grote boerderij met deze functies in te vullen, kan het helpen om Merksplas en Merksplas-Kolonie een regionale uitstraling te geven. De invulling van de grote boerderij moet evenwel steeds vanuit maatschappelijk oogpunt afgewogen worden. De gewenste hoofdfunctie voor de grote boerderij is recreatie –gemeenschapsvoorzieningen (recreatie met accent op openbaar karakter). De invulling van de Grote Boerderij dient complementair en in samenhang te gebeuren met de boerderij in Wortel-Kolonie

De dynamiek van het geheel moet inpasbaar zijn in de schaal van het landschap en de uiterlijke verschijningsvorm van de gebouwen moet behouden blijven. Indien nieuwe infrastructuur nodig is, dan kan moet dit steeds inpasbaar zijn binnen het beschermd landschap. Een gemeenschappelijke parking kan gerealiseerd worden samen met de Kapel. De parking moet steeds ingepast zijn in het landschap en mag de draagkracht van het gebied niet overschrijden.

Bij de herbestemming zijn volgende uitgangspunten belangrijk:

- Afleesbaarheid van de oorspronkelijke functie: de oorspronkelijke functie en de vestigingslogica van de gebouwen moet duidelijk afleesbaar blijven.
- Identiteit: De karakteristieke eigenheid van de gebouwen moet maximaal bewaard blijven.
- Harmonie: streven naar harmonie. Storende elementen maximaal verwijderen
- Alle gebouwen moeten zich inpassen in de logica van organisatie van Merksplas Kolonie als geheel. Respect voor de drevestructuur en de compartimenten in het landschap is daarbij cruciaal.
- Architecturale ingrepen aan beschermden gebouwen zijn niet per definitie uitgesloten (vb. bijkomende raamopeningen, dakopeningen,...). De kwaliteit van de architectuur en de detaillering zullen van groot belang zijn bij de beoordeling.

Ontwikkelingsperspectieven

- Bestemmen als strook voor recreatie met een openbaar karakter
- De Grote Boerderij is een regionaal toeristisch-recreatief ankerpunt
- Mogelijkheden tot het oprichten van een beheerders- of conciërgewoning binnen de bestaande gebouwen.
- Mogelijkheden voor wonen binnen de beschermden gebouwen voorzien.
- Behoud en instandhouding van de beschermden gebouwen en infrastructuren
- Voorzien van een gemeenschappelijke parking voor de volledige recreatieve zone. Een landschappelijke inpassing van de parking is gewenst
- De historische en karakteristieke kenmerken die de gebouwen erfgoedwaarde geven, mogen niet aangetast worden. De functies binnen de gebouwen moeten de erfgoedwaarde respecteren.
- Voor de gebouwen die beschermd zijn is verbouwen en herbouw mogelijk. Herbouwen dient daarbij te worden gezien als een herstel van in de oorspronkelijke staat indien het verbouwen van deze gebouwen technisch niet meer mogelijk is. De niet-beschermden en a-typische gebouwen of constructies kunnen enkel verbouwen binnen het bestaande volume. Herbouw van deze gebouwen is niet mogelijk.
- De vormgeving en het materiaalgebruik bij verbouwen en herbouwen dienen zoveel mogelijk deze van de gebouwen in de oorspronkelijke toestand respecteren. Dit geldt niet indien het gaat om niet-waardevolle gebouwen/constructies.
- Voor uitbreidingen van de infrastructuur wordt de voorkeur gegeven aan losse volumes om zo het authentieke karakter van de beschermden gebouwen zoveel mogelijk te bewaren. Het verbinden kan gebouwen kan enkel indien dit een meerwaarde kan betekenen naar de bescherming van de Grote Boerderij of de Kapel. Nieuwe volumes mogen niet concurreren met de authentieke (beschermden) gebouwen, maar dienen kwaliteitsvol en duurzaam te worden uitgebouwd. De architecturale eenheid en de eenheid in karakter binnen de bouwgroep moet aangehouden worden. De architecturale eenheid en de eenheid in karakter binnen de bouwgroep moet aangehouden worden en mogelijkheden voor logies moeten worden voorzien.

- Voor de gebouwen die beschermd als monument zijn is verbouwen en herbouw mogelijk. Herbouwen dient daarbij te worden gezien als een herstel van in de oorspronkelijke staat indien het verbouwen van deze gebouwen technisch niet meer mogelijk is. De niet-beschermden en atypische gebouwen of constructies kunnen verbouwen binnen het bestaande volume. Het herbouwen van deze gebouwen kan enkel mits het behoud van de schaal en de oriëntatie; een landschappelijke inpassing en in harmonie met de gebouwen beschermd als monument.

Flankerende maatregelen

- Toezicht op de dynamiek van de activiteiten rond de Grote Boerderij

7.2.2 Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor de quarantainestal

De gemeente gaat deze stal aankopen en restaureren. De quarantainestal is beschermd als monument.

Voor dit gebouw is nog geen visie uitgewerkt in “op locatie in Merksplas-Kolonie”. De functie van dit gebouw kan aansluiten bij de grote boerderij, met respect voor de natuurwaarden van de nabijgelegen ringgracht.

Omwille van de ligging van de quarantainestal nabij de ringgracht, dient hier aandacht te worden geschonken aan de natuurwaarden. Enkel laagdynamische activiteiten zijn hier mogelijk.

Ontwikkelingsperspectieven

- Aandacht voor omliggende natuurfunctie
- Laagdynamische recreatieve activiteiten zijn toegelaten.

7.2.3 Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor de Kapel

De gemeente Merksplas had eerder reeds een visie ontwikkeld over deze gebouwen. Deze visie is neergeschreven in “Op locatie in Merksplas Kolonie” door Monument in Ontwikkeling. De visie voor de Kapel uit deze studie is aanvaardbaar.

In de kapel moet steeds plaats blijven voor recreatie/cultuur of voor zaken die aan recreatie of cultuur gerelateerd zijn. Alles moet steeds kaderen binnen de bescherming van het monument. Een gemeenschappelijke parking kan gerealiseerd worden samen met de Grote Boerderij. De parking moet steeds ingepast zijn in het landschap en mag de draagkracht van het gebied niet overschrijden. De bestemming die voor de kapel naar voor geschoven wordt is recreatie, maar steeds met een openbaar karakter.

In het RUP moet in de voorschriften vastgelegd worden, welke vormen van recreatief gebruik mogelijk zijn in de kapel. Dit moet in het bijzonder bekeken worden in functie van de dynamiek op Merksplas-Kolonie.

Ontwikkelingsperspectieven

- In de kapel moet ruimte worden voorzien voor het openbaar karakter
- Behoud, herstel en instandhouding gebouwenpatrimonium
- In het bestaande gebouw kunnen verschillende functies ondergebracht worden. Recreatieve en culturele activiteiten zijn toegestaan, zonder het beschermde gebouw te schaden.
- Vormen recreatief gebruik definiëren
- Voorzien van een gemeenschappelijke parking voor de volledige recreatieve zone. Een landschappelijke inpassing van de parking is gewenst.
- De uitbouw van een museum over de kolonie, of over een aspect van de kolonie betekent een attractor voor het gebied.

Flankerende maatregelen

- Toezicht op de dynamiek van de activiteiten van de Kapel

7.2.4 Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor de omgeving van de Kapel

Rondom de kapel wordt ruimte voorzien voor openlucht sportinfrastructuur. De nodige infrastructuur voor deze sportvelden kan voorzien worden, echter beperkt in schaal en inpasbaar binnen het landschap. De dynamiek van deze sportvelden moet beperkt blijven. Een gemeenschappelijke parking kan gerealiseerd worden samen met de Kapel en de Grote boerderij. De parking moet steeds ingepast zijn in het landschap en mag de draagkracht van het gebied niet overschrijden. Bijkomende infrastructuur bij de sportvelden dienen tot een minimum beperkt omwille van de ligging in beschermd landschap. Hiervoor kan een verordening opgesteld worden door de gemeente.

Tenslotte moeten noodzakelijke ingrepen gebeuren voor de waterzuivering van de sportinfrastructuur. De terreinen die niet als sportveld gebruikt worden, kunnen bij occasionele evenementen gebruikt worden als parkeerplaats voor het evenement.

Ontwikkelingsperspectieven

- Ruimte voorzien voor openlucht infrastructuur
- Infrastructuur voor openlucht sportvelden kan worden voorzien, inpasbaar in het landschap
- Dynamiek van sportvelden beperken: beperkt aantal parkeerplaatsen voorzien, zone gericht op sportclubs van lokaal of sublokaal niveau.
- Bijkomende infrastructuur moet zoveel mogelijk worden beperkt. De kapel kan gebruikt worden voor sanitaire ruimtes, berghok,...
- Voorschriften opnemen met betrekking tot reclame en verlichting

Flankerende maatregelen

- Toewijzingsbeleid op maat van deze zone: toezien op het lokale karakter van de sportactiviteiten, toezien op de beperking van de dynamiek van de activiteiten.
- Toezicht op de dynamiek van de activiteiten

7.2.5 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor het sportlokaal/OAC-gebouw

Dit gebouw vertoont geen relatie meer met de strafinrichting. De functie van dit gebouw kan echter in de recreatieve sfeer worden gezien. Uitbreiden van dit solitair gebouw is uit landschappelijk oogpunt geen goede zaak

Ontwikkelingsperspectieven

- Voor het sportlokaal: deze zone kan worden behouden voor recreatiedoeleinden met een openbaar nut. Bijkomende infrastructuur of uitbreidingen zijn niet gewenst.

7.2.6 Recreatief medegebruik

Recreatief medegebruik moet gekanaliseerd worden binnen Merksplas-Kolonie. De dreven kunnen dienst doen om het recreatief medegebruik te geleiden. Op de dreven moet plaats blijven voor wandelaars, fietsers en ruiters. Een systeem van passieve geleiding met minimum aan beeldverstoring geniet de voorkeur. Enkel daar waar noodzakelijk dient bewegwijzering aangebracht.

Voor mountainbike dient het huidige parcours geconsolideerd te blijven, mits maatregelen in functie van de draagkracht van de omgeving. Speciale aandacht gaat daarbij naar het niet verstoren van het watersysteem.

De vijvers in Merksplas-Kolonie die nu al als visvijver gebruikt worden, kunnen in de toekomst deze functie blijven behouden.

Ontwikkelingsperspectieven

- Opnemen elementen van recreatief medegebruik in gebieden met andere functie dan recreatie
- Visvijvers kunnen behouden blijven
- Dreven kunnen toeristische netwerken geleiden. Een minimum aan beeldverstoring is hierbij gewenst.

- Parcours mountainbike blijven consolideren.

8 Strafinrichting

8.1 Specifieke ontwikkelingsperspectieven op de strafinrichting

De gebouwen in samenhang met de strafinrichting moeten hun functie kunnen blijven behouden. Voor deze gebieden is geen herbestemming nodig, maar wel kan de bestemming meer gespecificeerd worden voor de betreffende functie.

ontwikkelingsperspectieven

- Gebiedsgericht vastleggen van hoofdfunctie gemeenschapsvoorzieningen in bestemmingsplan
- Nader omschrijven van specifieke functies per deelzone

8.2 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven

8.2.1 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor de strafinrichting

Met de strafinrichting wordt zowel de huidige gevangenis bedoeld, als de voormalige slaapzalen die nu gebruikt worden als centrum voor illegalen.

De strafinrichting moet ongehinderd kunnen blijven voortbestaan. Aanpassingen m.b.t. veiligheid aan eigen en omliggende infrastructuur moet kunnen binnen wettelijke bepalingen en voorschriften.

Ontwikkelingsperspectieven

- Specifieke toegelaten functies: strafinrichting en opvangtehuis en aanverwante activiteiten
- Voldoende ruimte voorzien voor veiligheidsmaatregelen
- Voldoende ruimte voorzien voor parkeerplaatsen
- Instandhouding waardevol gebouwenpatrimonium
- Instandhouding oorspronkelijk patroon gebouwen
- Uitbreidingen kunnen in functie van behoefte en in functie van veiligheid

Flankerende maatregelen

- De bereikbaarheid van de Kolonie met het openbaar vervoer dient te verbeteren.

8.2.2 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor de werkplaatsen

Bij de strafinrichting zijn werkplaatsen/ateliers gelegen.

In zo verre deze nog in gebruik zijn door de strafinrichting kunnen ze ongehinderd blijven voortbestaan. Aanpassingen m.b.t. veiligheid moet kunnen binnen wettelijke bepalingen en voorschriften.

Ontwikkelingsperspectieven

- Specifiek toegelaten functies: strafinrichting, opvangtehuis of voorzieningen in functie van deze
- Voldoende ruimte voorzien voor veiligheidsmaatregelen
- Instandhouding oorspronkelijk patroon gebouwen
- Uitbreidingen kunnen in functie van behoefte en in functie van veiligheid

8.2.3 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor het VIPK

Dit gebouw vertoont nog een relatie met de strafinrichting en kunnen als gemeenschapsvoorzieningen behouden blijven. Aangezien de capaciteit van het VIPK te klein is, dient gezocht naar uitbreidingsmogelijkheden. Hergebruik van bestaande gebouwen geniet daarbij de voorkeur (vb. binnen de Grote Boerderij) op een uitbreiding (met landschappelijke inpassing). Indien dit gebouw niet meer noodzakelijk blijken, dan kunnen deze een andere functie krijgen.

Ontwikkelingsperspectieven

- geen uitbreidingen gewenst
- Uitbreiding van het opleidingscentrum dient binnen de bestaande gebouwen te gebeuren.

8.2.4 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor het bedelaarskerkhof

Het voormalige bedelaarskerkhof dient behouden te blijven

Ontwikkelingsperspectieven

- Behoud van het kerkhof

9 Bedrijvigheid

9.1 Ontwikkelingsperspectieven specifieke bedrijvigheid/diensten

Ontwikkelingsperspectieven

- Hoofdfunctie gemeenschapsvoorzieningen voorzien in bestemmingsplan
- Nader omschrijven van specifieke functies per deelzone
- De nevenfunctie van het gebied (gemeenschapseconomie) specificeren in het bestemmingsplan

9.2 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven

9.2.1 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor de bedrijvigheid nabij de strafinrichting

Bedoeling is om het gebied te herstructureren in het kader van een maatschappelijk doel, met behoud van het algemene landschapskarakter. De bestaande bedrijven liggen immers voor een gedeelte binnen de veiligheidsperimeter rond de gevangenis. Randvoorwaarden voor het project zijn het beschermingsbesluit van Merksplas-Kolonie, een duurzame architectuur in overeenstemming met de architectuur van de bestaande gebouwen en een landschappelijke inpassing. Het project dat tot stand kan komen richt zich naar de doelgroep van gevangenen en ex-gevangenen die zich via begeleide tewerkstelling opnieuw kunnen integreren in de maatschappij. Dit was tevens de oorspronkelijke opzet van het domein. Andere projecten in het kader van 'sociale economie' zijn hier ook op hun plaats.

De bestemming van het gebied blijft gemeenschapsvoorzieningen, maar met als overdruk bedrijvigheid.

De inrichting van het terrein als een gewoon lokaal bedrijventerrein is niet mogelijk. De bestemming "bedrijvigheid" moet zich steeds richten naar een maatschappelijk doel. Dit kan niet op een stedenbouwkundige manier worden vastgelegd. Andere juridische elementen (zoals verhuur, verkoop, overeenkomst, ...) zullen nodig zijn om deze visie uit te werken.

Ontwikkelingsperspectieven

- Behoud van bestemming gemeenschapsvoorzieningen

- Als overdruk “bedrijvigheid” in functie van gemeenschapsvoorzieningen”
- Bedrijfsgebouwen dienen passend te zijn in het landschap en passend te zijn met bestaande infrastructuur.
- Buffering voorzien rond bedrijfsgebouwen
- Inrichtingsprincipes van een duurzaam bedrijventerrein gebruiken (gemeenschappelijke voorzieningen, parking,...)
- Bedrijvigheid richten naar een maatschappelijk doel

Flankerende maatregelen

- projecten van ‘sociale economie’ kansen geven binnen dit gebied

9.2.2 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor het schooltje

Het schooltje ligt midden in een woonwijk en is enkel te voet en met de fiets bereikbaar. Het schooltje is zwaar vervalend, maar toch als monument beschermd. Het wensbeeld voor het schooltje is een restauratie van de gebouwen en een nieuwe invulling ervan.

Een nieuwe invulling kan gebeuren met een beperkte kantoorfunctie binnen de bestaande gebouwen en de mogelijkheid voor een conciërgewoning. Deze conciërgewoning kan aan een erfpachtovereenkomst onderworpen worden. De invulling van het schooltje kan tevens met “gemeenschapslokalen” gebeuren.

Ontwikkelingsperspectieven

- Mogelijk tot inrichting van kantoren
- Behoud, herstel en instandhouding beschermd patrimonium
- Mogelijkheden voor het voorzien van een conciërgewoning binnen het bestaande gebouw
- Invulling van dit gebouw steeds in functie van gemeenschapsvoorzieningen.

9.2.3 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor de bovengrondse installatie voor gasleiding

In het zuiden van Merksplas-Kolonie is een kleine zone voorzien voor de bovengrondse installatie voor de gasleiding die door Merksplas-Kolonie stroomt. Dit is vastgelegd in een GRUP als zone voor gemeenschapsvoorzieningen. Deze zone wordt niet meegenomen in het PRUP.

Waar de gasleiding over het plangebied van de Kolonie loopt, gelden erfdienstbaarheden aan beide zijden van de leidingstraat.

Ontwikkelingsperspectieven

- Overnemen in het PRUP.
- Erfdienstbaarheden ten opzichte van de leiding opnemen in het PRUP

10 Wonen

10.1 Thematische visie wonen

De woningen op Merksplas-Kolonie vertoonden vroeger een link met de strafinrichting, maar deze is nu weggefallen. Specifieke beleidsmaatregelen moeten nu zorgen dat de woonfunctie kan behouden blijven, maar dat geen nieuw woongebied wordt bij gecreëerd. Dit is volgens woonbehoeftestudie die uitgevoerd is in het kader van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan niet mogelijk.

De woningen maken deel uit van het cultuurhistorisch patrimonium van de Kolonie. Een herwaardering van dit gebouwenpatrimonium dient te gebeuren om het verval hiervan tegen te gaan.

Het gaat hier om zonevreemde woningen die een bestemming krijgen op het bestemmingsplan

Ontwikkelingsperspectieven

- Functie: wonen in een cultuurhistorisch kader
- Een overdruk voorzien op bestemmingsplan waardoor de huidige woonfunctie kan behouden blijven + waardoor stedenbouwkundige vergunningsaanvragen kunnen worden beoordeeld

Flankerende maatregelen

- Erfpachtovereenkomst
- Bij eventuele verkoop van de huizen binnen de veiligheidszone kan dezelfde juridische constructie worden opgezet als nu bij de huizen buiten de veiligheidszone van toepassing is.
- Het is aangewezen een bouwhistorische studie te maken met betrekking tot de woningen in de veiligheidszone (Gentse Wijk, Zoete Inval)

10.2 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven woningen

Er bevinden zich zowel binnen de veiligheidszone van de strafinrichting als erbuiten. De woningen buiten de veiligheidszone zijn overgenomen door de Bouwmaatschappij Noorderkempen.

Doordat de link met de strafinrichting weggevallen is, zijn de woningen zonevreemd geworden. Het geheel van de woningen bezit een bijzondere architecturale waarde en moet behouden blijven met inbegrip van hun woonfunctie. De voorwaarden kunnen in een erfpachtovereenkomst geschreven worden en moeten nageleefd worden. De woningen buiten de veiligheidszone vallen reeds onder deze erfpachtovereenkomst. Dezelfde overeenkomst kan worden opgelegd aan de huizen binnen de veiligheidszone na verkoop van deze woningen.

Omdat vele woningen verouderd zijn en niet meer aangepast aan de moderne noden, moet en de woningen aangepast en onderhouden worden. Indien de woningen niet kunnen aangesloten worden op riolering, dan moet er ruimte voorzien worden voor een KWZI. Woningen kunnen bovendien een woningbijgebouw oprichten (tuinhuis, carport,...). De grootte en de plaatsing daarvan moet geval per geval worden beoordeeld en het materiaalgebruik moet passend zijn in het landschap.

De hoofdbestemming van de woonzones blijft gemeenschapsvoorzieningen, maar met een overdruk 'wonen in een cultuurhistorisch kader'.

Ontwikkelingsperspectieven

- Behoud en herstel van het architecturale karakter van de woningen
- Woonfunctie behouden
- Mogelijkheden voor uitbreiden, verbouwen en herbouwen opnemen
- Niet mogelijk om het aantal wooneenheden per woning te vergroten

Flankerende maatregelen

- Nagaan of de woningen aansluitbaar zijn op het rioleringsnetwerk, ofwel ruimte voorzien voor waterzuivering.

11 gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut

11.1 Specifieke ontwikkelingsperspectieven waterwinning

De nodige ruimtelijke condities dienen gecreëerd met het oog op het continueren van de huidige vergunde activiteiten van PIDPA. Dit betekent in de eerste plaats het verder zetten van de stortactiviteiten op het monostort drinkwaterslib en het afwerken van het volgestort gedeelte. In de tweede plaats dienen de nodige reservaties aanwezig te zijn in functie van het transport van water tussen monostort en drinkwaterwinning Merksplas enerzijds en tussen drinkwaterwinning Merksplas en satellietwinning Beerse anderzijds. Er dient een nabestemming voorzien te worden voor afgewerkte stortgedeeltes. Na het beëindigen van de stortactiviteit, wijzigt de hoofdfunctie van de stortzones.

Beleidsmaatregelen

- Hoofdfunctie stortgebied voorzien in bestemmingsplan voor het monostort + nader specificeren van de activiteiten in de voorschriften (RUP)
- Voorzien van een nabestemming voor het in bedrijf zijnde stort, bij het beëindigen van de stortactiviteiten (RUP)
- Nodige elementen opnemen in de voorschriften die noodzakelijk zijn voor het kunnen uitvoeren van nazorg voor zowel het noordelijk als het zuidelijke stort.
- Voorzien van mogelijkheden voor transport van water doorheen het plangebied.

11.2 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor het monostort slibverwerking

11.2.1 Specifieke ontwikkelingsperspectieven

Deze stortplaats is nog voor geruime tijd in gebruik. De bestemming dient afgestemd op deze stortactiviteiten voor de periode van de vergunde activiteiten: gemeenschapvoorzieningen als hoofdfunctie. Via de voorschriften dienen de activiteiten nader gespecificeerd te worden.

De nabestemming dient rekening te houden met de randvoorwaarden gesteld door de voormalige stortactiviteiten (cfr SWOT).

Als nabestemming voor deze stortplaats wordt natuur en zachte recreatie vooropgesteld. Alle nabestemmingsfuncties moeten echter rekening houden met de nazorg van het stort en met de mogelijkheden die er zijn door de aard van het stort en de afdekking. Deze stortplaats heeft na afdekking en afwerking mogelijk een onstabiele ondergrond. Bovendien moet ook rekening gehouden worden met de aard en dikte van de afdekkingslaag. Om lekkage naar de omliggende gronden te voorkomen mag de afdeklaag door het gebruik van de gronden niet beschadigd worden. Eventueel kunnen beperkingen opgelegd worden inzake inrichting en beheer rekening houdend met de afdeklaag. Het gebruik van bijvoorbeeld hoogstammige bomen kan afhankelijk gesteld worden van de dikte van de afdeklaag. Diepwortelende bomen en struiken zijn niet toegelaten

Specifieke ontwikkelingsperspectieven voor het noordelijke stort

Het afgewerkt stortgedeelte kan pas een nieuwe hoofdfunctie krijgen wanneer er geen significante zettingen meer optreden. Hoofdfuncties zijn natuur en recreatie. Voor dit stortgedeelte gelden in het bijzonder de randvoorwaarden zoals hoger beschreven gelet op de beperkte dikte van de afdeklaag. De eerste jaren zal er een grasinzaaing en grasbegroeiing zijn. De afdeklagen moeten bereikbaar blijven voor eventuele herstelwerkzaamheden bij differentiële zettingen. Daarna dient definitieve begroeiing te worden afgestemd – conform het werkplan van 1993 – met de diensten Waters en Bossen (huidige Agentschap Natuur en Bos) en de eigenaar (PIDPA).

Timing en fasering

In het RUP moet de timing van de nabestemming worden opgenomen en er moet een fasering worden ingebouwd tussen de nabestemming van het noordelijke en zuidelijke deel van het monostort.

Ontwikkelingsperspectieven

- Hoofdfunctie gemeenschapvoorzieningen voorzien in bestemmingsplan
- Meer specifiek: stortplaats
- Nabestemming: timing opnemen
- Nabestemming dient niet voor het volledige gebied gelijk van kracht te worden.
- Nabestemming: groengebied met recreatief medegebruik
- Nabestemming dient rekening te houden met de afdeklaag
- Geen hoogstammige beplanting mogelijk.

11.2.2 Slibstort na stopzetting activiteiten PIDPA

Na stopzetting van de stortactiviteiten van PIDPA (geen vast tijdstip) krijgen deze zones tevens hoofdfunctie natuur met recreatief medegebruik of verwevingsgebied natuur – recreatie. Het tijdstip van inwerkingtreding van de nabestemming dient gekoppeld aan het beëindigen aan de stortactiviteiten (ook voor nog niet benutte deel) omdat huidige vergunning van 20 jaar mogelijk nog verlengd wordt of een nieuwe vergunning kan verleend worden voor resterende deel. Mogelijk beperkt het type afdeklaag (type II) van stort 1 de mogelijkheden van ontwikkeling van de zone als natuurgebied.

Er kan slechts in beperkte mate ondersteunende infrastructuur opgericht worden. De nodige ruimtelijke condities moeten aanwezig zijn om nazorg mogelijk te maken. De nazorg impliceert eveneens dat er geen diepwortelende bomen en struiken worden toegelaten.

Ontwikkelingsperspectieven

- Gebied met nabestemming natuur bij stopzetting activiteiten en na afweren stort
- Nabestemming kan gefaseerd van kracht worden
- Nabestemming dient rekening te houden met de instabiele ondergrond.
- De afdeklaag mag niet beschadigd worden
- Geen hoogstammige gewassen toelaten
- Nazorg moet steeds mogelijk blijven
- Recreatief medegebruik is mogelijk

Flankerende maatregelen

- Realiseren van nabestemming van het slibstort controleren

11.2.3 Specifieke ontwikkelingsperspectieven waterwinningsgebied Blak-Meergoor

Het waterwinningsgebied Blak-Meergoor ligt gedeeltelijk op Merksplas-Kolonie. Dit waterwinningsgebied wordt momenteel nog niet gebruikt, maar wordt gereserveerd voor latere drinkwaterwinningsactiviteiten.

Ontwikkelingsperspectieven

- Bestemmen als reservatiegebied waterwinning

12 Lijninfrastructuur

12.1 Specifieke ontwikkelingsperspectieven lijninfrastructuur

Ontwikkelingsperspectieven

- Gebiedsgericht vastleggen van hoofdfunctie of overdruk infrastructuur in bestemmingsplan

Beleidsmaatregelen

- Verbodsbepalingen opnemen in voorschriften van bestemmingsplan in functie van nutsleidingen (RUP)

Flankerende maatregelen

- Op basis van voorschriften, signalisatie en handhaving het sluipverkeer uit Merksplas-Kolonie weren

12.2 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor lijninfrastructuur

12.2.1 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor nutsleidingen

In het zuiden van Merksplas-Kolonie komen gasleidingen voor. Alhoewel deze leidingen ondergronds liggen, hebben ze enkele beperkingen voor de bovengrondse zone. Deze beperkingen zijn ingeschreven in het gewestelijk RUP.

Het is niet aangewezen om de voorschriften van het gewestelijk RUP in het PRUP op te nemen. Het gewestelijke RUP blijft echter wel van kracht.

- Beschermingszone: binnen een strook van 30m (15 m langs weerszijden van elke installatie), mag behoudens voorafgaande instemming van FLUXYS niet overgegaan worden tot het oprichten van gebouwen en gesloten lokalen.
- Voorbehouden zone: binnen een strook van 10m (5m langs weerszijden van elke installatie) mag in geen geval overgegaan worden tot:
 - oprichten van gebouwen, gesloten lokalen, tuinhuisjes,...
 - aanleggen van terrassen, vijvers, zwembaden, sportterreinen,...
 - opstapelen van goederen of materiaal
 - het heien van palen, piketten en/of damplanken
 - het verkeer van zwaar rollend materieel
 - het gebruik van mechanische graafstuigen of nivelleringsstuigen
 - het wijzigen van het bodemniveau
 - het planten van bomen en struiken andere dan deze vermeld op een lijst

Ontwikkelingsperspectieven

- Aangezien een gewestelijk RUP de voorschriften van een provinciaal RUP opheft die er strijdig mee zijn, dient ervoor te worden gewaakt dat de zelfde voorschriften en erfdienstbaarheden worden overgenomen.

12.2.2 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor toekomstig tracé nutsleidingen

Om in de toekomst het waterwinningsgebied ten noorden en ten zuiden van Merksplas-Kolonie met elkaar te verbinden, kan het in de toekomst nodig zijn om een bijkomende leiding te voorzien voor watertransport.

Dit tracé moet vrij blijven van elke vorm van bebouwing. Na de aanleg van de leiding, kunnen geen diepwortelende gewassen meer worden aangeplant boven het tracé van de leiding. De grond en het peil van de grond mogen pas gewijzigd worden na schriftelijk akkoord van de eigenaar van de nutsleiding.

Bij de aanleg van de nutsleidingen moet maximaal rekening worden gehouden met de bestaande dreven en hun typische bomensoorten.

Ontwikkelingsperspectieven

- In het RUP dient in de algemene voorschriften te worden neergeschreven dat nutsvoorzieningen mogelijk zijn.

13 Mobiliteit

13.1 Specifieke ontwikkelingsperspectieven mobiliteit

Ontwikkelingsperspectieven

- Gebiedsgericht vastleggen van hoofdfunctie of overdruk infrastructuur in bestemmingsplan
- voldoende ruimte voorzien voor weginfrastructuur

Flankerende maatregelen

- Op basis van voorschriften, signalisatie en handhaving het sluipverkeer uit Merksplas-Kolonie weren
- opmaak van een toegankelijkheidsreglement voor de Kolonie.
- invoeren van snelheidsbeperkende maatregelen
- In functie van de toegankelijkheid van alle gebouwen en activiteiten binnen de Kolonie moeten de mobiliteitseffecten worden onderzocht en de hinder naar de omwonenden zoveel mogelijk beperkt.

13.2 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor mobiliteit

13.2.1 Gebiedsgerichte ontwikkelingsperspectieven voor de Steenweg op Rijkevorsel

Het profiel van de Steenweg op Rijkevorsel is een weg met één rijstrook voor elke richting met aan beide zijden een vrijliggend fietspad. De weg vormt enerzijds een barrière voor het landschap, maar verzorgt anderzijds de toegankelijkheid van het gebied en het contact met de dorpskern van Merksplas..

Er dient steeds aandacht te worden geschonken aan voldoende veilige oversteekplaatsen voor fietsers en wandelaars die gebruik maken van de dreven. De inrichting van de weg moet gebeuren in overeenstemming met het omliggende landschap. Op die manier kan de landschappelijke barrière verminderd worden.

Om de herkenbaarheid van het landschap te vergroten bij het rijden over deze weg, kan aan het begin en het einde van het (beschermd) landschap een "toegangspoort" worden ingericht. Dit houdt in dat bepaalde voorzieningen en infrastructuur kunnen voorzien worden om de bewustwording van het unieke landschap te vergroten. Snelheidsverminderende maatregelen kunnen die bewustwording versterken. Een snelheidsverlaging is bovendien positief voor de recreanten die deze barrière moeten dwarsen. Snelheidsbeperkende maatregelen mogen echter de vlotte doorgang van het openbaar vervoer niet hinderen.

Alle werken in het kader van verkeersveiligheid moeten mogelijk zijn binnen deze strook.

Ontwikkelingsperspectieven

- Bestemming geven als weginfrastructuur
- Aandacht voor voldoende en veilige oversteekplaatsen voor zwakke weggebruikers
- De weg als een dreef met opgaande begroeiing behouden

Flankerende maatregelen.

- Oprichten van een toegangspoort tot de Kolonie ter hoogte van de ringgracht in het oosten en het westen van het plangebied.
- Snelheidsverminderende maatregelen ter bevordering van de herkenbaarheid van het landschap en de veiligheid van de recreanten.
- Voor de snelheidsverminderende maatregelen geldt de 'categorisering van lokale wegen – richtlijnen, toelichtingen en aanbevelingen' van AWV.

13.2.2 Noord-zuidas doorheen Merksplas-Kolonie

Het doorgaande verkeer in noord-zuidrichting (Steenweg op Wortel) doorheen Merksplas-Kolonie moet worden tegengegaan. Gemotoriseerd vervoer doorheen Merksplas-Kolonie verstoort de rust op Merksplas-Kolonie. Het verkeer dient gekanaliseerd door middel van gepaste maatregelen. Daartoe kunnen voorschriften worden ingeschreven in het RUP, samen met een aangepaste bewegwijzering en een eventueel handhavingsbeleid. Het vervoer voor de uitbating en het gebruik van de monostort drinkwater moet evenwel gewaarborgd blijven.

Ontwikkelingsperspectieven

- Toegang tot het monostort moest steeds mogelijk blijven
- Vlot openbaar vervoer moet ook in noord-zuidrichting steeds mogelijk blijven
- Verkeer kanaliseren doorheen de Kolonie. Op sommige dreven gemotoriseerd verkeer toelaten en op andere niet.

Flankerende maatregelen

- Gepaste bewegwijzering
- Handhavingsbeleid
- Mobiliteitsonderzoek

13.3 Parkeren

Voor bezoekersgenererende functies binnen de Kolonie is het wenselijk om te voorzien in een goede geïntegreerde parkings, inpasbaar in het landschap. Het 'wild parkeren' in de dreven van Merksplas-Kolonie moet te allen tijde worden vermeden. In de verschillende zones dienen voldoende parkeerplaatsen te worden voorzien voor de activiteiten.

Ontwikkelingsperspectieven

- Bij het voorzien van bepaalde functies binnen bepaalde gebouwen/terreinen binnen het plangebied, dient steeds voldoende parkeerplaats te worden ingericht voor de normale activiteiten. Dit om het wild parkeren binnen het waardevolle landschap te vermijden en om de dynamiek van het gebied niet te groot te laten worden.
- De parkeervoorzieningen dienen binnen het plangebied zoveel mogelijk te worden gebundeld.

Flankerende maatregelen

- Voor het bepalen van de parkeerbehoefte en het inrichten van parkeerplaatsen voor de verschillende activiteiten, kan het handboek "vademecum duurzaam parkeerbeleid" van Vlaamse Overheid worden gebruikt.
- Om het wild parkeren onmogelijk te maken is het van belang om maatregelen te nemen om dit fysiek onmogelijk te maken.
- Gunstige alternatieve mobiliteitsopties dienen te worden voorzien: voldoende doorkomst van openbaar vervoer, voorzien van voldoende fietsstallingen,...

VIII GRAFISCH PLAN EN STEDENBOUWKUNDIGE VOORSCHRIFTEN

Hier zal beknopt worden neergeschreven hoe het grafisch plan moet worden geïnterpreteerd.

1 Opbouw voorschriften

Algemene voorschriften

Deze voorschriften zijn van toepassing voor het volledige plangebied, tenzij anders luidende bepalingen in de specifieke voorschriften.

Specifieke voorschriften

De specifieke voorschriften worden weergegeven in drie kolommen:

- De linkse kolom bevat de naam van het artikel en bevat een grafische weergave van de voorstellingswijze van het artikel op het grafisch plan.
- De middelste kolom bevat toelichting bij de verordenende voorschriften. In deze kolom wordt ruimte gelaten voor toelichting en interpretatieruimte bij de voorschriften. De bepalingen in deze kolom zijn geen verordenende voorschriften.
- De rechtse kolom bevat de verordenende voorschriften en dienen te worden nageleefd.

2 Interpretatie grafisch plan

De op het grafisch plan weergegeven zones zijn hoofdzakelijk afgeleid uit het inrichtings- en drevenbeheerplan van de VLM. Bij een herpercelering voor een effectieve overdracht van de dreven aan een beherende instantie, zijn beperkte correcties mogelijk ten opzichte van de aanpalende bestemmingen omwille van de schaal van het grafisch plan. De bestemmingen moeten dan worden geïnterpreteerd naar de perceelsstructuur.

3 Stedenbouwkundige voorschriften

De stedenbouwkundige voorschriften zijn opgebouwd uit:

- de algemene voorschriften die geldig zijn in het gehele plangebied en dus op alle artikels binnen het plangebied tenzij dit in de specifieke voorschriften anders vermeld wordt
- de specifieke voorschriften per artikel

Zowel de algemene als de specifieke voorschriften zijn van kracht bij het beoordelen van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag binnen het plangebied.

4 Op te heffen voorschriften

Volgende op het gewestplan Turnhout (KB 30 september 1977) voorziene bestemmingen, gelegen binnen de grens van het afgebakend ruimtelijk uitvoeringsplan worden, samen met de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften, opgeheven²⁰:

Gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen:

Onder « gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen » dient te worden begrepen voorzieningen die gericht zijn op de bevordering van het algemeen belang en die ten dienste van de

²⁰ cf. Omzendbrief 8 JULI 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, gewijzigd via omzendbrief dd. 25/1/2002 en 25/10/2002

gemeenschap worden gesteld. De idee van dienstverlening (verzorgende sector) aan de gemeenschap is derhalve rechtstreeks aanwezig.

Daarbij is het irrelevant of deze voorzieningen worden opgericht en uitgebaat door een overheid dan wel door een privé-instelling of -persoon, in zoverre althans de exploitant van de inrichting geen winstbejag nastreeft en de voorzieningen werkelijk ten dienste staan van de gemeenschap.

Als gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen kunnen eveneens worden beschouwd een school, een voor het publiek toegankelijke toegangsweg tot een vergund gebouwencomplex in een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen en neveninrichtingen naast een autosnelweg.

Alhoewel in een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen in principe geen gebouwen met een woonfunctie zijn toegelaten, heeft de Raad van State bovendien niettemin geoordeeld dat service-flats voor bejaarden kunnen worden vergund in dergelijk gebied. Ook een nomadenkamp werd door de Raad van State beschouwd als een « gemeenschapsvoorziening en openbare nutsvoorziening ».

Bosgebieden

De bosgebieden zijn de beboste of de te bebossen gebieden, bestemd voor het bosbedrijf. Daarin zijn gebouwen toegelaten, noodzakelijk voor de exploitatie van en het toezicht op de bossen, evenals jagers- en vissershutten, op voorwaarde dat deze niet kunnen gebruikt worden als woonverblijf, al ware het maar tijdelijk.

De overschakeling naar agrarisch gebied is toegestaan overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van de landbouw- en bosgebieden.

Omwille van de veelzijdige functie (multiple use) en de klemtoon, die al naargelang het geval wordt gelegd op deelfuncties (houtproductie, bescherming van het milieu, landschapselement, sociaal en recreatieve rol, enz...) kunnen bossen voorkomen in gebieden met andere bestemmingen (recreatiegebieden, agrarische gebieden, natuurgebieden en dergelijke) die in de gewestplannen worden afgebakend.

Wanneer de productiefunctie primeert of verenigbaar is met de overige functies worden de bossen opgenomen in het bosgebied. Niet alleen bestaande bossen kunnen opgenomen worden in de bosgebieden, maar ook gebieden die dienen voorbehouden om bebost te worden.

Natuurgebieden

In de natuurgebieden worden onder meer gerangschikt bossen, heide, aanslibbingen, vennen, vennen, moerassen, duinen, rotsen, stranden...

Het zijn gebieden die een functie vervullen als merkwaardige biotoop met typisch flora en/of fauna waarin minder algemeen verspreide elementen voorkomen. Ze kunnen eventueel een belangrijke waarde bezitten als landschapselement. Daarom worden als natuurgebieden hoofdzakelijk gerangschikt :

- bossen met voldoende grote oppervlakte en met vrij gering menselijke beïnvloeding, vooral wat de samenstelling van bestanden betreft, die de natuurlijke vegetatie benaderen;
- gerijpte, oude, niet of weinig verontreinigde, natuurlijk kronkelende beken en rivieren en de omgevende natte tot zeer natte gronden waarop nog restanten van het vroeger halfnatuurlijke landschap te vinden zijn;
- niet te zeer gestoorde duin- en heidegebieden, kruidenrijke hooilanden;
- door de mens aangelegde terreinen of elementen waar echter duidelijk grote ecologische rijping en gaafheid opvalt als onder andere oude forten, gerijpte oude klei- en zandgroeven.

Sommige akker- en weilanden die functioneel en morfologisch met de natuurgebieden verbonden zijn en beperkt zijn in oppervlakte kunnen ook in de natuurgebieden worden opgenomen. De voortzetting van de landbouwactiviteit in die gebieden kan wenselijk zijn voor het behoud van het natuurlijk milieu.

In de natuurgebieden kunnen enkel volgende zaken toegestaan worden :

- jagers- en vissershutten die echter alleen als schuilplaats kunnen dienen. Als woonverblijf, zij het maar tijdelijk, mogen zij niet dienstig zijn. Ze mogen niet storend zijn in het landschap. De voorwaarden waaraan deze constructies moeten beantwoorden zijn dezelfde als voor de bosgebieden.

- alle werken en handelingen vereist voor het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu.
- Schuilhokken voor dieren kunnen enkel in overweging worden genomen indien het voor het gebied noodzakelijke natuurbeheer wordt uitgevoerd door begrazing met vee en onder de voorwaarden vermeld onder artikel 11, 2 : Schuilhokken voor dieren, punt 2.

Zijn verboden :

- het oprichten van gebouwen, behalve jagers- en vissershutten;
- het overschakelen naar agrarisch bodemgebruik door ontginning;
- het ontginnen van heiden of vennen of het wijzigen van de vegetatie ervan.

Anderzijds zijn bepaalde werken zoals : cultuurtechnische verbeteringen, aanleg van wegen en infrastructuurwerken en het ontbossen in principe schadelijk voor het natuurgebied.

5 Ruimtebalans

Tabel 11: ruimtebalans huidige bestemmingen

Huidige bestemmingen – op te heffen voorschriften	Opp. (ha)
Zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut	393,48
Bosgebied	8,28
Natuurgebied	9,65
	411,41

Bron: oppervlaktes volgens plan bestaande en juridische toestand

Tabel 12: ruimtebalans nieuwe bestemmingen

Bestemmingen PRUP Merksplas Kolonie	Opp (ha)
Artikel 1: groengebieden	152,77
Artikel 2: dreven	79,43
Artikel 4: strook voor landbouw	95,15
Artikel 5: strook voor landbouwbedrijfsgebouw	1,18
Artikel 6: strook voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut	35,72
Artikel 7: strook voor recreatie met openbaar karakter	14,85
Artikel 8: strook voor wonen in cultuurhistorisch kader	22,62
Artikel 9: strook voor stortplaats met nabestemming groengebied	6,73
Artikel 10: strook voor weg	2,97
	411,41

Bron: oppervlaktes volgens grafisch verordenend plan

IX FLANKERENDE MAATREGELEN

Hieronder zal een lijst met flankerende maatregelen worden opgenomen voor zaken die niet vast te leggen zijn in stedenbouwkundige voorschriften, maar die toch noodzakelijk zijn voor de realisatie van het wensbeeld.

Algemene flankerende maatregelen

Algemene flankerende maatregelen voor het ganse plangebied zijn:

- Onderhoud van het bomen- en natuurpatrimonium.
- Aankoop van zoveel mogelijk gronden door overheden (VLM, ANB,...)
- Behoud van een beheerscommissie als continu overlegplatform
- Opmaak van een beheerplan
- De verbinding tussen de Kolonies van Wortel en van Merksplas mogelijk maken om de verbondenheid te benadrukken

Flankerende maatregelen voor groengebieden

Flankerende maatregelen voor groengebieden zijn:

- Opmaken van een bos- en natuurplan waarin inrichtings- en beheersmaatregelen worden beschreven.
- Taak ANB als hoofdeigenaar en –beheerder in functie van de te bereiken natuurlijke structuur
- Onderzoek naar de kwaliteit van het water en het slib uit de ringgracht en eventuele sanering ervan.
- Sanering cyanidestort in functie van de hoofdbestemming natuur
- Onderzoek naar gezondheid, veiligheid en milieu bij het inrichten van de vijvers voor recreatief medegebruik.

Flankerende maatregelen voor dreven

Flankerende maatregelen voor de dreven zijn:

- Continuïteit drevenbeheerplan
- Vrijwillige beheersovereenkomsten voor onderhoud dreven
- Eigendomsoverdrachten voor het verzekeren van het onderhoud van de dreven.
- Infrastructurele maatregelen nemen om het sluipverkeer (gemotoriseerd vervoer) in noord-zuidrichting te voorkomen.
- Infrastructurele maatregelen om recreatief verkeer toe te laten binnen de dreven.

Flankerende maatregelen voor grondgebonden landbouw

Flankerende maatregelen voor landbouw zijn:

- Vrijwillige beheersovereenkomsten
- Uitvoering ruilverkaveling

Flankerende maatregelen voor strook voor landbouwbedrijfsgebouw

Flankerende maatregelen voor strook voor landbouwbedrijfsgebouw zijn:

- Toezicht op de dynamiek van de activiteiten rond de Kleine Boerderij

Flankerende maatregelen voor strook voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut

Flankerende maatregelen voor strook voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut zijn:

- De bereikbaarheid van de Kolonie met het openbaar vervoer dient te verbeteren.

Flankerende maatregelen voor strook met recreatie met openbaar karakter

Flankerende maatregelen voor strook voor recreatie met openbaar karakter zijn

- Toezicht op de dynamiek van de activiteiten

- Voor de speelvelden rond de Kapel dient een toewijzingsbeleid op maat van deze zone te worden voorzien: toezien op het lokale karakter van de sportactiviteiten, toezien op de beperking van de dynamiek van de activiteiten.

Flankerende maatregelen voor strook voor bedrijvigheid

Flankerende maatregelen voor de overdruk zone voor bedrijvigheid zijn:

- projecten van 'sociale economie' kansen geven binnen dit gebied

Flankerende maatregelen voor wonen in een cultuurhistorisch erfgoed

Flankerende maatregelen voor wonen in een cultuurhistorisch erfgoed zijn:

- Erfpachtovereenkomst mogelijk
- Bij eventuele verkoop van de huizen binnen de veiligheidszone kan dezelfde juridische constructie worden opgezet als nu bij de huizen buiten de veiligheidszone van toepassing is.
- Nagaan of de woningen aansluitbaar zijn op het rioleringsnetwerk, ofwel ruimte voorzien voor waterzuivering.
- Het is aangewezen een bouwhistorische studie te maken met betrekking tot de woningen in de veiligheidszone (Gentse Wijk, Zoete Inval)

Flankerende maatregelen voor slibstort met nabestemming groengebied

Flankerende maatregelen voor slibstort met nabestemming groengebied zijn:

- Realiseren van nabestemming van het slibstort controleren

Flankerenden maatregelen voor de steenweg op Rijkevorsel

Flankerende maatregelen voor de Steenweg op Rijkevorsel zijn:

- Oprichten van een toegangspoort tot de Kolonie ter hoogte van de ringgracht in het oosten en het westen van het plangebied.
- Snelheidsverminderende maatregelen ter bevordering van de herkenbaarheid van het landschap en de veiligheid van de recreanten.

Flankerende maatregelen voor mobiliteit

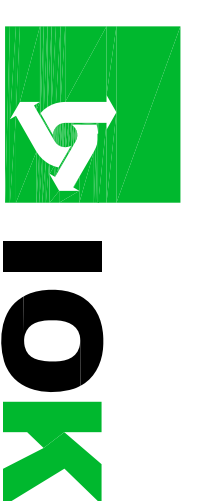
Flankerende maatregelen voor mobiliteit zijn:

- Op basis van voorschriften, signalisatie en handhaving het sluipverkeer uit Merksplas-Kolonie weren
- Gepaste bewegwijzering
- Handhavingsbeleid
- Mobiliteitsonderzoek
- Voor het bepalen van de parkeerbehoefte en het inrichten van parkeerplaatsen voor de verschillende activiteiten, kan het handboek "vademecum duurzaam parkeerbeleid" van Vlaamse Overheid worden gebruikt.
- Om het wild parkeren onmogelijk te maken is het van belang om maatregelen te nemen om dit fysiek onmogelijk te maken.
- Gunstige alternatieve mobiliteitsopties dienen te worden voorzien: voldoende doorkomst van openbaar vervoer, voorzien van voldoende fietsstallingen,...
- Opmaak van een toegankelijkheidsreglement voor de Kolonie.
- Invoeren van snelheidsbeperkende maatregelen
- In functie van de toegankelijkheid van alle gebouwen en activiteiten binnen de Kolonie moeten de mobiliteitseffecten worden onderzocht en de hinder naar de omwonenden zoveel mogelijk beperkt.

LEGENDE BESTAANDE TOESTAND

- grens PRUP "Kolonia Merksplas"
- perceelsgrens
- gemeentegrens
- bebouwing
- veranda, bergplaats, open laods (hout, betonpielen, metaal...)
- vijver / waterloop
- tuin
- berm, weiland
- bos
- olier
- terrein bij gebouwen (mogelijk verhard)
- weg (asfaltverharding)
- weg (verharding in betonstrookstenen)
- weg (kassaverharding)
- weg (gravelhard)
- weg (steenslagverharding)
- grens ruilverkaveling
- grens beschermd landschap omschrijving (Zie tabel)

Nr.	omschrijving	Nr.	omschrijving
1	Grote Boerderij	14	mozaïek drinkwaterpij
2	Orde Live Vrouw Herenkerkekapel	15	mozaïek
3	Voornedige doopsteden/centrum voor Begijnen	16	oliever - verkijdsten
4	Schoolgebouw	17	oliever - verkijdsten
5	Schoolplein	18	normale gras
6	Kleine Boerderij	19	kom
7	Woning	20	bevestigingsdoeken
8	Woning met steenslag	21	verharding
9	Aandspiekers	22	verharding + opmuntzweembud
10	Recreatiepark	23	oliever met houthoudend, enkel
11	Wijk	24	verharding
12	Wijk	25	verharding
13	Out bevoorrecht	26	quadrant

Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen

Adresweg 1 6240 Driel
 3100 3100 3100
 info@lok.be www.lok.be

datum	12-03-2008
schied	1/5.000
toelichting	HP1050
getekend	DPA/D

Dit plan werd opgemaakt met de grootst mogelijke aandacht voor nauwkeurigheid. Deze gegevens kunnen echter enkel aangewend worden voor de opmaak van bestemmingsplannen. Een opmerking ter plaatse kan eventueel meer nauwkeurigheid bijbrengen.

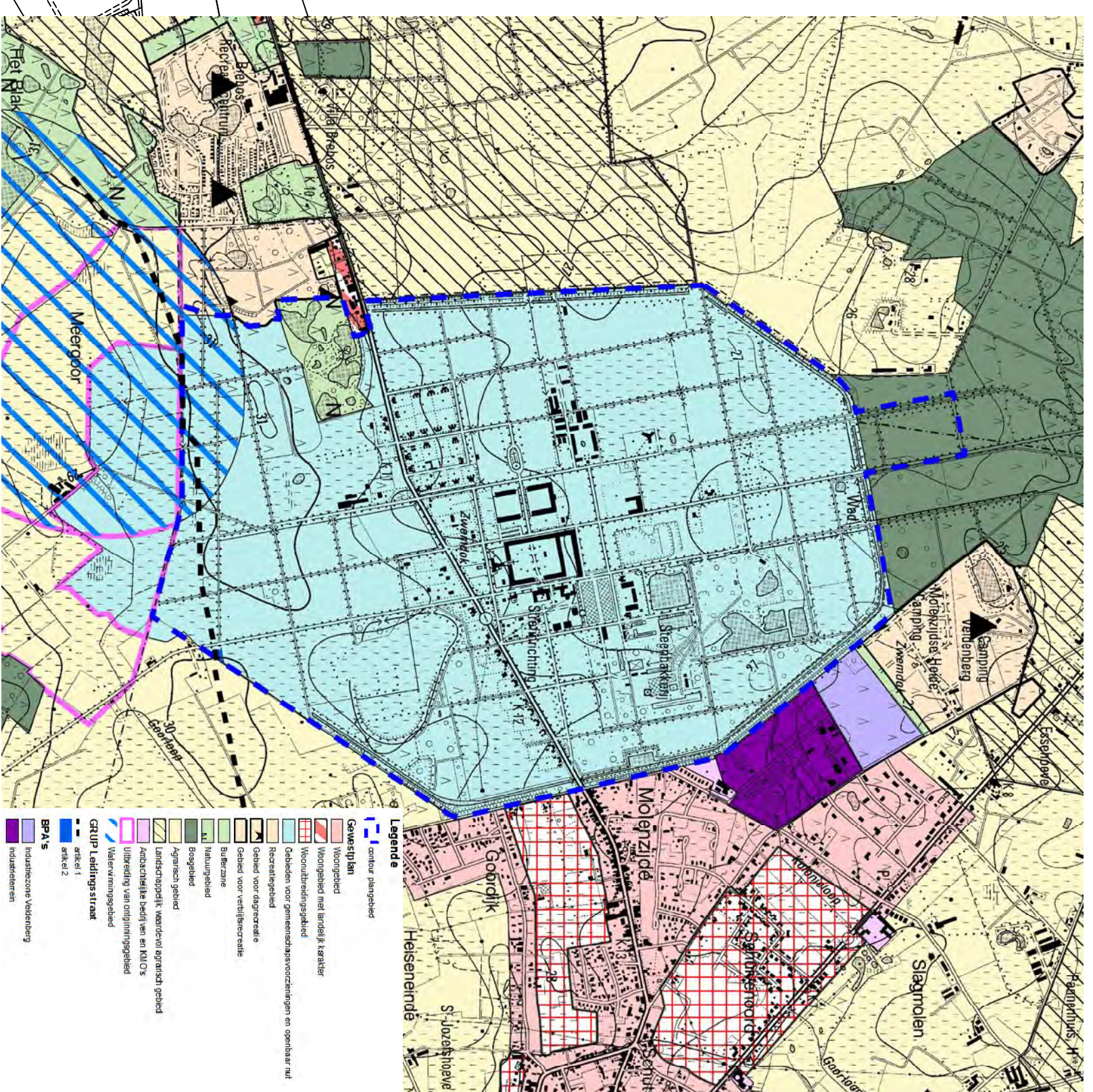
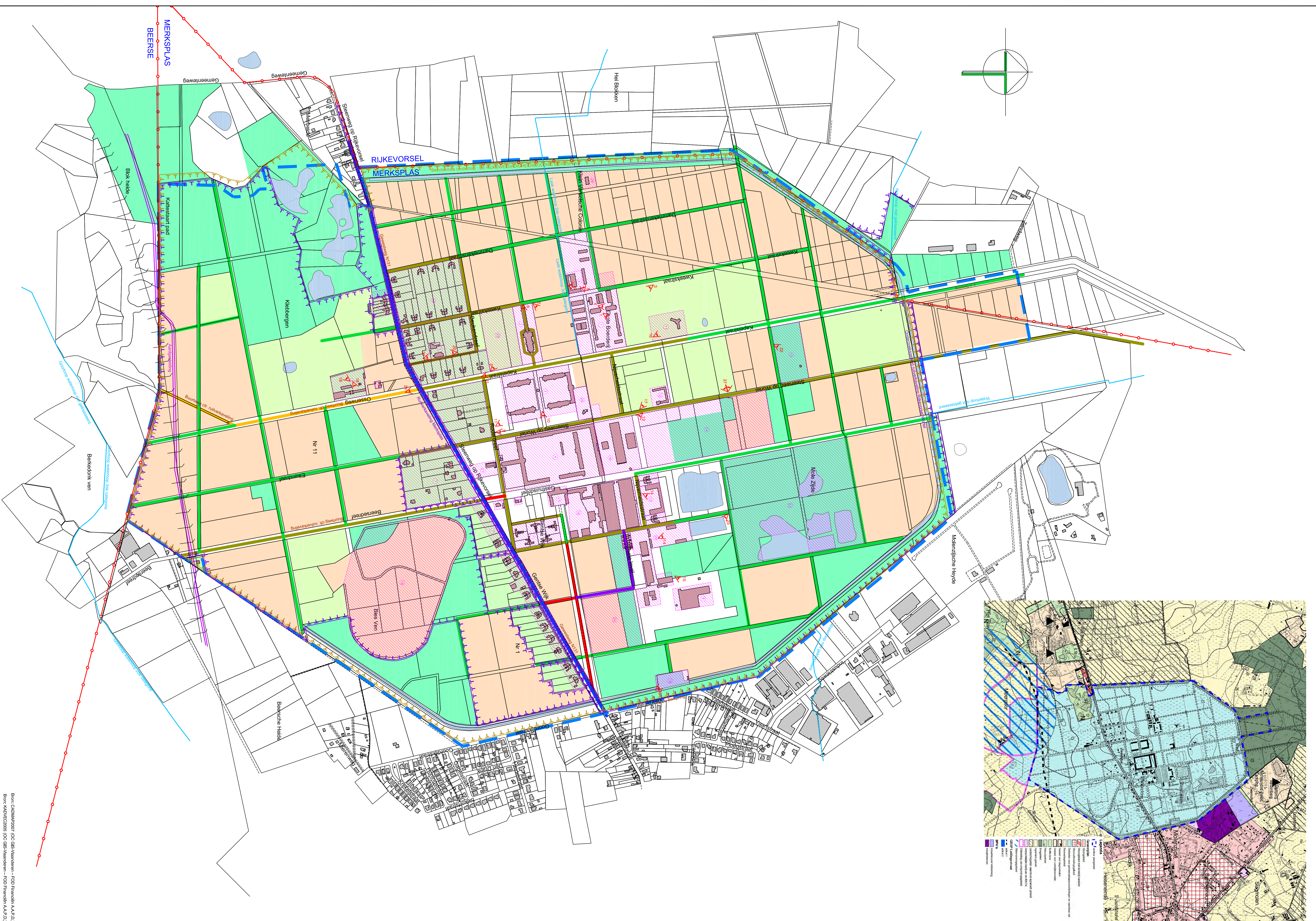
provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan

Definitieve vaststelling
PRUP KOLONIE MERKSPLAS
 Ecologische infrastructuur van bovenlokale belang
 Plan bestaande toestand

Getekend en officieel vastgesteld door de provincieraad van Antwerpen van 25 juni 2009	De Provinciegraaf	De Voorzitter
	D. Taelen	L. Meets

Ruimtelijk planmer: S. Stevens

Dienst Ruimtelijke Planning

Bron: CADMAP2007 OC DBS-Mattemeren - FBO Provincie A.A.P.03
 Bron: MOVIC2009 OC DBS-Mattemeren - FBO Provincie A.A.P.03
 Bron: VectorMap van het Gewestplan, WVIC13N-40234-A-01-01-01 Provincie Antwerpen 2002 OC DBS-Mattemeren

provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan

definitieve vaststelling Provincieraad
25 juni 2009

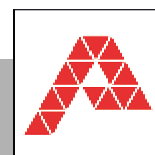
MERKSPLAS KOLONIE
Ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang

Bijlagen

Gezien en definitief vastgesteld door de Provincieraad van Antwerpen van 25 juni 2009	
De Provinciegriffier,	De Voorzitter,
D. Toelen	L. Neefs

Ruimtelijke planner:
S. Sneyers

Dienst Ruimtelijke Planning

PROVINCIE
ANTWERPEN

colofon

opdrachtgever: Provincie Antwerpen

project: PRUP Kolonie Merksplas
definitieve vaststelling Provincieraad

opdrachthouder: Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK)
Antwerpseweg 1, 2440 Geel tel: 014/58 09 91 – fax: 014/58 97 22

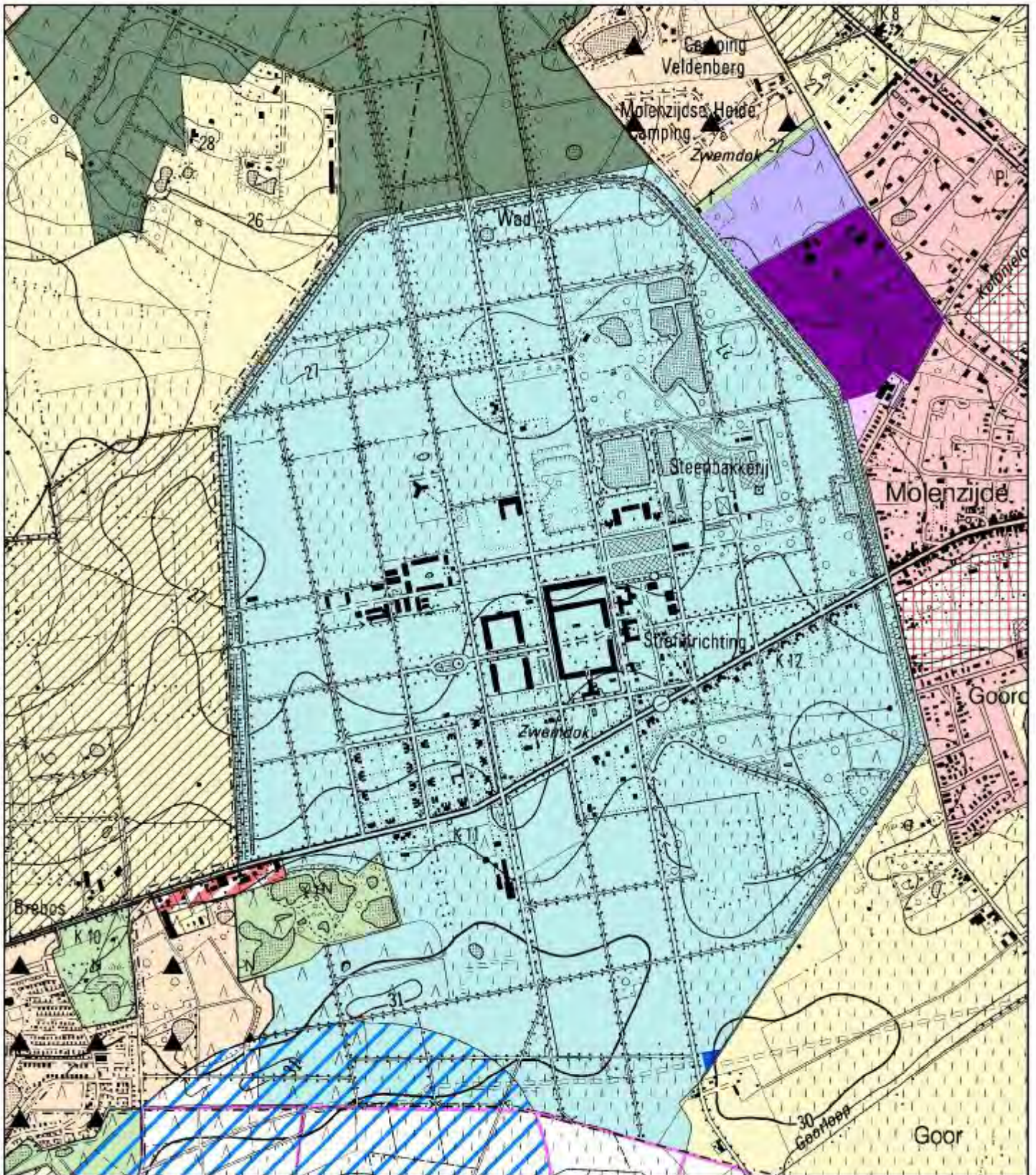
projectteam: IOK plangroep

datum: 25 juni 2009

INHOUD

- Bijlage 1: bestaande bestemmingsplannen
- Bijlage 2: gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Merksplas
- Bijlage 3: sectoraal juridisch kader
- Bijlage 4: inrichtings- en drevenbeheerplan VLM
- Bijlage 5: fysisch systeem
- Bijlage 6: gebruiksfuncties van de Kolonie aangeduid op de orthofoto
- Bijlage 7: recreatieve netwerken
- Bijlage 8: eigendomsstructuur
- Bijlage 9: fotoreportage
- Bijlage 10: inrichtings- en drevenbeheerplan
- Bijlage 11: aanduiding nummers dreven cf. inrichtings- en drevenbeheerplan

Bijlage 1: bestaande bestemmingsplannen

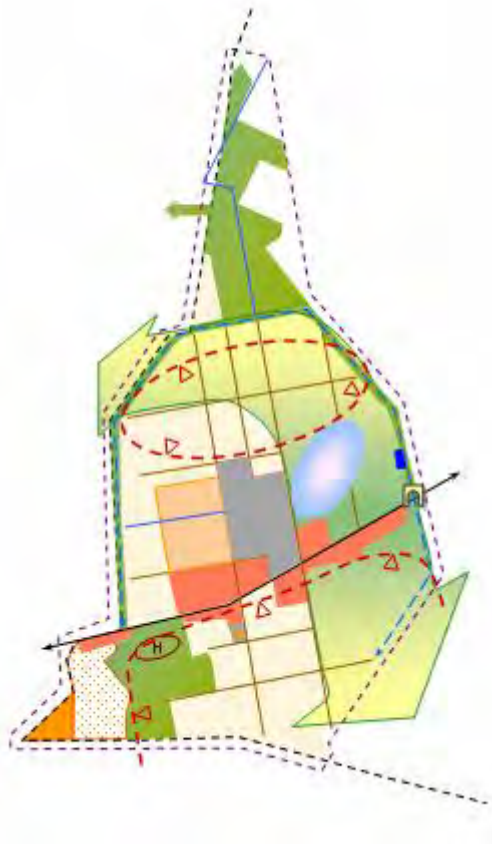

Legende

Genestplan Woongebied Woongebied met landselijk karakter Woonuitbreidingsgebied Gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut	Gebied voor dagrecreatie Gebied voor verbijfsrecreatie Bufferzone Natuurgebied Waterwiningsgebied	Bosgebied Agrarisch gebied Landschappelijk waardevol agrarisch gebied Ambachtelijke bedrijven en KMO's Uitbreiding van ontginingsgebied	GRUP Leidingsstraat art 1 art. 2 BPA's BPA Veldenberg II BPA Veldenberg I

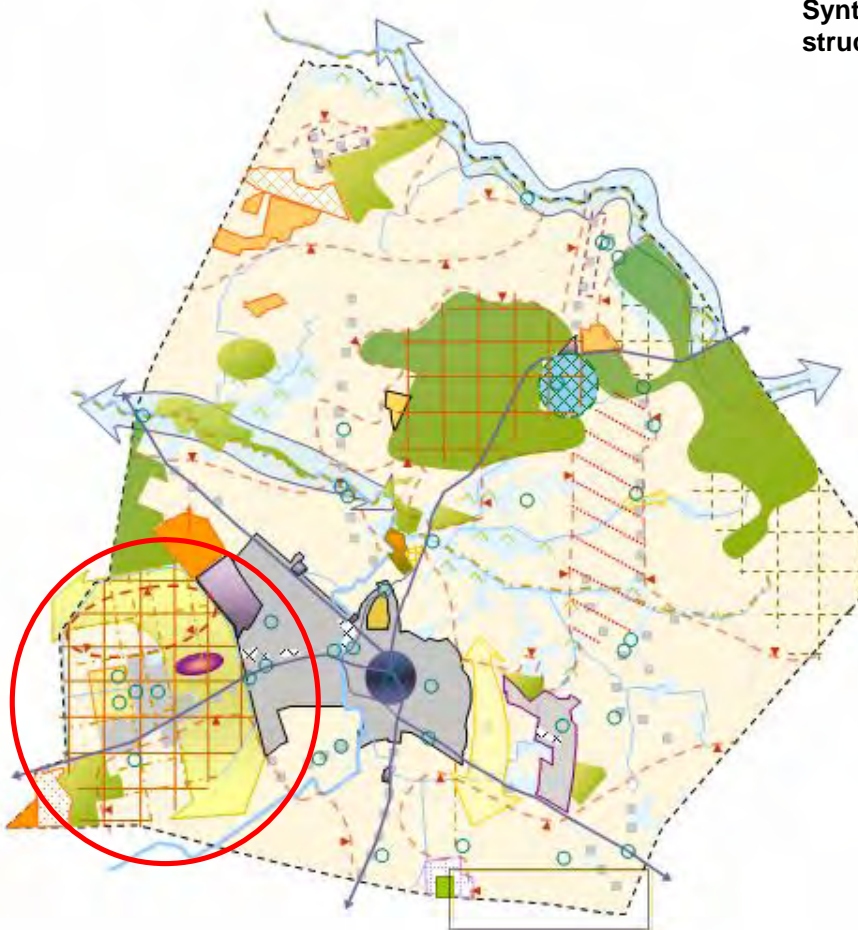
N 1:15.000

Visie op de deelruimte 'Kolonie'

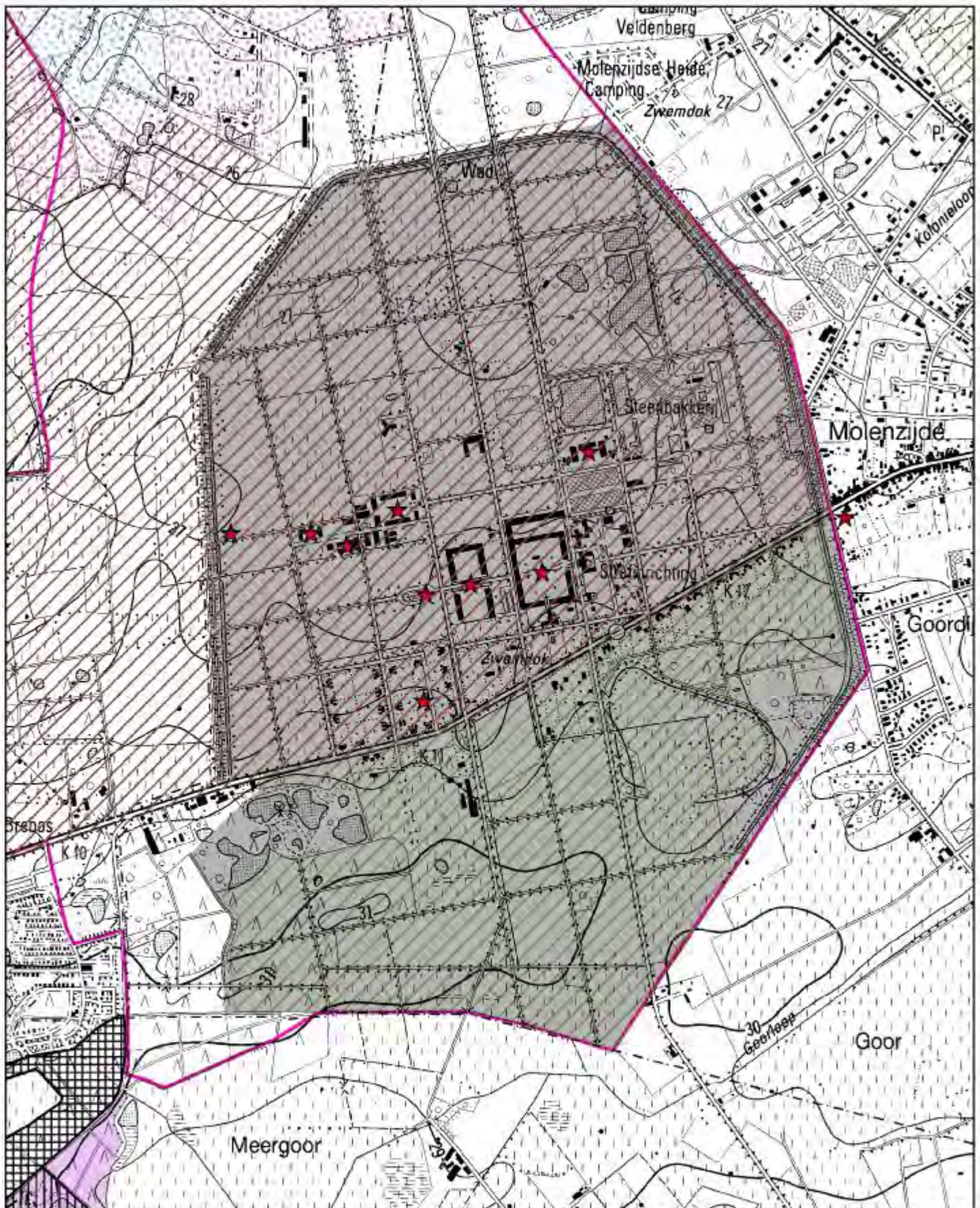
- Contour van de deelruimte
- Gemeentegrens
- Rivier/beek
- Ringgracht
- Verkeersas met barrièrevorming
- Typisch wegenpatroon met dreefstructuur
- Natuurlijke zwaartpunten
- Grensoverschrijdende natuurwaarden
- Agrarisch gebied
- Natuurlijke elementen en beheerslandbouw in lappendekenconcept
- Behoud huidige activiteiten (gevangenis/opvangencentrum)
- Woningen in overeenstemming met landschappelijke kwaliteit
- Integratie recreatieve voorzieningen in gebied rond Grote Boerderij en Kapel ter ondersteuning Jeugd Merksplas en van Merksplas als toeristische gemeente
- Verbijfsrecreatie
- Mogelijke recreatieve voorzieningen mits buffering in O
- Strategisch project ter (op)opbouw bestaande activiteitenzone met maatschappelijk doel
- Bebouwing met noodzaak nieuwe invulling
- Poort
- Heldereicijlandschap
- Geen nieuwe indeling van gebouwen (bestaande iv bestaande)

Synthese Gewenste ruimtelijke structuur

- Waterloop en alluviale gronden
- Agrarisch gebied
- Natuurmonumenten gebied
- Natuurreservaat
- Natuurverbinding
- Verwisselingsgebied natuur - landbouw
- Streefzone beheerslandbouw en natuur
- Aandachtsgebieden open ruimte
- Lokale weg
- Te verlichten kern
- Ruimte voor nieuwe woningbouwprojecten
- Nederzetting
- Commercieel centrum
- Lokaal bedrijventerrein
- Zoekzone nieuw lokaal bedrijventerrein
- Strategisch project met maatsch. doel (suggestie)
- Knooppunt voor sportinfrastructuur / zone voor uitbreiding
- Toeristisch-recreatief knooppunt
- Uitbreiding toeristisch-recreatief knooppunt indien behoefte (provinciaal RUP)
- Zone voor verbijfsrecreatieve infrastructuur (suggestie)
- Uitbreiding zone voor verbijfsrecre. infrastructuur (sugg.)
- Integratie recreatieve voorzieningen in gebied rond Grote Boerderij en Kapel
- Verwisselings natuur - recreatie (Caron's Hofke)
- Complex gaat landschap - zoeken naar overeenstemming bestemming - functie
- Agrarische bedrijfzone (landschappelijk integreren)
- Nieuw landschap - suggestie geen uitbreiding huidige ontginning - nabestemming landbouw
- Open ruimteverbinding
- Streefzone dominant graslandgebruik
- Zwart Goor
- Zone voor milieu bedrijvigheid
- Lijnbaken
- Puntbaken

Bijlage 3: sectoraal juridisch kader

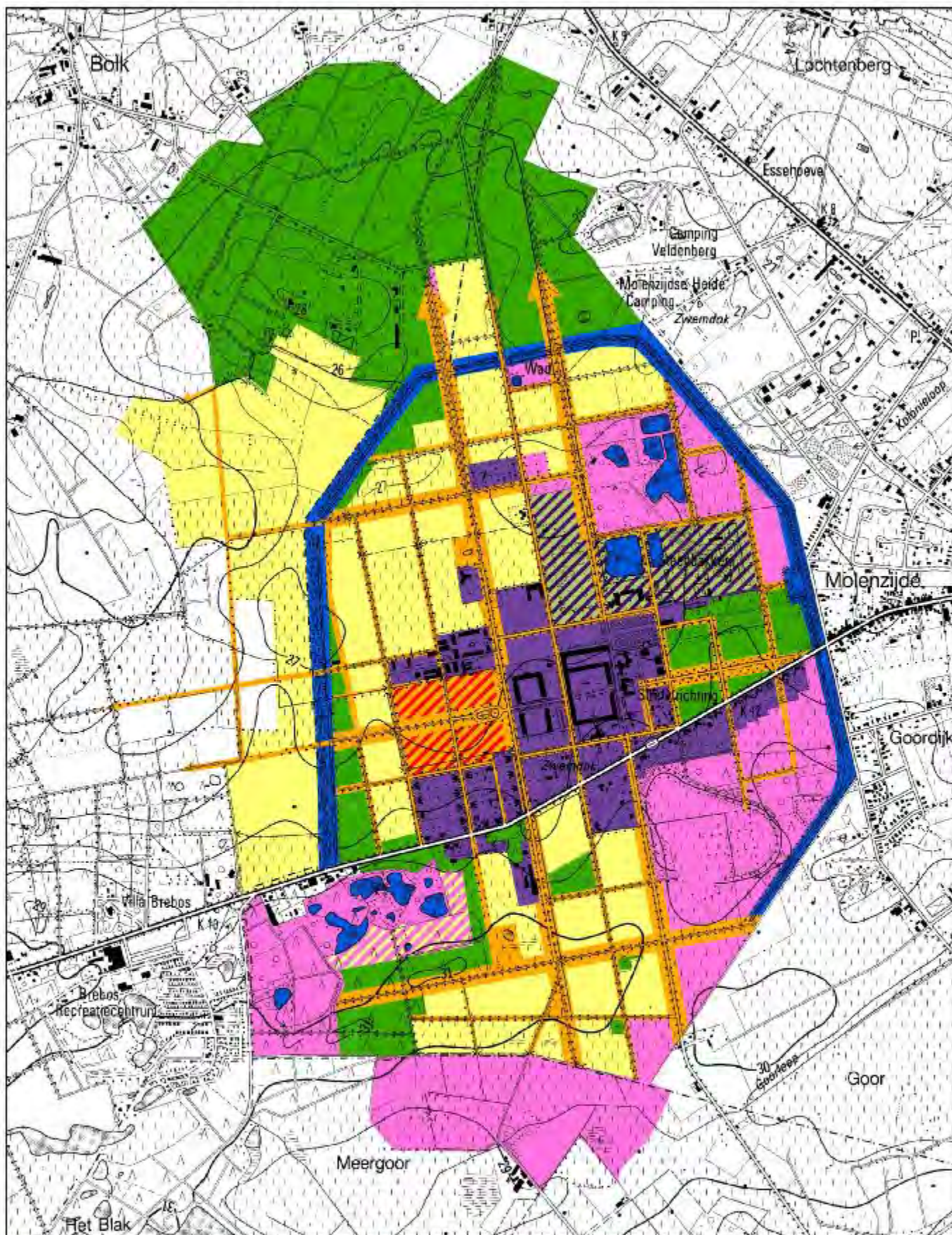
Legende

Beschermd landschap	ruilverkaveling Rijkvorschel-Wortel	Grote eenheid natuur
Beschermd monumenten	Ruilverkaveling Merksplas	Grote eenheid natuur in ontwikkeling
Ankerplaats	Beschermingszone grondwaterwinning type I	Natuurverwevingsgebied
	Beschermingszone grondwaterwinning type II	habitatrichtlijngebied
	Beschermingszone grondwaterwinning type III	

1:15.000

Bijlage 4: inrichtings- en drevenbeheersplan VLM

Legende

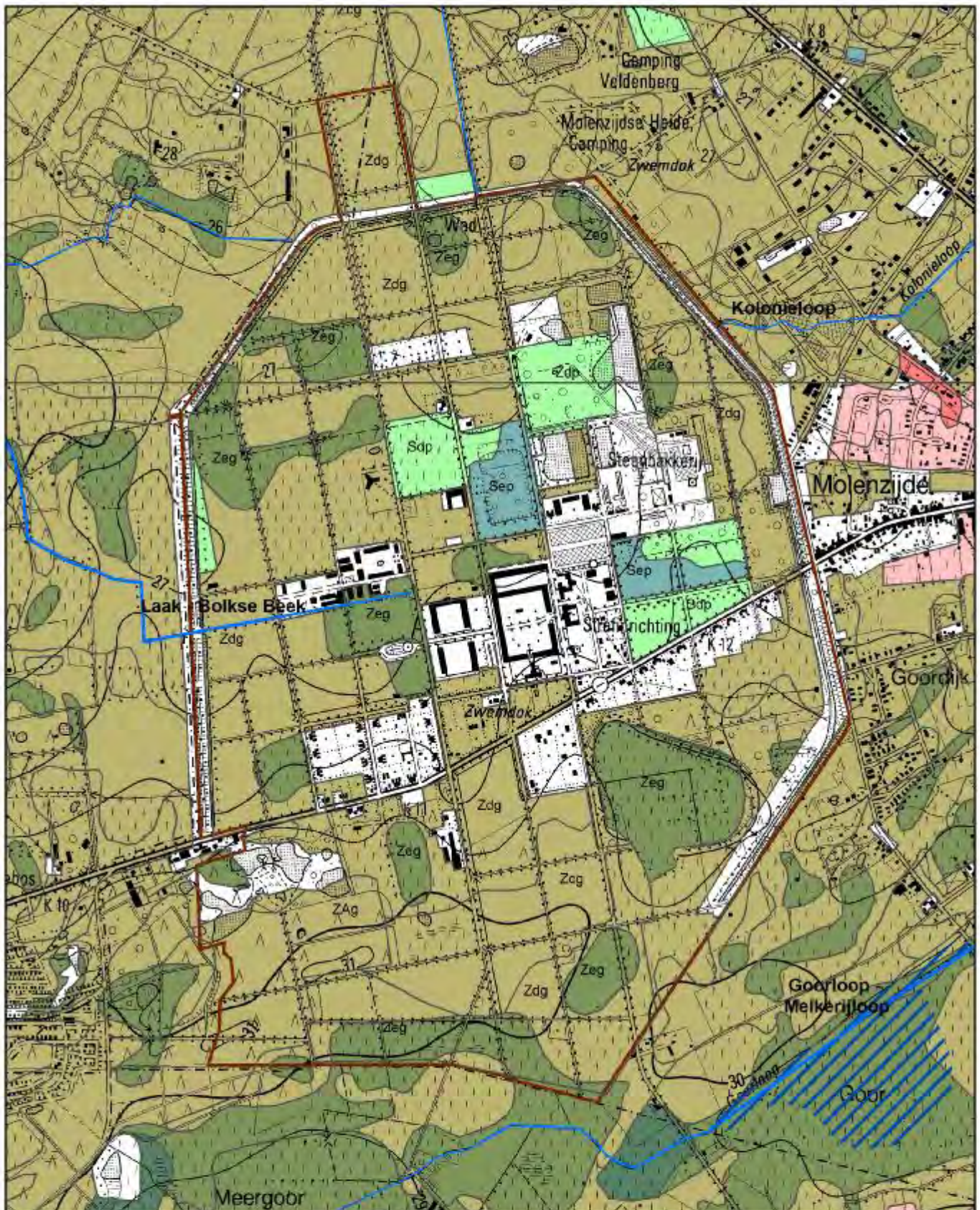
inrichtings- en drevenbeheersplan

 bebouwde zone	 dreef	 recreatie
 bos	 landbouw	 steenbakkerij
 bos-natuur overgang	 natuur	 vennen en vijvers

1:18.000 Bron: VLM 1/08/2005

Bijlage 5: fysisch systeem

Legende

categorieën van waterlopen

- Bevaarbaar
- Geklasseerd, eerste categorie
- Geklasseerd, tweede categorie
- Geklasseerd, derde categorie
- Niet geklasseerd

bodemkaart

- vallei : zeer natte alluviale bodem (NOG)
- vallei : natte alluviale bodem (NOG)
- depressie : zeer natte podzol(achtige) bodem
- veen (NOG)
- depressie : natte podzol(achtige) bodem
- droge tot matig natte podzol(achtige) grond
- pluggenbodem op (leemig) zand
- natte pluggenbodem op (leemig) zand
- pluggenbodem op (licht) zandleem
- natte pluggenbodem op (licht) zandleem
- verspoelde grond (colluvium)
- duin
- kleibodem

- risicozones overstromingen
- contour PRUP

1:15.000

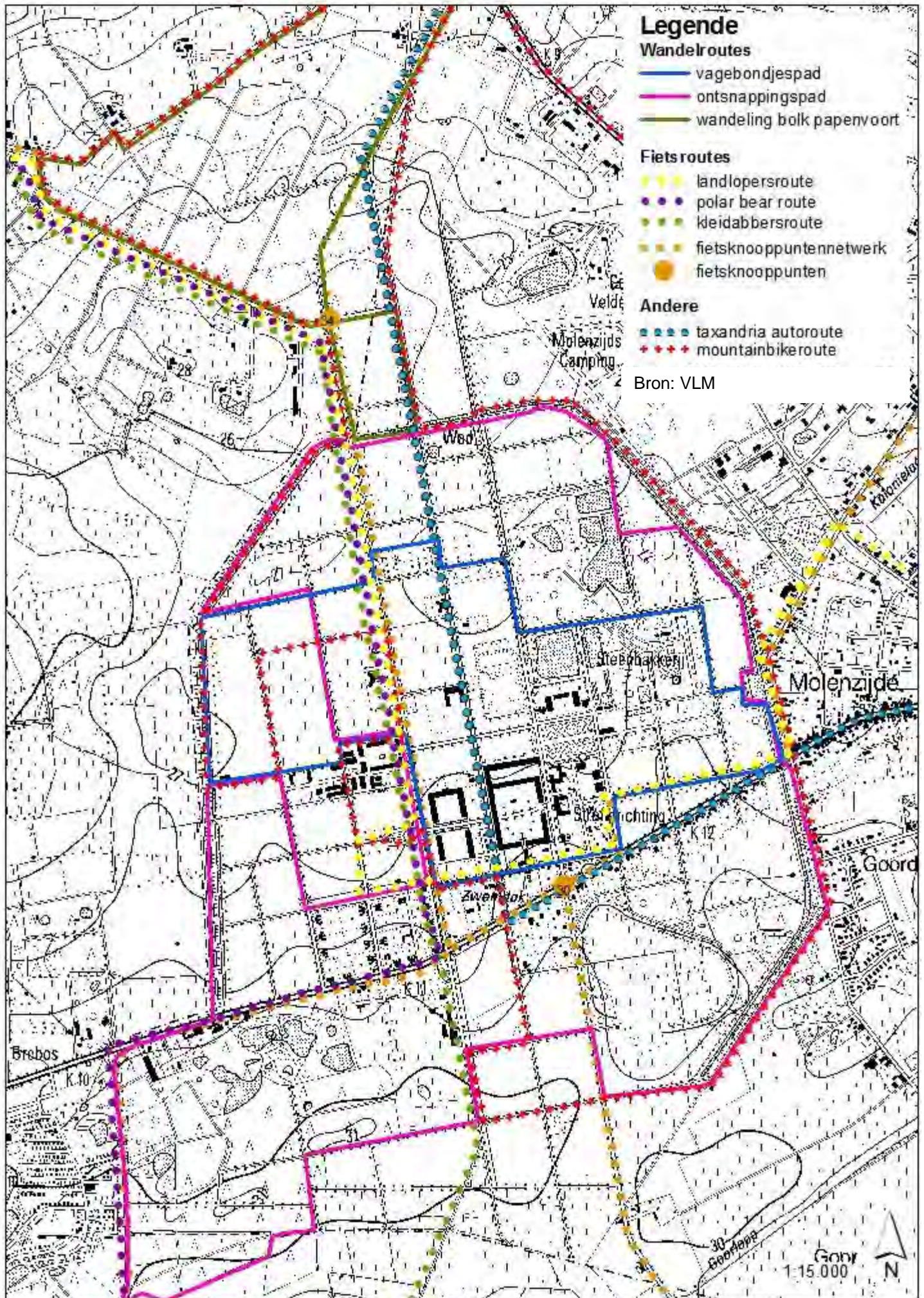
Legende

- contour PRUP
- gemeentegrenzen
- veiligheidszone

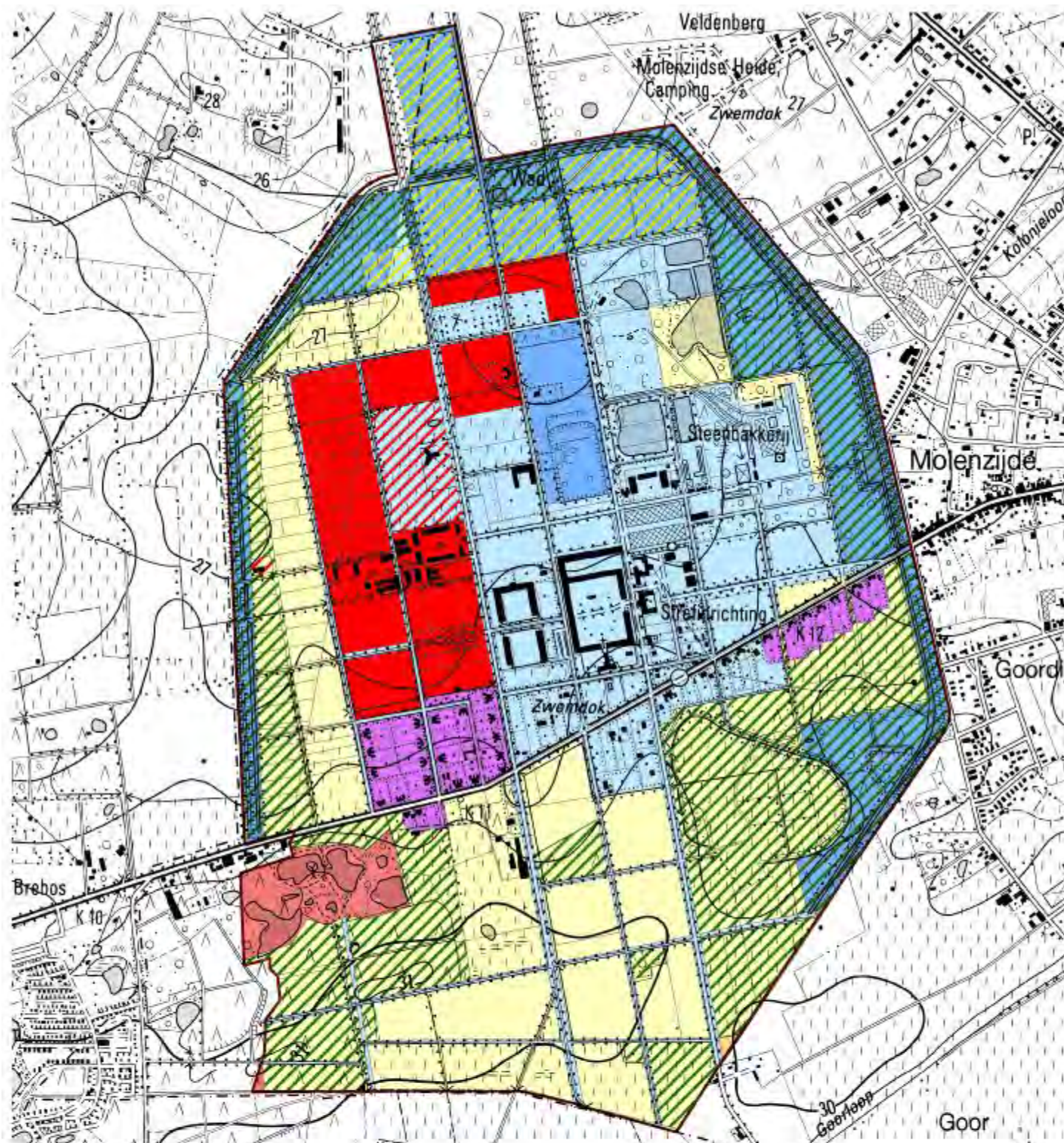
1:10.000

1 - Grote Boerderij 2 - OLV Hemevaartkapel 3 - Voormalige slaapzalen - centrum voor illegalen 4 - Strafinrichting 5 - Schooltje 6 - Kleine Boerderij 7 - Personeelswoning 8 - Voormalige steenbakkerij 9 - Aardappelkelders 10 - Personeelswijk	11 - Sportlokaal bewakers 12 - VIPK 13 - Oud bedelaarskerkhof 14 - monostort drinkwaterslib 15 - magazijn 16 - atelier-werkplaatsen 17 - hospitaal 18 - voormalige biesven 19 - kom 20 - bedrijfsgebouwen	21 - sportvelden + openluchtzwembad 22 - voetbalterrein 23 - afgewerkt stort huishoudelijk afval 24 - cyanidestort 25 - waterzuiveringsinstallatie 26 - quarantainestal

Bijlage 7: recreatieve netwerken

Bijlage 8: eigendomsstructuur

Legende

Eigendom

- Gewestelijke huisvestingsmaatschappij
- IVEKA
- PIDPA
- Regie der gebouwen
- VLM
- gemeente Merksplas
- privé

Toekomstige eigenaar (vermoedelijk)

- ANB
- Gemeente Merksplas
- VLM
- contour plangebied

1:15.000

Bron: gemeente Merksplas
toestand 27/11/2007

Bijlage 9: fotoreportage

De verwijzing naar de nummering van de foto's is opgenomen op het plan bestaande en juridische toestand

Grote Boerderij

Foto 1: binnenplaats Grote Boerderij

Foto 2: Grote Boerderij overzicht

Foto 3: Grote Boerderij overzicht

Foto 4: schuur Grote Boerderij

Foto 5: Grote Boerderij: open schuren

Foto 6: Grote Boerderij: aardappelkelders

Bijlage 9: fotoreportage

Kapel

Foto 7: Kapel

Foto 8: achterzijde Kapel

Gevangenis en asielcentrum

Foto 9: voorgevel gevangenis

Foto 10: voorgevel gevangenis

Foto 11: asielcentrum

Bijlage 9: fotoreportage

Foto 12: magazijnen achter gevangenis

Foto 13: werkplaatsen gevangenis

Foto 14: nijverheidszone achter gevangenis

Foto 15: nijverheidszone achter gevangenis (voormalige steenbakkerij)

Sportlokaal bewakers/OAC gebouw

Foto 16: voormalig sportlokaal bewakers/OAC gebouw

VIPK

Foto 17: VIPK

Bijlage 9: fotoreportage

Kleine Boerderij

Foto 18: Kleine Boerderij

Foto 19: achter Kleine Boerderij

Schooltje

Foto 20: voormalig schoolgebouw

Foto 21: toren schooltje

Bedelaarskerkhof

Foto 22: bedelaarskerkhof

Visvijver

Foto 23: visvijver

Bijlage 9: fotoreportage

Woningen

Foto 24: woningen

Foto 25: woningen

Foto 26: woningen

Foto 27: woningen

Foto 28: woningen

Foto 29: woningen

Dreven

Foto 30: onverharde dreef

Foto 31: onverharde dreef

Foto 32: verharde dreef

Foto 33: dreef in groengebied

Foto 34: Grote Boerderij overzicht

Ringgracht

Foto 35: Ringgracht

Foto 36: De kom, een verbreding van de ringgracht

Foto 37: uitzicht op de landbouwgronden in de Kolonie

SPLAS-KOLONIE

VOORSTEL VOOR
INRICHTINGS- en DREVENBEHEERSPLAN

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Inhoudstafel

1. Situering	2
2. Juridisch kader	2
2.1. Gewestplan	2
2.2. Beschermingsbesluiten	2
3. Thematische beschrijving van het gebied	3
3.1. Fysische gegevens in het gebied	3
3.1.1. Geologische opbouw	3
3.1.2. Geomorfologie en bodemgesteldheid	3
3.2. Landschap	3
3.2.1. Cultuurhistorische beschrijving van het gebied	3
3.2.2. Visueel-ruimtelijke beschrijving van het gebied	3
3.2.3. Evaluatie van het beschermd landschap	6
4. Het inrichtingsplan	7
4.1. Het inrichtingsplan	7
4.2. Het drevenbeheersplan	10
4.2.1. Het opstellen van drevenfiches	10
4.2.2. Typeprofielen	14
4.2.3. Beheersopties	19
4.2.3.1. Kortetermijnfase	
4.2.3.2. Middellangetermijnfase	
4.2.3.3. Langetermijnfase	

Bijlagen:

Drevenfiches

Kaarten:

- Kaart 1: situering
- Kaart 2: gewestplan
- Kaart 3: bodemkaart
- Kaart 4: historische kaart van Ferraris
- Kaart 5: historische kaart van Vandermaelen
- Kaart 6: militaire kaart 1879
- Kaart 7: militaire kaart 1928
- Kaart 8: huidige situatie
- Kaart 9: ontwerp inrichtingsplan Merksplas- en Wortelkolonie
- Kaart 10: ontwerp inrichtings- en drevenbeheersplan Merksplaskolonie
- Kaart 11: recreatie

1. Situering (kaart 1)

De Rijkswelddadigheidskolonie Merksplas bevindt zich ten westen van de dorpskern van Merksplas tegen de grens met Rijkevorsel aan. Het gedeeltelijk omgracht domein is gelegen tussen de grens met Rijkevorsel (in het westen), de steenweg op Hoogstraten (in het noorden), de dorpskern van Merksplas (in het oosten) en de grens met Beerse (in het zuiden). De kolonie ligt tussen het ruilverkavelingsproject Rijkevorsel – Wortel en de ruilverkaveling Merksplas. Het gebied is ongeveer 600 ha groot. Het beschermde landschap binnen de ringgracht meet 408 ha.

2. Juridisch kader

2.1. Gewestplan (kaart 2)

Het landschap van de kolonie heeft volgende bestemmingen:

- gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen.
- natuurgebied ten zuidoosten in privé bezit
- Meirheide, ongeveer 18 ha in privé bezit

2.2. Beschermingsbesluiten

Bij ministerieel besluit van 29-06-1999 werd de Merksplas-Kolonie definitief beschermd als landschap wegens zijn esthetische, historische, natuurwetenschappelijke en socio - culturele waarde.

De doelstellingen van het toekomstig beheer worden als volgt omschreven:

- behoud van het domein als één structureel geheel;
- de intrinsieke waarden van het gebied behouden en verbeteren. Hieronder wordt verstaan:
 - Het karakteristiek karakter van het compartimentenlandschap dient bewaard te blijven.
 - Het drevenpatroon dient behouden te worden en zoveel mogelijk hersteld; zijn toestand, zijn groeimogelijkheden en de zichtbaarheid in het landschap dienen verbeterd te worden.
 - De beboste oppervlakte is minstens te behouden en verder te diversifiëren door een geleidelijke overgang naar loofbos.
 - De landbouwgronden zijn zoveel mogelijk verder te gebruiken als veldkavels die als structureel geheel passen in het landschap van de kolonie van Merksplas.
 - Voor de bestaande gebouwen en hun omgeving dienen gepaste bestemmingen gevonden of behouden te worden, waardoor zij als karakteristiek en structureel geheel blijven passen in het landschap van de kolonie van Merksplas. Dit geldt voor de woningen en de recreatie-infrastructuur, maar ook voor het landbouwbedrijf in de Grote hoeve dat bij voorkeur in bedrijf zou gehouden worden en waar op een verantwoorde wijze aan duurzame landbouw zou gedaan worden. In de Kleine hoeve kan het project van het centrum voor de opvang van drugverslaafden ingepast worden waarbij aan extensieve en/of biologische landbouw en veeteelt en aan natuureducatie kan gedaan worden¹. De gebouwen van de huidige Strafinrichting dienen bij voorkeur verder als penitentiaire inrichting gebruikt en uitgebouwd te worden.
 - Het zodanig beheren van de deelgebieden met een zeer hoge natuurwaarde zoals de bossen, de al dan niet voormalige veengebieden met heiderelicten en de kleiputten en omgeving, dat die waarden die nu in sommige gevallen als een relictwaarde kunnen aangeduid worden, verbeterd en zo mogelijk hersteld worden.
 - Het op een gepaste manier inpassen van de industriële terreinen in het geheel. Uitbreidingen zijn slechts mogelijk in het kader van het structureel geheel en voor zover er geen esthetische of natuurwetenschappelijke waarden geschaad worden.²

Met het oog op de bescherming zijn specifieke beschermingsvoorschriften van toepassing:
Het is verboden:

¹ Volgens de v.z.w. Platform Red Merksplas-Kolonie is het project voor opvang van drugsverslaafden in de Kleine Boerderij op 16 januari 2001 waarschijnlijk niet meer actueel.

² Volgens de v.z.w. Platform Red Merksplas-Kolonie zijn uitbreidingen van de industriële terreinen uitgesloten.

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

- elke activiteit of elke handeling die een wijziging van de waterhuishouding of van de waterpeilen voor gevolg kan hebben
- het vernietigen van eieren, nesten of broedsels
- het vissen uitgezonderd in de kleiputten en de omgrachting

Bij ministerieel besluit van 26-01-1999 werden in de Merksplas-Kolonie volgende monumenten beschermd wegens hun historische en socio - culturele waarde: Kapel Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart, de Grote Boerderij, de gevels en bedaking van het hoofgebouw, het schoolgebouw en de gevangenisgebouwen tussen hoofgebouw en kerk.

Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

de beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten.

3. Thematische beschrijving van het gebied

3.1. Fysische gegevens in het gebied

3.1.1. Geologische opbouw

De ondergrond is gevormd uit Kempense klei uit het Onder-Pleistoceen. Die neogene formatie wordt aangetroffen op een diepte van minder dan 125 cm.

In het Jong-Pleistoceen werd de Kempense klei bedekt met een laag leemhoudend zand van wisselende dikte, die in een recentere periode plaatselijk overdekt werd met zandig materiaal van lokale herkomst. De verspreiding van de recente zandige afzettingen hangt nauw samen met het bestaan van oude of huidige valleien. De uitstuivingen zijn waarschijnlijk periodiek gebeurd. Ze konden niet gedateerd worden. Het zandig materiaal vormde duinen die door erosie min of meer genivelleerd werden. In de laatste eeuwen grepen in de oude dungebieden verstuingen plaats ten gevolge van de ontbossingen. Hierdoor ontstonden de huidige landduinen.

3.1.2. Geomorfologie en bodemgesteldheid (kaart 3)

De bodem van de kolonie bestaat nagenoeg geheel uit zandgronden, gaande van matig droge tot natte zandgronden met duidelijke humus en/of ijzer B horizont (Zcg, Zdg en Zeg) en met op de meeste plaatsen een dikke humeuze bovengrond. Ten noorden van de kleiontginningen is er één plaats met matig natte gronden op zand (Zdp). Centraal in de kolonie en ten westen van de gevangenis komen kleinere oppervlakten matig natte en natte gronden op lemig zand (Sdp) voor. Er is ook één kleine lokatie van natte lemig-zandgrond met duidelijke humus of/en ijzer B horizont (Seg). De groeven (OE) zijn hier de plaatsen waar klei werd ontgonnen. Ter hoogte van de bossen in het zuidwesten van het projectgebied komen zeer droge tot matig natte zandgronden met duidelijke humus of/en ijzer B horizont (Zag).

3.2. Landschap

3.2.1. Cultuurhistorische beschrijving van het gebied (kaarten 4, 5, 6 en 7)

De rijksweldadigheidskolonies vinden hun oorsprong in het Frans Régime. Er werd toen de plicht voor de Staat afgekondigd voor de tussenkomst in de hulpverlening bij de armoeden en voor het oprichten van Weldadigheidskolonies.

De uitvoering van deze verplichting verliep echter zeer moeizaam. In 1808 creëerde de Maatschappij voor Weldadigheid een landbouwkolonie te Veenhuizen, onder bescherming van Koning Willem I. Dit initiatief kreeg snel navolging in de Zuidelijke Provinciën van het Koninkrijk der Nederlanden. Dit was de aanzet voor de kolonie van Merksplas.

De maatschappij voor Weldadigheid voor de Zuidelijke Nederlanden werd gesticht op 3 januari 1822. Zij had volgende doelstellingen:

1. de behoeftige medeburgers ondersteunen en van deze behoeftigen welstellende burgers maken;
2. braakliggende gronden ontginnen en ze aldus een meerwaarde geven;
3. aan de Staat de gelegenheid geven besparingen te doen op de sommen die aan weldadigheidsinstellingen diende gegeven te worden.

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

De meest geschikte gronden werden de heide tussen Wortel en Merksplas bevonden. Zij hadden namelijk de beste aankoopmogelijkheden en het Bedelaarsgesticht van Hoogstraten was in de onmiddellijke nabijheid gelegen, waardoor over voldoende goedkope arbeidskrachten kon beschikt worden voor de eerste werken. Bijkomende elementen waren het vlakke reliëf van het terrein en de aanwezigheid van klei voor het vervaardigen van baksteen en van de nodige brandstoffen.

De historische kaart van Ferraris toont ons het gebied voor de stichting van de kolonie. Het was het deel van het heidegebied dat Bolksche Heide heette. Het paalde aan het landbouwgebied dat zich ten westen van de dorpskern van Merksplas bevond. In dit deel van de heide kwamen het Witte Goor en het Kleine Witte Goor voor, wat wijst op turfontginningen.

De Maatschappij zorgde naast de oprichting van een vrije kolonie in Wortel voor een bedelaarshuis te Merksplas. Hiervoor werden de gronden in 1823 opgekocht. In datzelfde jaar werd begonnen met de oprichting van de gebouwen van het gesticht, rond de huidige koer. Zij werden voltooid in 1825. Het huis werd op 25 augustus geopend en op 31 december waren er reeds 600 bedelaars (zowel mannen als vrouwen).

Daar de bevolking van het bewaringshuis nogal gemengd was, werd op 1 december 1825 een detachement soldaten ter beschikking van de bestuurder gesteld. Zij moesten opstanden en vluchten voorkomen.

Zoals ook in Wortel waren er steeds ernstige financiële problemen voor het project. Vanaf 1830 werd het zelfs een langzame doodstrijd. Merksplas kreeg slechts zeer beperkte middelen en mocht geen heraanpassingsmilieu meer zijn. Na een aantal 'reddings'-plannen die op niets uitliepen, kwam het door de schuldeisers tot een verplichte verkoop van het gebied. Het gesticht van Merksplas werd op 21 oktober 1841 ontruimd. Het is Prins Frederik der Nederlanden, de voornaamste schuldvorderaar die het geheel aankoopt voor 400.000 fr. De koloniën van Wortel en Merksplas hebben opgehouden te bestaan.

Op de historische kaart van Vandermaelen die de situatie weergeeft rond 1850, kunnen we het landschapsbeeld inschatten dat ontstaan is door de inrichting van de kolonie van Merksplas (ze wordt aangeduid als Kolonie voor de Beteugeling van Bedelarij). Centraal in het gebied werd het bewaringshuis opgericht, met er rond vier gebouwen (aan elke hoek). Her en der in het gebied zijn ook andere gebouwen opgericht.

Van noord naar zuid zijn twee parallelle, driedubbele wegen aangelegd. Door een regelmatig aantal parallelle en dwarsende wegen werd een rastervormig wegenpatroon gevormd. Enkel het zuidelijk deel, ten zuiden van de verbindingsweg Merksplas – Rijkevorsel, is op de hoofdwegen na nagenoeg niet ingericht. Hier is de heide blijven bestaan waarin een aantal vennen voorkomen zoals het Biesven, het Krolleven, het Zwaentjensven en het Berkedonckven.

In het noorden is er een klein naaldhoutbos, evenals een klein moerassig gebied met een historisch ven, naast het grote Veldenbergven. Centraal in het gebied komt een kerkhof voor.

De kolonie bleef verlaten tot 1870. In de gebouwen huisden nog slechts enkele tolbeambten. De wet van 6 maart 1866 op de beteugeling der bedelarij en landloperij zou zowel Wortel als Merksplas nieuw leven inblazen.

Landlopers konden voor een bepaalde periode ter beschikking gesteld worden van de regering. Er moesten hiervoor gepaste inrichtingen opgericht worden om voor de werkbekwamen een soort verbanningsoord te vinden waar hen landarbeid kon verschaft worden. De inrichting van Hoogstraten was veel te klein zodat uiteindelijk aan Wortel en Merksplas gedacht werd.

Door een wet van 28 maart 1870 konden de beide koloniën aangeschaft worden en kreeg men financiële middelen om de bestaande lokalen in te richten. Het geheel werd aangekocht op 20 december 1870.

In 1871 begonnen de aanpassingswerken onder leiding van de bestuurder van Hoogstraten die met het beheer van de twee instellingen gelast was geworden. Als benaming werd Weldadigheidslandbouwkolonie gekozen. Er werden in de volgende jaren meerdere nieuwe gebouwen opgericht: in 1876 een infirmerie, in 1879 twee slaapkamers, in 1886 een herbergingscentrum en in 1887 een celgevangenis. Ook de boerderij is reeds te zien op de MGI-kaart van 1895. Bij deze bundel is de MGI-kaart van 1879 gevoegd.

De wet van 1891 over landlopers en bedelaars zou het toenemend belang van Merksplas bevestigen. In die wet werd bepaald dat het regime van toevluchtshuizen zoveel mogelijk dit der weldadigheidsgestichten zou benaderen, terwijl de leefregel der koloniën in zeker opzicht een

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

repressief karakter zou hebben, vergelijkbaar met de penitentiaire instellingen. Hoogstraten werd aangeduid als toevluchtshuis, Merksplas als bewaarhuis voor bedelaars en landlopers. Hun aantal steeg dan ook voortdurend, van 800 in 1879 tot 5291 in 1911.

Ondanks de aanwezigheid van een militaire compagnie uit het Antwerps garnizoen die belast was met de bewaking van landbouwkoloniën, waten er zeer talrijke ontvluchtingen. Om die reden werd in 1893 begonnen met het graven van een ringgracht. De bedoeling was een bevaarbaar kanaal te graven dat niet alleen als beveiliging van de bevolking diende, maar ook in verbinding zou staan met het zuidelijk gelegen kanaal naar Turnhout zodat op de kolonie zelfs kon gelost en geladen worden. Het ontwerp was afkomstig van het bestuur van Bruggen en wegen. Die aansluiting is echter nooit uitgevoerd. Op de eerste uitgaven van de MGI-kaart (1895) zien we dat de ringvaart afgewerkt is.

Het noordelijk deel van het gebied is geheel bebost met naaldhout.

Het drevenstelsel is uitgebreid tot een rastervormig geheel. Langs een deel van de wegen zijn bomen geplant wat de aanzet vormt tot het huidige drevenpatroon. De landbouwpercelen zijn opgedeeld in kleinere rechthoekige blokken die gescheiden zijn door houtkanten en bomenrijen. Het Biesven is ontwaterd (aanleg van centrale en omringde gracht) en omgezet in grasland. Enkel in de zuidwestelijke punt van het gebied is de heide met de vennen gebleven. De rest is omgezet in akkerland. In het gebied komen er ook kleinere delen bos voor, zowel loofhout als naaldhout. In het noordelijk, het centraal westelijk deel en de zuidwestpunt van het gebied vormen de naaldhoutaanplanten grotere gebieden. Er komen ook boomgaarden voor.

Er is een steenbakkerij opgericht en men is begonnen met gravingen ten noorden en zuiden ervan. Ten westen van het bewaringshuis zijn nieuwe blokken opgericht, evenals een boerderij (even ten noorden hiervan) en meerdere personeelswoningen (tegen de weg naar Rijkevorsel aan). Ten zuiden van de weg naar Rijkevorsel is eveneens een boerderij gebouwd.

Op de tweede uitgave van MGI die de toestand op het terrein weergeeft van begin deze eeuw zien we dat het zuidelijk deel van de ringgracht verdwenen is. Men weet echter niet zeker of dit deel van de gracht wel ooit gegraven werd. Voor het overige is er weinig veranderd. In het noordelijk en zuidwestelijk gedeelte zijn delen naaldhoutbos terug omgezet in landbouwgrond. Tussen de akkergronden zijn nog meer bomenrijen en houtkanten aangeplant. Ook het drevenstelsel is verder uitgebreid tot ongeveer de huidige proporties. De personeelswoningen in de zone ten noorden van de weg naar Rijkevorsel zijn nog uitgebreid en langsheen de zuidelijke kant van die weg in het oostelijk deel het gebied zijn er ook verschenen. Er werden een kerk en meerdere bedrijfsgebouwen opgericht.

De landarbeid bleef onvoldoende als bezigheid in het depot. Om die reden verscheen vanaf 1880 ook nijverheid in het gebied. Firma's uit Brussel, Turnhout, Hoogstraten en zelfs Breda richtten er werkplaatsen in. In 1907 zijn het er 11 en in 1910 reeds 15. Ook de administratie richtte nieuwe werkplaatsen in zoals een steenbakkerij, een leerlooierij, een betonbewerking, een meubelfabrikant, een kleermakerij en een weverij. Die nijverheid concentreerde zich in het oostelijk deel van het gebied ten noorden van de weg naar Rijkevorsel. De steenbakkerij wordt reeds expliciet vermeld op de eerste uitgave van de MGI-kaart.

In 1895 werd een school voor volwassen gedetineerden geopend. Er werd tevens een kerk en een school met voorzieningen voor de kinderen van het personeel opgericht. Langsheen de weg naar Rijkevorsel staan de woningen van de personeelsleden.

De kerk werd in 1899 ingewijd onder het patroonschap van Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaart. Het is een merkwaardig gebouw met een eigenaardige architectuur. Het stalen gebinte als dakondersteuning is zeer zeldzaam.

Op de recente topografische kaart (1969) zien we dat zeker de steenbakkerij diepe sporen in het landschap nagelaten heeft onder de vorm van kleiputten en uitgesproken reliëfwijzigingen.

Even ten noorden van de gevangenisgebouwen is één van die putten in gebruik genomen als stortplaats. Voor het overige zijn er slechts zeer beperkte wijzigingen. De voornaamste is het verdwijnen van de bomenrijen en houtkanten tussen de percelen in de landbouwblokken. Er is in verhouding ook meer grasland aangelegd. De drevenstructuur is daarentegen ongewijzigd.

3.2.2. Visueel-ruimtelijke beschrijving van het gebied (kaart 8)

De Rijkswelddadigheidskolonie van Merksplas is een gevarieerd landschap met grote open stukken gras- en akkerland die afwisselen met gesloten structuren van bossen en struwelen. Plaatselijk

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

komen enkele vennen met relicten van heide en moeras voor. Het geheel wordt afgebakend door een ringgracht. In de zuidwestelijke punt van het landschap vormt de afbakening van het gebied voor verblijfsrecreatie de grens.

Het gehele landschap wordt daarenboven doorkruist door een immens rastervormig dreven- of bomenrijenpatroon met in hoofdzaak een grazige bermvegetatie eronder. De bomen van die rijen of van de enkele en dubbele dreven zijn hoofdzakelijk zomereiken. Maar ook beuk en Amerikaanse eik komt voor. De aanwezige sloten volgen het voornoemd rastervormig patroon.

Centraal in het gebied staan de kerk en de gebouwen van de strafinrichting en de boerderij. Langsheen de steenweg op Rijkevorsel komen een aantal 'verkavelingen' met personeelswoningen met bijhorende tuin voor.

In het gebied zijn nog andere gebouwencomplexen aanwezig en komen er een aantal landschappelijke ingrepen voor die een gevolg zijn van de voortdurende wijzigingen en uitbreidingen in het beleid en het beheer in de Weldadigheidskolonie. Belangrijk zijn de oude kleiputten en vergraven terreinen waarvan er één is ingericht als stort voor inert materiaal. De industriële terreinen en de recreatie-infrastructuur voor het personeel en familie beslaat eveneens een aanzienlijke ruimte. Ten zuiden van de Steenweg op Rijkevorsel, in het zuidoostelijk deel, is een bomen- en struikenplantage ingericht. Ook in het voormalige Biesven waarvan de randgracht nog grotendeels bestaat. Enkel het westelijk deel is recent (illegaal) gedumpt.

Aan de steenweg op Wortel, in het noordelijk deel van het gebied, is het kerkhof gelegen.

3.2.3. Evaluatie van het beschermd landschap

'De Rijksweldadigheidskolonie van Merksplas' is beschermd als landschap om reden van zijn historische, natuurwetenschappelijke, esthetische en sociaal-culturele waarden:

- de historische waarde:

Het is voor het Vlaams Gewest een uniek en intact voorbeeld van de opbouw en de inrichting van een gebied als 'onvrije' weldadigheidskolonie.

- de sociaal-culturele waarde:

De Rijksweldadigheidskolonie is een concreet, nog intact voorbeeld van de uitvoering van een sociale wetgeving die zijn oorsprong vindt in de periode van de Koninklijke Nederlanden en die verder evolueerde van bij het ontstaan van België. De uitvoering van die wetgeving heeft zijn repercussies naar een specifieke landinrichting gehad die aan de grondslag liggen van het huidige landschapsbeeld. Dat het gebied zelfs een internationale waarde heeft, wordt onderstreept door het feit dat ook in Nederland voor de kolonie Veenhuizen de procedure voor een bescherming als gezicht is aangevat.

- de natuurwetenschappelijke waarde:

De aanwezige bossen en vengebieden zijn biologisch waardevol tot zeer waardevol.

Door zijn uitgestrektheid, zijn grote rijkdom aan biotopen en door zijn relatieve rust heeft het gebied een grote faunistische waarde.

De aanwezigheid van immens, intact drevenpatroon geeft het gebied een belangrijke dendrologische waarde.

- de esthetische waarde:

Dit landschap heeft door de aanwezigheid van een monumentaal drevenpatroon en door zijn uitgestrektheid, zijn gaafheid, zijn grote rijkdom aan biotopen en zijn relatieve rust een zeer grote landschappelijke waarde. Door zijn gevarieerde inrichting in het kader van een weldadigheidskolonie vormt het een structureel geheel dat nog gaaf bewaard is gebleven.

4. Het inrichtingsplan

4.1. Het inrichtingsplan (kaarten 9 en 10)

De beschrijving van het inrichtingsplan gebeurt aan de hand van de in de legende voorkomende symbolen. Globaal gezien is de visie van het inrichtingsplan:

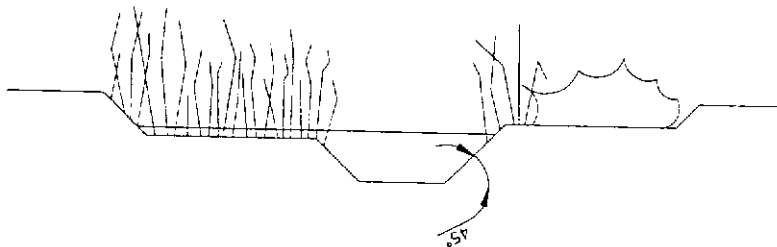
- het ontwikkelen van een oostelijke en een westelijke corridor met bos- en natuurfunctie
- functie landbouw in de daartoe aangeduide gebieden, rekening houdend met de randvoorwaarden die de bescherming als landschap met zich meebrengt
- ontwikkelen bufferzone tussen bebouwing en functie bos en natuur
- opstellen van een drevenbeheersplan (besproken in 4.3)

Bij de verdere uitwerking van het concept dient zeker ook rekening gehouden te worden met de functies waterwinning en infiltratie ten behoeve van de Pidpa. De verschillende functies beschreven in het inrichtingsplan en de functie van de Pidpa mogen elkaar niet hinderen.

4.1.1. Vennen, vijvers en ringgracht:

Voor vijvers en poelen die in het gebied voorkomen wordt voorgesteld deze natuurtechnisch in te richten of te optimaliseren in functie van natuurontwikkeling. Voor de ringgracht die omheen Merksplaskolonie loopt wordt de mogelijkheid opgehouden om deze bij inrichtingswerken plaatselijk natuurtechnisch in te richten (zie schets plas- en drasberm). Dit mag echter niet ten koste gaan van het huidige karakter die de ringgracht en wal hebben. De vennen ter hoogte van Klebbergen (natuurgebied) zouden gericht beheerd dienen te worden. De bestaande vennen die zich nu nog op landbouwpercelen bevinden, kunnen behouden en opgewaarderd worden door ze aan te sluiten op de ruigtestroken van de dreven..

Voorbeeld natuurtechnisch profiel met plasberm en drasberm

4.1.2. Landbouw:

In het inrichtingsplan wordt voorgesteld de landbouwactiviteit te concentreren in het westen en het zuiden (centrale deel) van de kolonie. De voorgestelde gronden met functie landbouw worden ook als dusdanig ingericht, rekening houdend met de randvoorwaarden die de bescherming van het landschap met zich mee brengt. Belangrijk is de openheid van het landschap in de landbouwgebieden te behouden.

4.1.3. Bos:

Natuurgericht bosbeheer wordt voorzien rond het heide- en vennengebied ter hoogte van de Meirheide en Klebbergen en bosuitbreidingen tussen de steenweg Merksplas – Rijkevorsel, de voormalige steenbakkerij en langsheen het westelijke deel van de ringgracht. Op deze wijze wordt er zowel een westelijke als een oostelijke corridor gevormd met functie bos en natuur.

4.1.4. Bos natuur - overgang:

In de zone grenzend aan het heide- en vennengebied ter hoogte van Meirheide en Klebbergen wordt een natuurgerichte bosfunctie voorgesteld. Hier ligt de nadruk op het maximaliseren van de natuurwaarden met het oog op heideherstel.

4.1.5. Natuur :

Natuurfunctie wordt voorgesteld ter hoogte van het voormalige Biesven en omgeving en het noordoostelijk gedeelte van de kolonie. Ook het zeer waardevolle en unieke heide- en vennengebied ter hoogte van Klebbergen zou als natuurgebied beheerd moeten worden. Mogelijke bijkomende inrichtingsmaatregelen kunnen later verder uitgewerkt worden. Er wordt hier in de eerste plaats gedacht aan herstel van het Biesven en herstel en de ontwikkeling van het heide- en vennengebied Meirheide en Klebbergen.

4.1.6. Ontginningsgebied met nabestemming natuur:

De gronden van Merksplaskolonie, op grondgebied Beerse (Meergoor) werden in 1995 in ontginning genomen. Het betreft hier 32 ha met als huidige bestemming gemeenschapsvoorziening en openbare nutsvoorzieningen en is gelegen in een uitbreidingsperimeter voor ontginning. Landschapsecologisch sluit dit gebied in het zuiden aan bij het kleiputtencomplex van het Blak, dat opgenomen is in de lijst van 'waterrijke gebieden van nationale betekenis voor watervogels'.

In het inrichtingsplan wordt voorgesteld het gebied, bij het beëindigen van de ontginning, af te werken volgens de in het M.E.R. voorgestelde maatregelen. Hierbij dient aandacht besteed aan het creëren van een bufferzone tussen de in het inrichtingsplan voorziene landbouwgronden en het te ontwikkelen natuurgebied.

4.1.7. Dreven:

De visie betreffende de uitbouw en ontwikkeling van dreven wordt beschreven in 4.3.

4.1.8. Bebouwde zones:

Bebouwde zones zijn hierin opgenomen alsook het kerkhof van Merksplas-Kolonie. Het is wenselijk een aantal bebouwde sites met historische en socio – culturele waarde landschappelijk te heropwaarderen d.m.v. een gedetailleerd ontwerpplan. Hierbij wordt onder andere gedacht aan de kerkhoven, de omgeving van de kapel, Een beheersplan moet het ontwerp begeleiden om later als leidraad te fungeren voor de beheerder(s). Ook de speeltuin kan beter worden ingericht.

4.1.9. Bufferstrook:

Het op het plan aangeduide gebied met bestemming bufferstrook betreft het voormalige stort, de voormalige steenbakkerij en twee visvijvers van de kolonie. Hier dient een overgang gevormd tussen de aanwezige bebouwingen en de zones waar natuurontwikkeling en bosuitbreiding wordt voorgesteld. Het gewenste eindbeeld is bosontwikkeling op het voormalige stort en in de omgeving van de voormalige steenbakkerij. Om tot een betere inpassing te komen van de visvijvers wordt er gedacht aan een natuurtechnische afwerking (natuurvriendelijk beheer en inrichting van de oevers) en een geleiding van de aanwezige recreatie.

4.1.10. Recreatie

Het domein is uiterst geschikt voor zachte recreatie door haar uitgebreid drevenpatroon. Kaart 11 geeft een aantal recreatieve wandelroutes weer (op voorstel van VVV-Toerisme Merksplas). De routes van 7,5 km en 3 km lopen beide langsheen de kapel, die als ontmoetingsplaats kan beschouwd worden. De route van 7,5 km loopt doorheen gebieden met verschillende functies: natuur, landbouw, bos en bebouwing. Dit traject loopt deels over verharde en deels over onverharde paden. Langsheen het traject van 3 km liggen enkele belangrijke bezienswaardigheden zoals de kapel, de grote boerderij, de kerkhoven, de garnizoensgebouwen, de central celgevangenis, het centrum voor illegalen en de oude steenbakkerij. Dit traject is volledig berijdbaar voor rolstoelgebruikers.

De ringgracht is plaatselijk ontsloten door een wandelpad dat aansluit op de dreven. Het is niet de bedoeling de volledige ringgracht te ontsluiten voor wandelaars.

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

Op een aantal plaatsen kan men vissen: een deel van de ringgracht en de twee vijvers ten noorden van de steenbakkerij blijven hun recreatieve functie behouden, mits een vernatuurlijking van de oevers en de omgevende beplanting.

Een deel van de bossen wordt opengesteld als speelbos t.h.v. de nieuw te creëren bossen ten oosten van de strafinrichting. Deze zijn makkelijk bereikbaar en liggen dicht bij enkele andere recreatieve voorzieningen zoals de visvijvers en het speeltuintje.

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

4.2. Het drevenbeheersplan (kaart 10)

4.2.1. Het opstellen van drevenfiches

De inventarisatie van de dreven gebeurde aan de hand van op voorhand opgestelde drevenfiches. De methode is dezelfde als deze in Wortelkolonie.

Voor Merksplas - Kolonie worden de dreven onderverdeeld in 2 verschillende types:

- A-type: de dubbele dreven
- B-type: de enkele dreven

Vervolgens worden de dreven ingedeeld in segmenten, in delen. Elk dreefsegment krijgt een nummer, bijvoorbeeld A1, B10, ... De indeling in segmenten gebeurt naargelang het aangrenzende grondgebruik van de dreven. Dit kan bos (B), landbouw (L), natuur (N), ruigtestrook (R) en bebouwing (W) zijn.

Afhankelijk van het aangrenzende grondgebruik, wordt een onderscheid gemaakt in beheersprincipes van de dreven en hun onderliggende bermen.

Dreven in het open landbouwgebied moeten transparant zijn. Zij versterken immers de openheid van het landschap. De bermen moeten vrij blijven van ondergroei, zodat de doorkijk naar het landschap niet belemmerd wordt.

De bermen onder de dreven worden minstens verbreed tot op het punt van de kroonprojectie. Zo krijgen de bomen meer ruimte.

In landbouwgebied vormen de kavelsloten de grens tussen de bermen en het eigenlijke landbouwgebied.

Dreven in bosgebied dienen duidelijk als 'dreef' herkenbaar te blijven. Er wordt een boszoom voorzien tussen dreef en bos, zodat de dreefbomen vrij komen te staan in het bos.

Volgende aspecten worden beschreven in een drevenfiche:

Bestaande toestand:

• **Bepalen van de boomsoort**

De voorkomende boomsoorten zijn:

- beuk / *Fagus sylvatica*
- zomereik / *Quercus robur*
- Amerikaanse eik / *Quercus rubra*
- moeraseik / *Quercus palustris*
- schijnacasia / *Robinia pseudo-acasia*
- gewone of Noorse esdoorn / *Acer pseudoplatanus* of *Acer platanoïdes*
- zoete kers / *Prunus avium*

• **Bepalen van de breedte van de weg**

De breedte van de weg wordt uitgedrukt in meters

• **Bepalen van het verhardingstype van de weg**

De voorkomende verhardingstypes zijn:

- zand
- betonklinkers (wegen voor alle doorgaand verkeer van noord naar zuid)
- dolomiet (fietserswegen)
- gras met zandige rijsporen (ontsluitingswegen voor landbouwvoertuigen)
- gras (wegen die nauwelijks gebruikt worden)

• **Bepalen van de stamomtrek:**

De stamomtrek wordt gemeten op een stamhoogte van 1.20 m. De boom moet representatief zijn voor het hele segment.

Stamomtrekken worden in klassen ingedeeld, bv. een stamomtrek van 186 cm behoort tot klasse 18, één van 143 cm behoort tot klasse 14 enz...

• **Bepalen van de plantafstand:**

- In de rij; d.w.z. de afstand tussen twee bomen in lengterichting
- Tussen de binnenste rijen, d.w.z. de afstand tussen twee bomen in breedterichting

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

- Tussen de buitenste rijen
- **Bepalen van de plantwijze:**
 - geschrinkt; d.w.z. in driehoeksverband
 - tegenoverstaand
 - onregelmatig
- **Bepalen van de fysieke toestand:**

Voor het bepalen van de gezondheids- of fysieke toestand van een dreef, dient men het gehele segment in z'n globaliteit te bekijken. Men bekijkt de toestand van het hoofdtakkengestel, de densiteit van het takkengestel, de toestand van de stam en van de stamvoet, ... en kent hier bijgevolg een bepaalde waarde aan toe. Deze waarden variëren van goed naar matig naar slecht tot afgestorven. Een dreef krijgt een 'slechte' waardering, wanneer 1/3 van de dreef in slechte toestand verkeert.

Het toekennen van deze waarden gebeurt naar eigen aanvoelen van de fiche-invuller en is dus wel enigszins subjectief.

 - goed
 - matig
 - slecht
 - afgestorven
- **Bepalen van de beeldwaarde:**

De mate van volledigheid van een dreef en de mate van onderhoud vormen de criteria waaraan men de beeldwaarde of structuur kan beoordelen. De waarden variëren van hoog naar gewoon naar gering tot storend.

Ook hier dient men het hele dreefsegment als geheel te benaderen.

 - hoog
 - gewoon
 - gering
 - storend

Opmerkingen:

- **Benodigd boombeheer:**

Het benodigd boombeheer geeft een beschrijving van noodzakelijke onderhoudswerken op korte termijn. Dit kan opsleunen van bomen betekenen, verwijderen van dood hout, 'gaten' opvullen, enz....
- **Benodigd bermbeheer:**

Het benodigd bermbeheer geeft weer hoe de berm beheerd moet worden nadat de vooropgestelde bermbreedtes vermeld het inrichtingsplan uitgevoerd zijn. Het beheer wordt voorgesteld a.d.h.v. volgende codes die het naastliggende grondgebruik en het gewenste beheer voorstellen.

 - **R = ruigte**

Dit type grasland wordt enkel beoogd op de bermen van de breedste hoofddreven (64,2 m). Het is de bedoeling dat deze brede bermstroken functioneren als ecologische corridors in de vorm van ruigtestroken. Hier volgt een beschrijving hoe men een soortenrijke ruigte tot stand brengt en behoudt.

 - Frequentie maaien: Maaien om de 2 à 5 jaar en maaisel afvoeren. De maai-frequentie is dus afhankelijk van de omstandigheden:
 - Hoe schraler de bodem en begroeiing, hoe minder vaak maaien. Indien je te veel maait op schrale gronden loop je het risico dat soorten verdwijnen.
 - Neemt het aantal voedselminnende soorten toe, dan voer je de maai-frequentie beter op zodat meer algemene soorten minder kans krijgen. De begroeiing wordt hierdoor opener en minder produktief zodat er mogelijkheden ontstaan voor de ontkieming van andere soorten. Dus hoe meer je maait, hoe meer verschraling.

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

- **Gefaseerd werken:** door niet de hele begroeiing in één keer te maaien, te kappen of te dunnen ontstaat variatie in de ontwikkelingsstadia van de begroeiing: voordelig voor zowel mens (variatie in uitzicht) als dier (schuilplaats in winter)
- **Tijdstip maaien:** Maaien na het groeiseizoen, anders treedt in meer of mindere mate vergrassing op. Ruigtebegroeiingen op niet te voedselrijke grond worden beter laat in de winter gemaaid (februari / maart). Een deel van de afgestorven planten is dan als strooisel op de bodem terecht gekomen, zodat er een zekere aanvoer is van voedingsstoffen. In voedselrijke situaties is het beter al in het najaar (oktober / november) te maaien. De begroeiing is dan nog niet afgestorven waardoor je meer voedingsstoffen af kunt voeren. Ook op plaatsen waar voedingsstoffen van buitenaf worden aangevoerd worden best in het najaar gemaaid. Bijvoorbeeld in slootkanten en oevers waar door inspoeling van allerlei organisch materiaal verrijking van de bodem optreedt.
- **Continuïteit van maaien:** Worden de maaifrequentie en het maaitijdstip veranderd, dan verandert ook de begroeiing. Bij herhaalde veranderingen kunnen alleen de algemene soorten zich handhaven.

o **W = wonen**

Hier gaat het over de dreefsegmenten die zich binnen het bebouwd gedeelte van de kolonie bevinden. Deze bermen zijn doorgaans vrij smal en algemeen dient een maaibeheer gevoerd te worden volgens het Bermdecreet. Men dient te streven naar kruidenrijke bermen door een extensief maaibeheer met opruimen en verwijderen van het maaisel. Het is aan te raden op verschillende tijdstippen te maaien binnen het projectgebied zodat een bloeispreiding ontstaat: dit is belangrijk voor de van nectar levende insecten. Veel insecten overleven het niet wanneer een groot aantal nectarbronnen in 1 klap verdwijnen.

o **L = landbouw**

Hier gaat het over dreefsegmenten die grenzen aan percelen waaraan een landbouwgebruik toegewezen wordt en waarvan de bermen niet breder zijn dan de breedte van de kroonprojectie van de dreefbomen in volwassen toestand. Ook hier dient een maaibeheer gevoerd te worden volgens het Bermdecreet.

o **B = bos**

Deze dreefsegmenten grenzen aan een bos. De struiken onder de dreefbomen worden beheerd als een boszoom. Concreet betekent dit dat opgaande bomen verwijderd worden, zodat de struiklaag optimaal kan ontwikkelen.

o **N = natuur**

Deze dreefsegmenten grenzen aan gronden waar een beheer gevoerd zal worden i.f.v. natuurontwikkeling. De dreef wordt beheerd afhankelijk van de naastliggende natuurfunctie.

o **A = andere**

Het gaat hier over een situatie die onder geen enkele van voorgaande codes thuishoort. Het gewenst beheer wordt beschreven onder 'Andere' op de fiche zelf.

• **Andere:**

Dringend beheer dat geen betrekking heeft op de bomen zelf. Dit zal meestal gaan over het verwijderen van ongewenst houtopslag. Dit wordt best uitgevoerd binnen een zo kort mogelijke termijn.

Toekomstvisie:

• **Dreeftype:**

Hier wordt verwezen naar het typeprofiel dat het beoogde eindbeeld voorstelt.

• **Andere:**

De melding of een dreefsegment al dan niet volledig of slechts puntgewijs moet vervangen worden.

Eventueel aan te passen verharding zoals bijvoorbeeld aanpassingen i.f.v. rolstoelgebruikers

• **Totale breedte:**

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

De breedte van de dreef na de herstructurering in meter.

4.2.2. Typeprofielen

Voor de dreven worden volgende standaardbreedtes gehanteerd.

- *A-type:*

Indien een sloot de grens vormt tussen het openbaar domein en het naastliggend perceel wordt de sloot 2,10 m breed genomen.

De breedte van stam tot stam tussen de binnenste rijen bedraagt 8 m en de breedte tussen de buitenste rijen bedraagt 18 m.

De bermen zijn 4 m breed, de boszoom 10 m en de ruigtestroken 21 m.

Aa. dubbele dreef op gewone berm (totale breedte = 30,2 m)

Ab. dubbele dreef met boszoom (totale breedte = 38 m)

Ac dubbele dreef met ruigtestrook (totale breedte = 64,2 m)

- *B-type*

Indien een sloot de grens vormt tussen het openbaar domein en het naastliggend perceel wordt de sloot 2,10 m breed genomen.

De breedte van stam tot stam bedraagt 8 m

De bermen zijn 4 m breed, de boszoom 10 m en de ruigtestroken 26 m.

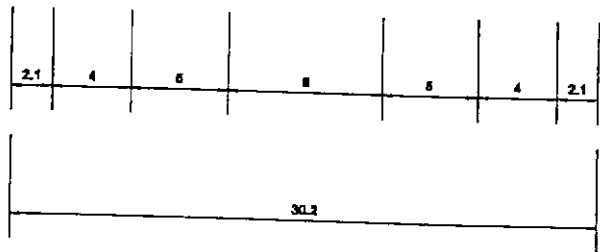
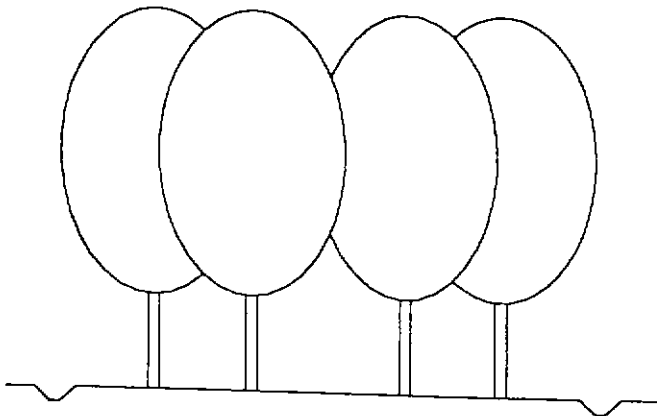
Ba enkele dreef op gewone berm (totale breedte = 20,2 m)

Bb. enkele dreef met boszoom (totale breedte = 28 m)

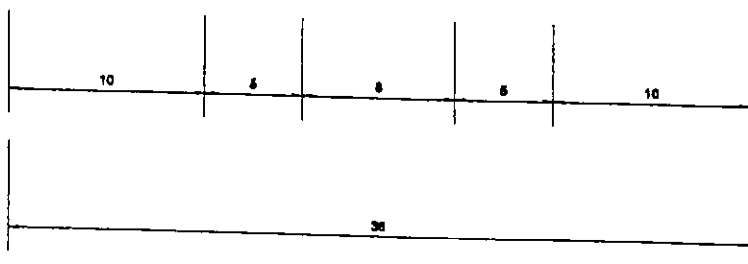
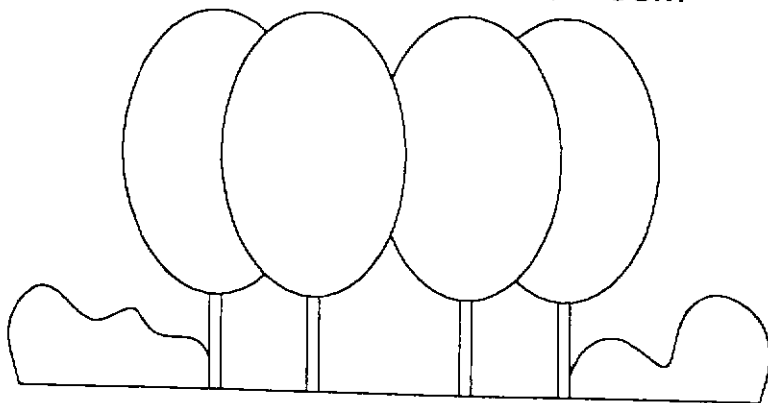
Bc enkele dreef met ruigtestrook (totale breedte = 64,2 m)

Type A-dreven: dubbele dreven

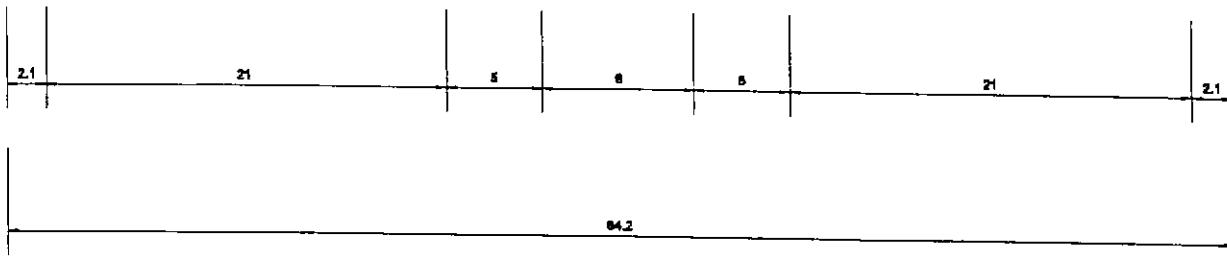
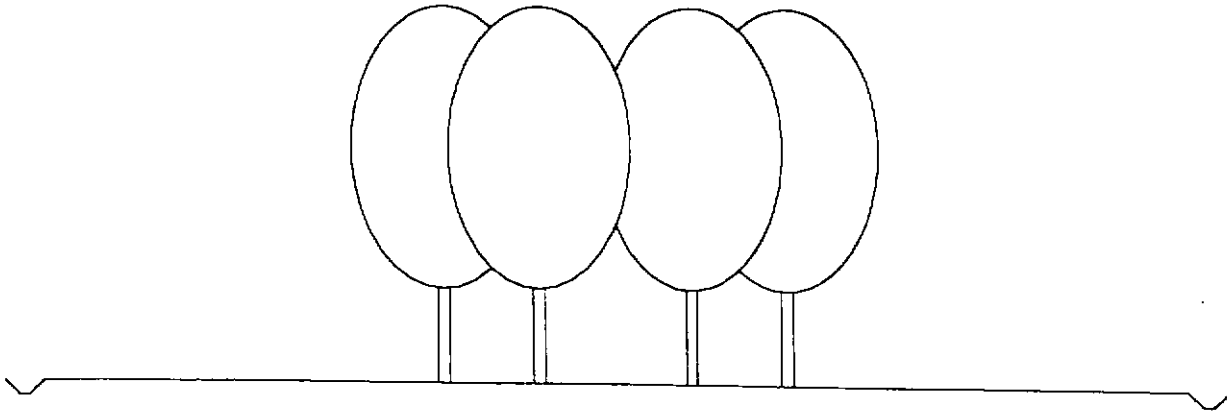
Type Aa: dubbele dreef op gewone berm

Type Ab: dubbele dreef met boszoom

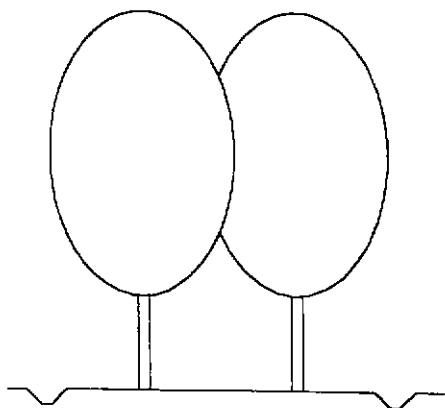

Type Ac: dubbele dreef met ruigtestrook

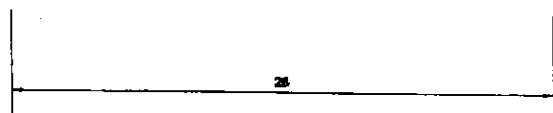
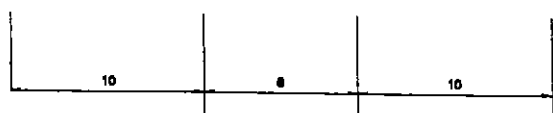
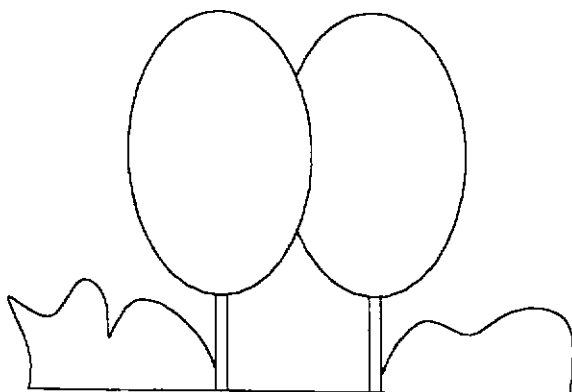

Type B-dreven: enkele dreven

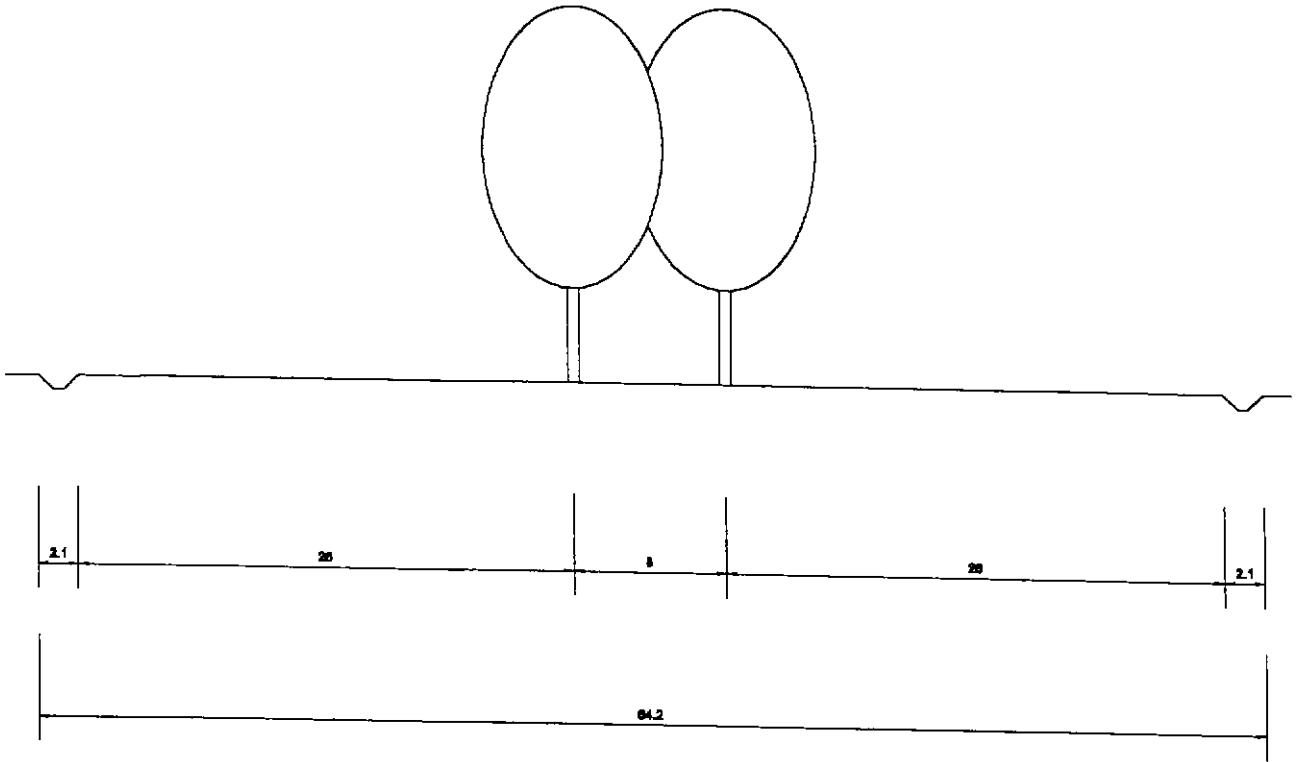
Type Ba: enkele dreef op gewone berm

Type Bb: enkele dreef met boszoom

Type Bc: enkele dreef met ruigtestrook

4.3.3. Beheersopties

4.3.3.1. Kortetermijnfase

Deze fase is gericht op het achterstallige beheer van de bestaande dreven.

Via de drevenfiches krijgen we een duidelijk beeld van de gezondheidstoestand, de beeldwaarde van de dreven en het achterstallige onderhoud. Hieruit volgt een beschrijving van onderhoudswerken, zoals het opsleunen van bomen, verwijderen van dood hout, afzetten van hakhout,...

Dode dreefbomen, gelegen in een bos of langs een wandelweg, worden normaalgesproken niet verwijderd, omwille van hun ecologische en visueel belangrijke functie. Hier is het aan de beheerder om te beslissen of de boom al dan niet gekapt moet worden.

Wanneer dode bomen langs de openbare weg staan, en zo een gevaar opleveren voor de algemene veiligheid, dienen ze wel verwijderd te worden.

4.3.3.2. Middellangetermijnfase

Deze fase is gericht op de herstructurering van de dreven naar historisch patroon.

De vooropgestelde dreefbreedte en bermen vermeld het inrichtingsplan worden uitgevoerd.

In deze fase worden ook de te kappen dreven en de heraan te planten dreven behandeld. Voor het kappen van dreven wordt het '1/3 principe' gehanteerd, dit betekent dat wanneer 1/3 van de dreef slecht bevonden wordt (fysieke toestand = slecht of beeldwaarde = slecht), overgegaan wordt tot het kappen van de volledige dreef. Dit wordt best op voorhand aangekondigd. Hierna dient de heraanplant zo snel mogelijk te gebeuren, omwille van het psychologische effect op alle betrokkenen en recreanten van de kolonie.

4.3.3.3. Langetermijnfase

Deze fase is gericht op de bestandsomvorming van de dreven.

De langetermijnfase zou, in het belang van het te behouden historische drevenpatroon, een zodanige structuur moeten teweeg brengen dat de ouderdom van de verschillende dreefsegmenten verschilt en dit op een zodanige manier dat het globale beeld van de dreven behouden blijft.

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A1

Lengte dreefsegment: 260

Bestaande toestand

Boomsoort: beuk / *Fagus sylvatica*

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 9

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 19

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ac

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 64.2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A2

Lengte dreefsegment: 165

Bestaande toestand

Boomsoort: beuk / *Fagus sylvatica*

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 9

Plantafstand, tussen buitenste rijen: 19

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ac

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 64.2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A3

Lengte dreefsegment: 220

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Ondergroei: zomereik, ...

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K22

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 9

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: verwijderen van ondergroei

Toekomstvisie

Dreeftype: Ac

Andere: verder te ontwikkelen bomen + een semi-verharde strook van 1,5 m voorzien voor rolstoelgebruikers (wandelaroute 3 km)

Totale breedte: 64.2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A4

Lengte dreefsegment: 170

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Ondergroei: zomereik, ...

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K22

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 9

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / B

Andere: verwijderen van houtopslag onder de dreefbomen zelf en stimuleren van inheemse struikvormige houtsoorten aan de rand van het bos

Toekomstvisie

Dreeftype: Ab

Andere: verder te ontwikkelen bomen + een semi-verharde strook van 1,5 m voorzien voor rolstoelgebruikers (wandelroute 3 km)

Breedte: 19 van de as naar de weg naar het oosten toe

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A5

Lengte dreefsegment: 70

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Ondergroei: zomereik, ...

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K22

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 9

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / W

Andere: verwijderen van ondergroei

Toekomstvisie

Dreeftype: oostelijke kant als Aa en westelijke kant als Ab

Andere: verder te ontwikkelen bomen + een semi-verharde strook van 1,5 m voorzien voor rolstoelgebruikers (wandelroute 3 km)

Breedte: 34.1

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A6

Lengte dreefsegment: 100

Bestaande toestand

Boomsoort: beuk / *Fagus sylvatica*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Dreeftype: dubbele bomenrij ten oosten, aan westkant geen bomen

Klasse stamomtrek: K22

Plantafstand in de rij: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysiske toestand: oostkant is matig en westkant is afgestorven

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Aa

Andere: volledig nieuwe aanplant

Totale breedte: 30.2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A7

Lengte dreefsegment: 80

Bestaande toestand

Boomsoort: beuk / *Fagus sylvatica*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K30

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Aa

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 30.2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A8

Lengte dreefsegment: 170

Bestaande toestand

Boomsoort: beuk / *Fagus sylvatica*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K30

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / A

Andere: A = extensief maaibeheer volgens bermdecreet

Toekomstvisie

Dreeftype: Aa

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 30.2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A9

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: beuk / *Fagus sylvatica*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K30

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / A

Andere: A = extensief maaibeheer volgens bermdecreet

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ac en Aa

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 47.2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A10

Lengte dreefsegment: 550

Bestaande toestand

Boomsoort: beuk / *Fagus sylvatica*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K30

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ac

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 64.2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A11

Lengte dreefsegment: 270

Bestaande toestand

Boomsoort: beuk / *Fagus sylvatica* en Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Breedte weg: 1.50 en 5

Verhardingstype: respectievelijk dolomiet en zand

Klasse stamomtrek: respectievelijk K30 en K24

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: slecht tot afgestorven

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: recreatieve weg voor fietsers behouden

Toekomstvisie

Dreeftype: Ac

Andere: de paden moeten verlegd worden indien men aan de volledige dreef hetzelfde karakter (plantafstand tussen de rijen) wil geven / volledig nieuwe aanplant met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: 64,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A12

Lengte dreefsegment: 80

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / Quercus Rubra

Breedte weg: 1 en 3

Verhardingstype: respectievelijk dolomiet en zand

Klasse stamomtrek: K24

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand, tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: recreatieve weg voor fietsers behouden

Toekomstvisie

Dreeftype: Ac

Andere: volledig nieuwe aanplant met zomereik / Quercus robur of wintereik / Quercus petraea

Totale breedte: 64,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A13

Lengte dreefsegment: 80

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Breedte weg: 1 en 3

Verhardingstype: respectievelijk dolomiet en zand

Klasse stamomtrek: K24

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: aanplant nieuwe bomen in 'gaten'

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: recreatieve weg voor fietsers behouden

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Aa en Ac

Andere: op lange termijn volledig nieuwe aanplant met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: 47,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A14

Lengte dreefsegment: 250

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 1 en 3

Verhardingstype: respectievelijk dolomiet en zand

Klasse stamomtrek: K24

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: aanplant nieuwe bomen in 'gaten'

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ac

Andere: verder te ontwikkelen bomen + een semi-verharde strook van 1,5 m voorzien voor rolstoelgebruikers (wandelroute 3 km)

Totale breedte: 64,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A15

Lengte dreefsegment: 125

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K16

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: aanplant nieuwe bomen in 'gaten'

Benodigd bermbeheer: W / R

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie tussen Aa en Ac

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 47,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A16

Lengte dreefsegment: 100

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K16

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: aanplant nieuwe bomen in 'gaten'

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ac

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 64,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A17

Lengte dreefsegment: 150

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K16

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: aanplant nieuwe bomen in 'gaten'

Benodigd bermbeheer: W / R

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Aa en Ac

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 47,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A18

Lengte dreefsegment: 120 + 100

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K16

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: aanplant nieuwe bomen in 'gaten'

Benodigd bermbeheer: R / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Aa en Ac

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 47,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A19

Lengte dreefsegment: 240

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K16

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand, tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysische toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: nieuwe aanplant in 'gaten'

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Aa

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 30,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A20

Lengte dreefsegment: 300

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamontrek: K24

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: aanplant nieuwe bomen in 'gaten'

Benodigd bermbeheer: W / R

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Aa en Ac

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 30,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A21

Lengte dreefsegment: 170 + 100 + 310

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: zand

Klasse stamontrek: K24

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 10

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 20

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen van de dreefbomen

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: verwijderen van houtopslag van Am. Vogelkers en Am. Eik

Toekomstvisie

Dreeftype: Ac

Andere: verder ontwikkelen en op lange termijn volledig nieuwe aanplant met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: 64,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A22

Lengte dreefsegment: 180 + 190 + 100

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur* voor noordelijke rij en Amerikaanse eik / *Quercus rubra* voor overige rijen en paardekastanje / *Aesculus hippocastanum* in de rijen op onregelmatige afstanden

Ondergroei: lijsterbes, Amerikaanse eik en Amerikaanse vogelkers

Breedte weg: 2 (op 2 m van binnenste noordelijke rij)

Verhardingstype: dolomiet

Klasse stamontrek: K25

Plantafstand in de rij: 10

Plantafstand tussen rijen: 13

Plantafstand tussen de buitenste rijen: 30

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: verwijderen ondergroei en behoud fietspad

Toekomstvisie

Dreeftype: Ac

Andere: volledig nieuwe aanplant met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea* volgens de huidige plantafstanden, behalve die van de paardekastanje

Totale breedte: 64,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A23

Lengte dreefsegment: 90

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Ondergroei: amerikaanse vogelkers en zomereik

Breedte weg: geen weg te onderscheiden van berm

Verhardingstype: gras

Dreeftype: enkele dreef

Klasse stamomtrek: K16

Plantafstand in de rij: onregelmatig

Plantafstand tussen rijen: 9

Plantwijze: tegenoverstaand, een aantal kleinere bomen ertussen op onregelmatige afstand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: bestrijden van amerikaanse vogelkers

Toekomstvisie

Dreeftype: Aa

Andere: volledig nieuwe aanplant t.b.v. een dubbele dreef met zomereik / Quercus robur of wintereik / Quercus petraea

Totale breedte: 64,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A24

Lengte dreefsegment: 150

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur* en ratelpopulier / *Populus tremula*

Ondergroei: zomereik, Amerikaanse vogelkers, populier, ...

Breedte weg: geen weg te onderscheiden van berm

Verhardingstype: gras

Dreeftype: enkele dreef

Klasse stamomtrek: K16

Plantafstand in de rij: onregelmatig, maximum 8 m en veel kleine populieren

Plantafstand tussen rijen: 9

Plantwijze: onregelmatig

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: bestrijden van Amerikaanse vogelkers en verwijderen van ander houtopslag

Toekomstvisie

Dreeftype: Aa

Andere: volledig nieuwe aanplant t.b.v. een dubbele dreef met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: 64,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A25

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur* (een stuk van de zuidkant) en beuk / *Fagus sylvatica* (ten noorden volledig en een stuk van de zuidkant)

Ondergroei: zomereik, Amerikaanse vogelkers en berk (kleine boompjes)

Breedte weg: weg en berm niet te onderscheiden

Verhardingstype: gras

Dreeftype: enkele dreef

Klasse stamomtrek: K22 voor beuk en K5 voor eik

Plantafstand in de rij: 5

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: bestrijding Amerikaanse vogelkers en verwijderen ander houtopslag

Toekomstvisie

Dreeftype: Aa

Andere: volledig nieuwe aanplant t.b.v. een dubbele dreef met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: 64,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: A26

Lengte dreefsegment: 80

Bestaande toestand

Boomsoort: 1 rij zomereik / *Quercus robur* (noord) en 3 rijen Amerikaanse eik / *Quercus rubra* (zuid) en paardekastanje / *Aesculus hippocastanum* in de rijen op onregelmatige afstanden

Ondergroei: /

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Dreeftype: dubbele dreef

Klasse stamomtrek: K25

Plantafstand in de rij: 10

Plantafstand tussen rijen: 13

Plantafstand tussen de buitenste rijen: 30

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Aa

Andere: volledig nieuwe aanplant t.b.v. een dubbele dreef met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: huidige breedte behouden i.f.v. aangrenzende bebouwing

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B1

Lengte dreefsegment: 250

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: van K18 tot K22

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: aanplant nieuwe bomen in 'gaten'

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: bestrijding Amerikaanse vogelkers en verwijderen ander houtopslag

Toekomstvisie

Dreeftype: Bc

Andere: op lange termijn volledig nieuwe aanplant met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: 64,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B2

Lengte dreefsegment: 480

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: in 'gaten' aanplant nieuwe bomen

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: verwijdering van Amerikaanse vogelkers en ander houtopslag

Toekomstvisie

Dreeftype: Bc

Andere: op lange termijn volledig nieuwe aanplant met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: 64,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B3

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: in 'gaten' aanplant van nieuwe bomen

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: verwijderen van Amerikaanse vogelkers en ander houtopslag

Toekomstvisie

Dreeftype: Bc

Andere: op lange termijn volledig nieuwe aanplant met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: 64,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B4

Lengte dreefsegment: 100

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamontrek: K28

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: aanplant nieuwe bomen in 'gaten'

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: verwijderen van Amerikaanse vogelkers en ander houtopslag

Toekomstvisie

Dreeftype: Bc

Andere: op lange termijn volledig nieuwe aanplant met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: 64,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B5

Lengte dreefsegment: 100

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamontrek: K28

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Bc

Andere: volledig nieuwe aanplant met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: 64,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B6

Lengte dreefsegment: 280

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / Quercus rubra

Breedte weg: 3

Verhardingstype: gras met zandige rijsporen

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: aanplant van nieuwe bomen in 'gaten'

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Bc

Andere: op lange termijn volledig nieuwe aanplant met zomereik / Quercus robur of wintereik / Quercus petraea

Totale breedte: 64,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B7

Lengte dreefsegment: 130

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / Quercus robur

Breedte weg: 4

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K24

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: enkele 'gaten' opvullen

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: houtopslag en bomen aan andere kant van de sloot verwijderen

Toekomstvisie

Dreeftype: Bc

Andere: verder te ontwikkelen en op lange termijn vervangen door zomer- of wintereik

Totale breedte: 64.2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B8

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra* en zoete kers / *Prunus avium*

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: respectievelijk K30 en K10

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Bc

Andere: nieuwe aanplant met zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: 64,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B9

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Breedte weg: 4

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K24

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en 'gaten' vullen

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: nu veel houtopslag op zuidkant van Amerikaanse eik: verwijderen

Toekomstvisie

Dreeftype: Bc

Andere: op lange termijn Amerikaanse eik vervangen door zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea*

Totale breedte: 64,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B10

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Breedte weg: 4

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K24

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen

Benodigd bermbeheer: R / R

Andere: houtopslag van Amerikaanse eik verwijderen in zuiden

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bc

Andere: op lange termijn Amerikaanse eik vervangen door zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea* + een semi-verharde strook van 1,5 m voorzien voor rolstoelgebruikers (wandelroute 3 km)

Totale breedte: 42,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B11

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K26

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen

Benodigd bermbeheer: B / B

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Bb

Andere: op lange termijn Amerikaanse eik vervangen door zomereik / *Quercus robur* of wintereik / *Quercus petraea* + een semi-verharde strook van 1,5 m voorzien voor rolstoelgebruikers (wandelroute 3 km)

Totale breedte: 28

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B12

Lengte dreefsegment: 50

Bestaande toestand

Boomsoort: afwisselend moeraseik / *Quercus palustris* en *Robinia pseudo-acasia*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K5

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: veel braam en varens in de berm (kan blijven)

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: *Robinia* vervangen door moeraseik (met stamomtrek K5)

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B13

Lengte dreefsegment: 50

Bestaande toestand

Boomsoort: afwisselend moerasedik / *Quercus palustris* en *Robinia pseudo-acacia*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K5

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysische toestand: goed

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: veel braam en varens in de berm (kan blijven)

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: *Robinia* vervangen door moerasedik (met stamomtrek K5)

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B14

Lengte dreefsegment: 80

Bestaande toestand

Boomsoort: afwisselend moerasedik / *Quercus palustris* en *Robinia pseudo-acacia*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K5

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysische toestand: goed

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: veel braam en varens in de berm (kan blijven)

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: *Robinia* vervangen door moerasedik (met stamomtrek K5)

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B15

Lengte dreefsegment: 90

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: A / A

Andere: maaien volgens het Bermdecreet

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B16

Lengte dreefsegment: 50

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L / B

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B17

Lengte dreefsegment: 300

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L / B

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B18

Lengte dreefsegment: 170

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Piantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / B

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B19

Lengte dreefsegment: 140

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur* en schijnacacia / *Robinia pseudo-acacia*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Dreeftype: enkele dreef

Klasse stamomtrek: K16 voor eik en K2 voor schijnacacia

Plantafstand in de rij: 6

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig: ten westen staan nog steeds eiken, ten oosten staan 5 eiken, de rest is schijnacacia

Beeldwaarde: gering wegens het grote leeftijdsverschil

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: volledig nieuwe aanplant met zomereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B21

Lengte dreefsegment: 130

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamontrek: K22

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B22

Lengte dreefsegment: 180

Bestaande toestand

Boomsoort: eerste helft (tegen de steenweg) beuk / *Fagus sylvatica* en tweede helft Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: op korte termijn opvullen van 'gaten' en

Benodigd bermbeheer: L / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen en Am. Eik op lange termijn vervangen door zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B23

Lengte dreefsegment: 60

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra* aan oostkant en gewone esdoorn / *Acer pseudoplatanus* aan westkant

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers

Breedte weg: 3

Verhardingstype: gras met zandige rijsporen

Klasse stamontrek: respectievelijk K28 en K20

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 9

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: weghalen waterloten

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: bestrijding Amerikaanse vogelkers en verwijderen ander houtopslag

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: op lange termijn volledig vervangen door zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B24

Lengte dreefsegment: 150

Bestaande toestand

Boomsoort: gewone esdoorn / *Acer pseudoplatanus*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers en ander houtopslag

Breedte weg: 3

Verhardingstype: gras met zandige sporen

Klasse stamomtrek: K20

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 9

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: weghalen waterloten

Benodigd bermbeheer: B / L

Andere: bestrijding Amerikaanse vogelkers en ander houtopslag, bosrand uitdunnen

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B25

Lengte dreefsegment: 220

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik en lijsterbes

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K18

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: ondergroei verwijderen

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: op lange termijn vervangen van Am. Eik door zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B26

Lengte dreefsegment: 80

Bestaande toestand

Boomsoort: beuk / *Fagus sylvatica*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik

Breedte weg: 4

Verhardingstype: zand

Dreeftype: enkele dreef

Klasse stamomtrek: K30

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en 'gaten' opvullen

Benodigd bermbeheer: L / B

Andere: ondergroei verwijderen

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B27

Lengte dreefsegment: 160

Bestaande toestand

Boomsoort: beuk / *Fagus sylvatica* (5 en 4 stuks tegen zuidelijk uiteinde) en zomereik / *Quercus robur*

Struiksoorten: Amerikaanse vogelkers en lijsterbes

Breedte weg: 3

Verhardingstype: gras met zandige rijsporen

Klasse stamomtrek: K30 voor beuk en K8 voor eik

Hoogte struiken: 2 aan oostkant en 4 aan zuidkant

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: beuk tegenoverstaand en zomereik onregelmatig

Fysieke toestand: slecht tot afgestorven

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: verwijderen ondergroei

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: aanplant nieuwe bomen met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B28

Lengte dreefsegment: 230

Bestaande toestand

Boomsoort: zoete kers / *Prunus avium*

Struiksoorten: Amerikaanse vogelkers en lijsterbes

Breedte weg: 3

Verhardingstype: gras met zandige rijsporen

Klasse stamomtrek: K4

Plantafstand in de rij: onregelmatig

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: onregelmatig

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: storend

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L / N

Andere: verwijderen van ondergroei

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: nieuwe aanplant met beuk of zomereik of wintereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B29

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers en vlier

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zandsporen in gras

Klasse stamomtrek: K10

Plantafstand in de rij: onregelmatig

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / L

Andere: geen transparantie, ziet er nu uit als een houtkant

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: bestrijden Amerikaanse vogelkers en aanplant nieuwe dreef met zomer- of wintereik

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B30

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers en vlier

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zandsporen in gras

Klasse stamomtrek: K10

Plantafstand in de rij: onregelmatig

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / L

Andere: geen transparantie, ziet er nu uit als een houtkant

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: bestrijden Amerikaanse vogelkers en aanplant nieuwe dreef met zomer- of wintereik

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B31

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur*

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zandsporen in gras

Klasse stamontrek: K19

Plantafstand in de rij: 6

Plantafstand tussen rijen: 5

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: N /N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B32

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zandsporen in gras

Klasse stamomtrek: K22

Plantafstand in de rij: 5

Plantafstand tussen rijen: 5

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen 'gaten'

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,1

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B33

Lengte dreefsegment: 370

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur* en zoete kers / *Prunus avium*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers in noordberm

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zandsporen in gras

Dreeftype: 2 eikenrijen langs noordkant van de weg en 1 rij zoete kers langs zuidkant, tussen de eikenrijen ligt een gracht

Klasse stamomtrek: K22 voor eik en K8 voor kers

Plantafstand in de rij: 5

Plantafstand tussen rijen: 6

Plantafstand, tussen buitenste rijen: 6 + 3

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: eik is matig en kers is goed

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: 'gaten' opvullen

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: bestrijden Amerikaanse vogelkers

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba, maar in het noorden 8 m berm i.p.v. 4 m

Andere: voorlopig verder te ontwikkelen en op lange termijn vervangen door zomer- of wintereik volgens typeprofiel Ba

Totale breedte: op lange termijn 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B34

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Geen dreef

Opmerkingen

Benodigd boombeheer:

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: volledig nieuwe aanplant met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B35

Lengte dreefsegment: 190

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: grasweg: geen onderscheid met berm

Verhardingstype: gras

Klasse stamontrek: K22

Plantafstand in de rij: 6

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: een paar 'gaten' vullen

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B36

Lengte dreefsegment: 70

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / Quercus rubra en zoete kers / Prunus avium

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K25 voor eik en K6 voor kers

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / B

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Bb

Andere: nieuwe aanplant met zomer- of wintereik

Totale breedte: 28

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B37

Lengte dreefsegment: 130

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra* en zoete kers / *Prunus avium*

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K25 voor eik en K6 voor kers

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: nieuwe aanplant met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B38

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*, zoete kers / *Prunus avium* en valse acasia / *Robinia pseudo-acasia*

Breedte weg: geen verschil te zien tussen berm en weg

Verhardingstype: gras

Klasse stamomtrek: K25 voor eik en K6 voor kers en acasia

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: nieuwe aanplant met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B39

Lengte dreefsegment: 110

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur en amerikaanse eik / Quercus rubra

Ondergroei: gewone esdoorn, amerikaanse vogelkers, wilg, vlier en berk

Breedte weg: geen verschil tussen berm en weg

Verhardingstype: gras

Klasse stamontrek: K12

Plantafstand in de rij: onregelmatig

Plantafstand tussen rijen: 5

Plantwijze: onregelmatig

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / B

Andere: verwijderen bestaande beplanting

Toekomstvisie

Dreeftype: Bb

Andere: nieuwe aanplant met zomer- of wintereik

Totale breedte: 28

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B40

Lengte dreefsegment: 150

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur* en berk

Ondergroei: 1 meidoorn, braam, Amerikaanse vogelkers, zomereik

Breedte weg: 3

Verhardingstype: gras met zandige sporen

Klasse stamomtrek: K10

Plantafstand in de rij: onregelmatig

Plantafstand tussen rijen: 6

Plantafstand. tussen buitenste rijen: 12 (ondergroei vermoedelijk)

Plantwijze: onregelmatig

Fysieke toestand: matig tot slecht

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: verwijderen bestaande beplanting

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: nieuwe aanplant met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B41

Lengte dreefsegment: 180

Bestaande toestand

Boomsoort: beuk / *Fagus sylvatica*, zoete kers / *Prunus avium* en schijnacasia / *Robinia pseudo-acasia*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K25 voor beuk en K4 voor overige soorten

Plantafstand in de rij: 5

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed voor beuk en schijnacasia en matig voor zoete kers (bladluis)

Beeldwaarde: gering wegens enorme leeftijdsverschillen

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: voorlopig verder te ontwikkelen en later nieuwe aanplant met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B42

Lengte dreefsegment: 120

Bestaande toestand

Boomsoort: beuk / *Fagus sylvatica*, zoete kers / *Prunus avium* en schijnacasia / *Robinia pseudo-acasia*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K25 voor beuk en K4 voor overige soorten

Plantafstand in de rij: 5

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed voor beuk en schijnacasia en matig voor zoete kers (bladluis)

Beeldwaarde: gering wegens enorme leeftijdsverschillen

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: voorlopig verder te ontwikkelen en later nieuwe aanplant met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname:

Nummer dreefsegment: B42

Lengte dreefsegment: 120

Bestaande toestand

Boomsoort:

Breedte weg:

Verhardingstype:

Dreeftype:

Klasse stamontrek:

Plantafstand in de rij:

Plantafstand tussen rijen:

Plantafstand. tussen buitenste rijen:

Plantwijze:

Fysieke toestand:

Beeldwaarde:

Opmerkingen

Benodigd boombeheer:

Benodigd bermbeheer: L / W

Andere:

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere:

Totale breedte: vanaf as van de weg: 8 tegen L + huidige breedte tegen W

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B43

Lengte dreefsegment: 530

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K25

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen 'gaten' en opsleunen

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B44

Lengte dreefsegment: 100

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en enkele 'gaten' vullen

Benodigd bermbeheer: L / W

Andere:

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B45

Lengte dreefsegment: 150

Bestaande toestand

Boonsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en enkele 'gaten' vullen

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere:

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B46

Lengte dreefsegment: 170

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: zand

Klasse stamontrek: K28

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en enkele 'gaten' vullen

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere:

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B47

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur aan westkant en zoete kers / Prunus avium aan oostkant

Ondergroei: zomereik, berk en brem aan westkant

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K20 voor zomereik en K3 voor zoete kers

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: gering, wegens groot leeftijdsverschil

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L / W

Andere: verwijderen houtopslag

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: aanplant nieuwe bomen

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B48

Lengte dreefsegment: 50

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur* aan westkant en zoete kers / *Prunus avium* aan oostkant

Ondergroei: zomereik, berk en brem aan westkant

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K20 voor zomereik en K3 voor zoete kers

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: gering, wegens groot leeftijdsverschil

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / W

Andere: verwijderen houtopslag

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie tussen Ba en Bb

Andere: aanplant nieuwe bomen

Totale breedte: 24,1

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B49

Lengte dreefsegment: 180

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Verhardingstype: gras

Klasse stamomtrek: K25

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen 'gaten' (nu is dit plaatselijk gebeurd met zoete kers)

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B50

Lengte dreefsegment: 470

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik

Verhardingstype: gras

Klasse stamomtrek: K25

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen 'gaten' (nu is dit plaatselijk gebeurd met zoete kers)

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere:

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B51

Lengte dreefsegment: 150

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur en Robinia pseudoacacia

Verhardingstype: gras

Klasse stamomtrek: K25

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig of slecht

Beeldwaarde: gering, wegens groot leeftijdsverschil tussen beide rijen

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: volledig nieuwe aanplant

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B52

Lengte dreefsegment: 120

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K25

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en opvullen van een paar 'gaten'

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname:

Nummer dreefsegment: B53

Lengte dreefsegment: 250

Bestaande toestand

Boomsoort:

Breedte weg:

Verhardingstype:

Dreeftype:

Klasse stamomtrek:

Plantafstand in de rij:

Plantafstand tussen rijen:

Plantafstand. tussen buitenste rijen:

Plantwijze:

Fysieke toestand:

Beeldwaarde:

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: /

Totale breedte: huidige breedte

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B54

Lengte dreefsegment: 250

Bestaande toestand

Geen dreef

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / B

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Bb

Andere: aanleg nieuwe weg met dreefbeplanting met zomer- of wintereik

Totale breedte: 28

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B55

Lengte dreefsegment: 270

Bestaande toestand

Geen dreef

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: aanleg nieuwe weg met dreefbeplanting met zomer- of wintereik

Totale breedte: 24,1

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B56

Lengte dreefsegment: 100

Bestaande toestand

Geen dreef

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: aanleg nieuwe weg met dreefbeplanting met zomer- of wintereik

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B57

Lengte dreefsegment: 100

Bestaande toestand

Geen dreef

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: aanleg nieuwe weg met dreefbepanting met zomer- of wintereik

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B58

Lengte dreefsegment: 180

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: geen onderscheid tussen weg en berm

Verhardingstype: gras

Klasse stamomtrek: K28

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen van een paar 'gaten'

Benodigd bermbeheer: B / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: /

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B59

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Ondergroei: Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers, lijsterbes, wilg

Breedte weg: geen onderscheid tussen weg en berm

Verhardingstype: gras

Klasse stamontrek: K25

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en 'gaten' vullen

Benodigd bermbeheer: B / L

Andere: verwijderen houtopslag

In de 'gaten' groeien wel een paar zomereiken: die laten staan

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: op lange termijn Amerikaanse eik vervangen door zomer- of wintereik

Totale breedte: 24,1

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B60

Lengte dreefsegment: 50

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Ondergroei: Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers, lijsterbes, wilg

Breedte weg: geen onderscheid tussen weg en berm

Verhardingstype: gras

Klasse stamontrek: K25

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en 'gaten' vullen

Benodigd bermbeheer: B / B

Andere: verwijderen houtopslag

In de 'gaten' groeien wel een paar zomereiken: die laten staan

Toekomstvisie

Dreeftype: Bb

Andere: op lange termijn Amerikaanse eik vervangen door zomer- of wintereik

Totale breedte: 28

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B61

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: hoofdzakelijk Amerikaanse eik / *Quercus rubra* en 'gaten' opgevuld met valse acasia / *Robinia pseudo-acasia*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K25 voor eik en K4 voor de jonge eiken en acasia

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand, maar de jonge bomen staan op onregelmatige afstanden

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: volledig nieuwe aanplant met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00
Nummer dreefsegment: B62
Lengte dreefsegment: 50

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur
Breedte weg: 5
Verhardingstype: klinkers
Klasse stamontrek: K18
Plantafstand in de rij: 7
Plantafstand tussen rijen: 8
Plantwijze: tegenoverstaand
Fysieke toestand: matig
Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen 'gaten'

Benodigd bermbeheer: W / B

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb
Andere: verder te ontwikkelen
Totale breedte: 24,1

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B63

Lengte dreefsegment: 130

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K18

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen 'gaten'

Benodigd bermbeheer: W / B

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 24,1

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B64

Lengte dreefsegment: 170

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K18

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen 'gaten'

Benodigd bermbeheer: W / B

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 24,1

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B65

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsort: zomereik / *Quercus robur*

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K24

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen 'gaten'

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00
Nummer dreefsegment: B66
Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur
Breedte weg: 5
Verhardingstype: klinkers
Klasse stamomtrek: K24
Plantafstand in de rij: 8
Plantafstand tussen rijen: 8
Plantwijze: tegenoverstaand
Fysieke toestand: matig
Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen 'gaten'

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba
Andere: verder te ontwikkelen
Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B67

Lengte dreefsegment: 180

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K24

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen 'gaten'

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder te ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00
Nummer dreefsegment: B68
Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*
Breedte weg: 3
Verhardingstype: zand
Klasse stamomtrek: K19
Plantafstand in de rij: 7
Plantafstand tussen rijen: 7
Plantwijze: tegenoverstaand
Fysieke toestand: goed
Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en aanplant ontbrekende bomen

Benodigd bermbeheer: B / L

Andere: houtopslag verwijderen

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: verder ontwikkelen en op lange termijn vervangen door zomer- of wintereik

Totale breedte: 24,1

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B69

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers, esdoorn en Amerikaanse eik

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K30

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: enkele 'gaten' vullen

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: ondergroei verwijderen

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen en op lange termijn vervangen door zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B70

Lengte dreefsegment: 50

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers, zomereik en lijsterbes

Breedte weg: 3

Verhardingstype: gras

Klasse stamontrek: K25

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 6

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en aanplant ontbrekende bomen

Benodigd bermbeheer: B / L

Andere: verwijderen ondergroei

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 24,1

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B71

Lengte dreefsegment: 420

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers, zomereik en lijsterbes

Breedte weg: 3

Verhardingstype: gras

Klasse stamomtrek: K25

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 6

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen in aanplant ontbrekende bomen

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: verwijderen ondergroei

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00
Nummer dreefsegment: B72
Lengte dreefsegment: 80

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur*
Ondergroei: geen
Breedte weg: 3
Verhardingstype: gras
Klasse stamomtrek: K25
Plantafstand in de rij: 8
Plantafstand tussen rijen: 6
Plantwijze: tegenoverstaand
Fysieke toestand: matig
Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en aanplant ontbrekende bomen

Benodigd bermbeheer: R / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba, maar aan noordkant geen sloot aanleggen en berm laten doorlopen in ruigte
Andere: verder ontwikkelen
Totale breedte: aan zuidkant 10,1 m vanaf as weg

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B73

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K25

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 6

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en aanplant van ontbrekende bomen

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: bestrijden Amerikaanse vogelkers

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B74

Lengte dreefsegment: 170

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers, zomereik, lijsterbes

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamontrek: K25

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen rijen: 5

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: aanplant ontbrekende bomen

Benodigd bermbeheer: L / N

Andere: bestrijden Amerikaanse vogelkers

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B75

Lengte dreefsegment: 130

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur*

Ondergroei: valse acasia / *Robinia pseudo-acasia*

Breedte weg: 3

Verhardingstype: gras

Klasse stamomtrek: K18

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen van enkele 'gaten'

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: verwijderen acasia

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B76

Lengte dreefsegment: 170

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra* en 3 zomereik / *Quercus robur* in noorden

Ondergroei: Amerikaanse eik en acasia

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zandsporen in gras

Klasse stamontrek: K22

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: volledig nieuwe dreef met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B77

Lengte dreefsegment: 240

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Ondergroei: Amerikaanse eik

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zandsporen in gras

Plantwijze: geen dreef, wel een houtkant

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: verwijderen houtkant

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: nieuwe dreefbepanting met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B78

Lengte dreefsegment: 190

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Ondergroei: zomereik, meidoorn, Amerikaanse vogelkers, berk, Amerikaanse eik, braam, zoete kers

Breedte weg: 4

Verhardingstype: grof grint (vermoedelijk op kasseien en baksteen)

Klasse stamontrek: K25

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en opvullen 'gaten'

Benodigd bermbeheer: B / B

Andere: verwijderen ondergroei

Toekomstvisie

Dreeftype: Bb

Andere: verder ontwikkelen en eventueel kasseien weer bloot leggen

Totale breedte: 28

DREVENFICHE

Datum opname: juli '00

Nummer dreefsegment: B79

Lengte dreefsegment: 110

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur*

Ondergroei: zomereik, meidoorn, Amerikaanse vogelkers, berk, Amerikaanse eik, braam, zoete kers

Breedte weg: 4

Verhardingstype: 2 stroken kasseien met ertussen 1 strook baksteen

Klasse stamontrek: K25

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gewoon

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opsleunen en opvullen 'gaten'

Benodigd bermbeheer: B / B

Andere: verwijderen ondergroei

Toekomstvisie

Dreeftype: Bb

Andere: verder ontwikkelen en eventueel kasseien weer bloot leggen

Totale breedte: 28

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: aug. '00
Nummer dreefsegment: B80
Lengte dreefsegment: 220

Bestaande toestand

Boomsoorten: zomereik / Quercus robur
Breedte weg: geen verschil tussen weg en berm
Verhardingstype: gras
Dreeftype: aan westkant 1 bomenrij en aan oostkant dubbele bomenrij
Klasse stamomtrek: K22
Plantafstand in de rij: 8
Plantafstand tussen rijen: 8
Plantafstand tussen buitenste rijen: 11
Plantwijze voor binnenste rijen: tegenoverstaand
Plantwijze voor buitenste rij: geschrinkt
Fysieke toestand voor binnenste rijen: matig
Fysieke toestand voor buitenste rij: slecht
Beeldwaarde: goed

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: buitenste bomenrij verwijderen zodat gewone enkele dreef onstaat

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba
Andere: verder ontwikkelen van de binnenste bomenrijen
Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: aug. '00
Nummer dreefsegment: B81
Lengte dreefsegment: 275

Bestaande toestand

Boomsoorten: zomereik / *Quercus robur*, Amerikaanse eik / *Quercus rubra* en zomerlinde / *Tilia platyphyllos*
Ondergroei: zomereik, meidoorn, Amerikaanse vogelkers, berk, Amerikaanse eik, braam, zoete kers
Breedte weg: 3
Verhardingstype: zand
Klasse stamomtrek: K10
Plantafstand in de rij voor de linden: 5
Plantafstand tussen rijen: 5
Plantwijze voor binnenste rijen: tegenoverstaand
Fysieke toestand: goed indien als houtkant beschouwd en slecht indien als dreef beschouwd
Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: herstellen van het dreef karakter door het vrijzetten van de linden

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: aug. '00

Nummer dreefsegment: B82

Lengte dreefsegment: 250

Bestaande toestand

Boomsoorten: zomereik / *Quercus robur*

Ondergroei: schijnacacia en Amerikaanse vogelkers

Breedte weg: 3

Verhardingstype: gras

Klasse stamomtrek: zeer divers

Plantafstand in de rij: onregelmatig

Plantafstand tussen rijen: onregelmatig

Plantwijze: onregelmatig

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: als dreef slecht

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / B

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Bb

Andere: volledig nieuwe aanplant van de dreef met linde

Totale breedte: 28

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: aug. '00

Nummer dreefsegment: B83

Lengte dreefsegment: 170

Bestaande toestand

Boomsoorten: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Ondergroei: Amerikaanse eik en Amerikaanse vogelkers

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K22

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: matig

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: volledig nieuwe dreefbepanting met zomer – of wintereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: aug. '00

Nummer dreefsegment: B84

Lengte dreefsegment: 190

Bestaande toestand

Boomsoorten: Amerikaanse eik / *Quercus rubra* en in mindere mate zomereik / *Quercus robur*

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers, Braam

Breedte weg: geen verschil tussen weg en berm

Verhardingstype: gras

Klasse stamomtrek: K22

Plantafstand in de rij: onregelmatig

Plantafstand tussen rijen: onregelmatig

Plantwijze: onregelmatig

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: slecht

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: volledig nieuwe dreefbeplanting van zomer- of wintereik

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: aug. '00

Nummer dreefsegment: B85

Lengte dreefsegment: 80

Bestaande toestand

Boomsoorten: Amerikaanse eik / Quercus rubra

Ondergroei: Amerikaanse vogelkers

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K24

Plantafstand in de rij: 6

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: N / B

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: nieuwe dreefbeplanting met zomerlinde

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: aug. '00

Nummer dreefsegment: B86

Lengte dreefsegment: 220

Bestaande toestand

Boomsoorten: zomereik / *Quercus robur*

Breedte weg: geen verschil tussen weg en berm

Verhardingstype: gras

Dreeftype: aan westkant 1 bomenrij en aan oostkant dubbele bomenrij

Klasse stamomtrek: K22

Plantafstand in de rij: 8

Plantafstand tussen rijen: 8

Plantafstand tussen buitenste rijen: 11

Plantwijze voor binnenste rijen: tegenoverstaand

Plantwijze voor buitenste rij: geschrinkt

Fysieke toestand voor binnenste rijen: matig

Fysieke toestand voor buitenste rij: slecht

Beeldwaarde: goed

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: buitenste bomenrij verwijderen zodat gewone enkele dreef ontstaat

Benodigd bermbeheer: B / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: verder ontwikkelen van de binnenste bomenrijen

Totale breedte: 24,1

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname:

Nummer dreefsegment: B87

Lengte dreefsegment: 70

Bestaande toestand

Wel een insteekweg, geen dreef

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: nieuwe dreefbeplanting met zomereik

Totale breedte: 20.2

DREVENFICHE

Datum opname:

Nummer dreefsegment: B88

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Geen dreef

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: nieuwe aanplant dreef met zomereik

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname:

Nummer dreefsegment: B89

Lengte dreefsegment: 225

Bestaande toestand

Geen dreef

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: nieuwe aanplant met zomereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname:

Nummer dreefsegment: B90

Lengte dreefsegment: 100

Bestaande toestand

Geen dreefbeplanting, wel insteekweg

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: nieuwe aanplant dreef met zomereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname:

Nummer dreefsegment: B91

Lengte dreefsegment: 100

Bestaande toestand

Geen dreefbeplanting, wel insteekweg

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: nieuwe aanplant dreef met zomereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname:

Nummer dreefsegment: B92

Lengte dreefsegment: 70

Bestaande toestand

Geen dreef

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: nieuwe aanplant dreef met zomereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname:

Nummer dreefsegment: B93

Lengte dreefsegment: 100

Bestaande toestand

Geen dreef

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: nieuwe aanplant dreef met zomereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: augustus '00

Nummer dreefsegment: B94

Lengte dreefsegment: 200

Bestaande toestand

Boomsoort: Amerikaanse eik / *Quercus rubra*

Ondergroei: Amerikaanse eik

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K25

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen de rijen: 8

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: aanplant van ontbrekende bomen

Benodigd bermbeheer: N / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: op lange termijn vervangen door zomer- en wintereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname:

Nummer dreefsegment: B95

Lengte dreefsegment: 140

Bestaande toestand

Geen dreef

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: nieuwe dreef met zomereik

Benodigd bermbeheer: L / L

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: nieuwe aanplant

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: augustus '00

Nummer dreefsegment: B96

Lengte dreefsegment: 130

Bestaande toestand

Boomsoort: enkel op zuidelijke berm zomereik / Quercus robur

Ondergroei: enkel op zuidelijke berm: braam, riet, brem, wilg

Breedte weg: 3

Verhardingstype: gras

Klasse stamomtrek: K16

Plantafstand in de rij: 5

Plantafstand tussen de rijen: onregelmatig

Plantwijze: /

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: gering

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: volledig nieuwe dreef van zomer- of wintereik

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: augustus '00

Nummer dreefsegment: B97

Lengte dreefsegment: 180

Bestaande toestand

Boomsoort: 3 zomereik / Quercus robur op zuidelijke berm

Ondergroei: /

Breedte weg: 1

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K25

Plantafstand in de rij: /

Plantafstand tussen de rijen: /

Plantwijze: /

Fysieke toestand: slecht

Beeldwaarde: slecht

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / N

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: combinatie van Ba en Bb

Andere: volledig nieuwe dreef met zomer- of wintereik

Totale breedte: 24,1

DREVENFICHE

Datum opname: augustus '00

Nummer dreefsegment: B98

Lengte dreefsegment: 170

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur op westelijke berm en zoete kers / Prunus avium op oostelijke berm

Opmerking: tussen de eiken staan zitbankjes / de kersen staan tussen de vissersvlonders tegen de oever van de kleinste vijver

Breedte weg: 3

Verhardingstype: zand

Klasse stamomtrek: K22

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen de rijen: 8

Plantwijze: onregelmatig

Fysieke toestand: matig

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: A / A

Andere: extensief maai-beheer met plaatselijk intensief i.f.v. bereikbaarheid vissersplaatsen, dit beheer ook te beschrijven in een eventueel inrichtingsplan t.b.v. natuurvriendelijke inrichting van de oevers

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: op lange termijn vervangen door zomer- en wintereik: volledig nieuwe aanplant bij eventuele herinrichting van de vijvers

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: augustus '00

Nummer dreefsegment: B99

Lengte dreefsegment: 180

Bestaande toestand

Boomsoort: /

Ondergroei: /

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Bermbreedte: zuidelijke berm: 7 en plaatselijk smaller (uitstulping gebouw)
en noordelijke berm: 9

Opmerkingen

Benodigd boombeheer:

Benodigd bermbeheer: N / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: aanplant nieuwe dreef met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: augustus '00

Nummer dreefsegment: B100

Lengte dreefsegment: 80

Bestaande toestand

Boomsoort: /

Ondergroei: /

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: aanplant nieuwe dreef met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

DREVENFICHE

Datum opname: augustus '00

Nummer dreefsegment: B101

Lengte dreefsegment: 180

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur

Ondergroei: /

Breedte weg: 3

Verhardingstype: kassei

Klasse stamontrek: K25

Plantafstand in de rij: 7

Plantafstand tussen de rijen: 7

Plantwijze: tegenoverstaand

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: B / B

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: Bb

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 26

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: augustus '00
Nummer dreefsegment: B102
Lengte segment: 170

Bestaande toestand

Boomsoort: /
Ondergroei: /
Breedte weg: 3
Verhardingstype: klinkers
Bermbreedte: beide bermen 2 m

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Behoud huidige situatie, geen dreef wegens te smal, mogelijkheid tot aanplant van een strakke haag te onderzoeken

DREVENFICHE

Datum opname: augustus '00

Nummer dreefsegment: B103

Lengte dreefsegment: 220

Bestaande toestand

Boomsoort: /

Ondergroei: /

Breedte weg: 3

Verhardingstype: klinkers

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: W / W

Andere: /

Toekomstvisie

Dreeftype: onderzoeken of type Ba er mogelijk is

Andere: indien mogelijk nieuwe aanplant met zomer- en wintereik

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENFICHE

Datum opname: augustus '00

Nummer dreefsegment: B104

Lengte dreefsegment: 100

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / Quercus robur (4 stuks)

Ondergroei: /

Breedte weg: 5

Verhardingstype: klinkers

Klasse stamomtrek: K25

Plantafstand in de rij: /

Plantafstand tussen de rijen: /

Plantwijze: /

Fysiske toestand: slecht

Beeldwaarde: slecht

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: A / A

Andere: extensief maaibeheer

Toekomstvisie

Dreeftype: Ba

Andere: volledig nieuwe aanplant met zomer- of wintereik

Totale breedte: 20,2

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

BOMENRIJ

Datum opname: juli '00

Nummer segment: D1

Lengte segment: 140

Bestaande toestand

Boomsoort: fijnspar / Picea abies

Klasse stamomtrek:

Plantafstand in de rij: sterk gefragmenteerd

Plantafstand tussen rijen:

Plantafstand, tussen buitenste rijen:

Plantwijze:

Fysieke toestand:

Beeldwaarde: laag

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L

Andere: /

Toekomstvisie

Type lijnvormig element: dubbele bomenrij zonder ondergroei

Andere: zelfde karakter als D2

Totale breedte: 12

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

BOMENRIJ

Datum opname: juli '00

Nummer segment: D3

Lengte segment: 130

Bestaande toestand

Boomsoort: zomereik / *Quercus robur*

Klasse stamomtrek:

Plantafstand in de rij:

Plantafstand tussen rijen: 3

Plantwijze:

Fysieke toestand: goed

Beeldwaarde: hoog

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: opvullen van een paar 'gaten'

Benodigd bermbeheer: L

Andere: /

Toekomstvisie

Type lijnvormig element: dubbele bomenrij zonder ondergroei

Andere: verder ontwikkelen

Totale breedte: 12

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

BOMENRIJ

Datum opname: juli '00

Nummer segment: D4

Lengte segment: 120

Bestaande toestand

Dreef is verdwenen

Opmerkingen

Benodigd boombeheer: /

Benodigd bermbeheer: L

Andere: L

Toekomstvisie

Type lijnvormig element: dubbele bomenrij zonder ondergroei aansluitend op D3

Andere: nieuwe aanplant van zomer- of wintereik

Totale breedte: 12

Inrichtingsconcept Merksplaskolonie

DREVENBEHEERSPLAN MERKSPLAS-KOLONIE

Kaart 1: situering

LEGENDE

 Studiegrens

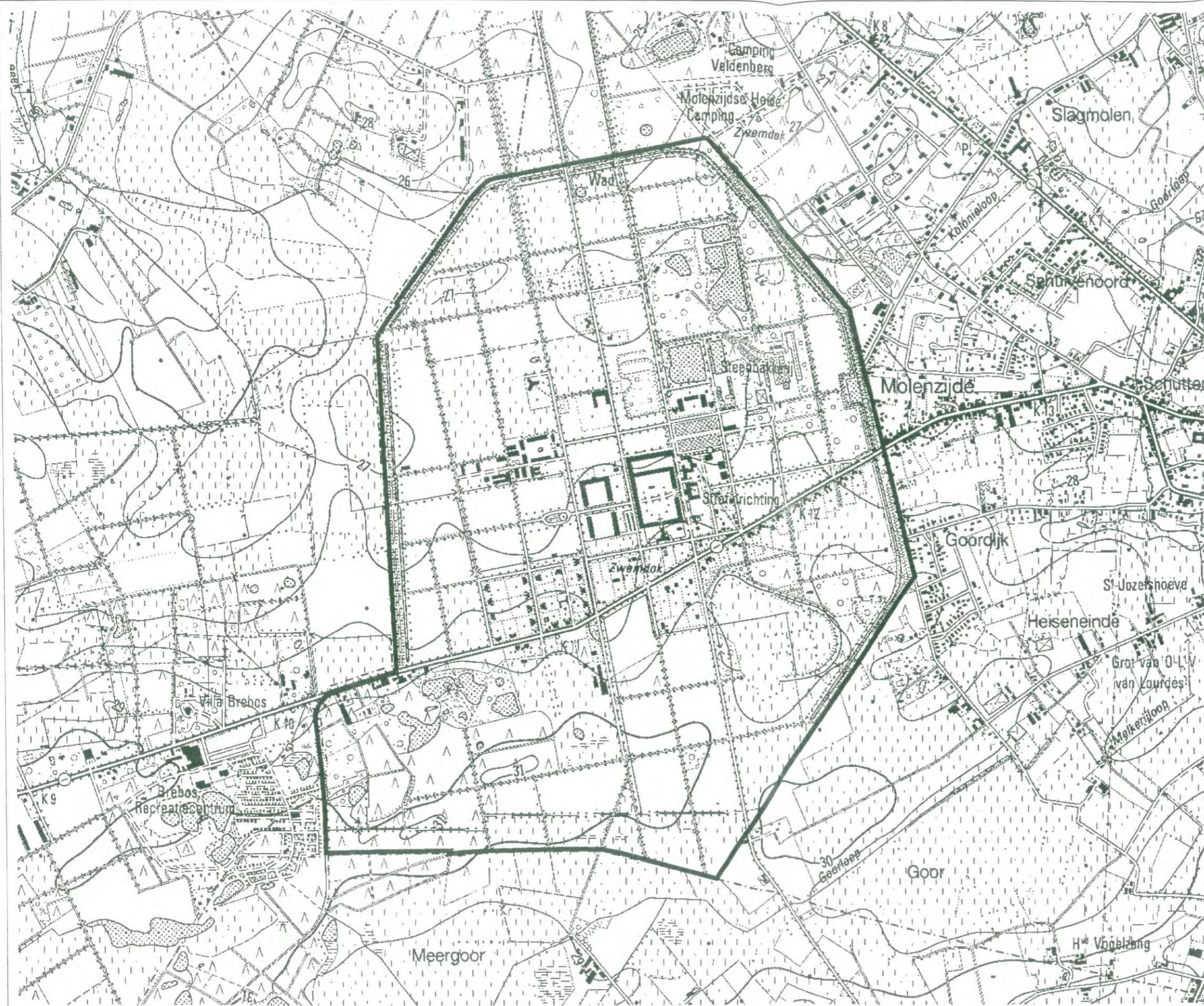
Bron: Rasterversie Topografische kaart NGI
schaal: 1/10.000 (OC-Gis-Vlaanderen)

Schaal : 1/15.000

 VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Provinciale Afdeling Herentals
Cardijnlaan 1
2200 Herentals

DREVENBEHEERSPLAN MERKSPLAS-KOLONIE

Kaart 2: Gewestplan

LEGENDE

- Studiegrens
- woongebied
- woongebied met landelijk karakter
- woonuitbreidingsgebied
- gebied voor dagrecreatie
- gebied voor verblijfsrecreatie
- agrarisch gebied
- landschappelijk waardevol agrarisch gebied
- natuurgebied
- bufferzone
- bosgebied
- waterwinningsgebied
- uitbreiding van ontginningsgebied
- ontginningsgebied
- gebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen
- gebied voor ambachtelijke bedrijven of kleine en middelgrote ondernemingen
- Industriegebied

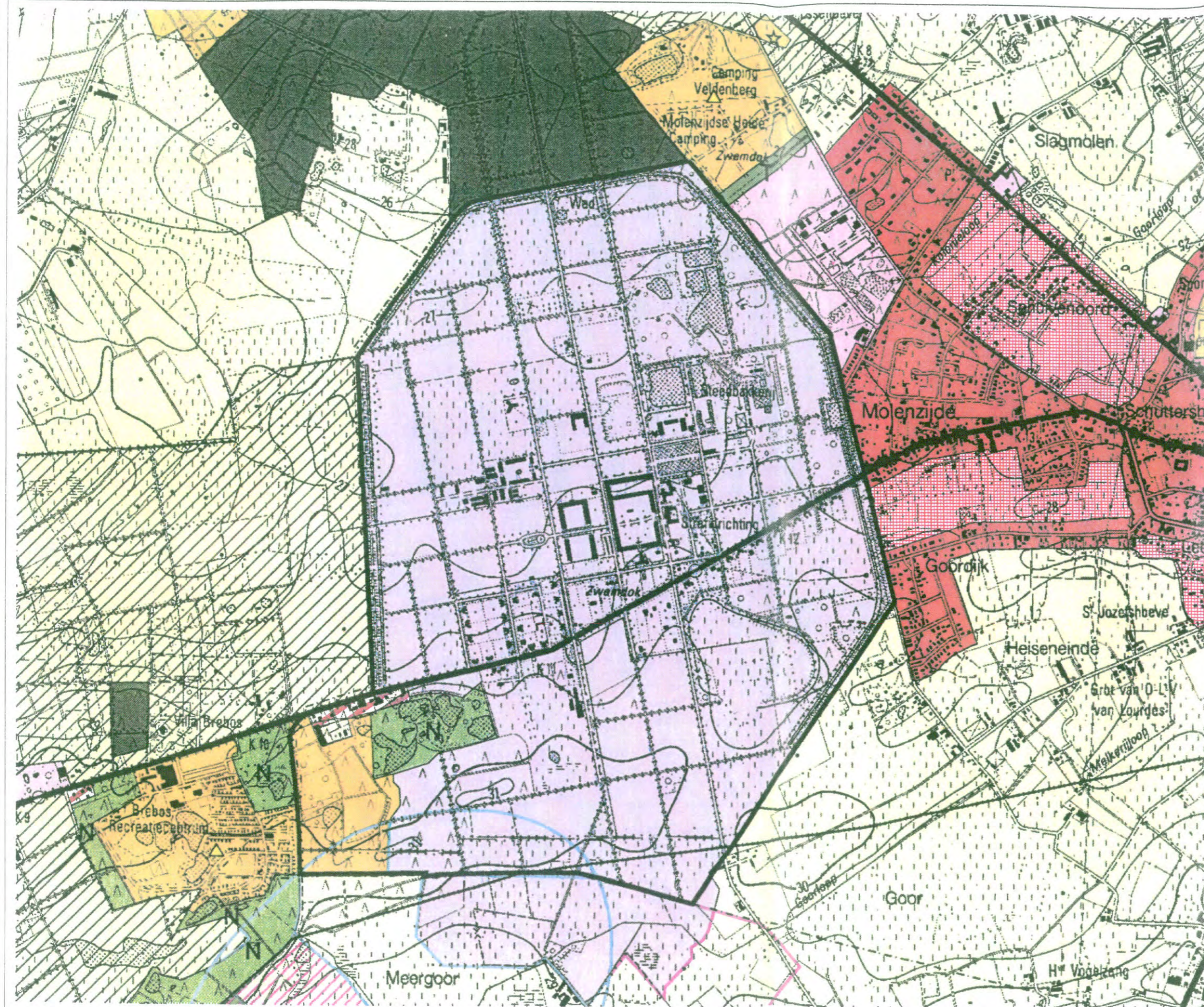
Bron:
Digitale vectoriële versie van het gewestplan
1/10.000, MVG-LIN-AROHM-Ruimtelijke Planning,
toestand 31/12/97 (OC GIS-Vlaanderen)
Rasterversie Topografische kaart NGI
schaal: 1/10.000 (OC-Gis-Vlaanderen)

Schaal : 1/15.000

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Provinciale Afdeling Herentals
Cardijnlaan 1
2200 Herentals

DREVENBEHEERSPLAN MERKSPLAS-KOLONIE

Kaart 3: Bodem

LEGENDE

 Studiegrens

 OB	 ZAg
 OBW	 Zbg
 OE	 Zbm
 OT	 Zcc
 Pdc	 Zcg
 Pec	 Zcm
 Peg	 Zcp
 Pep	 Zdc
 Pfp	 Zdg
 Scf	 Zdm
 Scm	 Zdp
 Sdc	 Zeg
 Sdg	 Zem
 Sdm	 Zep
 Sdp	 Zfg
 Seg	
 Sem	
 Sep	
 Sfg	
 Sfp	

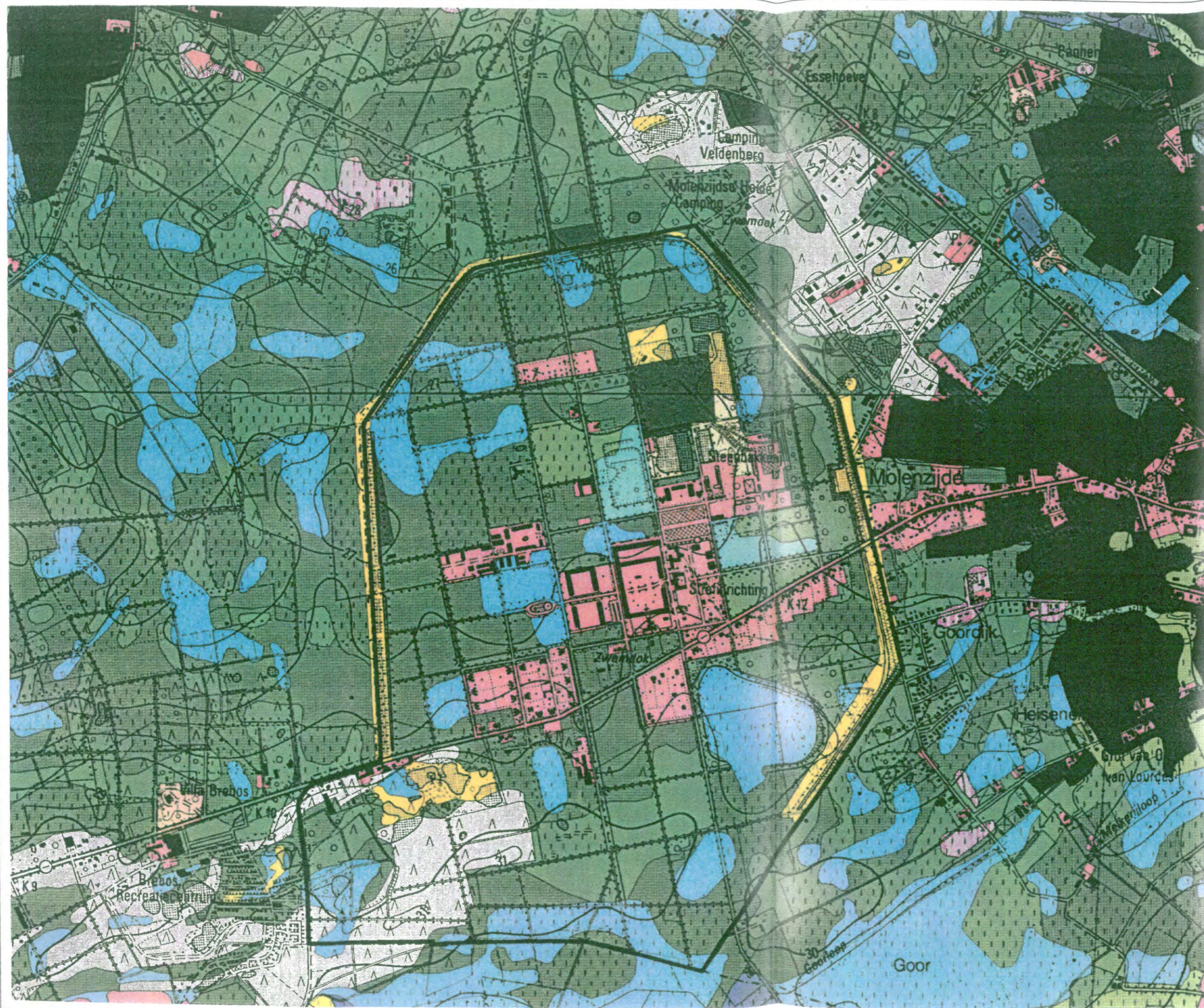
Bron:
Digitale versie van de bodemkaart
(OC GIS-Vlaanderen)
Rasterversie Topografische kaart NGI
schaal: 1/10.000 (OC-Gis-Vlaanderen)

Schaal : 1/15.000

 VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Provinciale Afdeling Herentals
Cardijnlaan 1
2200 Herentals

DREVENBEHEERSPLAN MERKSPLAS-KOLONIE

Kaart 4: historische
kaart Ferraris 1777

LEGENDE

 Studiegrens

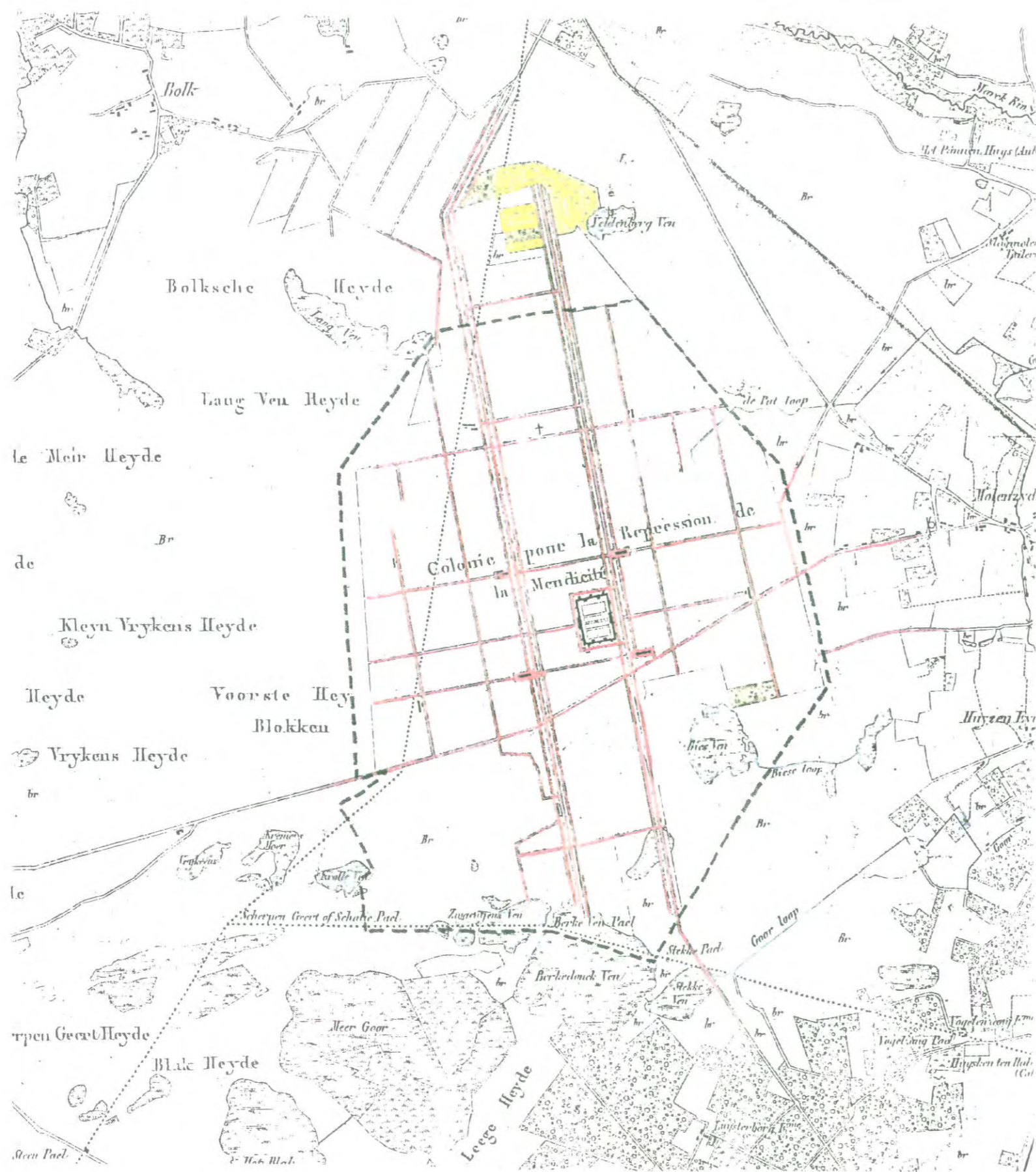

Bron:
Uittreksel uit historische kaart van de Ferraris
(1777) Carte de Cabinet des Pays-Bas
Autrichiens, kaartbladen Brecht 106 (N²) (2)
en Turnhout 126 (T²) (1)

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Provinciale Afdeling Herentals
Cardijnlaan 1
2200 Herentals

DREVENBEHEERSPLAN MERKSPLAS-KOLONIE

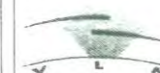
Kaart 5: historische
kaart Vandermaelen 1850

LEGENDE

- Grens beschermd landschap
- Bos
- Heide
- Weiland
- Landbouwgrond
- Open water / ven
- Weg
- Beek

Bron:
Carte Topographique de la Belgique
Ph. Vander Maelen kaartblad 4/5 (Turnhout)

Schaal : 1/20.000

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Provinciale Afdeling Herentals
Cardijnlaan 1
2200 Herentals

DREVENBEHEERSPLAN MERKSPLAS-KOLONIE

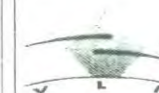
Kaart 6: Militaire kaart 1879

LEGENDE

- Grens beschermd landschap
- Bos
- Heide
- Landbouwgrond
- Open water / ven
- Weg
- Bomenrij of houtkant

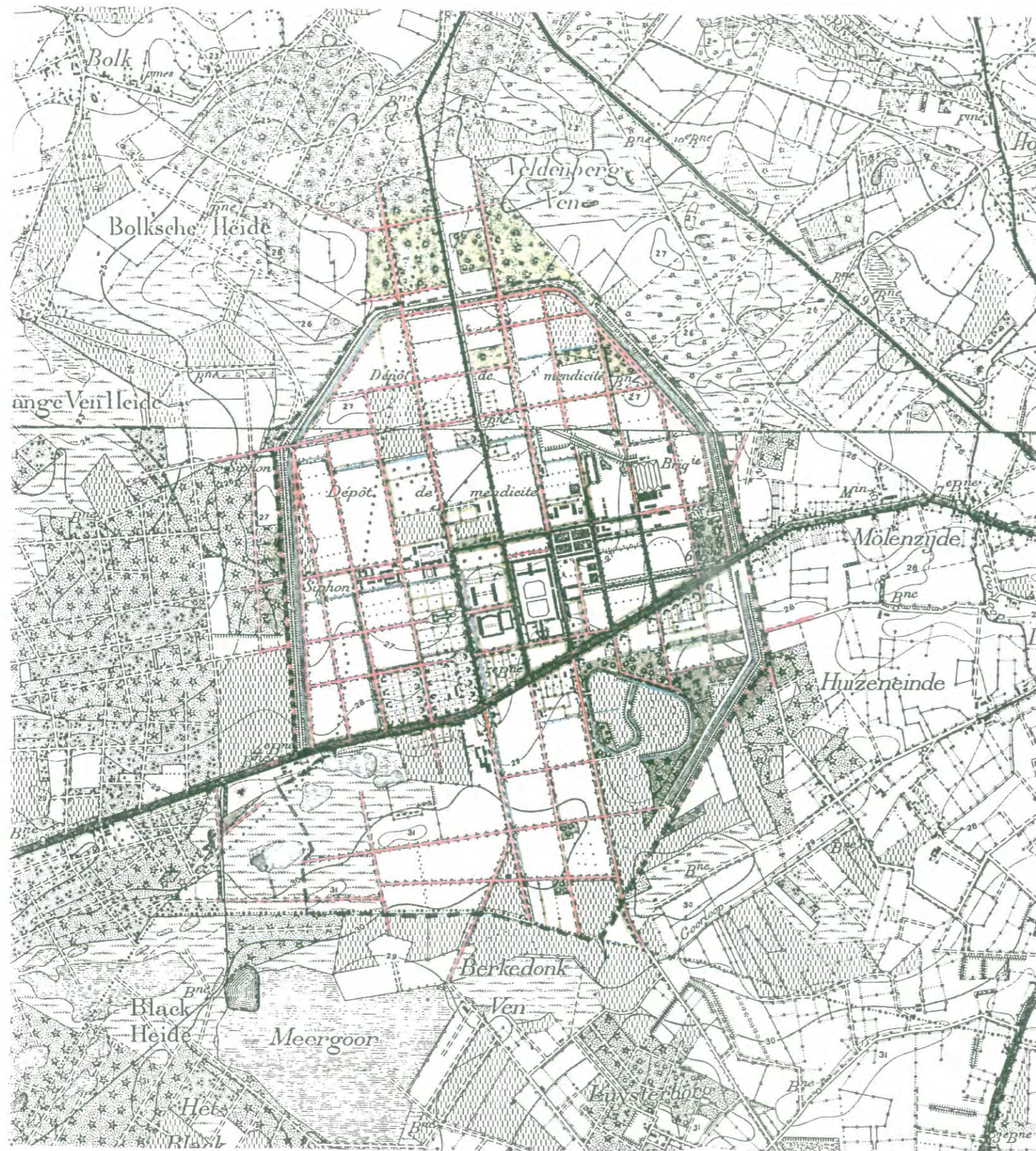
Bron:
ICM feuille VIII planchette n° 3 (Wortel) en
planquette n° 7 (Beersse)

Schaal : 1/20.000

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Provinciale Afdeling Herentals
Cardijnlaan 1
2200 Herentals

DREVENBEHEERSPLAN MERKSPAS-KOLONIE

Kaart 7: Militaire kaart 1928

LEGENDE

- Grens beschermd landschap
- Bos
- Heide
- Bouwland
- Weiland
- Open water / ven
- Weg
- Bomenrij of houtkant
- Beek of sloot

Bron:
ICM kaartblad 8/3 (Wortel) en
8/7 (Beersse)

Schaal : 1/20.000

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Provinciale Afdeling Herentals
Cardijnlaan 1
2200 Herentals

DREVENBEHEERSPLAN MERKSPLAS-KOLONIE

Kaart 8: huidige situatie

LEGENDE

 Studiegrens

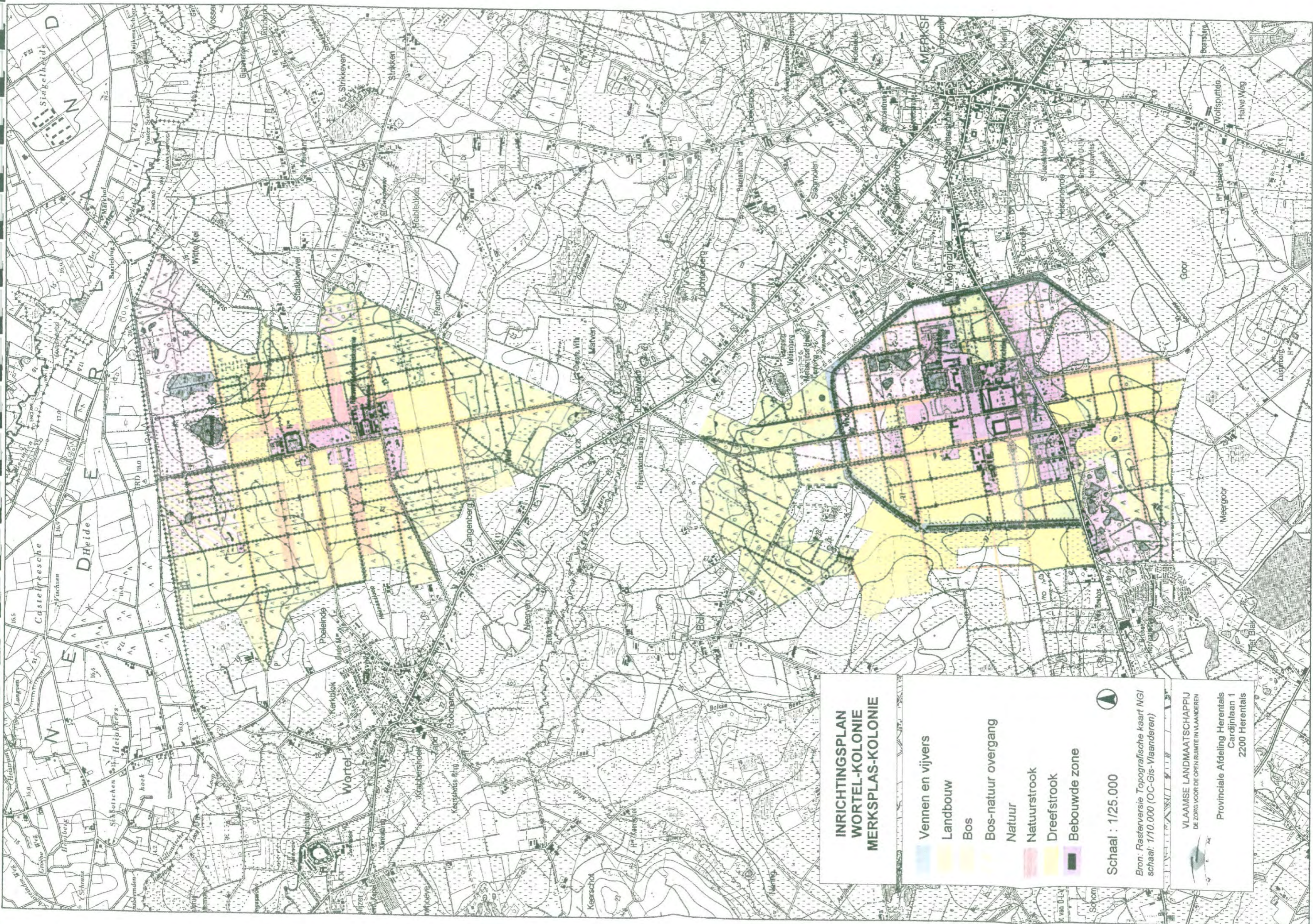
Bron:
Zwart-wit orthofoto's NGI (1997-2000)
vliedschaal 1/52.000 (OC GIS-Vlaanderen)
Rasterversie Topografische kaart NGI
schaal: 1/10.000 (OC-Gis-Vlaanderen)

Schaal : 1/15.000

 VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Provinciale Afdeling Herentals
Cardijnlaan 1
2200 Herentals

**INRICHTINGSPLAN
WORTEL-KOLONIE
MERKSPLAS-KOLONIE**

- Vennen en vijvers
- Landbouw
- Bos
- Bos-natuur overgang
- Natuur
- Natuurstrook
- Dreefstrook
- Bebouwde zone

Schaal : 1/25.000

Bron: Rasterversie Topografische kaart NGI
schaal: 1/10.000 (OC-Gis-Vlaanderen)

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Provinciale Afdeling Herentais
Cardijnlaan 1
2200 Herentais

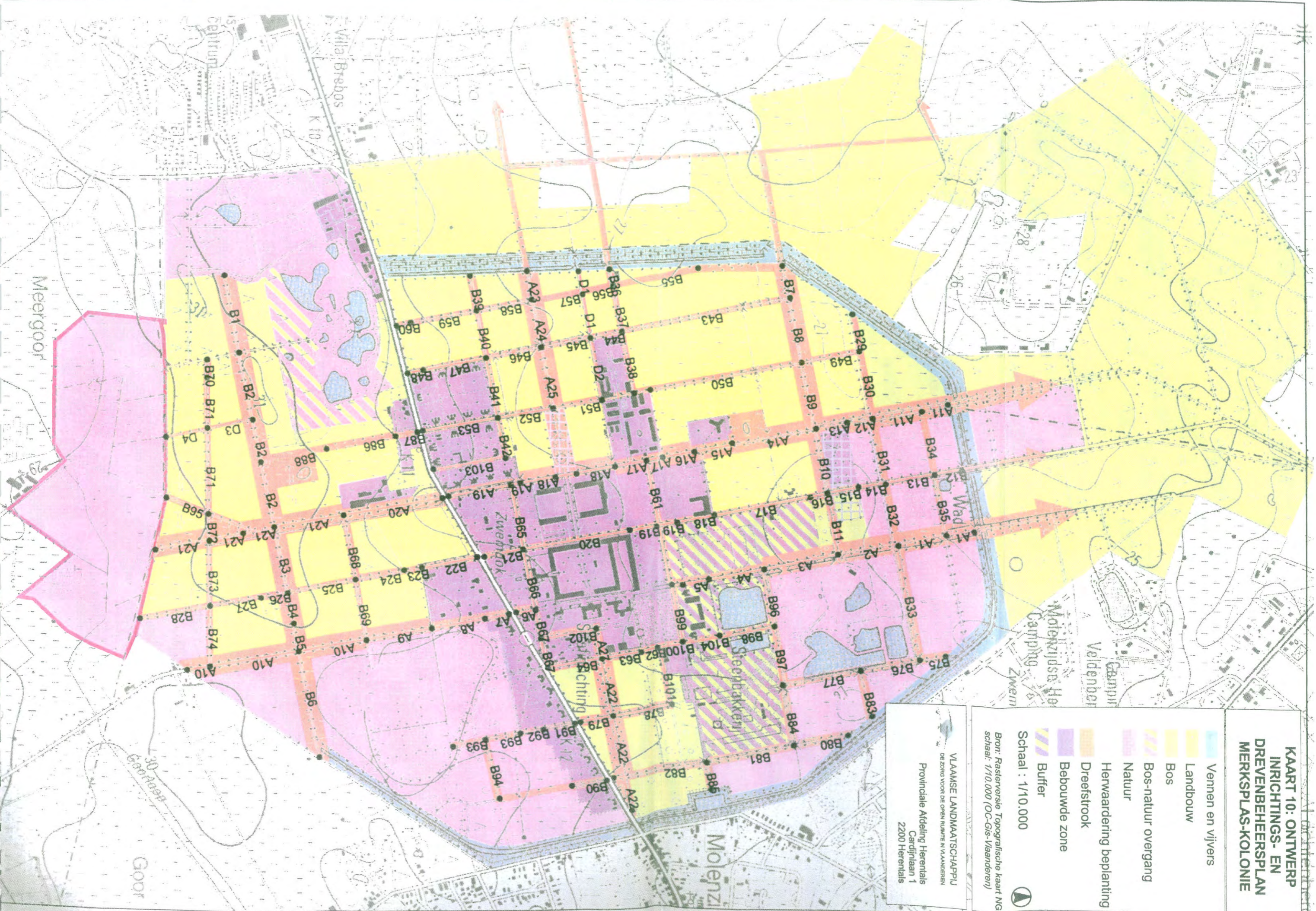
**KAART 10: ONTWERP
INRICHTINGS- EN
DREVENBEHEERSPLAN
MERKSPLAS-KOLONIE**

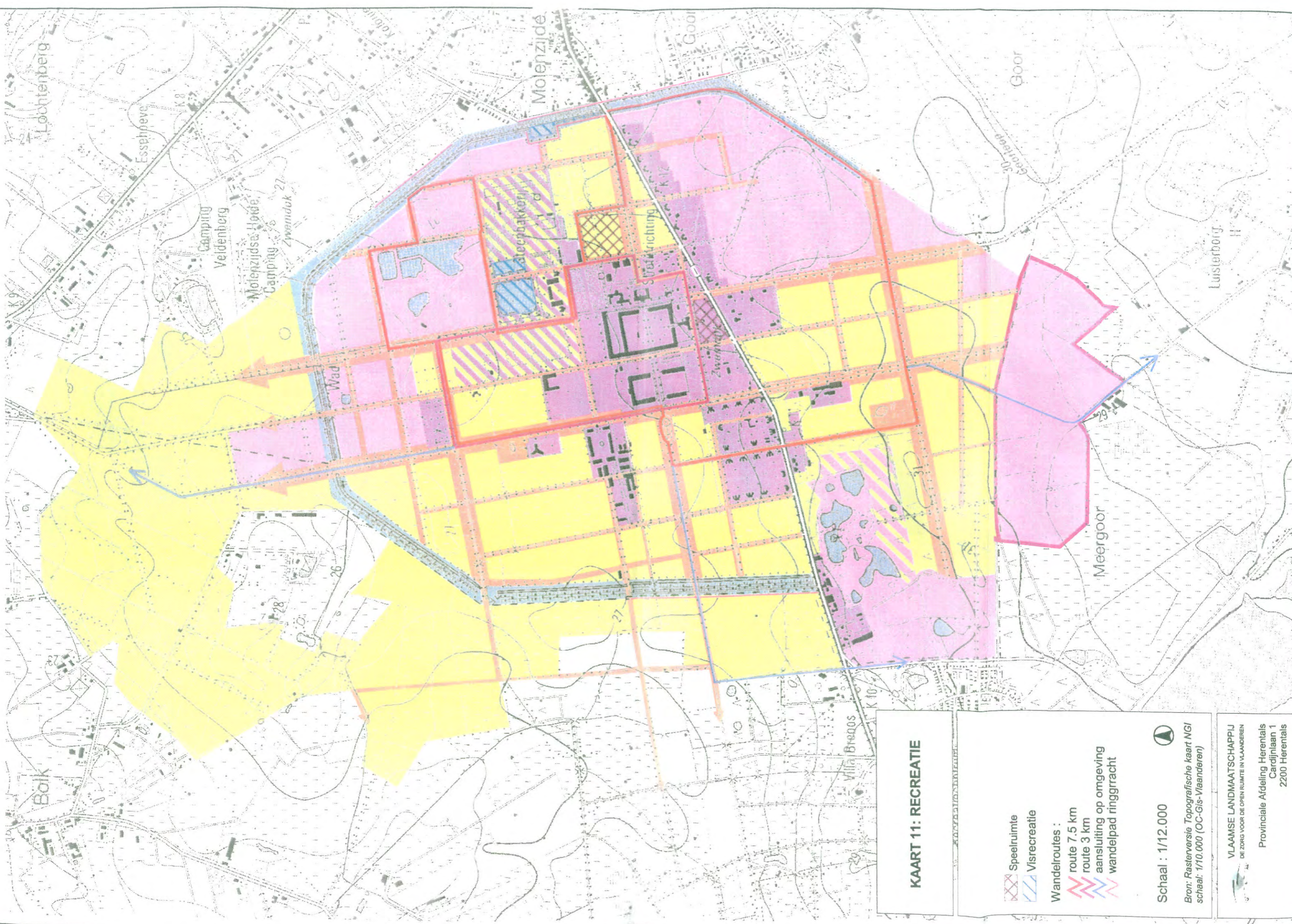
- Vennen en vijvers
- Landbouw
- Bos
- Bos-natuur overgang
- Natuur
- Herwaarding beplanting
- Dreefstrook
- Bebouwde zone
- Buffer

Schaal : 1/10.000

Bron: Rasterversie Topografische kaart NGI
Schaal: 1/10.000 (OC-Gis-Vlaanderen)

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN
Provinciale Afdeling Herentals
Cardijnlaan 1
2200 Herentals

KAART 11: RECREATIE

- Speelruimte
- Visrecreatie

Wandelpaden:
route 7.5 km
route 3 km
aansluiting op omgeving
wandelpad ringgracht

Schaal : 1/12.000

Bron: Restversie Topografische kaart NGI
schaal: 1/70.000 (OC-GIS-Vlaanderen)

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Provinciale Afdeling Herentals
Cardijnlaan 1
2200 Herentals

Bijlage 11: aanduiding nrs. dreven cf. inrichtings- en drevenbeheersplan

Legende

- grenssegmenten dreven
- - - dreven + aanduiding dreefnummer
- ▭ contour PRUP
- ▭ cadmap 2008 gebouwen gemeente Merksplas
- ▭ cadmap 2008 percelen gemeente Merksplas

1:12.500

Bron: inrichtings- en drevenbeheersplan VLM

LEGENDE BESTAANDE TOESTAND

- grens PRUP "Kolonne Merksplas"
- perceelsgrens
- gemeentegrens
- bebouwing
- veranda, bergplaats, open laods (hout, betonplaten, metaal...)
- vijver / waterloop
- tuin
- berm, weiland
- bos
- olier
- terrein bij gebouwen (mogelijk verhard)
- weg (asfaltverharding)
- weg (verharding in betonstrookstenen)
- weg (kassaverharding)
- weg (gravelhard)
- weg (steenslagverharding)
- grens ruilverkaveling
- grens beschermd landschap omschrijving (Zie tabel)

Nr.	omschrijving	Nr.	omschrijving
1	Grote Bolderij	14	moestuin drinkwaterop
2	Oude Lieve Vrouw Herenkerkplein	15	moestuin
3	Voornedige doopsteden/centrum voor Begijnen	16	olier - werkplaatsten
4	Schoolplein	17	olier - werkplaatsten
5	Kleine Bolderij	18	normale gras
6	Woning	19	normale gras
7	Woning	20	beertjesgebouwen
8	Woning	21	beertjesgebouwen + openruimteverbod
9	Audaparkelaters	22	voetbatterren
10	Recreatiepark	23	rijweg met huishoudelijk afval
11	Wijk	24	voetbatterren
12	Wijk	25	wedruwingsplaats
13	Oud bebedruwingshof	26	quarantainestad

Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen

Adresweg 1 6240 Driel
 3100 Antwerpen
 info@iok.be www.iok.be

datum	12-03-2008
schied	16.000
Zakelijk	12
afgeprent	HP1050
getrukt	DPAD

GEMERSPA350045350045_BT_02.dwg

Drukt van 19 mei 1999 houdende de opgaven van de omringende ordening, en deze afwijkingen.

Dit plan werd opgemaakt met de grootst mogelijke aandacht voor nauwkeurigheid. Deze gegevens kunnen echter enkel aangewend worden voor de opmaak van bestemmingsplannen. Een opmerking ter plaatse kan eventueel meer nauwkeurigheid bijbrengen.

provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan

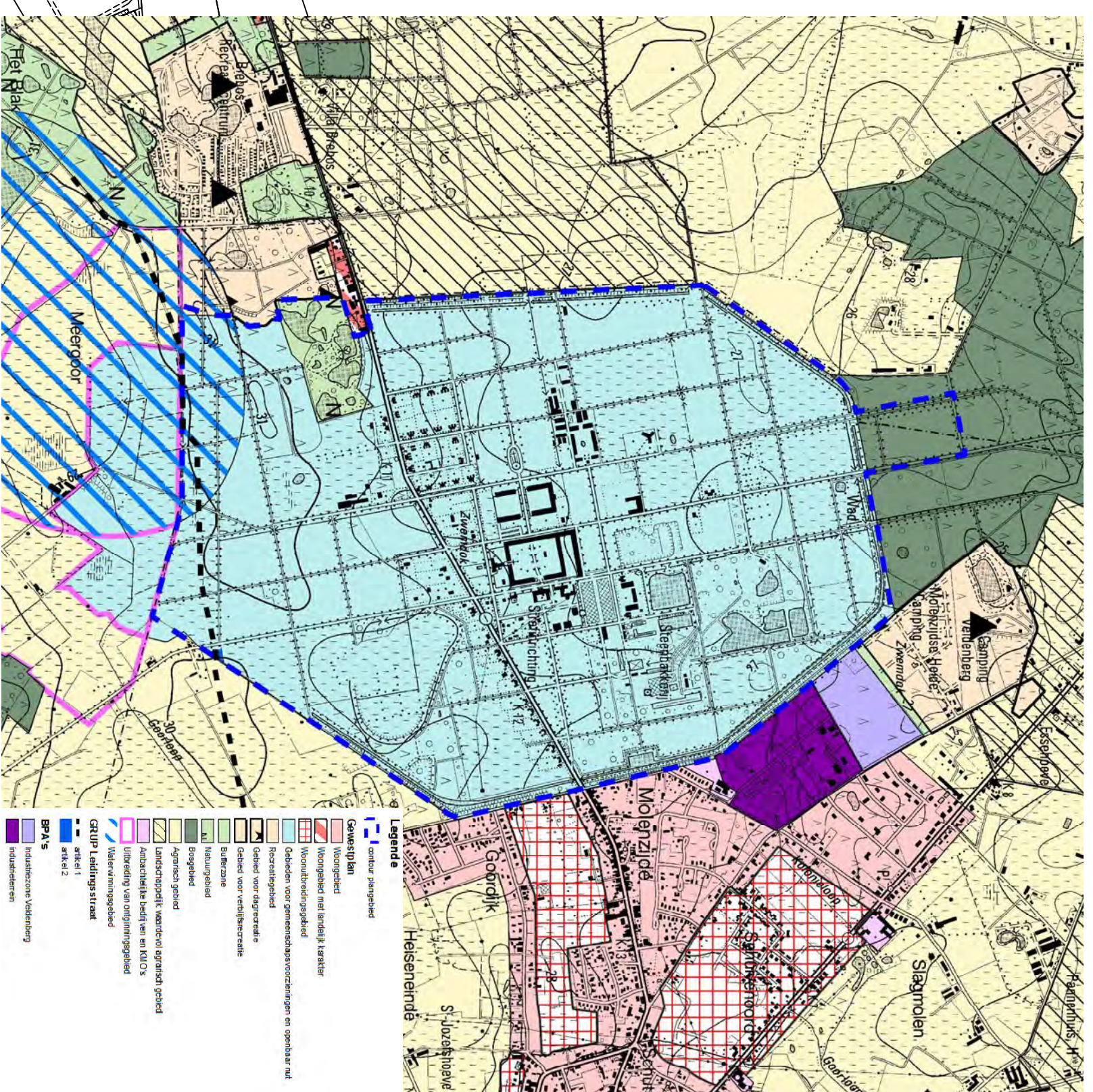
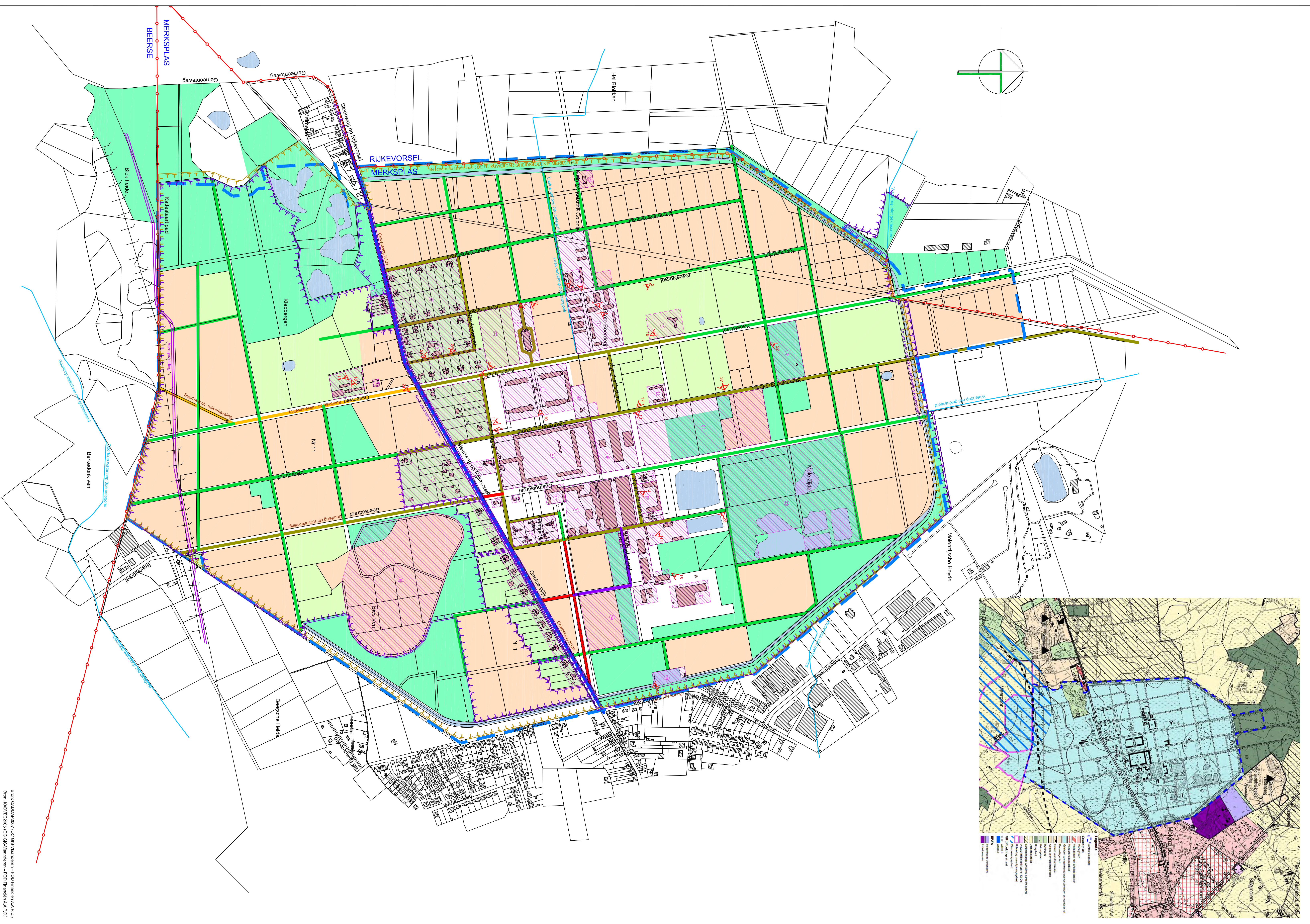
Definitieve vaststelling PRUP KOLONIE MERKSPLAS
 Ecologische infrastructuur van bovenstaande belang
 Plan bestaande toestand

De Provinciegefixie,	De Voorzitter
D. Tolden	L. Meets

Gedrukt en elektronisch vastgesteld door de provincieraad van Antwerpen van 25 juni 2009

Ruimtelijke plannet: S. Stevens

Dienst Ruimtelijke Planning

Bron: COLOMARE2007 OC 688; Mandemakers - FCB; Provincie, A.A.P.03
 Bron: MOEDER2009 OC 688; Mandemakers - FCB; Provincie, A.A.P.03
 Bron: Woonwettelijke wetten van het Gewest Antwerpen, WVO, LNV, MVO, B.V., Provincie Antwerpen, 2002 OC 688; Mandemakers

Ministerieel besluit houdende definitieve goedkeuring van het ontwerp van Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Merksplas Kolonie te Merksplas" genaamd, van de provincie Antwerpen

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN WERK
EN RUIMTELIJKE ORDENING EN SPORT

Gelet op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 8 mei 2009 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, artikel 2.2.11;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 23 september 1997 houdende definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het besluit van de Vlaamse regering van 12 december 2003 houdende definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd, voor wat de bindende bepalingen betreft, bij decreten van respectievelijk 17 december 1997 en 19 maart 2004;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009;

Gelet op het koninklijk besluit van 30 september 1977 houdende vaststelling van het gewestplan Turnhout en latere wijzigingen;

Gelet op het ministerieel besluit van 10 juli 2001 houdende de goedkeuring van het ruimtelijk structuurplan voor de provincie Antwerpen;

Gelet op de plenaire vergadering van 30 mei 2008 omtrent het voorontwerp van het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Merksplas Kolonie te Merksplas";

Gelet op het besluit van de provincieraad van Antwerpen van 18 december 2008 tot voorlopige vaststelling van het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Merksplas Kolonie te Merksplas";

Overwegende dat de deputatie heeft besloten het ontwerp van Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Merksplas Kolonie te Merksplas" van 12 januari 2009 tot en met 12 maart 2009 aan een openbaar onderzoek te onderwerpen;

Gelet op het ministerieel besluit van 12 maart 2009 houdende advies over het ontwerp van Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Merksplas Kolonie te Merksplas";

Gelet op het besluit van de provincieraad van de provincie Antwerpen van 25 juni 2009 tot definitieve vaststelling van het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Merksplas Kolonie te Merksplas";

Overwegende dat het ruimtelijk structuurplan voor de provincie Antwerpen werd goedgekeurd op 10 juli 2001; dat de opmaak van het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Merksplas Kolonie te Merksplas" kadert binnen en wordt opgemaakt ter uitvoering van het ruimtelijk structuurplan voor de provincie Antwerpen;

Overwegende dat het directe aanknopingspunt voor het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Merksplas Kolonie te Merksplas" de aanduiding is van Merksplas Kolonie in het ruimtelijk structuurplan voor de provincie Antwerpen als gebied met ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang; dat Merksplas Kolonie in het provinciaal ruimtelijk structuurplan ook deel uitmaakt van de hoofdruimte Noorderkempen; dat deze hoofdruimte een grootschalige aaneengesloten open ruimte is met een rol op bovenlokaal niveau en in de overgangszone ligt tussen de deelruimten Open Kempen in het zuiden en het Rustig Grensgebied in het noorden; dat het beleid in deze gebieden volgens het provinciaal ruimtelijk structuurplan is gericht op het behoud en eventueel herstel van een zeer specifiek cultuurhistorisch en gemeentegrensoverschrijdend landschappelijk element; dat dit landschappelijk element ook een ecologische ontwikkeling draagt; dat het optimaal functioneren enkel is gegarandeerd wanneer het gebied als één geheel wordt beheerd;

Overwegende dat de vaststelling dat een groot deel van de bestemmingen achterhaald zijn of tenminste onvoldoende kader bieden voor een recent opgemaakt inrichtings-en drevenbeheerplan; dat dit een consensusplan is over de ontwikkelingen in Merksplas Kolonie en met een groot aantal actoren is opgesteld door de Vlaamse Land Maatschappij; dat voormelde vaststelling de nood onderstreept aan nieuwe ruimtelijke beleidsinitiatieven; dat het beschermingsbesluit in het kader van de bescherming van Merksplas Kolonie als landschap als kader diende bij de totstandkoming van het inrichtings-en drevenbeheerplan; dat dit beschermingsbesluit ook hier geldt als uitgangspunt;

Overwegende dat Merksplas Kolonie, of de Rijksweldadigheidskolonie, als landschap is beschermd bij ministerieel besluit van 29 juni 1999; dat voorts een groot aantal gebouwen op de Kolonie eveneens als monument is beschermd bij ministeriële besluiten van 28 januari 1999 en 16 februari 2007;

Overwegende dat tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 12 januari 2009 tot en met 12 maart 2009, 1 ontvankelijk advies en 1 niet ontvankelijk advies, alsook 14 bezwaren worden ingediend;

Overwegende dat het ministerieel besluit houdende advies over het ontwerp van het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Merksplas Kolonie te Merksplas" van 12 maart 2009 gunstig is, mits rekening te houden met een aantal opmerkingen; dat dit advies onontvankelijk is verklaard; dat de Provinciale Commissie Ruimtelijke Ordening dit laattijdig advies heeft verwerkt in zijn eigen advies; dat de provinciale commissie bijkomend stelt dat het aangewezen is om

een bouwhistorische studie te maken over de Zoeten Inval en de Genste Wijk, twee woninggroepen met ciperswoningen in de Kolonie; dat het advies van het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Merksplas gunstig is onder de voorwaarde dat schuilhokken worden toegelaten in de strook voor grondgebonden landbouw en dat aanpassingen worden doorgevoerd in de stedenbouwkundige voorschriften met betrekking tot bijkomend toe te laten nevenfuncties complementair aan het wonen; dat de bezwaren door de provinciale commissie thematisch worden ingedeeld, meer bepaald volgens de thema's 'Bezwaar inwoners Kolonie', 'Bezwaar met betrekking tot de Kleine Boerderij en omgeving', 'Bezwaar met betrekking tot bestemmingswijziging perceel landbouw naar bos', 'Bezwaar Regie der Gebouwen', 'Bezwaar VZW Gevangenis Museum Merksplas Kolonie', 'Bezwaar VZW Platform Red Merksplas-Kolonie', 'Bezwaarschrift inwoner Merksplas', 'Bezwaar gemeentelijke adviesraad milieu en natuur', 'Bezwaar Provinciale MINA-raad', 'Bezwaar gemeentelijke adviesraad land- en tuinbouw', 'Bezwaar Gecoro Merksplas' en 'Bezwaar Toerisme VZW Merksplas';

Overwegende dat de Provinciale Commissie Ruimtelijke Ordening deze adviezen en bezwaren correct behandelt; dat de provinciale commissie op 20 april 2009 op basis van ruimtelijke argumentatie advies uitbrengt om de adviezen en bezwaren uit het openbare onderzoek te verwerpen of om het ontwerp van Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Merksplas Kolonie te Merksplas" aan te passen;

Overwegende dat de provincieraad zich uitdrukkelijk aansluit bij het advies van de Provinciale Commissie Ruimtelijke Ordening; dat de provincieraad enkele aanpassingen voorstelt in afwijking van het advies van de Provinciale Commissie Ruimtelijke Ordening; dat de provincieraad een congresfunctie als nevenfunctie in de Kleine Boerderij toelaat op voorwaarde dat deze congresfunctie beperkt is, enkel in functie is van thema's die het arboretum aanbelangen en zich strikt binnen het volume van het bestaande gebouw van de Kleine Boerderij bevindt;

Overwegende dat de beslissing van de provincieraad wordt gevolgd;

Overwegende dat Merksplas in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt opgenomen als gemeente in het buitengebied; dat de structuren van het buitengebied op Vlaams niveau worden uitgewerkt in verschillende regio's;

Overwegende dat in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen een onderzoek is gevoerd naar de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur in de buitengebiedregio Noorderkempen; dat op basis van de eindnota van gewenste ruimtelijke structuur en uitvoeringsprogramma en de adviezen van de betrokken gemeenten, provincies en belangengroepen, de Vlaamse regering op 12 december 2008 een beslissing nam over de herbevestiging van de agrarische gebieden en het operationeel uitvoeringsprogramma; dat in het uitvoeringsprogramma met betrekking tot de omgeving van de Kolonie in Merksplas een actie werd opgenomen; dat hierin wordt voorgesteld om een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken, na initiatief van de provincie met betrekking tot de Kolonie en recreatie; dat als

beleidsrange werd opgenomen dat er verder overleg nodig is in functie van de afstemming met het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Merksplas Kolonie te Merksplas" en met de provinciale initiatieven rond toeristisch-recreatieve knooppunten; dat principieel dus akkoord kan worden gegaan met voorliggend provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan, rekening houdend met het feit dat een gewestelijk initiatief kan genomen worden in functie van natuurverweving voor de gebieden aan de rand van het gebied die niet aan bod zijn gekomen bij de provinciale actie;

Overwegende dat in het plangebied in het verleden op 10 februari 2006 het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Leidingstraat tussen Weelde en Zandhoven" definitief is vastgesteld; dat het plangebied in functie van de opmerking over voormeld gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voldoende is aangepast; dat het artikel 12 betreffende de overdruk is verwijderd uit de stedenbouwkundige voorschriften; dat, gezien het gaat om een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, het niet is aangewezen deze voorschriften over te nemen in een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan; dat een vermelding in de bestaande juridische toestand volstaat;

Overwegende het decreet van 18 juli 2003 betreffende het algemeen waterbeleid in het bijzonder artikel 8 over de watertoets; dat in de toelichtingsnota een watertoets werd opgenomen; dat het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan geen schadelijk effect zal hebben op de waterhuishouding; dat dit beschouwd kan worden als een gunstig resultaat van de watertoets zoals bedoeld in artikel 8 van het decreet integraal waterbeleid;

BESLUIT

Enig artikel. Het ontwerp van het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Merksplas Kolonie te Merksplas" van de provincie Antwerpen is in overeenstemming met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en wordt definitief goedgekeurd.

Brussel,

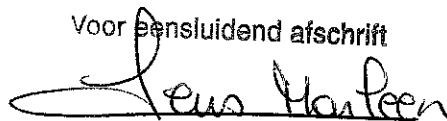
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Werk
en Ruimtelijke Ordening en Sport

Philippe MUYTERS

16 SEP. 2009

Voor aansluitend afschrift

Leus Marleen
assistent